

Årsstatistik Avl 2015/16

**Team Avlsværdivurdering
SEGES Kvæg**

Forord

Denne udgave af "Årsstatistik, Avl" fra Team Avlsværdivurdering er kun tilgængelig på internettet. Årsstatistikken indeholder engelske overskrifter og tabeltekster.

Denne udgave er den 31. årsstatistik om avl udsendt fra SEGES Kvæg.

Årsstatistikken har til formål at give en beskrivelse af de mange avlsmæssige oplysninger, der bliver indsamlet og beregnet for kvægavlsforeningsejede malkeacetyre. Samtidig vil der også være andre statistikker af avlsmæssig interesse. Yderligere information om beregning af avlsværdital kan findes i "[NAV routine genetic evaluation of dairy cattle – data and genetic models](#)"

I statistikker, der vedrører registreringer, indgår kun danske data. I statistikker, der vedrører avlsværdital, indgår data fra Danmark, Sverige og Finland.

Tyrenes avlsværdital er tilgængelige på SEGES hjemmeside: www.seges.dk/malkekvaegavl og via Dyreregistrering/DMS.

Datamaterialet indsamles af kvægavlsforeningen, via RYK samt gennem døtregruppebedømmelser, som gennemføres af SEGES Kvæg.

Bedømmelserne foretages af:

Torben Andersen, Søren Christensen, Carsten Dahl, Jacob Edstrand, Jørgen Knudsen, Mogens Madsen og Villy Nicolajsen.

English preface

This publication contains information on many different topics related to estimation of breeding values and other general statistics for Danish dairy breeds.

The publication is targeted at Danish advisers and farmers. However to make information available to other with an interest in Danish cattle breeding, English subtitles are added to all relevant tables. Further in the table of contents names of the chapters are shown in English as well as in Danish.

More details about estimation of breeding values can be found in "[NAV routine genetic evaluation of dairy cattle – data and genetic models](#)".

The publication is released on a yearly basis. This is the 31th issue from SEGES Cattle.

Skejby
2016

1. Indledning / Introduction	4
1.1 Udviklings- og analyseopgaver	4
1.2 Serviceopgaver	5
2. Generel statistik for malkekvæg / General statistics for dairy cattle	6
2.1 Racer / Breeds	6
2.2 Kælvning / Calving	15
2.3 Afstamning / Pedigree	17
3. Avlsværdital med genomisk information / Breeding values with genomic information	17
3.1 Genomisk information / Genomic information	17
4. Avlsværdital / Breeding values	19
4.1 NTM	19
4.1.1 Beregning af NTM / Calculation of NTM	19
4.1.2 Økonomisk værdi af NTM / Economic value of NTM	21
4.1.3 Værdi af NTM på dyre- og besætningsniveau	23
4.1.4 Værdi af NTM for aktuel tyr / NTM for specific bull	24
4.1.5 Avlsværditalenes grundlag og beregning	25
4.1.6 Gennemsnit og spredning på avlsværdital	28
4.1.7 Korrelationer mellem avlsværdital/ Correlations between EBVs	28
4.1.8 Resultater for sønnegrupper / Results for sons	31
4.1.9 Genetisk udvikling	33
4.2 Ydelsesindekser for tyre/ Yield index	35
4.2.1 Ydelsesindekser	35
4.2.2 Beregningsmodel	36
4.2.3 Indeksberregning og publicering	44
4.2.4 Resultater for sønnegrupper / Results for sons	45
4.2.5 Genetisk udvikling	48
4.2.6 Aktuel ydelsesstatistik i Danmark / General statistics for yield in Denmark	50
4.3 Vækstindeks / Index for growth	56
4.3.1 Avlsværdital for vækst	56
4.3.2 Beregningsmodel	58
4.3.3 Indeksberregning og publicering	59
4.3.4 Slagterresultater / Slaughter results	60
4.3.5 Resultater for sønnegrupper / Results for sons	61
4.3.6 Genetisk udvikling	64
4.4 Hunlig frugtbarhed / Female fertility	66
4.4.1 Avlsværdital for hunlig frugtbarhed	66
4.4.2 Beregningsmodel	68
4.4.3 Indeksberregning og publicering	71
4.4.4 Frugtbarhedsresultater / Results for female fertility	71
4.4.5 Resultater for sønnegrupper / Results for sons	74
4.4.6 Genetisk udvikling	77
4.5 Fødselsstatistik og kælvningsevne / Calving direct and maternal	79
4.5.1 Fødselsstatistik / General statistics for calving	79
4.5.2 Avlsværdital for kælvningsevne og fødselsindeks	83
4.5.3 Beregningsmodel	84
4.5.4 Indeksberregning og publicering	85
4.5.5 Resultater for sønnegrupper/ Results for sons	87
4.5.6 Genetisk udvikling	93
4.6 Indeks for yversundhed / Index for udder health	97
4.6.1 Avlsværdital for yversundhed	97
4.6.2 Beregningsmodel	98
4.6.3 Indeksberregning og publicering	100

4.6.4	Resultater for sønnegrupper/ <i>Results for sons</i>	100
4.6.5	Genetisk udvikling	103
4.7	Indeks for sundhed i øvrigt / <i>Index for other health traits</i>	105
4.7.1	Avlsværdital for sundhed i øvrigt	105
4.7.2	Beregningsmodel	106
4.7.3	Indeksberegning og publicering	107
4.7.4	Resultater for sønnegrupper / <i>Results for sons</i>	107
4.7.5	Genetisk udvikling	110
4.8	Indeks for klovsundhed / <i>Index for claw health</i>	111
4.8.1	Avlsværdital for klovsundhed	112
4.8.2	Beregningsmodel	112
4.8.3	Indeksberegning og publicering	114
4.8.4	Frekvenser af klovsygdomme / <i>General statistics for claw diseases</i>	115
4.8.5	Resultater for sønnegrupper / <i>Results for sons</i>	115
4.9	Indeks for holdbarhed / <i>Index for longevity</i>	118
4.9.1	Avlsværdital for holdbarhed	118
4.9.2	Udviklingen i køernes holdbarhed	119
4.9.3	Beregningsmodel	119
4.9.4	Indeksberegning og publicering	121
4.9.5	Resultater for sønnegrupper / <i>Results for sons</i>	121
4.9.6	Genetisk udvikling	123
4.10	Indeks for ungdyroverlevelse / <i>Young stock survival</i>	125
4.10.1	Avlsværdital for ungdyroverlevelse	125
4.10.2	Beregningsmodel	126
4.10.3	Indeksberegning og publicering	127
4.10.4	Overlevelsesresultater / <i>General statistics for Young stock survival</i>	128
4.10.5	Resultater for sønnegrupper / <i>Results for sons</i>	128
4.10.6	Genetisk udvikling	132
4.11	Avlsværdital for eksteriør- og brugsegenskaber /	134
	<i>Index for conformation and workability</i>	134
4.11.1	Grundlag	134
4.11.2	Beregning af avlsværdital for eksteriør- og brugsegenskaber	135
4.11.3	Krop, lemmer og malkeorganer	136
4.11.4	Resultater for sønnegrupper / <i>Results for sons</i>	138
4.11.5	Genetisk udvikling	143
5.	Mærkning af tyre for arvelige sygdomme / <i>Marking of bulls with genetics diseases</i>	153
5.1	Undersøgelse og markering af arvelige sygdomme	153
5.1.1	Sygdomme fundet hos RDM	154
5.1.2	Sygdomme fundet hos HOL / DRH	155
5.1.3	Sygdomme fundet hos Jersey	157

1. Indledning / Introduction

1.1 Udviklings- og analyseopgaver

NAV

Nordisk avlsværdiurdering (NAV) står for den rutinemæssige beregning af hovedparten af de egenskaber, som beregnes hos malkekvæg (se tabel 1). De første fællesnordiske avlsværdital blev beregnet og publiceret i 2005. Ydelse, yversundhed og kælvningsegenskaber for Holstein fulgte efter i 2006 og 2007. I efteråret 2008 indførtes et fælles totaløkonomisk indeks (NTM). I dag gennemfører NAV avlsværdiurdering for 12 egenskabsgrupper.

Tabel 1. Startår for fælles nordisk avlsværdiurdering

Egenskab	Igangsætningsår
Frugtbarhed	2005
Eksteriør	2005
Malketid	2005
Temperament	2005
Ydelse	2006
Mastitis	2006
Kælvningsegenskaber	2007
Øvrige sygdomme	2008
NTM	2008
Vækst	2009
Holdbarhed	2010
Klovsundhed	2011
Ungdyroverlevelse	2014

Nedenfor er anført ændringer i rutine avlsværdiurderingen og avlsmæssige analyser, der er gennemført siden seneste udgave af årsstatikken.

Justering i eksteriør

Vægtning af egenskaberne i krop og yver er justeret hos hhv. Jersey og RDC i november 2013.

I august 2014 ændrede "krop" navn til "kropskapacitet" for alle racer. DH og DRH ændrede samtidig på vægtningen og optimum i beregningen af kropskapacitet. Det optimum som angives på de lineære grafer er dog det hidtidige optimum. RDC og Jersey har kun ændret navn, mens optimum og vægtning i bibeholdes både i beregning af kropskapacitet og på lineære grafer.

Avlsværdiurdering for klovsundhed

Avlsværdiurderingen for klovsundhed er blevet forbedret i november 2015. De væsentligste ændringer var:

- Nye genetiske parametre
- Køernes avlsværdital indeholder information om koens egne klovsbeskæringer

Nye genetiske parametre for 7 klovsundhedsegenskaber i tre laktationer blev implementeret. Parametrene er beregnet på klovsdata indsamlet siden 2010, hvor den fælles nordiske klovsregistrering blev indført. For RDC og Holstein afveg de nye genetiske parametre moderat fra de gamle, mens der var væsentlige forskelle mellem de parametre der tidligere blev anvendt for Jersey (= Holstein

parametre) og de nye som er baseret på Jerseydata. Arvbarhederne for Jersey er noget lavere end for RDC og Holsten

Avlsværdiurdering for ungdyroverlevelse

NAV publicerede de første officielle avlsværdital for ungdyroverlevelse for afprøvede tyre i november 2014.

I indekset indgår 4 egenskaber hos kalve og opdræt:

- Tidlig periode (kvier), 1-30 dage
- Sen periode (kvier), 31-458 dage
- Tidlig periode (tyrekalve), 1-30 dage
- Sen periode (tyrekalve), 31-184 dage

I februar 2016 blev de første genomiske avlsværdital for ungdyroverlevelse beregnet for RDC og Holstein. I maj 2016 blev ungdyroverlevelse indregnet i NTM

Genomiske avlsværdital

Der er i perioden fra august 2015 til juni 2016 indført en række forbedringer af den genomiske prædiktions hos alle tre malkeracer. Følgende ændringer er indført:

- Publicering af genomiske avlsværdital for lineære egenskaber for hundyr
- Beregning af genomiske avlsværdital for kropskapacitet, lemmer og malkeorganer ud fra de genomiske avlsværdital for de lineære eksteriøregenskaber
- Publicering af genomiske avlsværdital for fedt% og protein%
- Publicering af sikkerhed på genomiske avlsværdital
- Genomisk avlsværdiurdering for ungdyroverlevelse hos RDC og Holstein
- Beregning af uofficielle avlsværdital ugentlig for genomisk testede tyrekalve
- Månedlig publicering af genomiske avlsværdital for tyre

1.2 Serviceopgaver

Team Avlsværdiurdering har udført rutinemæssig beregning af avlsværdital for alle væsentlige egenskaber. I NTM indgår egenskaber med økonomisk betydning.

NAV – frekvens og timing af rutineevaluering

I dag har NAV 4 evalueringer pr. år hvor nye fænotypiske og genomiske data indgår og 8 evalueringer pr år, hvor nye genomiske data indgår for alle egenskaber. NAVs evalueringer er timet sådan, at NAV kan aflevere opdaterede avlsværdital til alle de internationale evalueringer. I tabel 2 er de nuværende NAV publiceringsdatoer angivet. Desuden er angivet de tidligst tilladte publiceringsdatoer for Interbull-resultater. I praksis vil Interbull-resultaterne blive publiceret ca. 2 dage senere.

Tabel 2. NAV og Interbull publiceringsdatoer i 2016 og 2017 / NAV and Interbull publication dates in 2016-17

Måned / month		NAV	INTERBULL
	Nye genotyper	Nye genotyper	
November 2016		1	
December 2016	6		6
January 2017	3		
Februar / February 2017		7	
Marts / March 2017	7		
April 2017	4		4
Maj / May 2017		2	
Juni / June 2017	6		
Juli / July 2017	4		
August 2017		8	8
September 2017	5		
October 2017	3		
November 2017		7	
December 2017	5		5

NAV avlsværdital publiceret på datoer angivet med **fed** vil blive afleveret til den efterfølgende internationale avlsværdiurdering i Interbull.

2. Generel statistik for malkekvæg / General statistics for dairy cattle

I dette afsnit er samlet statistikker, som har en sammenhæng med avlsværdiurderingen, men dog ikke hører til en specifik egenskab.

2.1 Racer / Breeds

Mange malke- og kødracer er repræsenteret i Danmark. I tabel 4 er vist antal levende dyr pr. race i hhv. 2012, 2013, 2014, 2015 og 2016

De 4 første malkeracer i tabel 4 er indkrydset med flere racer. I tabel 6-9 ses udviklingen i racesammensætningen hos kalve af disse racer født siden 1985. Tabellerne vises også grafisk i figur 1-4.

Forkortelserne for andre racer end RDM, HOL, JER og DRH er uddybet i tabel 5.

Opgørelsen af kalvenes racesammensætning er baseret på de interne raceandele, som findes i det afstammingskartotek, der bliver anvendt til avlsværdiurdering af samtlige egenskaber. Opgørelserne omfatter kun levendefødte danske hundyr.

Tabel 4. Antal levende dyr pr. ekstern race registreret i Kvægdatabase fra 2012-2016

Number of live animals per breed registered in the Central Cattle Database from 2012-2016

Race / breed	Antal levende dyr / number of live animals				
	2012	2013	2014	2015	2016
Rød Dansk Malkerace / <i>Red Danish Dairy breed</i>	99.577	95.255	91.432	86.337	82.979
Dansk Holstein / <i>Danish Holstein</i>	958.080	931.132	911.916	893.072	900.485
Dansk Jersey / <i>Danish Jersey</i>	145.936	146.848	144.419	142.103	142.009
Dansk Rødbroget Holstein / <i>Danish Red Holstein</i>	16.140	15.114	14.251	13.418	13.091
Finsk Ayrshire / <i>Finnish Ayrshire</i>	612	487	678	468	356
Norsk Rødt Fe / <i>Norwegian Red Dairy Cattle</i>	9	8	11	10	7
Fleckvieh	2	1	3	6	9
Islandsk Kvæg / <i>Islandic Cattle</i>	14	18	15	16	17
Agersø Kvæg / <i>Native Danish Breed</i>	132	138	152	207	231
Jysk Kvæg / <i>Native Danish Breed</i>	830	865	865	891	934
Simmental	22.485	21.782	21.477	21.107	20.639
Pinzgauer	120	126	140	129	146
Org, Schweizisk Brunkvæg / <i>Original Brown Swiss</i>	48	45	48	46	38
Grauvieh	864	854	879	910	922
Highland Cattle	10.447	10.511	10.178	10.766	10.630
Dansk Gelbvieh / <i>Danish Gelbvieh</i>	20	16	12	2	-
Dexter	3.877	4.333	4.413	4.765	4.815
Salers	341	357	362	384	416
Aberdeen Angus	16.464	16.143	16.042	16.270	16.226
Galloway	6.914	7.972	8.604	10.233	11.126
Ungarsk Steppkvæg / <i>Hungarian Cattle</i>	15	12	23	19	17
Hinterwälder	37	46	45	77	85
Hereford	33.200	32.472	31.992	32.192	31.752
Texas Longhorn	6	7	11	19	25
Welsh Black	134	166	201	242	280
White Park Cattle	5	7	9	7	4
Piemontese	511	478	472	440	413
Blonde d'aquitaine	3.477	3.328	3.169	3.142	3.007
Dansk Korthorn / <i>Danish Short Horn</i>	574	594	647	643	708
Dansk Charolais / <i>Danish Charolais</i>	13.093	12.600	12.074	11.491	11.157
Romagnola	1	-	-	-	-
Limousine	48.926	47.107	46.162	44.908	44.066
Wagyu	51	104	126	149	149
Dansk Blåkvæg / <i>Danish Blues</i>	462	511	510	571	563
Sayaquesa	1	1	1	1	1
Murray Gray	7	18	30	35	51
Bison Okser / <i>Buffalo</i>	885	882	795	895	931
Bøfler / <i>Water Buffalo</i>	2	17	21	28	32
Zebu	26	36	32	32	37
Yakokser / <i>Yak</i>	6	26	19	18	17
Watussi	3	3	9	10	5
Brahman	-	-	-	4	7
Kryds. og ukendt race / <i>Cross breed or unknown</i>	236.911	247.508	255.518	265.064	281.421

Tabel 5. Racekoder og grupper af racer / *Breed abbreviation and breed groups*

Race breed	Intern race / Internal breed	Forkortelse/ Abbreviation
RDM	Oprindelig Rød Dansk Malkerace / <i>Original Red Danish Dairy breed</i>	Opr. RDM
	Svensk Rødt Boskap / <i>Swedish Red Dairy Cattle</i>	SRB
	Canadisk Ayrshire / <i>Canadian Ayrshire</i>	CAY
	Rød Holstein Frisian / <i>Red Holstein</i>	RHF
	Norsk Rødt Fe / <i>Norwegian Red Dairy Cattle</i>	NRF
	Finsk Ayrshire / <i>Finnish Ayrshire</i>	FAY
	Amerikansk Brunkvæg / <i>American Brown Swiss</i>	ABK
HOL	Oprindelig Sortbroget Dansk Malkekvæg / <i>Original Danish Black and White Dairy Cattle</i>	Opr. SDM
	Holstein Frisian	HF
DRH	Oprindelig Dansk Rødbroget Kvæg / <i>Original Danish Red and White Cattle</i>	Opr. DRK
	Rødt Holstein Frisian / <i>Red Holstein</i>	RHF
JER	Oprindelig Dansk Jersey / <i>Original Danish Jersey</i>	JER/DJ
	New Zealandsk Jersey / <i>New Zealand Jersey</i>	NZJ
	Amerikansk Jersey / <i>American Jersey</i>	USJ
ØVR	Kydsninger og andre af malkeracerne / <i>Cross bred and other dairy cows</i>	ØVR

Race/ breed	Grupper af racer i nordisk avlsværdiurdering Breed groups in the nordic genetic evaluation	Forkortelse/ Abbreviation
RDC	Rød Dansk Malkerace / <i>Red Danish Dairy breed</i>	RDM
	Svensk Rødt Boskap / <i>Swedish Red Dairy Cattle</i>	SRB
	Finsk Ayrshire / <i>Finnish Ayrshire</i>	FAY
	Finncattle *)	FIC
HOL	Dansk Holstein / <i>Danish Holstein</i>	HOL
	Svensk Holstein / <i>Swedish Holstein</i>	HOL
	Finsk Holstein / <i>Finnish Holstein</i>	HOL
	Dansk Rødbroget Holstein / <i>Danish Red Holstein</i> *)	DRH
JER	Dansk Jersey / <i>Danish Jersey</i>	DJ

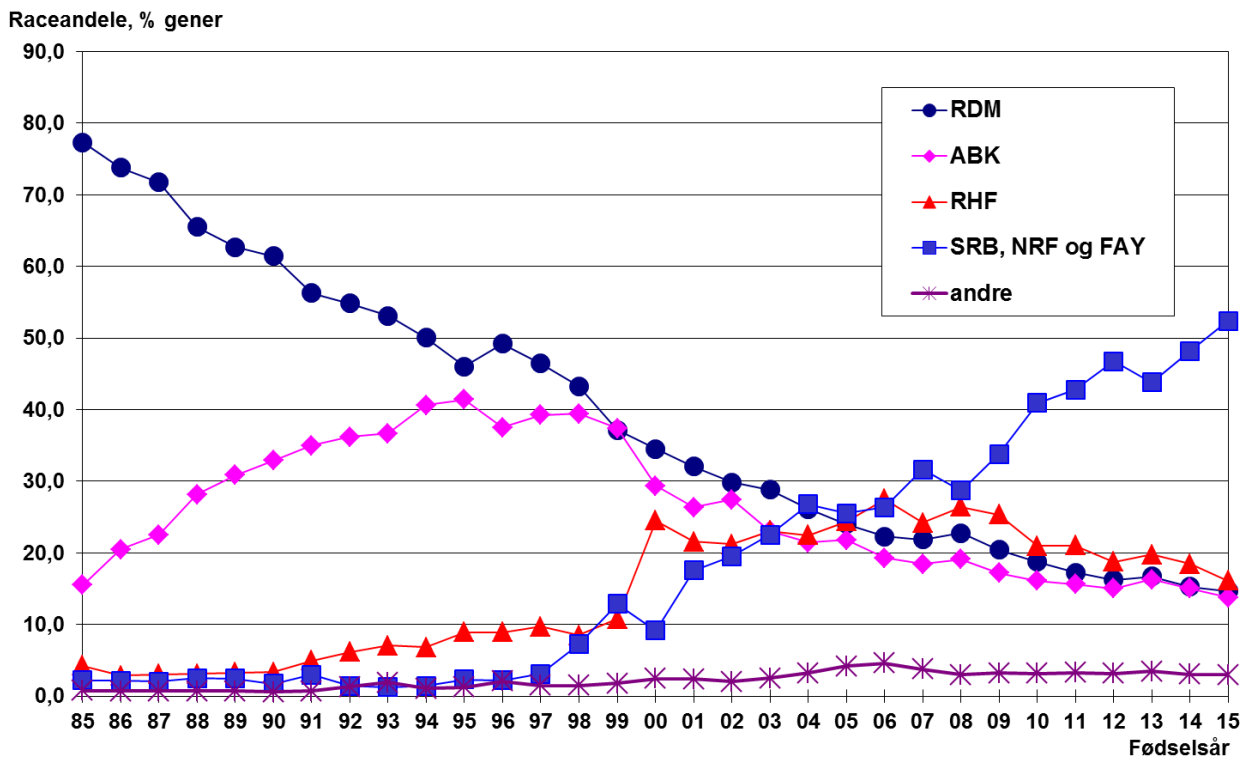
*) Avlsværdital for Finncattle og Dansk Rødbroget Holstein beregnes sammen med hhv. RDC og HOL grupperne, men har selstændige baser.

Tabel 6. Udvikling i racesammensætning hos RDM-kalve pr. fødselsår

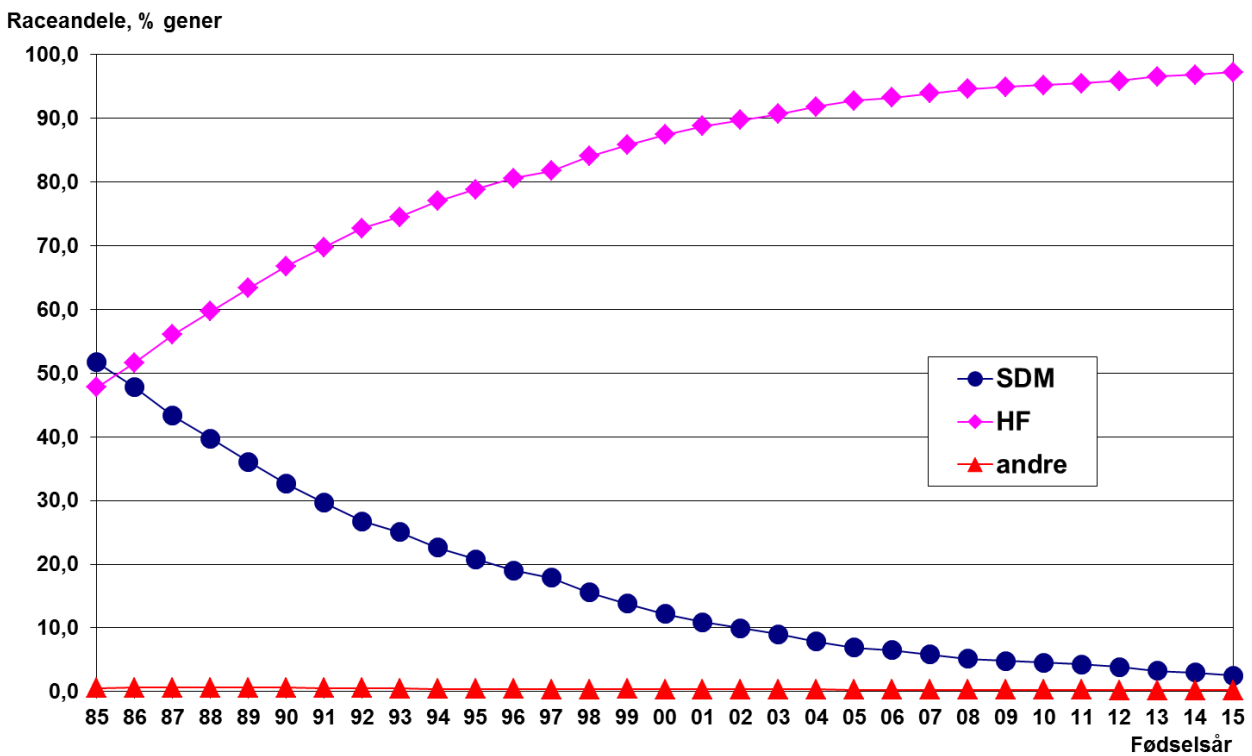
Change in internal breeds in RDM calfs per birth year – for abbreviations see table 5

Fødselsår birth year	Opr. RDM	ABK	RHF	SRB	FAY*	NRF	Andre other
1985	77,3	15,5	4,3	1,0	0,3	0,9	0,8
1986	73,8	20,5	2,8	0,8	0,3	1,0	0,7
1987	71,7	22,5	3,0	0,8	0,3	0,9	0,7
1988	65,5	28,2	3,1	1,2	0,3	1,0	0,7
1989	62,7	30,9	3,3	1,1	0,2	1,1	0,7
1990	61,4	32,9	3,4	0,8	0,2	0,8	0,6
1991	56,3	35,0	5,0	1,1	0,3	1,7	0,7
1992	54,9	36,2	6,2	0,7	0,1	0,7	1,3
1993	53,1	36,7	7,0	0,5	0,1	0,6	1,9
1994	50,0	40,6	6,8	0,6	0,1	0,8	1,1
1995	46,0	41,4	8,9	0,9	0,3	1,1	1,3
1996	49,2	37,5	8,9	0,9	0,2	1,1	2,1
1997	46,4	39,3	9,7	1,6	0,6	0,9	1,5
1998	43,3	39,4	8,5	3,5	1,5	2,1	1,5
1999	37,2	37,4	10,8	7,4	3,4	2,1	1,8
2000	34,5	29,4	24,5	4,9	2,3	2,0	2,4
2001	32,1	26,4	21,6	9,3	5,2	3,1	2,4
2002	29,8	27,4	21,2	10,0	5,3	4,2	2,0
2003	28,8	23,1	23,1	12,0	6,8	3,7	2,5
2004	26,1	21,5	22,4	13,9	8,4	4,4	3,2
2005	24,1	21,8	24,4	13,8	7,3	4,5	4,2
2006	22,3	19,3	27,5	13,0	8,1	5,3	4,6
2007	21,9	18,5	24,2	15,7	8,9	7,0	3,7
2008	22,8	19,1	26,4	15,2	7,3	6,1	3,0
2009	20,4	17,2	25,3	17,5	7,8	8,6	3,3
2010	18,8	16,1	21,0	18,7	11,2	11,1	3,2
2011	17,3	15,6	21,1	19,0	10,7	13,1	3,3
2012	16,2	15,0	18,7	20,4	11,0	15,3	3,2
2013	16,7	16,3	19,8	19,2	10,0	14,6	3,5
2014	15,3	15,1	18,4	19,9	10,0	18,3	3,1
2015	14,7	13,8	16,1	21,3	12,7	18,4	3,0

* FAY inkluderer canadisk Ayrshire / FAY includes Canadian Ayrshire

Figur 1. Udvikling i racesammensætning hos RDM-kalve født 1985 – 2015
Change in breed composition for RDM calves born 1985 – 2015

Figur 2. Udvikling i racesammensætning hos HOL-kalve født 1985 – 2015
Change in breed composition for HOL calves born 1985 - 2015

Tabel 7. Udvikling i racesammensætning hos HOL-kalve pr. fødselsår

Change in internal breeds in HOL calfs per birth year – for abbreviations see table 5

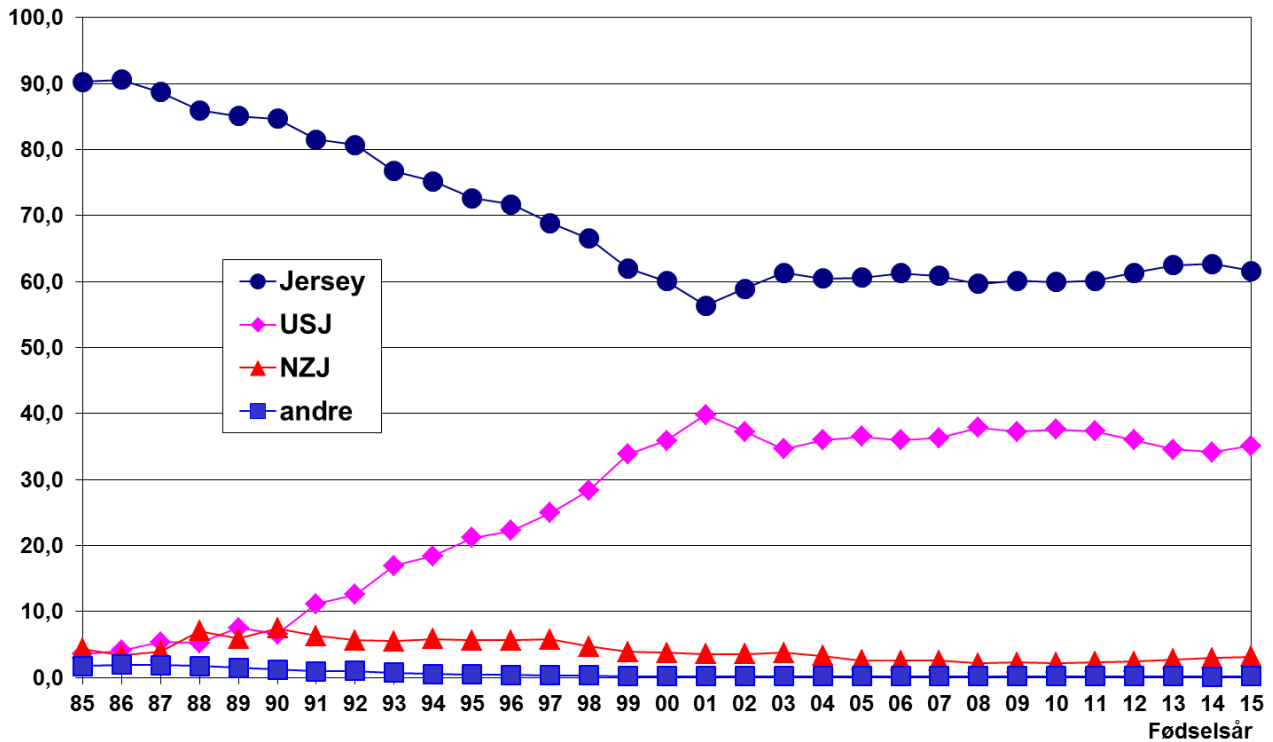
Fødselsår / birth year	Opr. SDM	HF	Andre / Other
1985	51,7	47,7	0,5
1986	47,8	51,6	0,6
1987	43,3	56,0	0,6
1988	39,7	59,7	0,6
1989	36,0	63,3	0,6
1990	32,6	66,8	0,6
1991	29,7	69,8	0,6
1992	26,7	72,7	0,5
1993	25,0	74,5	0,5
1994	22,6	77,0	0,4
1995	20,8	78,8	0,4
1996	19,0	80,6	0,4
1997	17,9	81,7	0,4
1998	15,6	84,1	0,4
1999	13,8	85,8	0,4
2000	12,2	87,4	0,4
2001	10,9	88,8	0,4
2002	9,9	89,7	0,3
2003	9,0	90,7	0,3
2004	7,9	91,8	0,3
2005	6,9	92,8	0,3
2006	6,5	93,2	0,3
2007	5,8	93,9	0,3
2008	5,2	94,6	0,3
2009	4,8	94,9	0,3
2010	4,6	95,2	0,3
2011	4,3	95,4	0,3
2012	3,9	95,9	0,2
2013	3,2	96,5	0,2
2014	3,0	96,8	0,2
2015	2,5	97,2	0,2

Tabel 8. Udvikling i racesammensætning hos Jersey-kalve pr. fødselsår

Change in internal breeds in Jersey calfs per birth year – for abbreviations see table 5

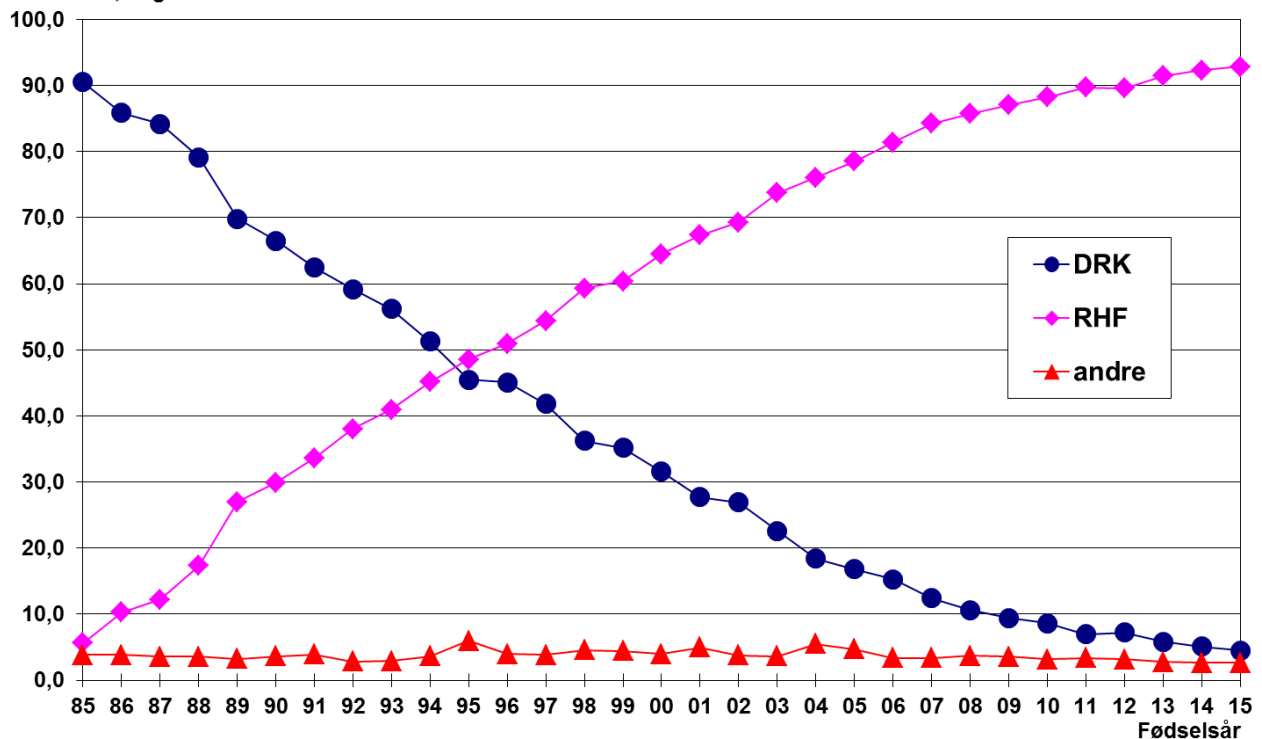
Fødselsår / birth year	Opr. JER	USJ	NZJ	Andre / Other
1985	90,3	3,6	4,4	1,7
1986	90,6	4,1	3,3	1,9
1987	88,7	5,4	4,0	1,9
1988	86,0	5,2	7,1	1,7
1989	85,1	7,5	5,9	1,5
1990	84,7	6,6	7,5	1,2
1991	81,6	11,2	6,3	0,9
1992	80,7	12,6	5,7	1,0
1993	76,8	17,0	5,5	0,7
1994	75,2	18,4	5,8	0,5
1995	72,7	21,2	5,6	0,5
1996	71,7	22,3	5,6	0,4
1997	68,9	25,0	5,8	0,4
1998	66,5	28,4	4,7	0,4
1999	62,0	33,8	3,9	0,2
2000	60,1	35,9	3,8	0,2
2001	56,4	39,8	3,6	0,2
2002	59,0	37,3	3,5	0,2
2003	61,3	34,7	3,8	0,2
2004	60,5	36,0	3,3	0,2
2005	60,6	36,5	2,6	0,2
2006	61,3	36,0	2,5	0,2
2007	60,9	36,3	2,6	0,2
2008	59,7	37,9	2,2	0,2
2009	60,2	37,3	2,3	0,2
2010	59,9	37,6	2,2	0,2
2011	60,1	37,3	2,3	0,2
2012	61,3	36,0	2,4	0,2
2013	62,5	34,6	2,8	0,2
2014	62,7	34,2	3,0	0,2
2015	61,6	35,1	3,2	0,2

Raceandele, % gener

Figur 3. Udvikling i racesammensætning hos Jersey-kalve født 1985 – 2015
 Change in breed composition for Jersey calves born 1985 – 2015

Raceandele, % gener

Figur 4. Udvikling i racesammensætning hos DRH-kalve født 1985 – 2015
 Change in breed composition for DRH calves born 1985 - 2015

Tabel 9. Udvikling i racesammensætning hos DRH-kalve pr. fødselsår

Change in internal breeds in DRH calfs per birth year – for abbreviations see table 5

Fødselsår / birth year	Opr. DRK	RHF	Andre / Other
1985	90,5	5,7	3,8
1986	85,9	10,3	3,9
1987	84,2	12,2	3,6
1988	79,1	17,3	3,6
1989	69,8	26,9	3,2
1990	66,5	29,9	3,6
1991	62,4	33,6	3,9
1992	59,2	38,0	2,8
1993	56,2	41,0	2,9
1994	51,3	45,1	3,6
1995	45,5	48,5	6,0
1996	45,1	51,0	4,0
1997	41,8	54,4	3,8
1998	36,2	59,3	4,5
1999	35,2	60,4	4,5
2000	31,6	64,5	4,0
2001	27,7	67,4	4,9
2002	26,9	69,3	3,8
2003	22,6	73,8	3,6
2004	18,4	76,1	5,5
2005	16,8	78,5	4,7
2006	15,3	81,4	3,4
2007	12,4	84,3	3,3
2008	10,6	85,7	3,7
2009	9,4	87,0	3,5
2010	8,6	88,2	3,2
2011	7,0	89,7	3,3
2012	7,2	89,6	3,2
2013	5,8	91,4	2,8
2014	5,1	92,3	2,6
2015	4,5	92,8	2,6

2.2 Kælvning / Calving

Oplysninger om kælvningsfordeling og antal kalve pr. kælvning.

I tabel 10 og 11 er vist fordelingen af kælvninger over året samt kælvningsfordeling i forhold til laktationsnummer.

Tabel 10. Kælvningernes procentvise fordeling over året i 2015

Monthly distribution of calvings in 2015 – for abbreviations see table 5

Måned / month	1. kælvning / 1 st calving					2. og øvrige kælvning / >1 st calving				
	RDM	HOL	JER	DRH	ØVR	RDM	HOL	JER	DRH	ØVR
Januar / January	9,2	8,5	7,6	8,5	7,8	8,6	8,3	8,5	8,6	7,2
Februar / February	7,4	7,4	6,7	7,6	7,3	8,0	7,2	7,5	7,7	6,5
Marts / March	8,4	7,7	7,1	8,1	8,1	7,4	7,5	7,5	7,5	6,7
April	7,6	7,9	8,4	6,4	8,7	7,6	7,1	7,8	7,2	6,7
Maj / May	7,4	7,8	9,0	6,7	7,9	8,0	7,8	7,6	6,5	7,4
Juni / June	7,5	7,6	8,9	7,9	8,0	8,4	8,9	9,4	8,9	8,7
Juli / July	8,2	8,0	8,7	7,4	7,8	8,9	9,2	8,9	8,9	9,5
August	8,5	8,9	9,4	8,6	8,6	9,0	8,9	8,5	10,5	8,9
September	8,7	8,8	8,7	10,3	8,4	7,9	8,5	7,9	8,3	8,8
Oktober / October	9,2	8,9	8,5	10,0	8,9	8,8	8,9	8,8	9,7	9,6
November	8,8	9,1	8,8	9,1	8,9	8,8	9,0	8,8	8,3	10,0
December	9,1	9,4	8,4	9,5	9,5	8,7	8,9	8,8	8,0	9,8
Antal Kælvninger No. calvings	11.787	137.613	22.378	1.755	27.893	18.795	223.763	45.483	2.542	64.039

Tabel 11. Kælvningernes procentvise fordeling på kælvningsnummer i 2015

Distribution of calvings on parity in 2015 – for abbreviations see table 5

Kælvningsnr. / parity	RDM	HOL	JER	DRH	ØVR
1	38,5	38,1	33,,	40,8	30,3
2	27,2	27,6	26,5	26,9	26,2
3	17,4	17,5	18,3	16,1	19,9
4	9,3	9,8	11,5	9,5	12,5
5	4,7	4,5	6,1	4,2	6,6
6	2,0	1,6	2,8	1,7	2,7
7	0,6	0,6	1,2	0,6	1,1
8	0,2	0,2	0,5	0,1	0,4
9	0,1	0,1	0,2	0,0	0,2
10 og øvrige/ 10 th or later	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1

I tabel 12 og 13 er vist frekvensen af enkel- og flerfødsler samt % levendefødte kalve afhængig af antal kalve.

Tabel 12. Forekomst af registrerede enkel- og flerfødsler i perioden 2006-2015
Frequency of single or multiple births i 2006-2015 – for abbreviations see table 5

	RDM	HOL	JER	DRH	Kødkvæg / beef	ØVR	Alle / all
1. kælving / 1st calving							
Antal kælvinger / No. calvings	149.491	1.514.871	248.022	23.727	129.306	332.572	2.397.989
% enkelfødte / % single birth	98,86	99,04	98,91	98,66	98,40	98,66	98,92
% tvillingefødsler / % twin birth	1,13	0,94	1,07	1,31	1,58	1,33	1,07
% trillingefødsler / % triple birth	0,0127	0,0160	0,0186	0,0253	0,0108	0,0141	0,0156
% firlingefødsler / % quadruplet birth	0,0027	0,0021	0,0016	0,0084	0,0023	0,0033	0,0023
Senere kælving / Later calvings							
Antal kælvinger / No. calvings	250.403	2.530.189	476.735	40.352	459.505	775.727	4.532.911
% enkelfødte / % single birth	94,69	96,04	97,00	94,80	96,79	96,20	96,18
% tvillingefødsler / % twin birth	5,25	3,93	2,96	5,16	3,19	3,77	3,78
% trillingefødsler / % triple birth	0,0555	0,0288	0,0308	0,0281	0,0171	0,0264	0,0303
% firlingefødsler / % quadruplet birth	0,0039	0,00434	0,0078	0,0094	0,0013	0,0024	0,0044

Tabel 13. Livskraft hos kalve født ved enkel- eller flerfødsler i perioden 2006-2015. Kun resultater baseret på mindst 10 kælvinger
Vitality of calves born from single or multiple births from 2006-2015. Only results based on more than 10 calvings – for abbreviations see table 5

	RDM	HOL	JER	DRH	Kødkvæg / beef	ØVR	Alle/ all
% levendefødte ved 1. kælving / % born alive calfs in 1st calving							
Enkelfødte / single birth	94,11	91,00	93,46	90,34	93,38	91,92	91,70
Tvillingefødsler / twin birth	75,18	64,32	80,19	73,47	86,82	78,20	71,04
Trillingefødsler / triple birth	35,01	16,60	76,81		78,57	61,70	33,60
Firlingefødsler / quadruplet birth		5,47				36,36	18,75
% levendefødte ved senere kælving / % born alive calfs in later calvings							
Enkelfødte / single birth	96,80	96,00	97,20	96,35	97,56	96,58	96,43
Tvillingefødsler / twin birth	82,91	79,23	85,85	83,19	88,69	83,75	81,70
Trillingefødsler / triple birth	49,06	41,96	80,34	66,67	71,89	53,58	50,92
Firlingefødsler / quadruplet birth	7,50	12,72	70,24			20,65	28,64

2.3 Afstamning / Pedigree

Oplysninger om fædre til kalvene.

I tabel 14 er vist fordelingen af fædre til kalve født i 2015

Tabel 14. Fordeling af fædre til danske kalve af malkerace født i 2015 fordelt på kælvningsnummer
Use of sires in dairy breeds in 2015 separately for heifers and cows – for abbreviations see table 5

% fødte kalve efter: % calfs sired by:	Afprøvede tyre* Proven AI bulls	Genomisk testede ungtyre* Genomic youngbulls	Importtyr Foreign bulls	Foldtyr / ukendt Herd bulls / unknown
RDM 1. kælvning 1 st calving	11,9	75,7	2,0	10,4
RDM øvrige kælvninger later calvings	13,2	71,4	8,7	6,6
HOL 1. kælvning 1 st calving	5,7	64,4	12,5	17,4
HOL øvrige kælvninger later calvings	6,9	66,5	19,8	6,8
JER 1. kælvning 1 st calving	40,6	40,6	1,7	17,2
JER øvrige kælvninger later calvings	36,4	51,5	6,7	5,4
DRH 1. Kælvning 1 st calving	5,2	24,2	47,8	22,8
DRH øvrige kælvninger later calvings	6,1	26,4	50,2	17,3

*) Tyrene er inkl. tyre fra Sverige og Finland med dansk stambogsnr.

3. Avlsværdital med genomisk information / Breeding values with genomic information

3.1 Genomisk information / Genomic information

Genomiske avlsværdier er beregnet på grundlag af ca. 50.000/10.000 SNPer. SNPerne bestemmes ved analyse af blod- eller vævsprøver.

Værdien af de enkelte markører er beregnet ud fra avlsværditalene hos tyrene/kørerne i referencegruppen. Der er således beregnet en værdi for hver SNP i forhold til egenskaben. Dette gælder alle egenskaber i avlsarbejdet. Værdien af SNPer er ikke statiske, men genberegnes løbende, når flere dyr indgår i referencegruppen.

Et meget forsimplet eksempel med 5 SNPer og 5 tyre med sikre avlsværdital for ydelse er vist i nedenstående tabel. I praksis er værdierne af SNPer mere vanskelige at bestemme, blandt andet fordi sikkerheden på tyrenes avlsværdital ikke er 100%, samt at antallet af tyre i referencegruppen er lavere end antallet af SNPer.

		SNP					Y-indeks
		1	2	3	4	5	
Tyre	1	A	b	C	D	e	+20
	2	A	b	c	d	e	+10
	3	A	B	c	d	e	0
	4	A	B	c	d	E	-10
	5	a	B	c	d	E	-20

Ud fra forskellene i SNP'erne på hver enkelt position og avlsværditalene for ydelse kan effekten af hver SNP på det avlsmæssige niveau for ydelse beregnes. I dette tilfælde er værdierne af SNP angivet for varianten med stort bogstav i forhold til varianten med lille bogstav – eksempelvis er værdien af "A" 10 Y-indeks enheder højere end for "a":

A: +10   B: -10   C: +5   D: +5   E: -10

Disse værdier er udgangspunktet for beregningen af avlsværdital for nye dyr. Det betyder, at hvis der genotypes en nyfødt kalv, kan dens Y-indeks beregnes på basis af genomisk information.

Eksempelvis vil en kalv med SNP'erne "A" "b" "C" "d" "e" have en avlsværdi for ydelse på $10 + 0 + 5 + 0 + 0 = +15 + 100$ (gns. indeks) = 115.

Avlsværdital baseret på traditionel information og genomisk information

Der beregnes avlsværdital baseret på både genomisk og traditionel information 12 gange årligt. Genomisk information inddrages for alle egenskaber i avlsarbejdet undtagen klovsundhed for Jersey og ungdyroverlevelse for alle racer

For testede dyr inddrages genomisk information i alle avlsværdital for hundyr. For tyre inddrages genomisk information for både unge og afprøvede tyre, undtagen hvis sikkerheden på avlsværditalene er højere end grænseværdien (se tabel 15) i dette tilfælde indgår kun information fra døtrene.

Sammenvejningen af genomisk information og afstamning (blending) sker på grundlag af sikkerheden på de genomiske avlsværdital og sikkerheden på afstamningen efter almindelige selektionsindeksprincipper.

Genomiske information øger sikkerheden

Sikkerheden bliver stærkt forbedret ved indregningen af genomisk information – fra 20% - 30% for et traditionelt afstammingsindeks op til 50% - 60% med genomisk information. Sikkerheden er størst for Holstein og mindst for Jersey.

Publisering af Avlsværdital på tyre

Kun unge tyre, der ejes af en kvægavlsforening, og som er ældre end 10 måneder, får avlsværdital med genomisk information.

Avlsværdital for disse tyre vil være tilgængelig på NAV's hjemmeside (www.nordicevb.info).

Tabel 15 DFS tyre – Tærskelværdier for NAV EBV sikkerheder for publicering af NAV EBV i stedet for GEBV

Egenskaber	Tyre med GEBV født efter 2009 Tærskelværdi fra GEBV til EBV	Kommentarer
Ydelse	90 %	Mindst 10 døtre over 100 dage fra kælving.
Eksteriør	50 døtre	
Malketid	50 døtre eller eksteriør egenskaber over tærskel	
Temperament	Publiceret hvis eksteriør over tærskel	
Frugtbarhed	75%	Mindst 10 døtre med ICF information
Yversundhed	75%	
Kælvningsindeks	75% (Jersey 40%)	
Fødselsindeks	75%	
Øvrige sygdomme	75% (Jersey 35%)	
Holdbarhed	75%	
Vækst	75% (Jersey 50%)	
Klovsundhed	75% (Jersey 40%)	
NTM	Officiel EBV for ydelse, eksteriør og yversundhed	

4. Avlsværdital / *Breeding values*

4.1 NTM

4.1.1 Beregning af NTM / *Calculation of NTM*

NTM for tyre

NTM er et enkelt tal, som under de givne forudsætninger er det bedst mulige skøn over en tyrs totale sande avlsværdi for de egenskaber, der ønskes forbedret.

NTM er opbygget af de egenskaber, der er nævnt i tabel 16. Ved hver race er der anført en vægtfaktor for hver af de egenskaber, der indgår i NTM. Vægtene er fastlagt ud fra en langsigtet betragtning af de økonomiske og biologiske forhold.

Vægtfaktoren angiver egenskabens bidrag til NTM for hver enhed, avlsværditallet afviger fra racens base. Basen udgøres for alle egenskaber af køer født 3 – 5 år før publiceringen.

Tabel 16. Vægtfaktorer til beregning af NTM for tyre
Weighting factors for bull NTMs – for abbreviations see table 5

Egenskab / <i>trait</i>	RDC	HOL	JER	DRH
Y-indeks / <i>Yield</i>	1,00	0,75	0,87	0,75
Vækst / <i>Growth</i>		0,06		0,11
Hunlig frugtbarhed / <i>Female fertility</i>	0,24	0,31	0,20	0,23
Fødselsindeks / <i>Calving, direct</i>	0,11	0,15	0,06	0,17
Kælvningsevne / <i>Calving, maternal</i>	0,11	0,17	0,06	0,17
Yversundhed / <i>Udder health</i>	0,30	0,35	0,44	0,35
Sundhed i øvrigt / <i>Other diseases</i>	0,11	0,11	0,04	0,12
Klovsundhed / <i>Claw health</i>	0,05	0,08	0,05	0,10
Kropskapacitet / <i>Frame</i>				
Lemmer / <i>Feet & legs</i>	0,08	0,12	0,04	0,15
Malkeorganer / <i>Udder</i>	0,35	0,25	0,26	0,24
Malketid / <i>Milking speed</i>	0,09	0,08	0,10	0,08
Temperament	0,03	0,03	0,03	0,03
Holdbarhed / <i>Longevity</i>	0,07	0,11	0,08	0,11
Ungdyrooverlevelse / <i>Youngstock survival</i>	0,22	0,14	0,12	0,14

I tabel 17 er vist et eksempel på beregningen af NTM for en given HOL tyr. Tyrens NTM beregnes som summen af delindeksernes afvigelse fra 100 multipliceret med vægtfaktorerne i tabel 16. Tyren i tabellen får således 26 i NTM.

Tabel 17. Eksempel på beregningen af NTM for en Holstein tyr med 26 i NTM
Example of the prediction of NTM for a Holstein bull with 26 in NTM

Egenskab / <i>trait</i>	Avlsværdital <i>Sub index</i>	Bidrag til NTM <i>Contribution to NTM</i>
Y-indeks / <i>Yield</i>	112	9,00
Vækst / <i>Growth</i>	94	-0,36
Hunlig frugtbarhed / <i>Female fertility</i>	112	3,72
Fødselsindeks / <i>Calving, direct</i>	100	0,00
Kælvningsevne / <i>Calving, maternal</i>	110	1,70
Yversundhed / <i>Udder health</i>	110	3,50
Sundhed i øvrigt / <i>Other diseases</i>	116	1,76
Klovsundhed / <i>Claw health</i>	109	0,72
Kropskapacitet / <i>Frame</i>	100	0,00
Lemmer / <i>Feet & legs</i>	101	0,12
Malkeorganer / <i>Udder</i>	109	2,25
Malketid / <i>Milking speed</i>	101	0,08
Temperament	92	-0,24
Holdbarhed / <i>Longevity</i>	112	1,87
Ungdyrooverlevelse / <i>Youngstock survival</i>	110	1,40
Sum		25,52

NTM for køer

Avlsmålet er naturligvis ens for køer og tyre. Derfor er vægtfaktorerne for genomisk testede hundyr de samme som i tabel 16 for køer med egne ydelse, men uden genomisk test er vægtfaktorerne forskellige for at nå avlsmålet (se tabel 18). Beregningen af avlsværdital for ydelse, eksteriør, yversundhed og frugtbarhed sker hver for sig. Det betyder, at vi i beregningerne ikke tager højde for, at der er avlsmæssige sammenhænge mellem egenskaberne. For eksempel er der en ugunstig avlsmæssig sammenhæng mellem ydelse og frugtbarhed.

I praksis har dette ingen betydning for de afprøvede tyres avlsværdital, fordi tyrenes avlsværdital er sikkert bestemt for alle egenskaber – populært kan man sige, at det betyder, at alle avlsmæssige sammenhænge er indregnet.

For køerne vil det have nogen betydning, fordi køerne har avlsværdital med lavere sikkerhed. Hos køerne er der dermed ikke taget fuld højde for, at køer, som har præsteret en høj ydelse, ofte er ringere end afstamningen betinger for frugtbarhed. I NTM indekset for køer er der på en simpel måde taget højde for, at kendte avlsmæssige sammenhænge mellem egenskabsgrupper ikke er indregnet i køernes avlsværdital. I beregningerne antages følgende genetiske korrelationer: Ydelse – yversundhed: -30 %, Ydelse–frugtbarhed -40 %; Ydelse – malkeorganer: -20 %.

For køer med egen ydelse er vægten på Y-indekset lavere end hos tyrene. Dette betyder, at vægten på de funktionelle egenskaber, med en ugunstig sammenhæng til ydelse, reelt øges.

For køer beregnes NTM efter samme princip som for tyrene – summen af delindeksernes afvigelse fra 100 multipliceret med vægtfaktorerne. For kvier beregnes NTM som gennemsnittet af forældrenes NTM.

Tabel 18. Vægtfaktorer til beregning af NTM for køer med egen ydelse, men uden genomisk test (Y)
Weighting factors for NTM for cows with own yield record (Y) – for abbreviations see table 5

Egenskab / trait	RDC	HOL	JER	DRH
Information:	Y	Y	Y	Y
Y-indeks / Yield	0,91	0,68	0,78	0,68
Vækst / Growth		0,06		0,11
Hunlig frugtbarhed / Female fertility	0,24	0,31	0,20	0,23
Fødselsindeks / Calving, direct	0,13	0,15	0,06	0,17
Kælvningsevne / Calving, maternal	0,11	0,17	0,06	0,17
Yversundhed / Udder health	0,30	0,35	0,44	0,35
Sundhed i øvrigt / Other disease	0,11	0,11	0,04	0,12
Klovsundhed / Claw health	0,05	0,08	0,05	0,10
Kropskapacitet / Frame				
Lemmer / Feet & legs	0,08	0,12	0,04	0,15
Malkeorganer / Udder	0,35	0,25	0,26	0,24
Malketid / Milking speed	0,09	0,08	0,10	0,08
Temperament	0,03	0,03	0,03	0,03
Holdbarhed / Longevity	0,07	0,11	0,08	0,11
Ungdyrooverlevelse / Youngstock survival	0,22	0,14	0,12	0,14

4.1.2 Økonomisk værdi af NTM / Economic value of NTM

Den økonomiske værdi af 1 NTM enhed er defineret ud fra den årlige merindtjening fra en ko. Merindtjeningen stammer fra koen selv samt hendes afkom. Dette benævnes normalt en årsko. I tabel 19 ses den økonomiske værdi pr. indeks enhed for en årsko. Værdien er vist både for delindekserne og NTM.

Tabel 19. Økonomisk værdi pr. indeksenhed
Economic value per index unit (Danish kroner) – for abbreviations see table 5

Egenskab / trait	RDC	HOL	JER	DRH
NTM	67	75	59	75
Y-indeks / <i>Yield</i>	62	57	51	57
Vækst / <i>Growth</i>	0	5	0	8
Hunlig frugtbarhed / <i>Female fertility</i>	15	23	12	17
Fødselsindeks / <i>Calving, direct</i>	7	11	4	12
Kælvningsevne / <i>Calving, maternal</i>	7	12	4	12
Yversundhed / <i>Udder health</i>	19	26	26	26
Sundhed i øvrigt / <i>Other diseases</i>	7	9	3	9
Klovsundhed / <i>Claw health</i>	3	6	3	6
Kropskapacitet / <i>Frame</i>	0	0	0	0
Lemmer / <i>Feet & legs</i>	5	11	3	11
Malkeorganer / <i>Udder</i>	22	19	15	18
Malketid / <i>Milking speed</i>	6	6	6	6
Temperament	2	2	2	2
Holdbarhed / <i>Longevity</i>	4	9	5	8
Ungdyrooverlevelse / <i>Youngstock survival</i>	14	11	7	11

Tabel 19 viser, at en NTM enhed har en værdi på 75 kr. for en Holstein/DRH årsko, mens værdien er hhv. 67 kroner og 59 kroner for en RDC eller Jersey årsko. Denne værdi kommer til udtryk gennem en kombination af højere ydelse, bedre frugtbarhed, færre sygdomme og bedre eksteriør.

I tabel 20 er vist den gennemsnitlige effekt af en forskel på 1 NTM enhed på delindekserne for de enkelte racer. Eksempelvis vil et HOL dyr med 1 indeksenhed højere NTM - i gennemsnit - have et Y-indeks, som er 0,62 enheder højere, et vækstindeks som er 0,12 enheder højere, osv.

Tabel 20. Gennemsnitlig ændring i delindekser når NTM ændres en enhed. Tyre født 2005 eller senere
*Average change in sub indices when NTM changes with one unit.
 Sires born in 2005 or later – for abbreviations see table 5*

Egenskab / trait	RDC	HOL	JER	DRH
Antal tyre / <i>no. bulls</i>	539	758	141	25
Y-indeks / <i>Yield</i>	0,66	0,46	0,56	0,61
Vækst / <i>Growth</i>	0,01	0,10	0,09	0,14
Hunlig frugtbarhed / <i>Female fertility</i>	0,21	0,44	0,29	0,37
Fødselsindeks / <i>Calving, direct</i>	0,21	0,32	0,19	0,39
Kælvningsevne / <i>Calving, maternal</i>	0,24	0,30	0,36	0,43
Yversundhed / <i>Udder health</i>	0,29	0,41	0,51	0,52
Sundhed i øvrigt / <i>Other diseases</i>	0,19	0,46	0,11	0,47
Klovsundhed / <i>Claw health</i>	0,08	0,35	0,16	0,39
Kropskapacitet / <i>Frame</i>	0,01	-0,06	0,24	0,04
Lemmer / <i>Feet & legs</i>	0,30	0,21	0,15	-0,01
Malkeorganer / <i>Udder</i>	0,23	0,17	0,29	0,43
Malketid / <i>Milking speed</i>	0,18	0,03	0,13	0,45
Temperament	0,05	0,02	0,02	-0,11
Holdbarhed / <i>Longevity</i>	0,51	0,64	0,51	0,86
Ungdyrooverlevelse / <i>Youngstock survival</i>	0,27	0,24	0,30	0,37

4.1.3 Værdi af NTM på dyre- og besætningsniveau

For at illustrere værdien af NTM for forskellige dyregrupper er vist eksempler på den omregnede værdi af NTM for en nyfødt kviekalv, en nyfødt tyrekalv og en kælvekvie ud fra definitionen som er pr. årsko. I eksemplerne vises effekten af en forskel på 10 NTM enheder mellem 2 dyr. Det antages at bidrag til NTM afspejler det gennemsnitlige for racen (tabel 20). Desuden vises værdien af NTM på besætningsniveau.

Økonomisk værdi af NTM for en kælvekvie

Alle egenskaber, på nær vækst, kommer til udtryk hos et hundyr. Værdien af 1 NTM enhed er vist i tabel 19. En gennemsnitlig malkeko producerer i 2,4 laktationer. Det betyder, at merværdien af en forskel på 10 NTM enheder hos kælvekvier gennem deres livstid er:

RDC:

$$\text{Kr./kælvekvie} = 2,4^1 \times 10 \text{ NTM enheder} \times 67^2 \text{ kr/NTM enhed} = 1.600 \text{ kr.}$$

HOL:

$$\text{Kr./kviekalv} = 2,4^1 \times ((10 \text{ NTM enheder} \times 75^2 \text{ kr/NTM enhed}) - (0,10^3 \text{ vækst/NTM} \times 10 \text{ NTM} \times 5^4 \text{ kr/vækst})) = 1.800 \text{ kr.}$$

Jersey:

$$\text{Kr./kviekalv} = 2,4^1 \times 10 \text{ NTM enheder} \times 59^2 \text{ kr/NTM enhed} = 1.400 \text{ kr.}$$

¹ gennemsnitligt antal laktationer for en malkeko

² Værdien af en NTM enhed i tabel 19

³ Antal vækstenheder der fremkommer ved en forbedring af NTM på 1 enhed i tabel 20

⁴ Værdien af en vækst enhed i tabel 19

For Holstein er den økonomiske værdi af NTM korrigeret for værdien af vækst. Vækst kommer kun til udtryk hos tyrekalvene. Årsagen er, at Holstein vægter vækst i avlsmålet. For DRH beregnes værdien som for Holstein.

Økonomisk værdi af NTM for en nyfødt kviekalv

Værdien af NTM er konstant uanset om den er udtrykt hos en årgang af nyfødte kviekalve eller på et senere tidspunkt, hvor den samme årgang bliver kælvekvier. En del af de nyfødte kviekalve dør eller afgår før de kælder første gang. Det betyder, at den gennemsnitlige værdi af 1 NTM enhed hos en nyfødt kviekalv er mindre end hos en kælvekvie (kviekalvene som afgår undervejs når ikke at udtrykke deres avlsmæssige potentiale).

I gennemsnit er det omkring 80% af de nyfødte kviekalve som kælder. Det betyder, at merværdien af en forskel på 10 NTM enheder hos nyfødte kviekalve gennem deres livstid er:

RDC:

$$\text{Kr./kviekalv} = 1.600^1 \times 0,8^2 = 1.300 \text{ kr.}$$

HOL:

$$\text{Kr./kviekalv} = 1.800^1 \times 0,8^2 = 1.450 \text{ kr.}$$

Jersey:

$$\text{Kr./kviekalv} = 1.400^1 \times 0,8^2 = 1.100 \text{ kr.}$$

¹ Værdien af en kælvekvie beregnet i ovenstående afsnit

² Andel af nyfødte kviekalve som kælder

Økonomisk værdi af NTM for en nyfødt tyrekalv

Hos tyrekalve er det udelukkende vækst, som har en økonomisk værdi i NTM. Dette er tilfældet for Holstein og DRH. For Holstein stiger vækstindekset i gennemsnit med 0,10 enheder hver gang NTM stiger med en enhed (tabel 19). Det betyder, at merværdien af en forskel på 10 NTM enheder hos nyfødte tyrekalve er:

RDC:

Kr./tyrekalv = 0

HOL:

Kr./tyrekalv = 0,10¹ vækstindeks enheder/NTM x 10 NTM x 5² kr/vækst = 5 kr.

Jersey:

Kr./tyrekalv = 0

¹ Antal vækstenheder der fremkommer ved en forbedring af NTM på 1 enhed i tabel 20

² Værdien af en vækst enhed i tabel 19

For RDC og Jersey er den økonomiske værdi af vækst lig 0 (se tabel 19). Det betyder, at den økonomiske merværdi af en tyrekalv med +10 indeksenheder af NTM er nul for disse racer. Værdien for DRH beregnes som for Holstein.

Økonomisk værdi af NTM for en besætning med 150 årskøer

Værdien af NTM kan også udtrykkes på besætningsniveau. Den økonomiske årlige merværdi af en forskel på 10 NTM enheder mellem 2 besætninger med 150 årskøer er:

RDC:

Kr./besætning = 67 kroner/NTM enhed¹ x 10 NTM enheder x 150 køer = 100.500 kroner

HOL:

Kr./besætning = 75 kroner/NTM enhed¹ x 10 NTM enheder x 150 køer = 115.500 kroner

Jersey:

Kr./besætning = 59 kroner/NTM enhed¹ x 10 NTM enheder x 150 køer = 88.500 kroner

¹ Værdien af en NTM enhed i tabel 19

4.1.4 Værdi af NTM for aktuel tyr / NTM for specific bull

I dette afsnit beskrives værdien af en ko eller en tyrekalv efter en tyr med kendte avlsværdital. I tabel 21 er anført et eksempel på en beregning af den samlede merværdi af en ko og tyrekalv efter en HOL-tyr med de angivne avlsværdital.

Den årlige merværdi for en ko eller tyrekalv fås ved at beregne bidrag fra faren multipliceret med de økonomiske værdier i tabel 19 for hver enkelt egenskab og sammenlægge disse. I tabel 21 er en ko efter den angivne tyr således 744,50 kr. mere værd pr. år end en ko efter en far med NTM på 0. Tilsvarende er en tyrekalv 22,50 kr. mindre værd end en tyrekalv efter en far med 100 i vækstindeks.

Tabel 21. Den samlede årlige merværdi af en ko og en tyrekalv efter en aktuel HOL-tyr
Yearly economic superiority of cow and male offspring sired by a Holstein sire

Egenskab / trait	Tyren bull	Afkom / offspring		
	Avls- værdi- tal EBV for bull	Bidrag fra far (indekseenheder) Contribution from father (index units)	Årlig merværdi ko Yearly economic superiority of cow (DKK)	Merværdi tyr economic superiority of bull calf (DKK)
Y-indeks / Yield	112	6	342	
Vækst / Growth	94	-3		-15
Hunlig frugtbarhed / Female fertility	112	6	138	
Fødselsindeks / Calving, direct	100	0	0	
Kælvningsevne / Calving, maternal	110	5	60	
Yversundhed / Udder health	110	5	130	
Sundhed i øvrigt / Other disease	116	8	72	
Klovsundhed / Claw health	109	4,5	27	
Kropskapacitet / Frame	100	0	0	
Lemmer / Feet & legs	101	0,5	5,5	
Malkeorganer / Udder	109	4,5	85,5	
Malketid / Milking speed	101	0,5	3	
Temperament	92	-4	-8	
Holdbarhed / Longevity	117	8,5	76,5	
Ungdyrooverlevelse / Youngstock survival	110	5	55	
Sum			986,5	-15

NTM publiceres, når der er officielle avlsværdital for ydelse, eksteriør og yversundhed.

4.1.5 Avlsværditalenes grundlag og beregning

Ved beregning af de enkelte avlsværdital er der taget udgangspunkt i de arvbarheder, der er anført i tabel 22.

Tabel 22. Anvendte arvbarheder ved avlsværdiberegning
Heritabilities for traits in routine evaluation in Denmark – for abbreviations see table 5

Egenskab / trait	RDC	HOL / DRH	JER
Mælkydelse 1. lactation / Milk yield 1 st lactation	0,41	0,43	0,44
Fedtydelse 1. lactation / Fat yield 1 st lactation	0,35	0,35	0,38
Proteinydelse 1. lactation / Protein yield 1 st lactation	0,41	0,36	0,35
Mælkydelse 2. laktation / Milk yield 2 nd lactation	0,24	0,29	0,27
Fedtydelse 2. laktation / Fat yield 2 nd lactation	0,21	0,25	0,23
Proteinydelse 2. laktation / Protein yield 2 nd lactation	0,28	0,29	0,22
Mælkydelse 3. laktation / Milk yield 3 rd lactation	0,20	0,27	0,27
Fedtydelse 3. laktation / Fat yield 3 rd lactation	0,19	0,25	0,23
Proteinydelse 3. laktation / Protein yield 3 rd lactation	0,25	0,29	0,23
Slagtevægt / Carcass weight	0,16	0,16	0,13
Slagteform / Carcass classification	0,29	0,29	0,17

Egenskab / trait	RDC	HOL / DRH	JER
1. – sidste ins. kvier / <i>Insemination period, heifers</i>	0,02	0,02	0,02
Kælvning – 1. ins. køer / <i>Calv. to 1st ins., cows</i>	0,04	0,05	0,04
1. ins. – sidste ins. køer / <i>Insemination period, cows</i>	0,03	0,03	0,03
Antal ins. kvier / <i>No. inseminations, heifers</i>	0,03	0,03	0,03
Antal ins. køer / <i>No. inseminations, cows</i>	0,03	0,03	0,03
Livskraft 1. klv. (kælvning/fødsel) / <i>Still birth, 1st, (Mat/Dir)</i>	0,03 / 0,05	0,04 / 0,04	0,02 / 0,03
Forløb 1. klv. (kælvning/fødsel) / <i>Calving ease, 1st, (Mat/Dir)</i>	0,06 / 0,15	0,07 / 0,10	0,02 / 0,01
Størrelse 1. klv. (kælvning/fødsel) / <i>Size, 1st, (Mat/Dir)</i>	0,04 / 0,23	0,04 / 0,20	0,03 / 0,11
Livskraft øvrige klv. (kælvning/fødsel) / <i>Still birth, later, (Mat/Dir)</i>	0,01 / 0,01	0,01 / 0,01	0,01 / 0,01
Forløb øvrige klv. (kælvning/fødsel) / <i>Calving ease, later, (Mat/Dir)</i>	0,03 / 0,06	0,03 / 0,05	0,01 / 0,01
Størrelse, øvrige klv. (kælvning/fødsel) / <i>Size, later, (Mat/Dir)</i>	0,03 / 0,21	0,04 / 0,18	0,03 / 0,11
Yversygdomme 1. lakt. 1. periode / <i>Udder health, 1st lact. 1st period</i>	0,03	0,03	0,02
Yversygdomme 1. lakt. 2. periode / <i>Udder health, 1st lact. 2nd period</i>	0,02	0,02	0,02
Yversygdomme 2. laktation / <i>Udder health, 2nd lactation</i>	0,03	0,03	0,01
Yversygdomme 3. laktation / <i>Udder health, 3rd lactation</i>	0,03	0,03	0,03
Reproduktionssygdomme 1. laktation - 1. periode <i>Reproductive diseases, 1st lactation - 1st period</i>	0,01	0,02	-
Reproduktionssygdomme 1. laktation - 2. periode <i>Reproductive diseases, 1st lactation - 2nd period</i>	0,01	0,01	-
Reproduktionssygdomme 2. laktation - 1. periode <i>Reproductive diseases, 2nd lactation - 1st period</i>	0,01	0,02	-
Reproduktionssygdomme 2. laktation - 2. periode <i>Reproductive diseases, 2nd lactation - 2nd period</i>	0,02	0,02	-
Reproduktionssygdomme 3. laktation - 1. periode <i>Reproductive diseases, 3rd lactation - 1st period</i>	0,01	0,02	-
Reproduktionssygdomme 3. laktation - 2. periode <i>Reproductive diseases, 3rd lactation - 2nd period</i>	0,02	0,02	-
Stofskiftesygdomme 1. laktation / <i>Metabolic diseases, 1st lactation</i>	0,01	0,01	0,01
Stofskiftesygdomme 2. laktation / <i>Metabolic diseases, 2nd lactation</i>	0,01	0,01	0,01
Stofskiftesygdomme 3. laktation / <i>Metabolic diseases, 3rd lactation</i>	0,03	0,03	0,05
Lemme- og klovsygdomme 1. laktation <i>Feet & leg diseases, 1st lactation</i>	0,01	0,01	-
Lemme- og klovsygdomme 2. laktation <i>Feet & leg diseases, 2nd lactation</i>	0,01	0,01	-
Lemme- og klovsygdomme 3. laktation <i>Feet & leg diseases, 3rd lactation</i>	0,01	0,01	-
Holdbarhed/ <i>longevity</i>	0,06	0,07	0,06
Overlevelse, kvier, 2-30 dg. / <i>survival, heifers, 2-30 days</i>	0,01	0,01	0,02
Overlevelse, kvier, 31-458 dg. / <i>survival, heifers, 31-458 days</i>	0,02	0,01	0,01
Overlevelse, tyrekalve, 2-30 dg. / <i>survival, bullcalfs, 2-30 days</i>	0,01	0,01	0,02
Overlevelse, tyrekalve, 31-458 dg. / <i>survival, bullcalfs, 31-458 days</i>	0,03	0,03	0,01
Højde / <i>Stature</i>	0,63	0,60	0,42
Kropsdybde / <i>Chest depth</i>	0,25	0,31	0,25
Brystbredde / <i>Chest width</i>	0,18	0,18	0,17
Malkepræg / <i>Dairy form</i>	0,37	0,31	0,27
Overlinie / <i>Top line</i>	0,21	0,16	0,19
Krydsbredde / <i>Rump width</i>	0,33	0,27	0,32
Krydsets retning / <i>Rump angle</i>	0,34	0,32	0,29

Egenskab / trait	RDC	HOL / DRH	JER
Afvigekoder krop / <i>Deviation codes, body</i>			0,11
Hasevinkel fra siden / <i>Rear legs side view</i>	0,23	0,23	0,14
Hasestilling bagfra / <i>Rear legs rear view</i>	0,19	0,13	0,12
Hasekvalitet / <i>Hock quality</i>	0,21	0,18	0,12
Knoglebygning / <i>Bone quality</i>	0,27	0,28	0,16
Klovhældning / <i>Foot angle</i>	0,17	0,13	0,09
Foryvertilhæftning / <i>Fore udder attachment</i>	0,29	0,24	0,25
Bagyverhøjde / <i>Rear udder height</i>	0,23	0,15	0,17
Bagyverbredde / <i>Rear udder width</i>	0,30	0,22	0,25
Yverbånd / <i>Udder support</i>	0,25	0,19	0,17
Yverdybde / <i>Udder depth</i>	0,39	0,36	0,37
Yverbalance / <i>Udder balance</i>	0,17	0,17	0,18
Pattelængde / <i>Teat length</i>	0,42	0,41	0,42
Pattetykkelse / <i>Teat thickness</i>	0,29	0,31	0,33
Forpatteafstand / <i>Teat placement front</i>	0,43	0,40	0,41
Bagpatteafstand / <i>Teat placement back</i>	0,34	0,25	0,34
Afvigekoder malkeorganer / <i>Deviation codes, mammary system</i>			0,18
Malketid / <i>Milking speed</i>	0,32	0,26	0,19
Temperament	0,20	0,13	0,05
Proptrækkerklov 1. Lactation / <i>Cork screw claw 1st lactation</i>	0,03	0,01	0,01
Sålesår 1. laktation / <i>Sole ulcer 1st lactation</i>	0,03	0,03	0,03
Såleblødning 1. laktation / <i>Sole hemorrhage 1st lactation</i>	0,05	0,03	0,03
Balleforrådnelse 1. laktation / <i>Heel horn erosion 1st lactation</i>	0,06	0,04	0,04
Digital dermatitis 1. laktation / <i>Digital dermatitis 1st lactation</i>	0,04	0,04	0,04
Hul væg/dobbeltsål 1. laktation <i>Double sole / white line separation 1st lactation</i>	0,01	0,01	0,01
Digital vorte/nydannelse 1. laktation <i>Verrucose dermatitis / interdigital hyperplasia 1st lactation</i>	0,01	0,02	0,02
Proptrækkerklov 2. lactation / <i>Cork screw claw 2nd lactation</i>	0,04	0,02	0,02
Sålesår 2. laktation / <i>Sole ulcer 2nd lactation</i>	0,02	0,05	0,05
Såleblødning 2. laktation / <i>Sole hemorrhage 2nd lactation</i>	0,05	0,04	0,04
Balleforrådnelse 2. laktation / <i>Heel horn erosion 2nd lactation</i>	0,07	0,05	0,05
Digital dermatitis 2. lactation / <i>Digital dermatitis 2nd lactation</i>	0,04	0,04	0,04
Hul væg / dobbeltsål 2. laktation <i>Double sole / white line separation 2nd lactation</i>	0,01	0,01	0,01
Digital vorte / nydannelse 2. laktation <i>Verrucose dermatitis / interdigital hyperplasia 2nd lactation</i>	0,03	0,05	0,05
Proptrækkerklov 3. lactation / <i>Cork screw claw 3rd lactation</i>	0,03	0,02	0,02
Sålesår 3. laktation / <i>Sole ulcer 3rd lactation</i>	0,02	0,05	0,05
Såleblødning 3. laktation / <i>Sole hemorrhage 3rd lactation</i>	0,04	0,04	0,04
Balleforrådnelse 3. laktation / <i>Heel horn erosion 3rd lactation</i>	0,07	0,05	0,05
Digital dermatitis 3. lactation / <i>Digital dermatitis 3rd lactation</i>	0,05	0,04	0,04
Hul væg / dobbeltsål 3. laktation <i>Double sole / white line separation 3rd lactation</i>	0,02	0,02	0,02
Digital vorte / nydannelse 3. laktation <i>Verrucose dermatitis / interdigital hyperplasia 3rd lactation</i>	0,05	0,06	0,06

4.1.6 Gennemsnit og spredning på avlsværdital

I tabel 23 er vist en oversigt over gennemsnit og spredning på avlsværditalene for tyre, der har fået beregnet NTM i 2016 og er født i perioden 15.05.2009 til 15.05.2011.

Tabel 23. Gennemsnit og spredning for avlsværdital på tyre som er født fra 15.05.2009 til 15.05.2011

<i>Race / breed</i>	RDC		HOL		JER		DRH	
<i>Antal tyre no. bulls</i>	259		362		77		9	
Egenskab / trait	gns. mean	spr. sd	gns. mean	spr. sd	gns. mean	spr. sd	gns. mean	spr. sd
<i>Y-indeks / Yield</i>	104,2	7,5	104,1	7,9	102,1	8,5	107,8	5,7
<i>Vækst / Growth</i>	100,2	9,5	99,3	10,8	99,8 *)	8,1 *)	94,8	12,6
<i>Hunlig frugtbarhed Female fertility</i>	98,2	10,0	102,1	10,1	101,3	10,3	102,4	14,6
<i>Fødselsindeks Cal- ving, direct</i>	101,3	9,0	101,6	7,8	99,2	7,3	104,9	7,0
<i>Kælvningsevne Cal- ving, maternal</i>	102,5	9,2	101,6	9,2	102,9	8,4	104,9	9,0
<i>Yversundhed Udder health</i>	100,6	7,9	103,2	8,0	102,2	7,7	99,3	12,3
<i>Sundhed i øvrigt *) Other disease</i>	104,0	7,0	102,5	8,3	101,2	7,6	103,4	7,6
<i>Klovsundhed Claw health</i>	100,5 *)	10,9*)	103,5 *)	10,1*)	102,6	9,9	111,1 *)	15,7*)
<i>Kropskapacitet Frame</i>	98,3	7,7	101,0	10,8	100,4	10,7	100,4	5,0
<i>Lemmer Feet & legs</i>	99,2	10,1	100,6	8,4	101,9	10,3	105,0	5,4
<i>Malkeorganer Udder</i>	101,8	8,3	104,5	9,1	101,2	9,1	104,0	8,0
<i>Malketid Milking speed</i>	100,7	13,0	99,9	10,7	99,9	9,6	98,8	15,3
<i>Temperament</i>	101,2	9,5	101,1	8,1	100,9	7,4	97,9	7,3
<i>Holdbarhed *) Longevity</i>	100,1	7,5	102,2	8,5	100,2	6,2	110,5	14,8
<i>Ungdyroverlevelse / Youngstock survival</i>	99,6	9,3	99,7	10,3	102,6	9,2	101,7	14,5
NTM	5,3	8,3	8,1	7,4	4,8	8,7	10,7	13,2

* Beregnet på grundlag af et mindre antal tyre end angivet

4.1.7 Korrelationer mellem avlsværdital/ Correlations between EBVs

Tabel 24 viser en oversigt over korrelationer mellem avlsværditalene for alle RDC-, HOL-, Jersey- og DRH-tyre, som er født i 2008 eller senere.

Egenskab / trait	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
JER (147 tyre / bulls)															
1 Y-indeks / Yield	-2	-27	12	21	-24	-25	-17	16	-16	-38	-4	7	6	2	56
2 Vækst *) / Growth		5	-7	3	10	27	-11	2	-3	0	-13	-4	32	36	9
3 Hunlig frugtbarhed / Female fertility			-1	-3	23	23	3	-7	21	17	14	8	45	7	29
4 Fødselsindeks / Calving direct				20	6	-9	7	-17	2	-10	-14	6	14	5	19
5 Kælvningsevne / Calving maternal					19	-14	14	5	16	-6	-11	7	30	20	36
6 Yversundhed / Udder health						23	34	-1	25	43	2	-6	30	14	51
7 Sundhed i øvrigt *) / Other diseases							0	15	6	30	4	-14	25	1	11
8 Klovsundhed / Claw health								-13	20	14	9	-14	-7	-11	16
9 Kroppskapacitet / Frame									-11	36	-8	3	7	15	24
10 Lemmer / Feet & legs										8	-3	-3	25	4	15
11 Malkeorganer / Udder											20	-8	17	14	29
12 Masketid / Milking speed												-7	-3	0	13
13 Temperament													14	-3	2
14 Holdbarhed *) / Longevity														21	51
15 Ungdyroverlevelse / Youngstock survival															30
16 NTM															

Egenskab / trait	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
DRH (26 tyre / bulls)															
1 Y-indeks / Yield	1	-9	-7	0	-8	-21	11	48	1	8	23	-12	46	-4	61
2 Vækst / Growth		-6	-4	35	-6	0	6	-4	-34	-20	10	26	-16	37	14
3 Hunlig frugtbarhed / Female fertility			51	29	27	33	39	-11	9	-12	11	-34	60	-18	37
4 Fødselsindeks / Calving direct				8	35	42	50	-51	10	8	2	-29	72	-16	39
5 Kælvningsevne / Calving maternal					14	31	51	-3	-16	5	35	4	22	43	43
6 Yversundhed / Udder health						50	43	-20	-13	41	14	1	51	26	52
7 Sundhed i øvrigt *) / Other diseases							76	-57	-1	43	27	-13	36	44	47
8 Klovsundhed *) / Claw health								-23	5	26	34	-20	50	41	69
9 Kroppskapacitet / Frame									2	-14	-3	6	-9	-25	4
10 Lemmer / Feet & legs										-4	-50	-28	7	-19	-1
11 Malkeorganer / Udder											36	34	33	44	43
12 Masketid / Milking speed												4	32	27	45
13 Temperament													-29	17	-11
14 Holdbarhed *) / Longevity														2	86
15 Ungdyroverlevelse / Youngstock survival															37
16 NTM															

*) Beregnet på grundlag af et mindre antal tyre end angivet

4.1.8 Resultater for sønnegrupper / Results for sons

I tabel 25 er anført det gennemsnitlige NTM for tyre født efter 2009 opgjort på sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre.

Tabel 25. Gennemsnitligt NTM for sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre
Average NTM for sons sired by NAV or foreign sires of sons – for abbreviations see table 5

Race Breed	NAV / Udenlandske tyrefædre NAV / Foreign sires of sons	Antal tyre Number of bulls	NTM
RDC	NAV	284	8,3
HOL	NAV	216	10,6
	Udenlandske / Foreign	115	9,5
JER	NAV	73	5,4
DRH	Udenlandske / Foreign	7	10,4

I tabel 26 er anført det gennemsnitlige NTM for tyre født efter 2009 opgjort på tyremoderens nation.

Tabel 26. Gennemsnitligt NTM for sønner efter NAV og udenlandske tyremødre
Average NTM for sons born by NAV or foreign cows – for abbreviations see table 5

Race Breed	Nation Country of mother	Antal tyre Number of bulls	NTM
RDC	NAV	286	8,3
HOL	NAV	322	10,4
HOL	Holland / The Netherlands	6	6,2
JER	NAV	75	5,3
DRH	NAV	8	13,1

I tabel 27 er anført en oversigt over sønnegrupper for tyre, hvor mindst 5 danskejede sønner har fået beregnet NTM, hvor lineære kåringer er inddraget, og hvor sønnerne er født efter 2008. Sønner med genomisk test er ikke medregnet.

Tabel 27. Sønnegruppens gns. NTM (min. 5 sønner)
Average NTM for group of sons – only sires with more than 5 sons – for abbreviations see table 5

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	NTM	Sønner / Sons	
			Antal Number of sons	Gns. NTM Average NTM
RDC				
R Alfa	35780	11	10	5,5
R David	36099	12	8	9,9
R Facet	(F 36324	6	24	9,2
R Fastrup	(F 36412	19	12	16,2
V Record	36902	13	13	3,6
Asmo Sale	36667	-2	20	-1,7
Siirakki	36704	-5	9	-6,9
Sauli	36838	-3	7	0,1
Tuffa	36839	6	7	6,4
Andersta P	36572	0	8	-2,0
Asmo Safir	36775	4	13	-2,8
S.Tuima		0	5	1,2
Turandot	36822	13	14	9,1
Toivo	36785	2	17	2,9
Tosikko	36818	7	20	7,3

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	NTM	Sønner / Sons	
			Antal Number of sons	Gns. NTM Average NTM
RDC (fortsat)				
Ullimulli	36973	12	7	12,3
Unyrkki	36953	4	5	13,4
ST Hallebo	36691	-5	20	3,6
Gunarstorp	36647	13	7	13,4
G Edbo	36699	12	23	11,0
Inlag II	36754	-3	6	2,2
S Adam	36634	-1	23	3,0
Hällom	36697	16	9	12,7
S Signal	36792	-4	12	6,0
A Linné	36791	6	19	8,6
Isåsen	36865	9	11	6,8
Vret	36866	3	7	13,6
V Föske	36910	9	12	6,3
Prästgård	36939	7	7	10,9
Buckarby	36952	19	6	13,3
HOL				
D Banker	(TY 247111	9	6	11,7
D Sammy	(TY 247385	-1	16	4,2
D Cole	(TV 247374	14	21	10,3
D Onside	(TY 248199	17	11	13,4
D Dundee	(TY 248526	0	13	3,8
D Rødding	(BY 248938	12	5	13,2
D Limbo	(TY 248700	10	11	9,7
D Onsild	(TY 248975	6	6	13,3
D Orange	(TY 249155	13	9	13,4
D Ole	(TY 248715	6	12	11,5
D Oscar	(TY 249021	7	9	10,6
D Emmett	(TY 249083	8	7	9,1
B Goldwyn	(TY 248612	4	11	6,0
D Etoto	(TY 250027	16	5	15,4
VH Gotfred	(TY 251844	4	9	6,0
Surprise	(TY 251083	9	13	7,7
Active	(TY 251328	-2	5	-2,2
VH Jonas	252262	15	5	5,8
Fibrax	(TV 251540	6	17	6,7
Eminem	(TV 251558	4	7	0,0
VH Bismark	(TY 252478	13	9	15,2
Planet	(TY 251693	11	12	9,4
VH Salomon	(TY 253100	16	6	16,2
Legend	(TV 252417	11	7	15,3
Man-O-Man	(TY 252563	13	7	6,7
VH Grafit	(TY 253217	18	5	18,4
Prince	(TY 252847	2	7	9,1
Lanon	(TY 252920	4	5	8,4
Big Time	(TV 253084	5	5	10,4
Bowser	(TY 253416	14	9	8,4

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	NTM	Sønner / Sons	
			Antal Number of sons	Gns. NTM Average NTM
HOL (fortsat)				
Router	(TY 253805	11	6	13,2
Rakuuna	251065	13	14	7,9
Satsi	252401	3	5	8,2
Bissjön	251554	0	8	2,4
B Rock	252874	8	6	6,7
S Ross	252562	11	13	13,2
Bogart	252618	9	6	9,7
VH Lima	253448	7	6	12,7
Massey	252846	15	7	14,0
Super	253039	11	6	13,2
JER				
Q Hirse	301406	8	5	7,8
DJ Kars	302379	-5	13	-1,4
DJ Brejs	302468	-3	5	0,4
DJ Hulk	302595	23	12	14,0
DJ Latte	302606	0	9	7,8
DJ Jason	302701	21	10	7,9
DJ Zorba	302727	-2	5	0,4
DJ Izzy	302708	10	8	4,3
DJ Zuma	302730	12	9	10,6

4.1.9 Genetisk udvikling

I tabel 28 ses antal kvægavlsforeningsejede tyre pr. fødselsårgang, deres fædres gennemsnit samt gennemsnit for morfædre.

Tabel 28. Gns. NTM for tyre, fædre og morfædre pr. fødselsår

Average NTM for bulls, sires and maternal grandsires per birth year – for abbreviations see table 5

Race / Årgang Breed / Birth year	Antal tyre No. of bulls	Gns. NTM Avg. NTM	Antal fædre No. of sires	Gns. NTM Avg. NTM	Antal morfædre No. of MGS	Gns. NTM Avg. NTM
RDC						
1997	270	-22,4	270	-19,8	259	-25,9
1998	238	-22,1	237	-19,4	232	-24,0
1999	231	-20,2	231	-18,5	226	-22,5
2000	266	-16,5	266	-14,8	264	-18,8
2001	248	-13,7	248	-11,4	246	-17,6
2002	215	-13,5	214	-12,1	213	-14,8
2003	237	-10,4	237	-8,0	237	-14,0
2004	226	-8,5	226	-6,5	225	-12,2
2005	216	-7,0	216	-6,3	216	-8,1
2006	218	-4,7	218	-4,5	218	-4,5
2007	218	-3,2	218	-5,3	218	-3,2
2008	199	-1,1	199	-0,9	199	-0,4
2009	159	1,7	159	2,5	159	0,5
2010	223	5,8	223	4,8	223	2,6
2011	276	8,1	275	8,2	274	5,1
2012	263	12,8	263	10,6	263	7,1
2013	241	15,3	240	11,4	240	8,0
2014	148	21,8	148	16,7	148	10,5

Race / Årgang Breed / Birth year	Antal tyre No. of bulls	Gns. NTM Avg. NTM	Antal fædre No. of sires	Gns. NTM Avg. NTM	Antal morfædre No. of MGS	Gns. NTM Avg. NTM
HOL						
1997	522	-26,6	522	-21,6	505	-30,8
1998	450	-24,8	449	-23,0	447	-29,1
1999	444	-24,5	442	-22,3	442	-26,7
2000	391	-24,0	391	-23,6	387	-23,3
2001	448	-20,6	448	-19,7	446	-20,2
2002	398	-19,5	398	-18,8	397	-17,5
2003	354	-16,6	354	-16,4	354	-13,5
2004	357	-10,2	357	-7,2	357	-12,7
2005	352	-7,3	352	-1,6	352	-12,1
2006	392	-6,2	392	-1,7	392	-7,8
2007	299	-4,0	299	-1,1	299	-3,2
2008	251	1,5	251	1,3	251	3,6
2009	222	5,0	222	4,0	220	5,7
2010	243	7,7	243	5,3	243	5,0
2011	188	12,2	187	9,2	188	7,4
2012	211	18,9	210	12,8	210	9,7
2013	172	22,5	171	15,7	168	10,3
2014	132	29	131	20,3	131	15,1
JER						
1997	64	-24,4	64	-24,1	60	-30,9
1998	70	-23,7	70	-20,4	70	-30,0
1999	67	-22,4	67	-19,3	67	-27,9
2000	72	-21,8	72	-22,4	71	-21,9
2001	51	-17,3	51	-20,6	51	-17,4
2002	55	-15,7	55	-17,3	55	-15,4
2003	54	-12,4	54	-13,6	54	-16,0
2004	48	-7,8	48	-9,3	48	-13,0
2005	44	-5,7	44	-6,5	44	-12,7
2006	49	-4,8	49	-6,2	49	-10,0
2007	55	-2,8	55	-0,7	55	-9,5
2008	45	-0,4	45	-0,6	45	-3,8
2009	50	3,0	50	0,9	50	-0,2
2010	72	4,1	72	7,3	72	1,3
2011	73	6,6	73	5,3	73	6,2
2012	59	8,9	59	5,3	59	13,9
2013	67	10,5	67	7,2	67	10,8
2014	64	14,3	64	10,6	64	12,8

Race / Årgang Breed / Birth year	Antal tyre No. of bulls	Gns. NTM Avg. NTM	Antal fædre No. of sires	Gns. NTM Avg. NTM	Antal morfædre No. of MGS	Gns. NTM Avg. NTM
DRH						
1997	10	-21,8	10	-15,2	9	-17,6
1998	20	-15,8	16	-9,6	14	-18,4
1999	12	-10,4	11	-5,7	11	-15,5
2000	5	-15,2	4	-8,5	5	-13,8
2001	12	-10,2	8	-8,9	8	-13,1
2002	15	-15,9	15	-12,7	9	-10,4
2003	10	-20,6	10	-8,6	5	-19,6
2004	9	-3,6	9	-5,9	8	-9,8
2005	5	-5,8	2	-4,5	3	-10,3
2006	10	-7,4	9	-6,1	8	-7,1
2007	8	-7,3	8	-4,8	6	-7,8
2008	10	11,3	5	-5,8	5	-1,8
2009	10	7,4	8	6,0	7	-1,3
2010	6	14,2	5	15,8	2	0,5
2011	2	10,0	2	14,0	0	
2012	2	24,0	2	14,0	0	
2013	5	24,4	4	8,8	4	6,8
2014	13	33,0	12	25,5	10	17,4

4.2 Ydelsesindekser for tyre/ *Yield index*

4.2.1 Ydelsesindekser

Følgende relative avlsværdital beregnes på grundlag af en rullende base:

- M-indeks: Avlsværdital for mælkeydelse
- F-indeks: Avlsværdital for fedtydelse
- P-indeks: Avlsværdital for proteinydelse
- Y-indeks: Samlet avlsværdital – beregnet ud fra racens avlsmål for ydelse

Det samlede avlsværdital for ydelse, Y-indekset, beregnes ud fra M-, F- og P-indekset og de af racerne fastlagte vægtfaktorer (V_M , V_F og V_P).

Formlen for beregning af Y-indekset er:

$$\begin{aligned}
 \text{Y-indeks} &= V_M \times (\text{M-indeks} - 100) \\
 &+ V_F \times (\text{F-indeks} - 100) \\
 &+ V_P \times (\text{P-indeks} - 100) + 100
 \end{aligned}$$

I tabel 29 er vist vægtfaktorerne dels pr. indeksenhed, dels pr. kg mælk, fedt og protein. Vægtfaktorerne for kg mælk, fedt og protein er for alle racer sat i forhold til værdien af 1 kg protein.

Tabel 29. Avlsmål for ydelse hos de danske malkekvægracer udtrykt dels som vægtfaktorer ved beregning af Y-indekset og dels som den relative værdi af mælk, fedt og protein
Breeding goal for Danish dairy breeds, expressed as weighting factors or relative value of milk, fat and protein – for abbreviations see table 5

	Vægtfaktorer til beregning af Y-indekset <i>Weight factors in yield index</i>			Relativ værdi af: <i>Relative value of:</i>		
	V _M M-indeks <i>Milk index</i>	V _F F-indeks <i>Fat index</i>	V _P P-indeks <i>Protein index</i>	1 kg Mælk <i>1 kg milk</i>	1 kg Fedt <i>1 kg fat</i>	1 kg Protein <i>1 kg protein</i>
RDC	-0,20	0,40	0,80	-0,008	0,369	1,000
HOL	-0,20	0,40	0,80	-0,008	0,390	1,000
JER	-0,30	0,50	0,80	-0,011	0,518	1,000
DRH	-0,20	0,40	0,80	-0,008	0,390	1,000

4.2.2 Beregningsmodel

M-, F- og P-indekset for alle kvier, køer og tyre bliver beregnet i nordisk regi med en testdagsmodel. Avlsværdital for malke racerne beregnes racevis, dog beregnes HOL og DRH sammen.

Ydelsesdata

I den danske del af modellen for ydelse udnyttes ydelsesinformationer fra køernes 3 første laktationer ved beregning af avlsværdital for både køer og tyre. Der bliver anvendt laktationer fra renracede køer, der har påbegyndt 1. laktation efter 1. januar 1990. Ved avlsværdiurdering for ydelse indgår ydelsesresultater fra kontrolleringer foretaget fra dag 8 efter kælvning indtil dag 365 i laktationen.

For RDC, HOL og Jersey indgår der udover danske data også data fra Sverige og Finland:

- Fra Sverige indgår testdagsydelse fra 1.– 3. lakt. fra 1995 og fremefter
- Fra Finland indgår testdagsydelse fra 1.- 9. lakt. fra 1988 og fremefter.

Testdagsmodellen

Den nordiske testdagsmodel er en:

- "Multi-laktation" model, hvor ydelsen i hver laktation bliver anset for at være en selvstændig/særskilt egenskab
- "Multi-trait" model, hvor egenskaberne mælk, fedt og protein bliver analyseret samtidigt
- "Animal Model", hvor egenskaben opfattes som den samme i Sverige, Finland og Danmark. Derimod bliver der tilladt forskellig tilfældig miljømæssig variation i de 3 lande.

Ud over den klassiske modelformulering med systematiske og tilfældige effekter omfatter beregningen korrektion for heterogen varians.

Systematiske miljøeffekter

I testdagsmodellen indgår følgende systematiske miljøeffekter:

- Besætning x kontroldag "Laktationskurve" pr. kælvingsår x kælvningsårstid x 3 aldersgrupper i 1. laktation "Laktationskurve-korrektion" pr. besætning x 5-års periode Kælvingsalder x 4-års periode
- Drægtighedsdage
- Goldperiodens længde i foregående laktation, dvs. kun 2. og 3. laktation
- Heterosis og phantom-forældregrupper

Besætning x kontroldag

En af de mest markante fordele ved en testdagsmodel frem for en 305-dages model er, at det er muligt at foretage en meget præcis korrektion for begivenheder, der påvirker ydelsen i en besætning på en bestemt testdag (foderskift, personaleskift, vejrskift mv.). I den nordiske testdagsmodel beregnes effekten af testdag(kontroldag):

- For 1. laktation separat
- For 2. og 3. laktation samlet

Laktationskurver og laktationskurve pr. besætning

For at ydelser kan sammenlignes inden for samme kontroldag, er det nødvendigt, at der bliver taget højde for, at køerne er på forskellige laktationsstadier. Derfor bliver der taget højde for laktationskurvens form. Den kan være forskellig afhængig af årstid, år og for 1. kalvs køer også kælvningsalderen

- 1. laktation: Kælvingsårstid (4 årstider) x kælvningsår x 3 aldersgrupper, dvs. for hver egenskab er der $4 \times 22 \times 3 = 264$ laktationskurver. Antallet vokser med 12 pr. år.
- 2. og 3. laktation: Kælvningsårstid (4 årstider) x kælvningsår dvs. for hver egenskab og laktation er der 88 forskellige. Antallet vokser med 4 pr. år.

Laktationskurverne er hver især bestemt af en 5-parameter funktion:

$$\text{dagsydelse} = a + b \times \text{dag} + c \times \text{dag}^2 + d \times e^{k_1 \times \text{dag}} + f \times e^{k_2 \times \text{dag}}$$

hvor:

- dag er afstand fra kælvning (1 – 365 dage) konverteret til et tal mellem -1 og +1 med en simpel lineær konvertering
- a, b, c, d og f er de parametre, der bestemmer kurvernes form
- e symboliserer en eksponentiel funktion
- k_1 og k_2 er konstanter (fastsat med dataanalyser)

k_1 og k_2 er ens for alle egenskaber, laktationer og alle racer, k_1 er -0.04 og k_2 er -0.15

De 3 første led i funktionen er en "klassisk" andengradsfunktion, der vil beskrive laktationskurven som en parabel. De 2 sidste led modificerer kurvens forløb i den første del af laktationen. Efter 50 – 100 dage i laktationen vil de næsten være uden betydning.

Disse laktationskurver tager ikke hensyn til, at laktationskurvens form kan være forskellig fra besætning til besætning. Derfor indgår der en besætningsafhængig modifikation af laktationskurven.

For hver besætning beregnes en korrektionsværdi inden for 5-års perioder:

- korrektion af dagsydelse = $b \times \text{dag}$

Hvis b er positiv, er det fordi, besætningen generelt har fladere laktationer end gennemsnittet. Dagsydelse er forholdsvis høje i slutningen af laktationen og omvendt, hvis b er negativ.

Kælvningsalder

Det er velkendt, at alder ved kælvning har indflydelse på ydelsesniveauet i både 1., 2. og 3. laktation. I hver laktation bliver der taget hensyn til månedsvise aldersforskelle.

I den røde racegruppe viste det sig, at aldersudviklingen var forskellig for de forskellige delpopulationer. Aldersudviklingen var stærkere hos køer med mange ABK- eller HOL-gener end hos køer med mange SRB- eller FAY-gener. Forskellene var så store, at det var nødvendigt at tage højde for disse forskelle i testdagsmodellen.

Drægtighedsdage

Testdagsmodellen giver mulighed for at korrigere effekten af antal drægtighedsdage (hvor lang tid koen har været drægtig) på dagsydelsen.

- 0 – 119 dage: Hos køer, der har været drægtige mindre end 120 dage, har drægtigheden ingen virkning på ydelsen. Derfor er ikke-drægtige køer (0 dage drægtige) og køer, der er 1-120 dage henne i drægtigheden, slået sammen i en gruppe
- 120 – 239 dage: Effekten bliver beregnet for 10-dages perioder
- 240 og mere: Samlet i en klasse (de fleste køer er goldet på det tidspunkt).

Golddage

I testdagsmodellen indgår effekt af antal gold dage i foregående laktation (kun 2. og 3. laktation), fordi goldningstidspunktet har indflydelse på ydelsen i den efterfølgende laktation. For goldperioder under 56 dage bliver effekten bestemt for 7-dages perioder. For goldperioder 56 dage og derover beregnes en samlet effekt.

Antal gold dage bliver fastsat på 2 måder:

- Indberettet gold dag (kun i Danmark)
- Midtpunkt mellem sidste kontrol med ydelse og efterfølgende kontrol eller kælvning.

Effekten bliver bestemt særskilt for de 2 grupper af registreringer.

Heterosis og rekombination

Der indgår effekt af heterosis for alle 3 racegrupper.

Kun i den røde racegruppe er effekt af rekombination inddraget. Rekombination er en effekt, der medvirker til at nedtone heterosiseffekten ved krydsning over flere generationer. Rent genetisk bliver den negative effekt forklaret ved at positive genkombinationer bliver brudt op ved længere tids krydsning.

Heterosis bliver bestemt ud fra graden af heterozygoti, som er:

$$(\text{race1 I far} \times \text{race2 I mor}) + (\text{race2 I far} \times \text{race1 I mor})$$

Rekombinationseffekten bliver bestemt ud fra rekombinationskoefficienten, som er:

$$(\text{race1 I far} \times \text{race2 I far}) + (\text{race1 I mor} \times \text{race2 I mor})$$

I den røde racegruppe er der mange forskellige "racer" repræsenteret. Derfor var det nødvendigt at modificere metoden.

- Heterosis og rekombination bestemmes som en generel effekt indenfor hvert land
- De forskellige kombinationer bliver derefter bestemt som en afvigelse fra den generelle heterosis- eller rekombinationseffekt som en tilfældig effekt (effekterne "regresses" mod det generelle gennemsnit)

Holstein: Heterosiseffekter

- HF x opr. SDM
- HF x opr. DRH
- HOL x FAY: kun i finske data
- Intern FAY-heterosis: Kun FAY-køer i finske data

Jersey: Heterosiseffekter

- DJ x USJ
- DJ x NZJ

RDM

Generel effekt af heterosis og rekombination

Danmark: Tilfældige heterosiseffekter og rekombinationseffekter

- RDM x ABK
- RDM x HOL
- RDM x (SRB + FAY + NRF)
- ABK x HOL
- ABK x (SRB + FAY + NRF)
- HOL x (SRB + FAY + NRF)

Sverige: Tilfældige heterosiseffekter og rekombinationseffekter

- RDM x SRB
- ABK x SRB
- SRB x Canadisk Ayrshire
- SRB x FAY
- SRB x NRF
- FAY x NRF

Finland: Tilfældige heterosiseffekter

SRB x NRF og FAY x NRF heterosis indgår ikke i det finske afsnit af modellen

- SRB x FAY
- FAY x Canadisk Ayrshire
- FAY x HOL

Genetiske grupper (Phantom-parent)

Modellen tager højde for genernes oprindelse med hensyn til land og årgang.

- Det er en vigtig effekt, fordi heterosis indgår i modellen. Når heterosis indgår, skal de involverede racer også være en del af modellen. Genetiske grupper er i princippet racegrupper blot med en ekstra findeling med hensyn til tid
- Dernæst er genetiske grupper også vigtige, når der har været import af arvemateriale over en lang årrække fra populationer med stor genetisk fremgang. De genetiske grupper opfanger avlsfremgangen i eksportlandet samt forskellen mellem den hjemlige population og det selekterede importerede avlsmateriale.

Et af delresultaterne under udviklingen af den nordiske model var, at resultaterne for de genetiske grupper blev meget stabile, når de blev defineret som "tilfældige effekter", dvs. at de bliver regresseret mod et fælles gennemsnit.

Korrektion for heterogen varians (HV-korrektion)

Det er vigtigt at korrigerer for heterogen varians. For avlsværdiurderingen generelt er det vigtigst at tage højde for den heterogene varians, som er opstået, fordi variationen i ydelse er øget med tiden. Specielt ved udvælgelsen af avlskøer spiller det også en rolle, at der bliver taget højde for, at variationen inden for besætninger kan være meget forskellig.

I den model, som blev anvendt indtil april 2006, blev data prækorrigeret for heterogen varians, men specielt korrektionen for forskelle mellem besætninger var ret svag. I den nye model er denne korrektion stærkere, men til gengæld er det en "simultan" korrektion, således at de forskelle i variation, der skyldes forskelle i avlsmæssig variation, ikke bliver fjernet.

Med "simultant" forstås her en iterativ proces:

- Først beregnes avlsværdier uden HV-korrektion
- På det grundlag foretages den første HV-korrektion
- Derefter genberegnes avlsværdier
- Derefter bliver der foretaget en ny HV-korrektion
- Processen fortsættes, indtil HV-korrekktionerne forbliver uændrede fra runde til runde.

Til HV-korrekktionen hører en række forudsætninger og parametre. Det drejer sig om:

- "Rho"-faktorer, som beskriver sammenhængen mellem en testdag og den næste testdag, dvs. i hvor høj grad vi forventer, at variansen ved de to testdage er ens
- Faktorer, der styrer og fastholder det indbyrdes forhold mellem tilfældig miljøvariation for egenskaber og for lande.

Effekt af dyr / avlsværdier (tilfældig effekt)

For at beskrive udviklingen i avlsværdier hen over laktationen er der for hver egenskab og laktation anvendt en 4-parameterfunktion, som i meget høj grad ligner den, som blev anvendt for den fænotypiske laktationskurve. Denne kurve kan kaldes "avlsværdi-kurven". Det skal fremhæves, at der ikke er tale om en laktationskurve.

Der er (endnu) ikke påvist nogen logisk årsag til, at de 2 funktioner skal være identiske, men i praksis har det regneteknisk en gunstig virkning.

$$\text{EBVdagsydelse} = a + b \times \text{dag} + c \times \text{dag}^2 + d \times e^{k_1 \times \text{dag}}$$

hvor:

- dag er afstand fra kælvning (1 – 365 dage) konverteret til et tal mellem -1 og +1
- a, b, c, d er de parametre der bestemmer kurvernes form
- k_1 er den samme konstant, som blev anvendt for den fænotypiske laktationskurve. K_1 er ens for alle racer og alle laktationer og er fastsat til -0,05 for mælk og -0,04 for protein og fedt.

For hvert dyr giver denne model 4 avlsværdier (a, b, c og d) pr. laktation og pr. egenskab, i alt 36 avlsværdier pr. dyr. Mange af disse avlsværdier vil være meget højt korrelerede. Både på grund af de mange avlsværdier og de høje korrelationer vil det regneteknisk blive en meget langsommelig proces at anvende denne funktion direkte.

Antallet af avlsværdier, der skal beregnes, er derfor reduceret med en metode, der tager udgangspunkt i den statistiske teori om "principale komponenter". Ved at reducere antallet af avlsværdier fra 36 til ialt 14 bibeholdes stort set al information. Efter reduktionen er antallet af avlsværdier:

- 6 samlet for mælk, protein og fedt i 1. laktation
- 8 samlet for mælk, protein og fedt i 2. og 3. laktation

Efter beregning af de 14 avlsværdier bliver de konverteret tilbage til de oprindelige 36 avlsværdier. Når vi kender de 36 avlsværdier, kan vi derefter bruge formlen til beregning af avlsværdier, først for dagsydelser og derefter for f.eks. 305 dages ydelser.

Genetiske parametre

De genetiske parametre i den nordiske testdagsmodel er vist i tabel 30 – 32. Parametrene er opgjort for 305-dages ydelser baseret på 10 kontrolleringer.

Heritabiliteter er vist på diagonalen, genetiske korrelationer vises over diagonalen og fænotypiske korrelationer under diagonalen.

Tabel 30. Genetiske parametre for RDC i den nordisk testdagsmodel
 Heritabiliteter på diagonalen, genetiske korrelationer over diagonalen, fænotypiske korrelationer under diagonalen
Genetic parameters for RDC within then Nordic TD model
Heritabilities on diagonal, genetic correlations above diagonal, and phenotypic correlations below diagonal

	1. laktation			2. laktation			3. laktation		
	Mælk	Protein	Fedt	Mælk	Protein	Fedt	Mælk	Protein	Fedt
Mælk1	0,41	0,86	0,62	0,91	0,79	0,53	0,87	0,73	0,45
Protein1	0,92	0,35	0,78	0,76	0,91	0,69	0,73	0,86	0,63
Fedt1	0,80	0,87	0,41	0,52	0,76	0,93	0,52	0,74	0,91
Mælk2	0,54	0,49	0,41	0,24	0,80	0,51	0,95	0,75	0,44
Protein2	0,49	0,52	0,48	0,93	0,21	0,77	0,77	0,97	0,72
Fedt2	0,42	0,47	0,55	0,84	0,90	0,28	0,52	0,75	0,99
Mælk3	0,48	0,44	0,37	0,53	0,51	0,44	0,20	0,80	0,48
Protein3	0,43	0,47	0,43	0,49	0,56	0,51	0,91	0,19	0,73
Fedt3	0,36	0,42	0,51	0,42	0,50	0,57	0,84	0,87	0,25

Tabel 31. Genetiske parametre for HOL og DRH i den nordisk testdagsmodel
 Heritabiliteter på diagonalen, genetiske korrelationer over diagonalen, fænotypiske korrelationer under diagonalen
Genetic parameters for HOL and DRH within then Nordic TD model
Heritabilities on diagonal, genetic correlations above diagonal, and phenotypic correlations below diagonal

	1. laktation			2. laktation			3. laktation		
	Mælk	Protein	Fedt	Mælk	Protein	Fedt	Mælk	Protein	Fedt
Mælk1	0,43	0,86	0,46	0,85	0,71	0,23	0,81	0,63	0,10
Protein1	0,92	0,35	0,67	0,75	0,84	0,46	0,72	0,81	0,33
Fedt1	0,75	0,85	0,36	0,42	0,68	0,85	0,43	0,70	0,78
Mælk2	0,52	0,48	0,37	0,29	0,84	0,42	0,99	0,78	0,32
Protein2	0,46	0,50	0,45	0,94	0,25	0,72	0,84	0,99	0,62
Fedt2	0,31	0,39	0,51	0,79	0,88	0,29	0,47	0,76	0,98
Mælk3	0,47	0,43	0,34	0,49	0,44	0,34	0,27	0,79	0,37
Protein3	0,41	0,46	0,42	0,42	0,47	0,41	0,92	0,25	0,69
Fedt3	0,22	0,31	0,45	0,30	0,39	0,49	0,79	0,86	0,29

Tabel 32. Genetiske parametre for Jersey i den nordiske testdagsmodel
Heritabiliteter på diagonalen, genetiske korrelationer over diagonalen, fænotypiske korrelationer under diagonalen
Genetic parameters for Jersey within the Nordic TD model
Heritabilities on diagonal, genetic correlations above diagonal, and phenotypic correlations below diagonal

	1. laktation			2. laktation			3. laktation		
	Mælk	Protein	Fedt	Mælk	Protein	Fedt	Mælk	Protein	Fedt
Mælk1	0,44	0,91	0,74	0,88	0,84	0,49	0,90	0,84	0,49
Protein1	0,95	0,38	0,86	0,78	0,90	0,65	0,81	0,91	0,66
Fedt1	0,87	0,92	0,35	0,65	0,83	0,86	0,67	0,83	0,86
Mælk2	0,56	0,52	0,46	0,27	0,86	0,57	0,99	0,86	0,53
Protein2	0,53	0,54	0,51	0,95	0,23	0,80	0,88	0,99	0,78
Fedt2	0,41	0,46	0,51	0,87	0,93	0,22	0,58	0,79	0,99
Mælk3	0,50	0,46	0,40	0,55	0,51	0,43	0,27	0,88	0,55
Protein3	0,46	0,48	0,44	0,51	0,54	0,48	0,95	0,23	0,77
Fedt3	0,34	0,39	0,44	0,41	0,47	0,51	0,86	0,92	0,23

Tilfældigt miljø

I testdagsmodellen er den tilfældige, uforklarlige miljøeffekt opdelt i to:

- Permanent miljø inden for laktation. Det er den miljøeffekt, som er fælles for hele laktationen (for finske data med 3-9 laktationer i en gentagelsesmodel indgå der 2 typer permanent miljø)
- Tilfældigt miljø på den enkelte kontroldag.

Permanent miljø inden for laktation

Denne effekt bliver ligesom avlsværdierne beskrevet af en 4-parameterfunktion. Der er tale om en helt tilsvarende funktion:

$$\text{Permanent miljø for dagsydelse} = a + b \times \text{dag} + c \times \text{dag}^2 + d \times e^{k_1 \times \text{dag}}$$

hvor:

- dag er afstand fra kælvning (1 – 365 dage) konverteret til et tal mellem -1 og +1
- a, b, c, d er de parametre, der bestemmer kurvernes form
- k_1 er en konstant. K_1 er ens for alle racer og alle laktationer og er fastsat til -0,05 for mælk og -0,04 for protein og fedt.

For hvert dyr giver denne model 4 resultater (a, b, c og d) pr. laktation og pr. egenskab, i alt 36 effekter pr. dyr.

Antallet af effekter er reduceret på samme måde, som det var tilfældet med avlsværdierne. Ved at reducere antallet af effekter fra 36 til i alt 18 bibeholdes stort set al information. Efter reduktionen er antallet af effekter:

- 6 samlet for mælk, protein og fedt i 1. laktation
- 6 samlet for mælk, protein og fedt i 2. laktation
- 6 samlet for mælk, protein og fedt i 3. laktation

Tilfældigt miljø på den enkelte kontroldag

Tilfældig miljøvariation på en enkelt kontroldag forudsættes at være konstant over hele laktationen.

Miljømæssige parametre

For de tilfældige effekter forudsættes det altid, at vi kender varianserne og covarianserne. Som for de genetiske parametre gælder det, at en præsentation af værdierne for de 18 reducerede parametre eller de 36 oprindelige parametre vil være meningsløs. De miljømæssige parametre er forskellige fra land til land.

Udenlandsk information

Udenlandske avlsværdital bliver indregnet i avlsværditalle:

- For tyre anvendes Interbull-resultaterne direkte
- Hos køer bliver det nationale avlsværdital omregnet til danske avlsværdital ved hjælp af Interbulls omregningsformler
- De udenlandske avlsværdital (omregnet til dansk skala) bliver omregnet til ydelsesafvigelse ("deregressed")
- Disse ydelsesafvigelser indgår i beregningen på lige fod med andre ydelsesdata
- Informationer tilknyttes "besætningsklasser" afhængig af, hvilke lande de udenlandske informationer stammer fra. Derudover foretages der ikke korrektion af data
- Sikkerheden på de udenlandske avlsværdital bestemmer hvilken vægt, der bliver lagt på de udenlandske informationer
- Der bliver ikke foretaget heterogen varianskorrektion af de udenlandske informationer. I praksis betyder det, at avlsværdiberegninger skal køres 2 gange:
  - Første gang uden udenlandske avlsværdital. I denne beregning fastlægges størrelsen af HV-korrektionen
  - Anden gang med udenlandsk information inkluderet, men uden HV-korrektion. I stedet bliver data prækorrigeret for heterogen varians med de faktorer, som blev beregnet i første omgang.

Avlsværdivurderingen trin for trin

- Danske data trækkes fra databasen, og der foretages en dansk editering af data
- Data afleveres til NAV separat for RDC, Jersey og HOL og DRH
- Hos NAV samles data fra de 3 lande og kombineres med den nordiske afstammingsfil
- Der bliver beregnet 14 avlsværdital
  - Uden udenlandsk information
  - Med heterogen varianskorrektion
- De 14 avlsværdital bliver genberegnet
  - Data prækorrigeret for heterogen varians
  - Med udenlandsk information
- De 14 avlsværdital bliver konverteret til de 36 parametre, der indgår i formlerne for "avlsværditalkurverne"
- 305-dages sumydelse bliver beregnet separat for mælk, protein og fedt og separat for 1., 2. og 3. laktation, i alt 9 avlsværdital pr. dyr. For hver laktation bliver der derudover beregnet avlsværdital for fedt- og proteinprocent samt for persistens for mælkeydelse. Det giver yderligere 9 avlsværdital pr. dyr
- Alle 18 avlsværdital bliver standardiseret med hensyn til gennemsnit og spredning. Resultatet er 18 indekser med gennemsnit 100 og en spredning på 10 indekseenheder
- Indekser for de enkelte laktationer bliver summeret med vægtene 0,50, 0,30 og 0,20 for henholdsvis 1., 2. og 3. laktation. Resultatet er 6 indekser: M-, P- og F-indeks, indeks for fedt- og proteinprocent samt persistensindeks
- Endeligt bliver Y-indekset beregnet med de vægtforhold, som gælder for racegruppen.

Beregning af avlsværdi for persistens

Persistenstal =

(samlet avlsværdital for mælk i perioden 101 → 300 dage) – (avlsværdi for mælk på dag 101) x 200.

Hvis persistenstallet er større end racegennemsnittet, falder ydelsen (avlsmæssigt set) mindre i perioden 101 – 300 dage, og dyret har et avlsværdital for persistens over 100.

Er persistenstallet mindre end racegennemsnittet, vil avlsværditallet være under 100.

Racegennemsnit og spredning er fortsat som for de øvrige ydelsesegenskaber.

4.2.3 Indeksberægning og publicering

Resultaterne fra den nordiske beregningsmodel er 18 avlsværdital:

- mælk i 1., 2. og 3. laktation
- protein i 1., 2. og 3. laktation
- fedt i 1., 2. og 3. laktation
- proteinprocent i 1., 2. og 3. laktation
- fedtprocent i 1., 2. og 3. laktation
- persistens af mælkeydelse i 1., 2. og 3. laktation

Hvert af de 18 avlsværdital bliver omregnet til indekser med følgende formel

$$\text{Relativt indeks} = \frac{10 * (A - \bar{A})}{SD} + 100$$

hvor: A = det beregnede avlsværdital

$\bar{A}$ = det gennemsnitlige avlsværdital for køer, der er 3 og 4 år gamle på publiceringstidspunktet (køer fra Sverige, Finland og Danmark)

SD = spredningen i tyrenes avlsværdital. Tyrene er nordiske insemineringstyre født i 1997 og 1998. Tabel 33 giver en samlet oversigt over størrelsen af SD

Gennemsnittet er 100 for køer i basen, og spredningen er 10.

Tabel 33. Spredning i tyrenes avlsværdital (SD) samt merydelsen af en 1. laktations ko, når faderens indeks stiger med 1 enhed

Standard deviation of bull EBVs and surplus yield for a 1st lactation cow when the index of the sire increases with one unit

	Spredning i tyrenes avlsværdital			Merydelse hos en kvie i 1. lakt.		
	Mælk	Fedt	Protein	Mælk	Fedt	Protein
RDC	692	29,0	21,3	34,6	1,45	1,07
HOL	647	25,4	19,7	32,4	1,27	0,99
Jersey	572	21,2	17,3	28,6	1,05	0,87
DRH	647	25,4	19,7	32,4	1,27	0,99

Beregningen af M-, F- og P-indeks

De 3 indekser M, F og P bliver beregnet med følgende formel:

- M-indeks = $0,5 \times (M1 - 100) + 0,3 (M2 - 100) + 0,2 (M3 - 100) + 100$
- F-indeks = $0,5 \times (F1 - 100) + 0,3 (F2 - 100) + 0,2 (F3 - 100) + 100$
- P-indeks = $0,5 \times (P1 - 100) + 0,3 (P2 - 100) + 0,2 (P3 - 100) + 100$

M1, M2 og M3 er mælkeydelsesindekser for 1., 2. og 3. laktation. F1, F2 og F3 samt P1, P2 og P3 er tilsvarende laktationsvise indekser for fedt- og proteinydelse.

Avlsværdital for fedt- og proteinprocenter

Indekser for fedt- og proteinprocenter bliver beregnet med en procedure, som fuldstændig ligner proceduren for M-, F- og P-indeks:

- først bliver der beregnet laktationsvise indekser
- dernæst bliver der beregnet et samlet indeks for alle laktationer med vægtforholdet 0,5:0,3:0,2 for 1., 2. og 3. laktation.

Y-indeksets sikkerhed

Sikkerheden på Y-indeksset publiceres som et procenttal. Sammenhængen mellem procent sikkerhed, antal effektive døtre og middelfejlen fremgår af tabel 34.

Tabel 34. Effekt af antal døtre på sammenhæng mellem effektive døtre, sikkerhed og middelfejl på Y-indekset
The effect of number of daughters on effective daughters, reliability and standard error of the yield index

Antal døtre ¹⁾			Effektive døtre ²⁾ i afkomsundersøgelse	Pct. sikkerhed på Y-indekset	Middelfejl på Y-indekset
1. lakt.	2. lakt.	3. lakt.			
10			10	45	8,0
20			20	62	6,7
40			40	76	5,3
60			60	83	4,5
80			80	87	3,9
100			100	89	3,6
100	20		108	90	3,4
100	60		125	91	3,3
100	60	20	130	91	3,3
100	60	40	135	92	3,1
200	120	80	270	96	2,2
300	180	120	405	97	1,9

¹⁾ Døtre med fuldendte laktationer

²⁾ Samme datter har både 1. og 2. lakt. ydelse – datterens 2 laktationer svarer til 1,4 effektive døtre. Samme datter har både 1., 2. og 3. laktationsydelse – datterens 3 laktationer svarer til 1,7 effektive døtre.

Samtlige køer og tyre får beregnet avlsværdital 4 gange om året. Publiceringsdatoer kan ses i tabel 3 på side 5. Avlsværditalene bliver opdateret på Kvægdatabasen efter hver beregning.

Avlsværdital for tyre publiceres, når sikkerheden på Y-indekset er mindst 60% samtidig med, at mindst 10 døtre er mere end 100 dage fra kælving, eller hvis tyren er genomisk testet, ejet af kvf. og mindst 10 mdr. gammel på publiceringstidspunktet. Tyrenes avlsværdital publiceres på hitlister og grafer m.m. på internettet under: <http://www.nordicebv.info/>. Samme sted er der også mulighed for søgning på enkelttyre.

4.2.4 Resultater for sønnegrupper / Results for sons

I tabel 35 er anført det gennemsnitlige Y-indeks for tyre født efter 2009, opgjort på sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre.

Tabel 35. Gns. Y-indeks for sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre
Average yield index for sons sired by NAV or foreign sires of sons – for abbreviations see table 5

Race Breed	NAV / Udenlandske tyrefædre NAV / Foreign sire of sons	Antal sønner No. of sons	Y-indeks / yield index
RDC	NAV	280	106,2
HOL	NAV	211	105,6
	Udenlandske/foreign	114	104,4
JER	NAV	71	103,5
DRH	Udenlandske/foreign	7	110,1

I tabel 36 er anført det gennemsnitlige Y-indeks for tyre født efter 2009, opgjort på tyremoderens nation.

Tabel 36. Gns. Y-indeks for sønner efter NAV og udenlandske tyremødre
Average yield index for sons born by NAV or foreign cows – for abbreviations see table 5

Race Breed	Nation Country	Antal sønner No. of sons	Y-indeks / yield index
RDC	NAV	282	106,2
HOL	NAV	316	105,2
	Holland/ The Netherlands	6	102,5
JER	NAV	73	103,7
DRH	NAV	8	110,8

I tabel 37 er vist en oversigt over sønnegrupper for tyre, hvor mindst 5 danske kvægavlsforenings-ejede sønner født efter 2008 har fået beregnet Y-indeks. Tabellen giver for hver tyr oplysning om tyrens eget Y-indeks, sønnegruppens størrelse (alle kvægavlsforeningsejede sønner med Y-indeks i perioden) samt det gennemsnitlige Y-indeks. Sønner med genomiske test er ikke medregnet.

Tabel 37. Sønnegruppens gns. Y-indeks (min. 5 sønner)
Average yield index for groups of sons, only sires with more than 5 sons - for abbreviations see table 5

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Y-indeks yield index	Sønner / Sons	
			Antal No. of sons	Gns. Y-indeks Avg. yield index
RDC				
R Alfa	35780	101	10	101,9
R David	36099	107	8	104,5
R Facet	(F 36324	95	24	103,4
R Fastrup	(F 36412	112	11	111,4
V Record	36902	109	13	101,2
Asmo Sale	36667	101	20	99,5
Siirakki	36704	94	9	94,0
Sauli	36838	100	7	104,1
Tuffa	36839	115	7	109,7
Andersta P	36572	104	8	99,3
Asmo Safir	36775	105	13	99,4
S.Tuima	,	95	5	100,0
Turandot	36822	106	14	102,4
Toivo	36785	110	17	106,9
Tosikko	36818	115	20	109,5
Ullimulli	36973	104	7	107,3
Unyrkki	36953	102	5	107,0
ST Hallebo	36691	101	20	105,2
Gunarstorp	36647	102	7	108,3
G Edbo	36699	119	23	113,7
Inlag II	36754	101	6	100,5
S Adam	36634	99	23	102,3
Hällom	36697	108	9	107,8
S Signal	36792	103	12	105,3
A Linné	36791	97	19	103,8
Isåsen	36865	107	11	103,5
Vret	36866	113	7	114,3
V Föske	36910	109	12	104,2
Prästgård	36939	105	6	108,8
Buckarby	36952	109	6	108,7

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Y-indeks yield index	Sønner / Sons	
			Antal No. of sons	Gns. Y-indeks Avg. yield index
HOL				
D Banker	(TY 247111	108	6	110,3
D Sammy	(TY 247385	104	16	103,9
D Cole	(TV 247374	108	21	105,3
D Onside	(TY 248199	112	11	107,7
D Dundee	(TY 248526	115	13	107,2
D Rødding	(BY 248938	115	5	107,2
D Limbo	(TY 248700	114	11	109,6
D Onsild	(TY 248975	112	6	106,8
D Orange	(TY 249155	104	9	106,3
D Ole	(TY 248715	108	12	103,8
D Oscar	(TY 249021	110	9	105,0
D Emmett	(TY 249083	109	7	102,7
B Goldwyn	(TY 248612	103	11	105,3
D Etoto	(TY 250027	111	5	111,0
VH Gotfred	(TY 251844	99	9	103,8
Surprise	(TY 251083	104	13	102,3
Active	(TY 251328	96	5	101,0
VH Jonas	252262	110	5	104,6
Fibrax	(TV 251540	108	17	103,9
Eminem	(TV 251558	102	7	100,4
VH Bismark	(TY 252478	110	8	105,9
Planet	(TY 251693	110	12	104,2
VH Salomon	(TY 253100	111	6	111,2
Legend	(TV 252417	113	7	108,3
Man-O-Man	(TY 252563	116	7	104,3
VH Grafit	(TY 253217	120	5	115,8
Prince	(TY 252847	97	7	106,0
Lanon	(TY 252920	108	5	104,6
Big Time	(TV 253084	87	5	101,2
Bowser	(TY 253416	91	9	99,7
Router	(TY 253805	101	6	112,8
Rakuuna	251065	100	14	104,8
Satsi	252401	104	5	100,4
Bissjön	251554	102	8	104,3
B Rock	252874	101	6	98,3
S Ross	252562	111	13	110,7
Bogart	252618	106	6	101,8
VH Lima	253448	97	6	103,7
Massey	252846	113	7	106,1
Super	253039	101	6	104,5
JER				
Q Hirse	301406	93	5	98,4
DJ Kars	302379	92	13	96,5
DJ Brejs	302468	105	5	100,4

Race / navn <i>Breed / Bull name</i>	Stb.nr. <i>Herdbook</i>	Y-indeks <i>yield index</i>	Sønner / Sons	
			Antal <i>No. of sons</i>	Gns. Y-indeks <i>Avg. yield index</i>
DJ Hulk	302595	123	12	113,6
DJ Latte	302606	94	9	105,3
DJ Jason	302701	108	10	98,4
DJ Zorba	302727	90	5	103,0
DJ Izzy	302708	108	8	105,0
DJ Zuma	302730	105	8	107,9

4.2.5 Genetisk udvikling

I tabel 38 ses antal kvægavlsforeningsejede tyre pr. fødselsår, deres fædres gns. samt gns. for morfædre.

Tabel 38. Gns. Y-indeks for tyre, fædre og morfædre pr. fødselsår

Average yield index for bulls, sires and maternal grandsires per birth year – for abbreviations see table 5

Race / Årgang <i>Breed / Year</i>	Antal tyre <i>No. of bulls</i>	Gns. Indeks <i>Avg. Index</i>	Antal fædre <i>No. of sires</i>	Gns. Indeks <i>Avg. Index</i>	Antal morfædre <i>No. of MGS</i>	Gns. Indeks <i>Avg. Index</i>
RDC						
1997	270	86,3	270	88,6	259	84,6
1998	238	88,4	237	91,1	232	86,3
1999	231	89,9	231	91,2	226	88,0
2000	266	92,7	266	94,6	264	90,7
2001	248	93,2	248	93,9	246	92,0
2002	215	93,2	214	94,1	213	93,7
2003	237	96,5	237	97,6	237	94,2
2004	226	95,6	226	97,2	225	95,0
2005	216	96,8	216	97,5	216	96,8
2006	218	99,3	218	99,9	218	98,4
2007	218	99,6	218	98,2	218	98,7
2008	199	101,2	199	102,1	199	98,8
2009	159	101,7	159	102,9	159	100,1
2010	223	105,0	223	104,4	223	102,2
2011	276	106,2	275	107,4	274	104,8
2012	263	108,7	263	106,4	263	105,6
2013	241	109,4	240	107,6	240	105,3
2014	148	113,2	148	110,3	148	106,0

Race / Årgang <i>Breed / Year</i>	Antal tyre <i>No. of bulls</i>	Gns. Indeks <i>Avg. Index</i>	Antal fædre <i>No. of sires</i>	Gns. Indeks <i>Avg. Index</i>	Antal morfædre <i>No. of MGS</i>	Gns. Indeks <i>Avg. Index</i>
HOL						
1997	522	85,6	522	91,9	505	84,8
1998	450	88,6	449	93,0	447	87,7
1999	444	89,0	442	93,6	442	88,8
2000	391	91,7	391	95,7	387	91,3
2001	448	93,3	448	97,7	446	93,8
2002	398	92,5	398	94,8	397	94,4
2003	354	93,8	354	94,0	354	97,2
2004	357	97,2	357	99,0	357	96,2
2005	352	98,9	352	101,7	352	97,3
2006	392	99,2	392	100,4	392	98,0
2007	299	99,9	299	101,9	299	100,0
2008	251	102,2	251	103,1	251	102,8
2009	222	103,4	222	104,7	220	105,0
2010	243	104,1	243	105,5	243	104,1
2011	188	106,9	187	104,3	188	106,2
2012	211	110,7	210	106,5	210	108,1
2013	172	111,8	171	108,9	168	106,3
2014	132	117,0	131	112,5	131	111,6
Jersey						
1997	64	81,7	64	82,4	60	80,1
1998	70	83,6	70	88,2	70	81,2
1999	67	88,8	67	96,3	67	82,1
2000	72	87,5	72	89,8	71	85,7
2001	51	90,6	51	87,7	51	92,2
2002	55	91,3	55	88,8	55	93,1
2003	54	90,6	54	87,4	54	94,5
2004	48	96,9	48	96,9	48	94,2
2005	44	98,3	44	99,0	44	93,5
2006	49	98,8	49	98,4	49	97,2
2007	55	100,7	55	99,3	55	97,7
2008	45	100,2	45	98,6	45	97,1
2009	50	100,9	50	99,1	50	99,1
2010	72	103,2	72	104,5	72	99,3
2011	73	105,1	73	101,5	73	105,1
2012	59	107,1	59	103,9	59	109,8
2013	67	107,4	67	104,1	67	105,1
2014	64	110,6	64	107,7	64	109,9

Race / Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. Indeks Avg. Index	Antal fædre No. of sires	Gns. Indeks Avg. Index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. Indeks Avg. Index
DRH						
1997	10	81,2	10	94,7	9	87,7
1998	20	88,3	16	96,9	14	89,1
1999	12	89,9	11	95,3	11	92,3
2000	5	88,4	4	98,0	5	96,8
2001	12	93,0	8	95,3	8	95,8
2002	15	89,7	15	98,8	9	93,3
2003	10	89,4	10	101,3	5	91,0
2004	9	102,6	9	100,2	8	101,8
2005	5	101,4	2	107,5	3	100,3
2006	10	100,7	9	104,1	8	97,3
2007	8	101,9	8	99,3	6	101,3
2008	10	111,4	5	107,8	5	104,4
2009	10	105,9	8	109,4	7	101,9
2010	6	110,3	5	110,6	2	99,5
2011	2	112,0	2	119,0	0	
2012	2	122,0	2	109,5	0	
2013	5	116,6	4	101,0	4	107,0
2014	13	126,5	12	120,3	10	117,1

4.2.6 Aktuel ydelsesstatistik i Danmark / General statistics for yield in Denmark

I tabel 39 er anført racegennemsnittene pr. 02.05.14. Alle 305 dages 1., 2. og 3. laktations ydelser, der er afsluttet eller kunne være afsluttet inden for de sidste 12 måneder, indgår. Forlængede laktationer indgår for køer afgået inden 305 dage. *Bemærk at tabellen er med tal pr. 2014!!*

Tabel 39. Racegennemsnit for 305 dages ydelser i 1., 2. og 3. laktation. Gennemsnit af de sidste 12 måneder
Average 305-day yield in 1st, 2nd and 3th lactation for dairy breeds in the last 12 months

Race Breed	Lakt. Lact.	Antal Number of cows	Mælk, kg Milk, kg	Fedt % Fat %	Fedt, kg Fat, kg	Protein %	Protein, kg
RDM	1	12.147	7.899	4,23	334,1	3,52	278,4
	2	9.560	9.018	4,22	380,5	3,54	318,9
	3	6.433	9.457	4,23	399,6	3,48	329,1
HOL	1	123.188	8.689	3,94	342,6	3,37	292,4
	2	96.311	10.162	3,97	403,5	3,38	343,7
	3	62.879	10.582	3,99	422,4	3,34	353,9
JER	1	23.122	6.064	5,83	353,3	4,09	248,1
	2	17.964	7.015	5,83	409,3	4,15	290,8
	3	12.744	7.279	5,86	426,8	4,14	301,1
DRH	1	2.085	7.975	4,11	327,4	3,40	271,0
	2	1.646	9.195	4,10	376,9	3,42	314,7
	3	1.111	9.521	4,12	392,4	3,37	320,4

I tabel 40 er angivet det gennemsnitlige avlsværdital i kg, der giver 100 i M-, F- og P-indeks. Avlsværdital i kg udskrives på eksportstamtavler. Basen for avlsværditalene i kg er den internationalt anerkendte, som er blevet til på grundlag af køer, der er født i 2005, og som har fået beregnet avls-

værdital. Disse køer har i gennemsnit et avlsværdital på 0 kg.

Tabel 40. Avlsværdital i kg, der giver 100 i relativt indeks / EBV in kg that gives 100 i relative yield index

Race / Breed	Mælk / Milk	Fedt / Fat	Protein
RDM	353	15,3	16,0
HOL	559	18,7	21,8
JER	320	18,8	15,0
DRH	809	21,2	26,4

Ydelsesudvikling

I tabel 41-46 ses gns. årsydelse pr. kontrolår siden 1985 – racevis og landsgennemsnit

Tabel 41. Gns. ydelse pr. kontrolår for RDM / Average yearly yield for RDM

Kontrolår year	Antal årskøer No. cows	Kg mælk Kg milk	% fedt % fat	Kg fedt Kg fat	% protein	Kg protein	Kg fedt+ protein Kg fat+ protein
1984-85	89.997	6.038	4,17	252	3,50	212	464
1985-86	83.406	6.275	4,17	261	3,50	220	481
1986-87	77.603	6.406	4,22	270	3,48	223	493
1987-88	73.424	6.464	4,15	268	3,46	223	491
1988-89	72.252	6.618	4,20	278	3,48	230	508
1989-90	71.066	6.712	4,32	290	3,49	234	524
1990-91	69.470	6.624	4,30	285	3,50	232	517
1991-92	64.750	6.776	4,22	286	3,48	236	522
1992-93	65.017	6.791	4,24	288	3,50	238	526
1993-94	63.794	6.749	4,30	290	3,53	238	528
1994-95	63.461	6.822	4,28	292	3,55	242	534
1995-96	62.105	6.930	4,26	295	3,55	246	541
1996-97	59.118	6.994	4,29	300	3,59	251	551
1997-98	56.731	7.089	4,25	302	3,58	254	556
1998-99	55.480	7.161	4,20	301	3,57	256	557
1999-00	53.819	7.316	4,16	304	3,57	261	565
2000-01	50.229	7.456	4,21	314	3,57	266	580
2001-02	48.560	7.553	4,21	318	3,56	269	587
2002-03	47.634	7.847	4,24	333	3,57	280	613
2003-04	44.461	8.119	4,25	345	3,55	288	633
2004-05	42.599	8.380	4,25	356	3,53	296	652
2005-06	41.923	8.560	4,25	364	3,50	300	664
2006-07	40.333	8.663	4,18	362	3,50	303	665
2007-08	40.053	8.668	4,31	365	3,46	300	665
2008-09	39.851	8.750	4,27	374	3,49	305	679
2009-10	38.636	8.761	4,28	375	3,48	305	680
2010-11	36.856	8.629	4,30	371	3,49	301	672
2011-12	36.585	8.734	4,29	375	3,49	305	680
2012-13	34.697	8.820	4,30	379	3,51	310	689
2013-14	33.568	9.355	4,25	397	3,54	330	727
2014-15	32.277	9552	4,25	406	3,54	338	744
2015-16	31.096	9544	4,35	416	3,57	341	757

Tabel 42. Gns. ydelse pr. kontrolår for HOL / *Average yearly yield for HOL*

Kontrolår year	Antal årskøer No. cows	Kg mælk Kg milk	% fedt % fat	Kg fedt Kg fat	% protein	Kg protein	Kg fedt+ protein Kg fat+ protein
1984-85	384.713	6.430	4,05	260	3,32	213	473
1985-86	372.431	6.674	4,06	271	3,31	221	492
1986-87	359.541	6.855	4,11	282	3,29	225	507
1987-88	354.687	6.939	4,03	280	3,25	226	506
1988-89	362.968	7.049	4,09	288	3,27	230	518
1989-90	369.061	7.143	4,21	301	3,29	235	536
1990-91	375.980	7.067	4,21	297	3,29	233	530
1991-92	368.351	7.246	4,17	302	3,27	237	539
1992-93	381.854	7.348	4,21	309	3,31	243	552
1993-94	394.404	7.331	4,25	312	3,33	244	556
1994-95	402.446	7.384	4,22	311	3,35	247	558
1995-96	402.495	7.532	4,16	313	3,35	252	565
1996-97	396.624	7.619	4,19	320	3,39	258	578
1997-98	401.735	7.769	4,19	323	3,39	264	587
1998-99	403.565	7.828	4,15	325	3,37	264	589
1999-00	399.245	8.075	4,10	331	3,37	272	603
2000-01	391.328	8.257	4,13	341	3,35	277	618
2001-02	390.832	8.405	4,09	344	3,36	282	626
2002-03	390.508	8.694	4,12	358	3,37	293	651
2003-04	375.305	8.900	4,12	367	3,38	301	668
2004-05	366.757	9.122	4,12	376	3,38	308	684
2005-06	366.084	9.232	4,12	380	3,35	309	689
2006-07	361.517	9.372	4,05	380	3,35	314	694
2007-08	367.875	9.379	4,07	382	3,33	312	694
2008-09	373.333	9.504	4,10	390	3,36	319	709
2009-10	376.029	9.576	4,09	392	3,36	322	714
2010-11	371.467	9.419	4,11	387	3,37	317	704
2011-12	370.569	9.529	4,09	390	3,38	322	712
2012-13	363.282	9.661	4,09	395	3,38	327	722
2013-14	351.163	10.225	4,02	411	3,39	347	758
2014-15	343.514	10552	4,00	422	3,39	358	780
2015-16	353.034	10612	4,09	434	3,42	363	797

Tabel 43. Gns. ydelse pr. kontrolår for Jersey
Average yearly yield for Jersey

Kontrolår year	Antal årskøer No. Cows	Kg mælk Kg milk	% fedt % fat	Kg fedt Kg fat	% protein	Kg protein	Kg fedt+ protein Kg fat+ protein
1984-85	107.447	4.525	6,23	282	4,01	182	464
1985-86	103.011	4.676	6,25	292	4,00	187	479
1986-87	99.988	4.750	6,33	301	3,97	188	489
1987-88	96.273	4.823	6,26	302	3,94	190	492
1988-89	93.863	4.863	6,29	306	4,01	195	501
1989-90	90.813	4.954	6,38	316	4,00	198	514
1990-91	88.842	4.893	6,38	312	4,03	197	509
1991-92	83.693	5.018	6,23	313	4,01	201	514
1992-93	83.199	5.052	6,27	317	4,05	204	521
1993-94	81.352	4.994	6,30	314	4,09	204	518
1994-95	80.097	5.124	6,21	318	4,09	210	528
1995-96	77.310	5.228	6,13	320	4,08	213	533
1996-97	74.449	5.281	6,13	324	4,12	218	542
1997-98	72.615	5.389	6,07	327	4,12	222	549
1998-99	71.878	5.471	6,00	328	4,09	224	552
1999-00	70.559	5.614	5,97	335	4,10	230	565
2000-01	68.984	5.709	5,99	342	4,06	232	574
2001-02	67.373	5.824	5,92	345	4,07	237	582
2002-03	65.832	6.004	5,96	358	4,08	245	603
2003-04	61.910	6.185	5,95	368	4,09	253	621
2004-05	60.208	6.346	5,92	376	4,07	258	634
2005-06	59.948	6.436	5,92	381	4,06	261	642
2006-07	58.448	6.555	5,89	386	4,06	266	652
2007-08	60.833	6.603	5,85	386	4,01	265	651
2008-09	63.421	6.623	5,90	391	4,06	269	660
2009-10	64.936	6.680	5,93	396	4,10	274	670
2010-11	65.445	6.584	5,92	390	4,13	272	662
2011-12	68.044	6.665	5,93	395	4,11	274	669
2012-13	67.779	6.787	5,91	401	4,11	279	680
2013-14	67.594	7.207	5,87	423	4,13	298	721
2014-15	65.627	7376	5,87	433	4,14	306	739
2015-16	65.915	7300	5,96	435	4,16	304	739

Tabel 44. Gns. ydelse pr. kontrolår for DRH
Average yearly yield for DRH

Kontrolår year	Antal årskøer No. cows	Kg mælk Kg milk	% fedt % fat	Kg fedt Kg fat	% protein	Kg protein	Kg fedt+ protein Kg fat+ protein
1984-85	5.498	5.828	3,90	228	3,37	196	424
1985-86	5.050	5.970	3,91	233	3,37	201	434
1986-87	4.666	6.034	3,95	238	3,34	202	440
1987-88	4.545	6.065	3,91	237	3,32	201	438
1988-89	4.506	6.213	3,96	246	3,35	208	454
1989-90	4.773	6.309	4,09	258	3,38	213	471
1990-91	4.957	6.249	4,07	255	3,37	210	465
1991-92	4.806	6.453	4,05	261	3,33	215	476
1992-93	5.023	6.632	4,08	270	3,35	222	492
1993-94	5.194	6.598	4,17	275	3,37	223	498
1994-95	5.513	6.587	4,16	274	3,40	224	498
1995-96	5.624	6.664	4,13	275	3,40	227	502
1996-97	5.569	6.758	4,18	282	3,44	232	514
1997-98	5.468	6.897	4,16	287	3,45	238	525
1998-99	5.416	6.979	4,20	293	3,44	240	533
1999-00	5.340	7.148	4,18	299	3,44	246	545
2000-01	4.918	7.280	4,27	311	3,43	250	561
2001-02	5.220	7.451	4,25	317	3,44	256	573
2002-03	5.327	7.641	4,32	330	3,47	265	595
2003-04	5.285	7.820	4,37	342	3,49	273	615
2004-05	5.052	7.982	4,40	351	3,48	278	629
2005-06	5.164	8.296	4,36	362	3,45	286	648
2006-07	5.059	8.419	4,28	360	3,44	290	650
2007-08	5.660	8.358	4,22	362	3,41	293	655
2008-09	5.801	8.442	4,31	364	3,44	290	654
2009-10	5.804	8.507	4,31	367	3,42	291	658
2010-11	5.610	8.410	4,28	360	3,41	287	647
2011-12	5.545	8.548	4,25	363	3,42	292	655
2012-13	5.127	8.713	4,21	367	3,41	297	664
2013-14	4.913	9.342	4,15	388	3,41	319	707
2014-15	4.708	9750	4,16	406	3,42	333	739
2015-16	4.475	9774	4,25	416	3,44	336	752

Tabel 45. Gns. ydelse pr. kontrolår for øvrige
Average yearly yield for ØVR – for abbreviations see table 5

Kontrolår year	Antal årskøer No. Cows	Kg mælk Kg milk	% fedt % fat	Kg fedt Kg fat	% protein	Kg protein	Kg fedt+ protein Kg fat+ protein
1984-85	60.677	5.950	4,31	256	3,44	206	462
1985-86	58.554	6.227	4,29	267	3,43	214	481
1986-87	56.255	6.363	4,34	276	3,39	216	492
1987-88	53.270	6.384	4,29	274	3,38	216	490
1988-89	50.176	6.495	4,36	284	3,41	222	506
1989-90	47.802	6.542	4,51	295	3,44	225	520
1990-91	46.512	6.437	4,52	291	3,45	222	513
1991-92	43.727	6.523	4,48	292	3,43	224	516
1992-93	43.891	6.560	4,50	295	3,48	228	523
1993-94	44.531	6.542	4,57	299	3,50	229	528
1994-95	46.387	6.594	4,54	299	3,53	233	532
1995-96	46.277	6.684	4,49	300	3,53	236	536
1996-97	45.226	6.766	4,51	305	3,57	241	546
1997-98	45.658	6.860	4,48	308	3,57	245	553
1998-99	45.356	6.941	4,44	308	3,55	246	554
1999-00	45.525	7.018	4,39	308	3,53	248	556
2000-01	43.744	7.361	4,42	325	3,50	258	583
2001-02	35.857	7.531	4,38	330	3,51	264	594
2002-03	35.825	7.766	4,40	342	3,53	274	616
2003-04	34.640	8.013	4,39	352	3,52	282	634
2004-05	33.419	8.221	4,38	360	3,52	289	649
2005-06	32.769	8.349	4,37	365	3,49	291	656
2006-07	31.196	8.507	4,29	365	3,47	295	660
2007-08	32.072	8.505	4,28	364	3,43	292	656
2008-09	33.789	8.614	4,31	371	3,46	298	669
2009-10	35.928	8.651	4,31	373	3,47	300	673
2010-11	37.322	8.496	4,32	367	3,47	295	662
2011-12	39.304	8.625	4,31	372	3,47	299	671
2012-13	41.618	8.729	4,31	376	3,48	304	680
2013-14	45.357	9.254	4,24	392	3,49	323	715
2014-15	48.849	9586	4,21	404	3,48	334	738
2015-16	54.469	9657	4,29	415	3,50	338	753

Tabel 46. Gns. ydelse pr. kontrolår – landsgennemsnit -

Average yearly yield for all breeds

Kontrolår year	Antal årskøer No. cows	Kg mælk Kg milk	% fedt % fat	Kg fedt Kg fat	% protein	Kg protein	Kg fedt+ protein Kg fat+ protein
1984-85	648.331	6.014	4,36	262	3,44	207	469
1985-86	622.452	6.242	4,36	272	3,43	214	486
1986-87	598.053	6.391	4,42	282	3,41	218	500
1987-88	582.199	6.473	4,34	281	3,37	218	499
1988-89	583.765	6.590	4,39	289	3,39	224	513
1989-90	583.515	6.693	4,50	301	3,41	228	529
1990-91	585.769	6.628	4,48	297	3,41	226	523
1991-92	565.327	6.800	4,41	300	3,38	230	530
1992-93	578.984	6.891	4,45	307	3,42	236	543
1993-94	589.274	6.880	4,48	308	3,44	236	544
1994-95	597.904	6.953	4,44	309	3,46	240	549
1995-96	593.811	7.095	4,38	311	3,45	245	556
1996-97	580.982	7.181	4,41	316	3,19	250	566
1997-98	582.207	7.327	4,36	320	3,49	256	576
1998-99	582.385	7.389	4,40	321	3,50	257	578
1999-00	574.657	7.610	4,30	327	3,47	264	591
2000-01	559.383	7.792	4,32	337	3,45	269	606
2001-02	548.025	7.946	4,29	341	3,45	274	615
2002-03	545.504	8.224	4,32	355	3,47	285	640
2003-04	521.781	8.442	4,31	364	3,46	292	656
2004-05	508.236	8.660	4,31	373	3,45	299	672
2005-06	506.084	8.778	4,31	378	3,43	301	679
2006-07	496.770	8.919	4,24	378	3,43	306	684
2007-08	506.723	8.922	4,26	380	3,41	304	684
2008-09	516.441	9.022	4,29	387	3,44	310	697
2009-10	521.576	9.079	4,30	390	3,45	313	703
2010-11	516.958	8.919	4,32	385	3,45	308	693
2011-12	520.306	9.019	4,30	388	3,46	312	700
2012-13	512.808	9.138	4,3	393	3,47	317	710
2013-14	502.915	9.663	4,24	410	3,49	337	747
2014-15	495.301	9.961	4,22	420	3,48	347	767
2015-16	509.295	10.008	4,30	430	3,51	351	781

4.3 Vækstindeks / *Index for growth*

Avlsværditallet for vækst beregnes ud fra slagtedata fra Danmark, Sverige og Finland. For Jersey er det kun danske og svenske data, der indgår på nuværende tidspunkt.

4.3.1 Avlsværdital for vækst

Der bliver beregnet 4 basale avlsværdital for vækst:

- Avlsværdital for kg nettotilvækst, kort opdrætsperiode
- Avlsværdital for kg nettotilvækst, lang opdrætsperiode
- Avlsværdital for slagteform
- Avlsværdital for fedtscore.

Baggrunden for at udregne avlsværdital for både lang og kort opdrætsperiode for nettotilvækst er, at der i Sverige og Finland er store forskelle mellem besætningernes produktionssystemer. Nogle besætninger har en kort intensiv produktionsform, mens andre har en længere og mere ekstensiv produktionsform. Selvom der er en høj genetisk korrelation mellem nettotilvækst for kort og lang opdrætsperiode, er der forskel på variation og arvbarhed for de to egenskaber. Dette tages der højde for ved beregningerne, når nettotilvækst deles i to egenskaber. Kort opdrætsperiode er defineret som en slagtealder på 200-550 dage, mens lang opdrætsperiode er 551-900 dage. Opdelingen af dyrene sker på baggrund af besætningernes årsgennemsnit for alder ved slagting.

I Danmark produceres stort set alle slagtedyrekalve i intensive systemer. Dette betyder imidlertid, at der ikke beregnes et avlsværdital for nettotilvækst for lang opdrætsperiode for Jersey, da hovedparten af slagtedata for denne race stammer fra Danmark.

For slagteform anvendes for alle tre lande formklassificeringer foretaget på EUROP-skalaen. I Sverige og Finland bedømmes fedtscoren ligeledes på en 15 points skala, mens der i Danmark anvendes en skala fra 1-5. For at gøre bedømmelserne for fedtscore mere sammenlignelige, divideres fedtscore fra Sverige og Finland med 3, inden avlsværdiberegningerne gennemføres.

Når de 4 basale avlsværdital er beregnet, udregnes et samlet avlsværdital for tilvækst for de store malkeracer. Dette avlsværdital udregnes som gennemsnittet af avlsværditalene for nettotilvækst for kort og lang opdrætsperiode. For Jersey er avlsværditallet for tilvækst lig med avlsværditallet for nettotilvækst, kort opdrætsperiode.

Til sidst beregnes et samlet indeks for vækst ved at vægte avlsværditalene for tilvækst og slagteform med deres økonomiske vægte. Det er kun det samlede avlsværdital for vækst samt avlsværditalene for tilvækst og slagteform, som offentliggøres i forbindelse med avlsværdiberegningerne.

Anvendte data

Der bliver kun anvendt data fra tyrekalve. Kalve fra hhv. Danmark, Sverige og Finland må tidligst være født i 1990 (DNK), 1996 (SWE) og 2005 (FIN) for at indgå i beregningerne.

Endvidere gælder, at data udelades for tyrekalve:

- der ikke har de basale grundoplysninger som far og fødselsdato
- med forkerte slagtekategorier. Denne fejl opstår, når slagteriet har registreret, at det slagtede dyr er en kviekalv, en kvie, en ung ko, en ko, eller der ikke er angivet nogen slagtekategori
- med forkerte omsætningskoder. Denne fejl opstår, når der i den sidste ydelseskontrollerede besætning, som dyret har stået i, er angivet, at kalven er død eller solgt til eksport
- fra Danmark, der har været 90 dage eller mindre i den besætning, hvorfra de er slagtet.

Følgende dyr bliver udeladt på grund af slagtevægt og alder:

- Slagtevægt under 100 kg
- Slagtevægt / alder i dage < 1
- Hvis slagtealderen ligger uden for intervallet 200 - 550 dage for Jersey
- Hvis slagtealderen ligger uden for intervallet 200 - 900 dage for øvrige racer.

Nettotilvæksten beregnes som:

$$\frac{(\text{slagtevægt} - \text{slagtekroppens vægt ved fødsel})}{\text{Alder i dage ved slagting}}$$
 hvor slagtekroppens vægt ved fødsel er sat til hhv. 15, 23 og 25 kg for Jersey, RDC og Holstein.

4.3.2 Beregningsmodel

Avlsværditallene bliver beregnet med en "multi-trait-BLUP Animal Model". Beregningerne bliver gennemført særskilt for RDC, HOL og Jersey. DRH beregnes sammen med HOL.

Alle data bliver inden avlsværdiberegningerne prækorrigeret for heterogen varians, som følge af fødselsår og land. I modellen for nettotilvækst (kort og lang opdrætsperiode), slagteform og fedtscore indgår følgende systematiske effekter:

- Besætning x 5 års-periode
- Moderens kælvningsalder x land
- År x fødselsmåned x land
- Raceeffekter
- Heterosiseffekt for total heterosis

og følgende tilfældige effekter:

- Besætning x fødselsår
- Dyr

For HOL (inkl. DRH), RDC og JER bliver de genetiske parametre vist i tabel 47 anvendt:

Tabel 47. Genetiske parametre, genetiske korrelationer under diagonalen, residual korrelationer over diagonalen og heritabiliteter på diagonalen
Genetic parameters, genetic correlations below the diagonal, residual correlations above then diagonal, and heritabilities on the diagonal

	Kg Nettotilvækst – kort <i>Kg Carcass gain – short¹</i>	Kg Nettotilvækst – lang <i>Kg Carcass gain – long²</i>	Slagteform <i>Carcass conformation</i>	Fedtscore <i>Carcass fat score</i>
HOL (incl. DRH)				
Nettotilvækst – kort <i>Carcass gain – short</i>	0,28	-	0,44	0,27
Nettotilvækst – lang <i>Carcass gain – long</i>	0,98	0,32	0,42	0,31
Slagteform <i>Carcass conformation</i>	0,41	0,36	0,29	0,26
Fedtscore <i>Carcass fat score</i>	0,17	0,17	0,35	0,18
Genetisk spredning <i>Genetic standard deviation</i>	0,000350	0,000327	0,0370	0,0159
RDC				
Nettotilvækst – kort <i>Carcass gain – short</i>	0,36	-	0,42	0,16
Nettotilvækst – lang <i>Carcass gain – long</i>	0,97	0,29	0,41	0,21
Slagteform <i>Carcass conformation</i>	0,34	0,32	0,29	0,21
Fedtscore <i>Carcass fat score</i>	-0,14	-0,12	0,15	0,23
Genetisk spredning <i>Genetic standard deviation</i>	0,000192	0,000345	0,0327	0,0172
Jersey				
Nettotilvækst – kort <i>Carcass gain – short</i>	0,22		0,47	0,23
Slagteform <i>Carcass conformation</i>	0,43		0,16	0,21
Fedtscore <i>Carcass fat score</i>	0,09		0,34	0,11
Genetisk spredning <i>Genetic standard deviation</i>	0,000496		0,0568	0,0275

¹⁾ short fattening period (200-550 days old at slaughter) ²⁾ long fattening period (551-900 days old at slaughter)

4.3.3 Indeksberegning og publicering

De dyreeffekter, der bliver beregnet ved BLUP-evalueringen, er resultater rensset for race- og heterosiseffekter samt systematiske miljøpåvirkninger. Disse værdier skal omregnes til avlsværdital ved, at raceeffekten lægges til. Raceeffekterne beregnes for de enkelte dyr ved:

$$\text{Raceeffekt} = \sum (\text{raceandel} \times \text{raceeffekt})$$

Derfor bliver avlsværdien for hver enkelt egenskab lig med:

$$\text{Avlsværdital} = \text{dyreeffekt} + \text{raceeffekt for dyret}$$

Inden det samlede avlsværdital for vækst beregnes, foretages for de store malke racer en beregning af det samlede avlsværdital for nettotilvækst. Dette beregnes som gennemsnittet af avlsværditalene for tilvækst for hhv. kort og lang opdrætsperiode. Det samlede avlsværdital for vækst bliver slutteligt beregnet som følgende sum (de økonomiske værdier er vist i tabel 48):

$$\begin{aligned} \text{Samlet avlsværdital} = & \text{kr. pr. kg. nettotilvækst / dag} \times \text{avlsværdital for nettotilvækst} \\ & + \text{kr. pr. klassificeringspoint} \times \text{avlsværdital for slagteform} \end{aligned}$$

Tabel 48. Økonomisk værdi for vækstegenskaber
Economic value of growth traits (1 € ≈ 7.50 kr.)

	HOL / DRH	RDC	JER
Kr. pr. kg. nettotilvækst / dag <i>Kr. pr. kg. net weight gain / day</i>	1510	1671	342
Kr. pr. klassificeringspoint <i>Kr. pr. carcass conformation score point</i>	104	102	76

Standardisering

Standardiseringen foregår i to trin. Først standardiseres spredningen og derefter gennemsnittet.

Basen, som anvendes til standardisering af spredningen, består af kvf. tyre født i 1997 og 1998. Spredningen beregnes for disse tyre og anvendes til at udregne en standardiseringsfaktor:

$$\text{Standardiseringsfaktor}_{\text{spredning}} = 10 / \text{spredning af basen}$$

Standardiseringsfaktoren for spredningen ganges på alle de udregnede avlsværdital.

Efter standardisering af spredningen fremsøges dyrene, som indgår i basen, for gennemsnit. I modsætning til basen for spredningen, som er en fast base, så ændres basen for gennemsnit ved hver avlsværdiberegning og er derfor en rullende base. Dyrene, som indgår i basen for gennemsnit, er født mellem 3 og 5 år før publiceringstidspunktet. Gennemsnittet for disse dyr udregnes og anvendes til en standardiseringsfaktor:

$$\text{Standardiseringsfaktor}_{\text{gennemsnit}} = 100 - \text{gennemsnit af basen}$$

Standardiseringsfaktoren for gennemsnittet lægges til alle de udregnede avlsværdital således, at gennemsnittet af basen bliver 100.

Vækstindekset for tyre publiceres, når sikkerheden er mindst 50% for Jersey og 60% for de øvrige racer (RDC, HOL og DRH), eller hvis tyren er genomisk testet, ejet af kvf. og mindst 10 mdr. gammel på publiceringstidspunktet.

4.3.4 Slagterresultater / Slaughter results

Tabel 49 viser de gennemsnitlige slagterresultater hos de danske tyrekalve, som indgår i beregningen af avlsværditalene, og som er slagtet i perioden 2001-2015. Racefordelingen er foretaget på grundlag af faderens race.

Tabel 49. Gns. slagterresultater for tyrekalve, som indgår i beregningen af avlsværdital for vækst pr. far-race
Average slaughter results for Danish bull calves, used in breeding value estimation

Slagteår <i>Slaughter year</i>	Antal Kalve <i>No. of calves</i>	Slagtealder dage <i>Slaughter age in days</i>	Slagtevægt kg <i>Slaughter weight in kg</i>	Nettotilvækst g pr. dag.* <i>Net weight gain g. / day*</i>	Form <i>Carcass Classification</i>	Fedme <i>Fat score</i>	Farve <i>Colour score</i>
RDM * Nettotilvækst = slagtevægt-fødselvægt / alder / *Net weight gain = Slaughter weight-birth weight / age							
2001	20.386	358	231	588	4,7	2,5	2,9
2002	19.646	347	223	585	4,7	2,5	2,9
2003	18.692	342	221	586	4,6	2,5	2,9
2004	19.916	335	221	597	4,5	2,6	2,9
2005	18.178	330	220	606	4,6	2,6	2,9
2006	17.082	338	228	615	4,7	2,7	2,9
2007	17.862	337	227	613	4,6	2,7	2,9
2008	18.010	333	224	610	4,6	2,6	2,9
2009	16.686	331	223	611	4,5	2,6	2,9
2010	15.008	337	225	607	4,4	2,7	3,0
2011	16.809	339	223	597	4,2	2,5	3,0
2012	16.380	334	218	590	4,2	2,5	3,0
2013	16.537	334	218	592	4,3	2,5	3,0
2014	15.768	335	221	597	4,2	2,5	3,0
2015	15.032	338	222	596	4,2	2,5	3,0
HOL							
2001	108.997	357	223	561	3,9	2,4	2,8
2002	114.211	345	216	560	3,8	2,3	2,9
2003	114.097	339	215	566	3,8	2,3	2,9
2004	127.420	331	214	578	3,8	2,3	2,9
2005	123.733	327	214	586	3,7	2,4	2,9
2006	119.843	332	220	592	3,8	2,5	2,9
2007	133.132	335	218	585	3,8	2,4	3,0
2008	127.907	329	215	584	3,7	2,4	3,0
2009	119.298	328	214	583	3,7	2,4	3,0
2010	114.770	333	216	582	3,6	2,5	3,0
2011	117.353	337	216	576	3,6	2,4	3,0
2012	102.268	332	212	570	3,6	2,4	3,0
2013	97.978	330	212	575	3,6	2,4	3,0
2014	96.354	329	215	582	3,6	2,4	3,0
2015	100.795	331	215	581	3,5	2,4	3,0

Slagteår <i>Slaughter year</i>	Antal Kalve <i>No. of calves</i>	Slagtealder dage <i>Slaughter age in days</i>	Slagtevægt kg <i>Slaughter weight in kg</i>	Nettotilvækst g pr. dag.* <i>Net weigth gain g. / day*</i>	Form <i>Carcass Classification</i>	Fedme <i>Fat score</i>	Farve <i>Colour score</i>
Jersey							
2001	5.406	413	181	404	3,0	2,4	3,1
2002	4.952	415	182	405	3,0	2,4	3,1
2003	3.668	416	184	410	3,0	2,4	3,1
2004	4.146	417	187	418	3,0	2,4	3,1
2005	3.936	422	189	416	3,0	2,5	3,1
2006	3.112	428	195	425	3,1	2,5	3,1
2007	3.841	425	196	431	3,1	2,5	3,1
2008	3.707	428	195	427	3,1	2,5	3,2
2009	2.583	418	199	449	3,2	2,5	3,2
2010	2.172	418	203	458	3,3	2,5	3,1
2011	2.368	413	200	458	3,2	2,4	3,1
2012	2.282	403	192	449	3,2	2,4	3,1
2013	1.997	403	190	444	3,2	2,3	3,1
2014	1.859	406	196	453	3,2	2,4	3,1
2015	1.581	405	195	453	3,2	2,4	3,1
DRH							
2001	3.198	375	235	569	4,5	2,4	2,9
2002	2.940	365	231	572	4,5	2,4	3,0
2003	2.811	355	226	575	4,3	2,4	3,0
2004	2.918	346	226	589	4,3	2,5	3,0
2005	3.122	345	226	589	4,2	2,5	3,0
2006	3.242	352	232	595	4,2	2,6	3,0
2007	2.845	354	230	588	4,1	2,6	3,0
2008	3.066	337	221	589	4,0	2,5	3,0
2009	2.990	337	220	586	3,9	2,5	3,0
2010	2.837	346	222	578	3,8	2,5	3,0
2011	3.950	344	221	579	3,8	2,4	3,0
2012	5.123	336	216	577	3,8	2,4	3,0
2013	8.810	331	217	588	3,8	2,4	3,0
2014	3.132	341	220	580	3,7	2,4	3,0
2015	3.052	338	219	581	3,6	2,4	3,0

4.3.5 Resultater for sønnegrupper / Results for sons

I tabel 50 er anført det gennemsnitlige indeks for vækst for tyre født efter 2009 opgjort på sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre.

Tabel 50. Gns. indeks for vækst for sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre
Average index for growth for sons sired by NAV or foreign sires of sons – for abbreviations see table 5

Race <i>Breed</i>	NAV / Udenlandske tyrefædre <i>NAV / Foreign bull sires</i>	Antal tyre <i>Number of bulls</i>	Indeks for vækst <i>Index for Growth</i>
RDC	NAV	398	101,1
HOL	NAV	289	99,9
	Udenlandske / <i>Foreign</i>	142	97,7
JER	NAV	18	100,4
DRH	Udenlandske / <i>Foreign</i>	7	84,6

I tabel 51 er anført det gennemsnitlige indeks for vækst for tyre født efter 2009 opgjort på tyremoderens nation.

Tabel 51. Gns. indeks for vækst for sønner efter NAV og udenlandske tyremødre

Average index for growth for sons born by NAV or foreign bull dams – for abbreviations see table 5

Race Breed	Nation Country	Antal tyre Number of bulls	Indeks for vækst Index for growth
RDC	NAV	400	101,1
HOL	NAV	419	99,3
	Holland / The Netherlands	8	96,4
JER	NAV	19	99,7
DRH	NAV	9	88,0

I tabel 52 gives en oversigt over sønnegrupper for tyre, hvor mindst 5 danske kvægavlsforenings-ejede tyre født efter 2008 har fået beregnet indeks for vækst. Tabellen giver for hver tyr oplysning om tyrens eget indeks, sønnegruppens størrelse samt det gennemsnitlige avlsværdital for vækst. Sønner med genomiske test er ikke medregnet.

Tabel 52. Sønnegruppens gns. indeks for vækst (min. 5 sønner)

Average index for growth for group of sons, only sires with more than 5 sons – for abbreviations see table 5

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Indeks for vækst Growth index	Sønner / Sons	
			Antal Number of sons	Gns. indeks Avg. index
RDC				
R Alfa	35780	120	10	106,4
R David	36099	112	8	108,3
R Facet	(F) 36324	80	24	90,7
R Fastrup	(F) 36412	99	15	101,1
R Gold	36451	106	6	102,0
R Haslev	(F) 36558	103	8	99,8
H.Ponnistus		112	5	105,4
V Record	36902	104	17	94,5
Asmo Sale	36667	110	20	98,8
Siirakki	36704	99	9	100,0
Sauli	36838	103	7	105,3
Tuffa	36839	101	7	101,3
Andersta P	36572	108	8	105,3
Asmo Safir	36775	97	13	97,3
S.Tuima		92	5	92,2
Turandot	36822	99	14	98,4
Toivo	36785	94	17	96,8
Tosikko	36818	101	22	100,4
Ullimulli	36973	102	15	102,5
Unyrkki	36953	97	7	98,9
Yllyke	36941	113	5	108,4
VR Alavire	36998	95	5	101,8
ST Hallebo	36691	112	20	104,3
Gunarstorp	36647	98	9	102,2
G Edbo	36699	104	23	106,1
Inlag II	36754	104	6	98,7
S Adam	36634	97	23	96,6

Race / navn <i>Breed / Bull name</i>	Stb.nr. <i>Herdbook</i>	Indeks for vækst <i>Growth index</i>	Sønner / Sons	
			Antal <i>Number of sons</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>
RDC (fortsat)				
Hällom	36697	95	12	96,6
S Signal	36792	119	12	110,2
A Linné	36791	99	19	100,9
Isåsen	36865	91	11	98,4
Vret	36866	111	8	108,0
V Föske	36910	103	16	103,1
Prästgård	36939	104	15	101,5
Buckarby	36952	103	16	105,1
VR Gibson	36997	100	9	102,8
HOL				
D Banker	(TY 247111	94	6	99,0
D Sammy	(TY 247385	119	16	108,5
D Cole	(TV 247374	107	21	99,7
D Onside	(TY 248199	112	11	106,6
D Dundee	(TY 248526	90	13	91,1
D Rødding	(BY 248938	94	5	87,0
D Limbo	(TY 248700	116	12	111,3
D Onsild	(TY 248975	117	6	110,7
D Orange	(TY 249155	106	9	99,1
D Ole	(TY 248715	96	12	95,1
D Oscar	(TY 249021	111	11	104,4
D Emmett	(TY 249083	100	7	94,0
B Goldwyn	(TY 248612	84	11	88,8
D Expo	(TY 249780	93	5	102,6
D Etoto	(TY 250027	88	8	95,3
D Estrup	(TY 250038	106	6	103,7
D Jul	(TY 250423	111	14	104,8
D Mason	(TY 251114	104	5	98,6
VH Gotfred	(TY 251844	94	9	95,6
Surprise	(TY 251083	91	13	92,2
Active	(TY 251328	107	5	100,4
VH Jonas	252262	103	5	104,4
Fibrax	(TV 251540	102	17	98,5
Eminem	(TV 251558	96	7	98,9
VH Bismark	(TY 252478	125	9	103,3
VH Eggert	(TY 252518	105	5	99,6
Planet	(TY 251693	96	12	95,8
VH Salomon	(TY 253100	97	7	97,1
Legend	(TV 252417	100	7	99,6
VH Cup	(TY 253213	91	7	96,0
Man-O-Man	(TY 252563	93	7	93,0
VH Grafit	(TY 253217	93	9	95,1
VH Cadiz	(TY 253356	104	5	94,6

Race / navn <i>Breed / Bull name</i>	Stb.nr. <i>Herdbook</i>	Indeks for vækst <i>Growth index</i>	Sønner / Sons	
			Antal <i>Number of sons</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>
HOL (fortsat)				
Prince	(TY 252847	99	7	100,6
Lanon	(TY 252920	87	5	88,8
Big Time	(TV 253084	80	5	92,4
Beacon	(TY 253412	82	5	101,8
Bowser	(TY 253416	106	11	111,5
Router	(TY 253805	82	8	91,1
Bookem	(TY 253856	94	5	98,4
Rakuuna	251065	88	14	93,9
Satsi	252401	102	5	99,2
Bissjön	251554	94	8	95,8
B Rock	252874	100	6	93,8
S Ross	252562	104	13	100,2
Bogart	252618	95	6	96,8
VH Lima	253448	98	6	102,7
Massey	252846	117	7	106,0
Super	253039	112	6	102,8
Sterngold	253511	99	12	95,3
JER				
DJ Hulk	302595	107	5	103,2

4.3.6 Genetisk udvikling

I tabel 53 ses antal kvægavlsforeningsejede tyre pr. fødselsårgang, deres fædres gns. samt gns. for morfædre.

Tabel 53. Gns. indeks for vækst for tyre, fædre og morfædre. pr. fødselsårgang

Average index for growth for bulls, sires and maternal grandsires per birth year – for abbreviations see table 5

Race og Årgang <i>Breed / Year</i>	Antal tyre <i>No. of bulls</i>	Gns. indeks <i>Avg. Index</i>	Antal fædre <i>No. of sires</i>	Gns. indeks <i>Avg. Index</i>	Antal morfædre <i>No. of MGS</i>	Gns. indeks <i>Avg. Index</i>
RDC						
1997	163	101,9	159	103,3	146	107,6
1998	155	104,5	148	107,6	138	106,2
1999	165	104,9	162	107,0	149	104,7
2000	173	104,6	166	106,7	151	103,9
2001	157	104,2	151	105,9	149	103,7
2002	143	102,4	140	102,2	140	103,6
2003	218	102,5	217	101,8	197	103,9
2004	226	102,1	226	102,9	217	102,2
2005	216	101,9	216	103,5	206	101,6
2006	218	103,7	218	106,0	210	100,5
2007	218	103,7	217	104,8	212	99,9
2008	199	103,8	199	105,2	198	99,8
2009	159	100,8	159	104,6	158	101,3
2010	223	99,7	223	98,7	223	104,5
2011	276	102,3	275	102,1	274	104,7
2012	263	101,2	263	102,3	263	100,7
2013	241	100,2	240	103,0	240	99,1
2014	148	101,0	148	102,8	148	100,1

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. Index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. Index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. Index
HOL						
1997	490	98,7	477	99,2	472	98,4
1998	409	101,0	402	103,7	399	98,8
1999	399	99,5	386	98,9	388	98,7
2000	359	100,7	359	102,3	351	99,1
2001	401	100,1	400	100,8	394	98,8
2002	361	96,8	361	93,9	359	99,1
2003	350	100,4	349	99,3	342	100,9
2004	357	101,3	357	102,2	355	98,7
2005	352	100,2	352	100,7	347	98,6
2006	392	97,9	392	96,3	391	98,9
2007	299	98,0	298	96,0	299	100,5
2008	251	98,5	251	97,4	249	101,4
2009	222	98,8	221	99,1	220	102,0
2010	243	98,4	243	99,4	242	97,5
2011	188	99,8	187	99,0	188	98,2
2012	211	100,1	209	99,7	210	102,2
2013	172	99,9	171	100,8	168	101,0
2014	132	99,5	131	99,7	131	99,0
JER						
1997	50	99,9	45	98,4	42	96,9
1998	60	98,9	60	96,2	55	98,3
1999	48	104,2	48	105,1	45	98,6
2000	42	103,9	42	105,5	42	98,5
2001	47	105,1	46	107,7	47	100,4
2002	43	99,3	43	97,0	43	100,8
2003	33	100,7	33	96,3	33	102,5
2004	45	101,9	45	98,0	45	101,3
2005	29	99,8	29	96,8	29	104,0
2006	7	98,7	7	95,6	7	96,9
2007	21	103,4	21	100,3	21	99,3
2008	15	104,3	15	101,7	15	98,5
2009	13	95,0	13	97,4	13	98,5
2010	72	100,6	71	101,6	69	100,2
2011	73	100,6	70	101,4	72	101,9
2012	59	100,3	55	98,0	58	101,8
2013	67	101,0	61	103,4	66	100,8
2014	64	99,6	58	100,3	63	100,0

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. Index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. Index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. Index
DRH						
1997	10	115,1	8	113,0	8	106,0
1998	20	112,8	15	106,5	13	105,2
1999	12	94,6	11	98,5	9	111,0
2000	5	95,2	4	90,0	2	96,0
2001	12	104,2	6	92,3	7	112,3
2002	15	98,0	13	98,6	7	110,0
2003	10	98,7	9	96,1	2	103,0
2004	9	93,1	7	84,3	6	99,3
2005	5	109,2	2	95,5	3	91,3
2006	10	97,3	9	88,7	6	94,7
2007	8	90,9	8	82,1	5	89,4
2008	10	102,0	5	95,6	5	94,8
2009	10	96,7	7	97,3	7	92,6
2010	6	89,0	5	105,0	2	91,5
2011	2	77,5	2	87,0	0	
2012	2	93,0	1	100,0	0	
2013	5	98,4	4	97,5	4	97,0
2014	13	92,0	12	92,3	9	91,6

4.4 Hunlig frugtbarhed / *Female fertility*

Indekset for hunlig frugtbarhed er for alle racer et nordisk indeks, hvor insemineringsdata fra Danmark, Sverige og Finland indgår. For Jersey er det dog kun danske data, som indgår.

Nordisk indeks for hunlig frugtbarhed

Beregningerne bygger på insemineringsdata fra 1985 fra Danmark, fra 1982 fra Sverige, og fra 1992 fra Finland.

4.4.1 Avlsværdital for hunlig frugtbarhed

I beregningen anvendes følgende egenskaber:

- IO: Ikkeomløber procent 56 dage (kvier og køer)
- IP: Insemineringsperiode i dage (kvier og køer)
- KFI: Dage fra kælvning til 1. inseminering (køer)
- N ins: Antal insemineringer (kvier og køer)
- BRST: Brunststyrke (kvier og køer) (kun data fra Sverige)

For ko-egenskaberne anvendes data fra 1. – 3. laktation.

Der er kun lagt økonomisk vægt på de vigtigste egenskaber. I tabel 54 er disse egenskaber angivetsammen med den økonomiske vægt pr. enhed, hvormed de indgår i beregningen af frugtbarhedsindekset. Brunststyrke og ikkeomløber procent er ikke tillagt økonomisk værdi, men indgår som korreleret information i en multitrait-model.

Tabel 54. Grundlæggende økonomiske værdier anvendt i det nordiske indeks for hunlig frugtbarhed
Economic values for subtraits in the Female Fertility index

Egenskab Subtrait	Økonomisk værdi pr ko Economic value per cow
Antal insemineringer (N ins.) kvier <i>No. of inseminations, heifers</i>	200 kr. pr inseminering / <i>per insemination</i>
Insemineringsperiode (IP) kvier <i>Interval from first to last insemination, heifers</i>	6 kr. pr dag / <i>per day</i>
Kælvning til første inseminering (KFI) <i>Interval from calving to first insemination</i>	2,5 lakt. x 5,2 kr. pr dag / <i>per day</i>
Antal insemineringer (N ins.) køer <i>Number of inseminations, cows</i>	2,5 lakt. x 200 kr. pr ins./ <i>per insemination</i>
Insemineringsperiode (IP) køer <i>Interval from first to last insemination, cows</i>	2,5 lakt. X 6,8 kr. pr dag / <i>per day</i>

De egenskaber, der har størst betydning i det samlede indeks for hunlig frugtbarhed, er insemineringsperioden og antallet af insemineringer hos køerne. Det vil sige, at indekset for hunlig frugtbarhed hovedsagligt beskriver:

- Hvor hurtigt køerne bliver med kalv efter at løbningen er påbegyndt, samt hvor få insemineringer, der skal til før drægtighed.

Data, som slettes fra beregningerne

Generelt bliver samtlige frugtbarhedsmål slettet for:

- Kvier og køer løbet med privat tyr
- Kvier og køer, som er døtre efter ikke-stambogførte tyre
- Kvier og køer, der er flyttet til en anden besætning i insemineringsperioden
- Kvier og køer, der har status som donor eller recipient
- Frugtbarhedsmål fra 4. og senere laktationer.

Frugtbarhedsdata bliver også slettet, hvis der er åbenbare fejl, eller der findes meget afvigende resultater. Det drejer sig helt konkret om, at følgende krav skal være opfyldt:

- Kvier, alder ved 1. ins.: 270 - 900 dage
- Kvier og køer, alder ved 1. kælvning: 500 til 1100 dage
- Kvier og køer, IP: 0 - 365 dage
- Kvier og køer, N. ins.: 1 - 8 insemineringer
- Køer, KFI: 20 - 230 dage
- Køer, tomperiode (KFI + IP): 20 - 365 dage
- Drægtighedsperiode: Større end 260 dage

Hvis insemineringsperioden hos kvier og køer er over 230 dage, sættes den til 230 dage.

Hvis perioden fra kælvning til første inseminering er over 180 dage, sættes den til 180 dage.

Hvis antallet af insemineringer er over 5, sættes det til 5 insemineringer.

Der findes en del kvier og køer, som ikke har afsluttet en insemineringsperiode med en kælvning eller afgang. Kvier over 3,4 år, der ikke har kælvnet eller er afgået, bliver slettet, og køer, der er mere end 2 år fra sidste kælvning, og som ikke har kælvnet igen eller er afgået, bliver slettet.

Delvist anvendte data

Ved drægtighedsperioder, der er længere end racens gennemsnit plus 21 dage, må vi formode, at kvien eller koen er løbet (med en privat tyr) igen på et senere tidspunkt. Data bliver i dette tilfælde modificeret således:

- KFI bliver bevaret
- IP genberegnes som:
  - Kvier: Alder ved 1. kælvning
÷ racens gennemsnitlige drægtighedsperiode
÷ alder ved 1. inseminering
  - Køer: Kælvningsinterval
÷ racens gennemsnitlige drægtighedsperiode
÷ KFI

Lange perioder mellem to insemineringer opstår typisk hos kvier, der bliver insemineret kort tid før udbinding. En anden årsag kan være ikke-registrerede aborter. På grund af de tidligere nævnte afgrænsninger findes der ikke mellemp perioder over 364 dage. Gennemsnittet er 25-28 dage. Data for kvieinsemineringer bliver modificeret således:

- Hvis mellemp perioden er over $4 \times 21 + 7 = 91$ dage slettes IP, dvs. hvis mellemp perioden er mere end 4 normale brunstperioder på 21 dage (+ 7 dage for at give et spillerum).

Afgående køer og kvier

Køer kan være afgået på grund af uheld eller årsager, der ikke har forbindelse med frugtbarheden, men i mange tilfælde er afgangsårsagen en kombination af dårlig frugtbarhed, lav ydelse og sygdom.

Det medfører, at det er nødvendigt at modificere data, fordi mange af de køer, der afgår, ikke er drægtige og derfor ikke er registreret med den korrekte IP. Hvis de afgående køer ikke indgik i beregningen, ville tyre med dårlig frugtbarhed blive overvurderet, fordi mange af de døtre, der er afgået, vil stå med for korte insemineringsperioder. Derfor bliver der foretaget følgende modifikationer af data hos afgående dyr:

- KFI bliver bevaret
- Hvis kvien eller koen afgår efter en drægtighedsundersøgelse, hvor den har været erklæret drægtig, beholdes perioden fra sidste inseminering
- Hvis kvien eller koen afgår efter negativ drægtighedsundersøgelse, beregnes IP som perioden fra første inseminering til drægtighedsundersøgelse + 45 dage for køer og 25 dage for kvier.
- Hvis kvien eller koen afgår uden drægtighedsundersøgelse, afhænger antallet af dage, der lægges til afstanden fra 1. til sidste inseminering, af afgangsdatoens afstand fra sidste inseminering:
  - mindre end 56 dage: + 40 dage for køer og 20 dage for kvier
  - mere end 56 dage: + 12 dage for køer og 6 dage for kvier

Igangværende frugtbarhedsperioder

Her behandles de køer, der på opgørelsestidspunktet er i gang med en insemineringsperiode. Det er vigtigt, at denne gruppe af dyr indgår i analysen, fordi den omfatter mange døtre efter de tyre, som er under afprøvning. Frugtbarhedsdata hos disse dyr bliver modificeret på samme måde som afgående køer - blot benyttes udtræksdatoen i stedet for afgangsdatoen.

4.4.2 Beregningsmodel

Beregningen af avlsværdierne bliver udført separat for RDC, Holstein og Jersey. RDM bliver beregnet sammen med SRB og Finsk Ayrshire, mens HOL og DRH bliver beregnet sammen med Svensk og Finsk Holstein.

Beregningen af avlsværdierne for alle subegenskaberne sker i to grupper med hver sin multitrait-model, hvor genetiske sammenhænge indenfor gruppen udnyttes. De genetiske parametre, som anvendes for de to grupper af egenskaber, er angivet i tabel 55 og 56 for hhv. Holstein samt RDC og Jersey.

Tabel 55. Genetiske parametre for egenskaber i gruppe 1. Heritabiliteter på diagonalen, genetiske korrelationer over diagonalen og residual korrelationer under diagonalen
Genetic parameters for first cluster of traits. Genetic correlations above, residual correlations below and heritabilities on diagonal

Holstein	IO kvier NR ¹ heifers	IP kvier FL ² heifers	IO 1. lakt. NR ¹ 1. lact.	KFI 1. lakt. CF ³ 1. lact.	IP 1. lakt. FL ² 1. lact.	IO 2. lakt. NR ¹ 2. lact.	KFI 2. lakt. CF ³ 2. lact.	IP 2. lakt. FL ² 2. lact.	IO 3. lakt. NR ¹ 3. lact.	KFI 3. lakt. CF ³ 3. lact.	IP 3. lakt. FL ² 3. lact.
IO kvier NR ¹ heifers	0.01	-0.85	0.45	0.15	-0.40	0.25	0.10	-0.20	0.15	0.08	-0.10
IP kvier FL ² heifers	-0.45	0.02	-0.25	0.10	0.40	-0.15	0.05	0.25	-0.10	0.03	0.20
IO 1. lakt. NR ¹ 1. lact.	0.01	-0.01	0.02	0.25	-0.70	0.65	0.20	-0.60	0.60	0.15	-0.50
KFI 1. lakt. CF ³ 1. lact.	0.01	0.01	0.02	0.05	0.36	0.15	0.86	0.30	0.10	0.79	0.25
IP 1. lakt. FL ² 1. lact.	-0.02	0.03	-0.30	-0.04	0.03	-0.55	0.40	0.85	-0.45	0.35	0.74
IO 2. lakt. NR ¹ 2. lact.	0.01	0.00	0.02	0.01	-0.01	0.02	0.15	-0.74	0.73	0.10	-0.65
KFI 2. lakt. CF ³ 2. lact.	0.00	0.01	0.02	0.09	0.06	0.04	0.05	0.38	0.05	0.85	0.35
IP 2. lakt. FL ² 2. lact.	0.00	0.03	-0.02	0.02	0.04	-0.29	-0.05	0.03	-0.61	0.31	0.88
IO 3. lakt. NR ¹ 3. lact.	0.01	0.00	0.02	0.01	-0.01	0.03	0.02	0.00	0.02	0.09	-0.70
KFI 3. lakt. CF ³ 3. lact.	0.00	0.02	0.01	0.08	0.03	0.02	0.12	0.09	0.05	0.05	0.38
IP 3. lakt. FL ² 3. lact.	0.00	0.02	-0.01	0.01	0.03	-0.03	0.02	0.04	-0.30	-0.05	0.03

1 = Non-return rate 56 days   2 = Interval from first till last insemination   3 = Interval from calving to first insemination

RDC og Jersey	IO kvier NR ¹ heifers	IP kvier FL ² heifers	IO 1. lakt. NR ¹ 1. lact.	KFI 1. lakt. CF ³ 1. lact.	IP 1. lakt. FL ² 1. lact.	IO 2. lakt. NR ¹ 2. lact.	KFI 2. lakt. CF ³ 2. lact.	IP 2. lakt. FL ² 2. lact.	IO 3. lakt. NR ¹ 3. lact.	KFI 3. lakt. CF ³ 3. lact.	IP 3. lakt. FL ² 3. lact.
IO kvier NR ¹ heifers	0.015	-0.85	0.45	0.15	-0.40	0.25	0.10	-0.20	0.15	0.08	-0.10
IP kvier FL ² heifers	-0.47	0.015	-0.25	0.10	0.40	-0.15	0.05	0.25	-0.10	0.03	0.20
IO 1. lakt. NR ¹ 1. lact.	0.01	-0.01	0.015	0.25	-0.70	0.65	0.20	-0.60	0.60	0.15	-0.50
KFI 1. lakt. CF ³ 1. lact.	0.02	-0.01	0.03	0.04	0.36	0.15	0.86	0.30	0.10	0.79	0.25
IP 1. lakt. FL ² 1. lact.	-0.02	0.03	-0.34	-0.03	0.03	-0.55	0.40	0.85	-0.45	0.35	0.74
IO 2. lakt. NR ¹ 2. lact.	0.02	-0.02	0.03	0.01	-0.01	0.015	0.15	-0.74	0.73	0.10	-0.65
KFI 2. lakt. CF ³ 2. lact.	0.01	0.00	0.03	0.09	0.04	0.06	0.04	0.38	0.05	0.85	0.35
IP 2. lakt. FL ² 2. lact.	-0.02	0.02	-0.03	0.03	0.06	-0.35	-0.04	0.03	-0.61	0.31	0.88
IO 3. lakt. NR ¹ 3. lact.	0.00	-0.01	0.03	0.00	-0.03	0.04	0.03	-0.02	0.015	0.09	-0.7
KFI 3. lakt. CF ³ 3. lact.	0.01	0.00	0.02	0.06	0.03	0.03	0.1	0.05	0.07	0.04	0.38
IP 3. lakt. FL ² 3. lact.	-0.02	0.03	-0.01	0.01	0.05	-0.03	0.03	0.09	-0.33	-0.05	0.03

1 = Non-return rate 56 days   2 = Interval from first till last insemination   3 = Interval from calving to first insemination

Tabel 56. Genetiske parametre for egenskaber i gruppe 2. Heritabiliteter på diagonalen, genetiske korrelationer over diagonalen og residual korrelationer under diagonalen
Genetic parameters for the second cluster of traits. Genetic correlations above, residual correlations below and heritabilities on the diagonal

Holstein	N ins. kvier <i>NI¹ heifers</i>	BRST kvier <i>SE² heifers</i>	N ins. 1. lakt. <i>NI¹ 1. lact.</i>	BRST 1. lakt. <i>SE² 1. lact.</i>	KFI 1. lakt. <i>CF³ 1. lact.</i>	N ins. 2. lakt. <i>NI¹ 2. lact.</i>	BRST 2. lakt. <i>SE² 2. lact.</i>	KFI 2. lakt. <i>CF³ 2. lact.</i>	N ins. 3. lakt. <i>NI¹ 3. lact.</i>	BRST 3. lakt. <i>SE² 3. lact.</i>	KFI 3. lakt. <i>CF³ 3. lact.</i>
N ins. kvier <i>NI¹ heifers</i>	0.025	0.15	0.55	0.08	0.12	0.50	0.05	0.08	0.45	0.03	0.06
BRST kvier <i>SE² heifers</i>	0.07	0.02	0.08	0.55	0.45	0.05	0.45	0.35	0.03	0.40	0.30
N ins. 1. lakt. <i>NI¹ 1. lact.</i>	0.04	-0.01	0.03	0.20	0.20	0.75	0.15	0.17	0.60	0.10	0.15
BRST 1. lakt. <i>SE² 1. lact.</i>	0.01	0.01	0.06	0.02	0.50	0.15	0.60	0.40	0.10	0.40	0.35
KFI 1. lakt. <i>CF³ 1. lact.</i>	-0.01	0.00	-0.06	0.06	0.05	0.15	0.40	0.85	0.10	0.30	0.74
N ins. 2. lakt. <i>NI¹ 2. lact.</i>	0.02	0.00	0.03	-0.01	0.00	0.03	0.20	0.20	0.80	0.15	0.17
BRST 2. lakt. <i>SE² 2. lact.</i>	-0.01	0.01	0.01	0.03	0.01	0.05	0.02	0.50	0.15	0.60	0.40
KFI 2. lakt. <i>CF³ 2. lact.</i>	0.00	0.01	0.01	0.01	0.08	-0.09	0.05	0.05	0.15	0.40	0.88
N ins. 3. lakt. <i>NI¹ 3. lact.</i>	0.02	0.00	0.02	0.00	0.00	0.03	-0.01	-0.02	0.03	0.20	0.20
BRST 3. lakt. <i>SE² 3. lact.</i>	0.02	0.01	-0.01	0.01	0.02	0.01	0.05	0.02	0.05	0.02	0.50
KFI 3. lakt. <i>CF³ 3. lact.</i>	0.02	0.00	-0.01	0.01	0.05	0.02	0.01	0.08	-0.10	0.05	0.05

1 = No. of inseminations

2 = Strength of estrus

3 = Interval from calving to first insemination

RDC og Jersey	N ins. kvier <i>NI¹ heifers</i>	BRST kvier <i>SE² heifers</i>	N ins. 1. lakt. <i>NI¹ 1. lact.</i>	BRST 1. lakt. <i>SE² 1. lact.</i>	KFI 1. lakt. <i>CF³ 1. lact.</i>	N ins. 2. lakt. <i>NI¹ 2. lact.</i>	BRST 2. lakt. <i>SE² 2. lact.</i>	KFI 2. lakt. <i>CF³ 2. lact.</i>	N ins. 3. lakt. <i>NI¹ 3. lact.</i>	BRST 3. lakt. <i>SE² 3. lact.</i>	KFI 3. lakt. <i>CF³ 3. lact.</i>
N ins. kvier <i>NI¹ heifers</i>	0.025	0.15	0.55	0.08	0.12	0.50	0.05	0.08	0.45	0.03	0.06
BRST kvier <i>SE² heifers</i>	0.07	0.02	0.08	0.55	0.45	0.05	0.45	0.35	0.03	0.40	0.30
N ins. 1. lakt. <i>NI¹ 1. lact.</i>	0.03	0.00	0.03	0.20	0.20	0.75	0.15	0.17	0.60	0.10	0.15
BRST 1. lakt. <i>SE² 1. lact.</i>	0.01	0.01	0.07	0.02	0.50	0.15	0.60	0.40	0.10	0.40	0.35
KFI 1. lakt. <i>CF³ 1. lact.</i>	-0.02	0.00	-0.07	0.05	0.04	0.15	0.40	0.85	0.10	0.30	0.74
N ins. 2. lakt. <i>NI¹ 2. lact.</i>	0.04	0.01	0.05	0.00	0.00	0.03	0.20	0.20	0.80	0.15	0.17
BRST 2. lakt. <i>SE² 2. lact.</i>	0.00	0.01	0.00	0.03	0.02	0.07	0.02	0.50	0.15	0.60	0.40
KFI 2. lakt. <i>CF³ 2. lact.</i>	-0.01	0.00	-0.01	0.01	0.08	-0.10	0.04	0.04	0.15	0.40	0.88
N ins. 3. lakt. <i>NI¹ 3. lact.</i>	0.02	0.01	0.04	0.01	-0.01	0.06	0.01	-0.01	0.03	0.20	0.20
BRST 3. lakt. <i>SE² 3. lact.</i>	0.02	0.01	-0.01	0.02	0.00	0.01	0.04	0.03	0.05	0.02	0.50
KFI 3. lakt. <i>CF³ 3. lact.</i>	0.00	0.00	-0.02	0.02	0.05	-0.01	0.01	0.10	-0.11	0.03	0.04

1 = No. of inseminations

2 = Strength of estrus

3 = Interval from calving to first insemination

Modellerne for frugtbarhedsegenskaberne er under revision og vil derfor ikke blive vist i denne version af statistikken.

4.4.3 Indeksberægning og publicering

Genetisk base

Tyrenes avlsværdital for frugtbarhedsegenskaberne bliver offentliggjort, når sikkerheden er over 35%, eller hvis tyren er genomisk testet, ejet af kvf. og mindst 10 mdr. gammel på publiceringstidspunktet. Avlsværditalene er udtrykt på en rullende base. I den rullende base indgår køer, der er 3 og 4 år gamle på publiceringstidspunktet, dvs. når publiceringsdagen er den 3. maj 2016, omfatter basen (gennemsnit 100) køer født i perioden 3.5.2012 - 3.5.2013. Spredningen på avlsværditalene er standardiseret til 10.

4.4.4 Frugtbarhedsresultater / Results for female fertility

I tabel 57 er vist frugtbarhedsresultaterne hos de kvier og køer, som har kælvet i 2001-2015. Det drejer sig om de resultater, som de opnåede før kælvningen. Det indebærer, at der ikke indgår resultater fra afgåede kvier og køer i denne tabel og heller ikke resultater fra dyr, der ikke har afsluttet med en ny kælvning (igangværende). Der er kun vist resultater fra de kvier og køer, som indgår i beregningen af avlsværdital (se afsnit 4.4.1).

Tabel 57. Frugtbarhed hos danske kvier og køer, der har kælvet i 2001-2015, og anvendt til avlsværdiurdering af hunlig frugtbarhed (frugtbarhed før kælvningen - der indgår ikke data fra afgåede dyr)
Fertility results for Danish heifers and cows, which calved in 2001-2015, and from which data are used in breeding value estimation (only data from animals which have calved again)

Kvier / heifers							
Race breed	Kælvningsår Year of calving	Antal No. of animals	Antal ins. ¹⁾ No. of inseminations ¹⁾	Drg. periode ²⁾ Pregnancy period ²⁾	Alder/KFI ³⁾ Age/CF ³⁾	IO56 % NR56 %	IP, dage FL, days
RDC	2001	17.409	1,44	280,1	553	79,6	14,2
	2002	16.731	1,47	280,4	550	77,7	15,0
	2003	16.777	1,46	280,7	551	78,5	14,7
	2004	16.317	1,45	280,8	548	78,6	14,3
	2005	15.183	1,49	281,1	536	76,9	15,8
	2006	15.149	1,45	280,0	532	78,4	14,5
	2007	14.185	1,50	279,9	521	76,5	16,1
	2008	13.983	1,53	281,1	512	75,4	17,4
	2009	14.184	1,59	280,6	507	72,6	18,7
	2010	13.985	1,58	280,3	499	72,6	18,4
	2011	14.245	1,59	280,2	494	71,8	18,9
	2012	13.341	1,66	279,6	489	68,4	21,1
	2013	13.200	1,63	279,3	486	68,9	19,9
	2014	12.770	1,59	278,5	487	70,3	18,8
	2015	11.571	1,60	278,4	481	69,9	19,0
HOL	2001	119.642	1,48	279,6	551	78,1	15,2
	2002	118.820	1,50	279,1	547	77,5	15,4
	2003	117.893	1,49	279,2	542	77,3	15,4
	2004	118.858	1,51	279,2	533	76,4	16,2
	2005	109.462	1,56	278,9	523	74,1	17,5
	2006	108.439	1,57	278,6	515	73,4	18,1
	2007	103.901	1,58	278,9	507	73,2	18,6
	2008	107.200	1,61	278,9	503	72,1	19,4
	2009	112.153	1,69	279,0	497	68,4	21,5
	2010	116.085	1,65	277,9	487	69,0	20,1
	2011	118.857	1,65	278,2	481	68,3	19,9
	2012	120.136	1,69	278,1	477	66,8	21,2
	2013	115.551	1,68	278,2	474	66,6	20,7
	2014	123.097	1,65	277,9	473	67,1	19,8
	2015	114.733	1,64	277,6	468	67,2	19,4

Kvier / heifers							
Race breed	Kælvningsår Year of calving	Antal No. of animals	Antal ins. ¹⁾ No. of inseminations ¹⁾	Drg. periode ²⁾ Pregnancy period ²⁾	Alder/KFI ³⁾ Age/CF ³⁾	IO56 % NR56 %	IP, dage FL, days
JER	2001	20.251	1,49	279,8	491	77,3	15,3
	2002	18.486	1,49	279,7	493	77,9	15,5
	2003	17.622	1,50	280,0	489	76,5	15,9
	2004	18.042	1,51	281,2	483	76,5	16,1
	2005	16.840	1,52	281,4	477	74,8	16,5
	2006	16.965	1,59	281,1	472	72,1	18,6
	2007	16.594	1,60	281,3	466	72,1	19,3
	2008	18.097	1,66	281,5	460	69,8	21,1
	2009	18.360	1,72	281,9	456	66,6	22,8
	2010	19.400	1,68	281,4	450	67,5	21,6
	2011	21.308	1,66	281,4	446	68,1	20,4
	2012	20.436	1,67	281,1	440	67,4	20,6
	2013	20.414	1,62	281,0	434	68,4	19,0
	2014	21.527	1,68	280,4	436	65,8	21,0
	2015	18.214	1,66	280,8	428	67,2	20,3
DRH	2001	2.006	1,42	280,4	561	79,7	12,7
	2002	1.926	1,46	280,6	558	78,9	13,8
	2003	1.972	1,49	280,4	563	75,7	13,9
	2004	2.007	1,48	280,5	551	76,9	15,0
	2005	1.889	1,42	280,6	542	79,2	14,3
	2006	2.082	1,45	280,3	529	78,4	14,5
	2007	2.135	1,49	280,1	527	76,7	15,2
	2008	1.917	1,58	280,8	515	73,3	18,4
	2009	2.029	1,58	280,2	500	72,7	18,1
	2010	1.951	1,60	280,1	498	71,8	18,7
	2011	1.968	1,62	279,5	496	69,2	19,2
	2012	1.878	1,65	280,0	497	68,3	20,2
	2013	1.860	1,67	279,7	488	68,3	21,7
	2014	1.690	1,62	279,1	493	70,8	19,3
	2015	1.537	1,63	279,5	488	68,1	19,8

Køer / cows							
Race breed	Kælvningsår Year of calving	Antal No. of animals	Antal ins. ¹⁾ No. of inseminations ¹⁾	Drg. periode ²⁾ Pregnancy period ²⁾	Alder/KFI ³⁾ Age/CF ³⁾	IO56 % NR56 %	IP, dage FL, days
RDC	2001	27.773	1,76	282,2	72,9	64,6	31,6
	2002	26.077	1,74	281,7	75,0	65,2	31,0
	2003	26.231	1,73	281,7	76,3	66,8	31,1
	2004	25.369	1,67	281,9	77,1	68,6	29,0
	2005	23.854	1,67	282,1	78,0	67,9	28,1
	2006	23.407	1,69	281,1	78,9	67,7	29,4
	2007	22.502	1,72	281,3	79,4	67,0	31,3
	2008	22.143	1,75	281,9	78,8	66,4	32,7
	2009	22.322	1,77	281,6	78,1	65,8	33,9
	2010	21.909	1,78	281,0	77,2	65,6	33,6
	2011	21.877	1,79	280,9	75,7	64,0	33,6
	2012	21.856	1,83	280,7	73,3	62,2	33,9
	2013	21.354	1,82	280,9	72,2	62,0	32,4
	2014	21.067	1,77	280,0	72,3	63,3	30,4
	2015	18.817	1,79	280,2	72,6	62,2	30,4
HOL	2001	183.863	1,90	280,1	79,1	62,5	40,3
	2002	180.632	1,90	279,8	81,9	63,0	40,8
	2003	183.520	1,92	279,8	83,6	62,6	41,6
	2004	183.709	1,89	280,3	84,2	63,4	40,1
	2005	174.311	1,91	280,8	84,3	61,9	40,2
	2006	177.228	1,92	280,5	84,6	61,8	40,8
	2007	175.580	1,95	280,7	84,6	61,3	42,5
	2008	179.910	1,96	280,4	84,6	61,5	43,6
	2009	189.347	1,97	280,1	83,3	60,8	43,1
	2010	194.483	1,96	279,6	81,8	60,3	41,8
	2011	197.132	1,98	279,8	80,7	59,0	41,7
	2012	203.555	2,03	279,9	78,0	56,5	42,1
	2013	205.124	2,03	279,4	76,7	55,6	41,3
	2014	199.486	2,00	279,2	75,9	56,5	39,6
	2015	190.203	1,99	279,2	75,6	56,3	38,4
JER	2001	35.189	1,69	281,6	71,5	67,7	28,9
	2002	34.204	1,70	281,4	74,3	67,8	30,1
	2003	33.068	1,70	281,5	76,1	67,8	30,7
	2004	31.837	1,70	282,3	76,9	68,0	30,8
	2005	30.572	1,67	282,5	77,2	68,9	29,0
	2006	31.087	1,70	282,3	77,5	68,5	30,7
	2007	30.902	1,71	282,8	77,7	67,9	31,7
	2008	32.009	1,76	283,0	77,5	66,7	33,9
	2009	34.252	1,83	283,3	75,2	63,3	35,7
	2010	35.759	1,84	282,9	74,0	62,8	35,2
	2011	37.431	1,82	283,2	73,1	63,0	34,0
	2012	39.531	1,84	283,1	70,7	61,5	34,2
	2013	39.631	1,83	283,1	69,5	61,4	33,0
	2014	39.300	1,82	282,3	69,1	61,3	31,9
	2015	37.616	1,81	282,4	69,5	61,4	31,2

Køer / cows							
Race breed	Kælvningsår Year of calving	Antal No. of animals	Antal ins. ¹⁾ No. of inseminations ¹⁾	Drg. periode ²⁾ Pregnancy period ²⁾	Alder/KFI ³⁾ Age/CF ³⁾	IO56 % NR56 %	IP, dage FL, days
DRH	2001	2.886	1,76	281,6	75,0	65,4	31,5
	2002	2.767	1,77	281,8	77,8	64,5	33,2
	2003	2.753	1,76	281,6	80,7	66,0	33,0
	2004	2.871	1,78	281,4	81,2	65,3	34,1
	2005	2.843	1,72	281,8	82,5	66,9	31,2
	2006	2.805	1,76	281,8	81,0	65,2	33,8
	2007	2.851	1,80	281,1	82,7	65,8	36,3
	2008	3.151	1,85	281,7	82,9	64,7	39,8
	2009	3.148	1,90	281,1	82,6	62,9	40,4
	2010	3.075	1,90	280,9	82,0	63,3	40,4
	2011	3.052	1,94	280,3	82,5	61,7	41,3
	2012	3.101	1,91	280,6	81,9	61,7	39,5
	2013	3.085	1,91	280,7	80,6	60,7	37,6
	2014	2.870	1,93	280,2	78,9	60,9	40,3
	2015	2.547	1,97	280,2	79,6	60,2	41,5

¹⁾ Antal insemineringer pr. kælvning / No. of inseminations per calving

²⁾ Drægtighedsperiode, kun data fra kvier og køer med "normale" drægtighedsperioder indgår, dvs. drægtighedsperioder mellem 259 og 301 dage /
Pregnancy period, only data from pregnancy periods with a length of 259 to 301 days

³⁾ Alder ved 1. inseminering hos kvier, afstand fra kælvning til 1. inseminering hos køer (KFI) /
Age at 1st insemination for heifers, period from calving to 1st insemination for cows (CF)

4.4.5 Resultater for sønnegrupper / Results for sons

I tabel 58 er anført det gennemsnitlige indeks for hunlig frugtbarhed for tyre født efter 2009 opgjort på sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre.

Tabel 58. Gennemsnitligt indeks for hunlig frugtbarhed for sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre
Average index for fertility for sons sired by NAV or foreign sires of sons – for abbreviations see table 5

Race Breed	NAV / Udenlandske tyrefædre NAV / Foreign bull sires	Antal sønner Number of sons	Indeks for hunlig frugtbarhed Index for female fertility
RDC	NAV	262	98,0
HOL	NAV	199	104,0
	Udenlandske / Foreign	113	103,6
JER	NAV	66	101,4
DRH	Udenlandske / Foreign	6	98,2

I tabel 59 er anført det gennemsnitlige indeks for hunlig frugtbarhed for tyre født efter 2009 opgjort på tyremoderens nation.

Tabel 59. Gennemsnitligt indeks for hunlig frugtbarhed for sønner efter NAV og udenlandske tyremødre
Average index for fertility for sons born by NAV or foreign bull dams – for abbreviations see table 5

Race Breed	Nation Country	Antal sønner Number of sons	Indeks for hunlig frugtbarhed Index for female fertility
RDC	NAV	264	98,0
HOL	NAV	303	103,9
	Holland / The Netherlands	6	107,5
JER	NAV	68	101,0
DRH	NAV	7	99,3

I tabel 60 gives en oversigt over sønnegrupper for tyre, hvor mindst 5 danske kvægavlsforenings-ejede tyre født efter 2008 har fået beregnet indeks for hunlig frugtbarhed. Tabellen giver for hver tyr oplysning om tyrens eget indeks, sønnegruppens størrelse samt det gennemsnitlige indeks for hunlig frugtbarhed. Sønner med genomisk test er ikke medregnet.

Tabel 60. Sønnegruppens gns. indeks for hunlig frugtbarhed (min. 5 sønner)

Average index for fertility for groups of sons – only sires with more than 5 sons – for abbreviations see table 5

Race / navn <i>Breed / name</i>	Stb.nr. <i>Herdbook</i>	Indeks for hunlig frugtbarhed <i>Index for female fertility</i>	Sønner / Sons	
			Antal <i>Number of sons</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>
RDC				
R Alfa	35780	118	10	111,1
R David	36099	103	8	102,3
R Facet (F)	36324	108	24	99,2
R Fastrup (F)	36412	109	10	102,0
V Record	36902	89	13	94,6
Asmo Sale	36667	89	20	95,2
Siirakki	36704	96	9	97,0
Sauli	36838	101	7	96,4
Tuffa	36839	91	7	97,9
Andersta P	36572	103	8	100,5
Asmo Safir	36775	98	13	97,6
S.Tuima		81	5	86,0
Turandot	36822	103	14	98,3
Toivo	36785	78	17	90,7
Tosikko	36818	83	20	91,7
ST Hallebo	36691	93	20	93,9
Gunarstorp	36647	110	6	103,2
G Edbo	36699	91	22	95,9
Inlag II	36754	100	6	102,7
S Adam	36634	96	23	98,9
Hällom	36697	99	9	100,7
S Signal	36792	99	12	101,6
A Linné	36791	106	19	101,1
Isåsen	36865	86	11	92,8
Vret	36866	90	7	98,9
V Föske	36910	114	11	103,0
Prästgård	36939	100	6	99,2
Buckarby	36952	102	5	97,0
HOL				
D Banker (TY)	247111	100	6	101,2
D Sammy (TY)	247385	105	16	101,3
D Cole (TV)	247374	110	21	105,2
D Onside (TY)	248199	105	11	104,5
D Dundee (TY)	248526	84	13	96,2
D Rødding (BY)	248938	105	5	110,0
D Limbo (TY)	248700	90	11	96,6
D Onsild (TY)	248975	96	6	100,3
D Orange (TY)	249155	100	9	101,8

Race / navn <i>Breed / name</i>	Stb.nr. <i>Herdbook</i>	Indeks for hunlig frugtbarhed <i>Index for female fertility</i>	Sønner / Sons	
			Antal <i>Number of sons</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>
HOL (fortsat)				
D Ole	(TY 248715	94	12	105,8
D Oscar	(TY 249021	101	7	107,0
D Emmett	(TY 249083	111	7	112,4
B Goldwyn	(TY 248612	100	11	99,7
D Etoto	(TY 250027	99	5	100,6
VH Gotfred	(TY 251844	107	9	102,2
Surprise	(TY 251083	108	13	105,7
Active	(TY 251328	104	5	95,6
VH Jonas	252262	104	5	102,4
Fibrax	(TV 251540	103	17	100,5
Eminem	(TV 251558	88	7	92,9
VH Bismark	(TY 252478	81	8	98,1
Planet	(TY 251693	104	12	104,8
VH Salomon	(TY 253100	100	6	103,3
Legend	(TV 252417	111	7	114,3
Man-O-Man	(TY 252563	105	7	107,4
Prince	(TY 252847	104	7	100,3
Lanon	(TY 252920	99	5	103,8
Big Time	(TV 253084	109	5	106,6
Bowser	(TY 253416	118	9	111,2
Router	(TY 253805	107	5	98,4
Rakuuna	251065	115	14	106,4
Satsi	252401	118	5	112,2
Bissjön	251554	89	8	91,5
B Rock	252874	98	6	105,8
S Ross	252562	120	13	112,8
Bogart	252618	106	6	109,8
VH Lima	253448	103	5	104,8
Massey	252846	95	7	100,1
Super	253039	100	6	104,5
JER				
Q Hirse	301406	105	5	106,2
DJ Kars	302379	109	13	104,6
DJ Brejs	302468	108	5	101,8
DJ Hulk	302595	85	11	91,7
DJ Latte	302606	110	9	105,1
DJ Jason	302701	115	10	106,1
DJ Zorba	302727	115	5	104,0
DJ Izzy	302708	102	8	98,6
DJ Zuma	302730	114	7	103,9

4.4.6 Genetisk udvikling

I tabel 61 ses antal kvægavlsforeningsejede tyre pr. fødselsår samt det gennemsnitlige indeks for hunlig frugtbarhed for tyrene, deres fædre og deres morfædre.

Tabel 61. Gennemsnitligt indeks for hunlig frugtbarhed for tyre, fædre og morfædre pr. fødselsår
Avg. index for fertility for bulls, sires and maternal grandsires per year of birth - for abbreviations see table 5

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
RDC						
1997	270	100,1	270	100,6	255	97,1
1998	238	98,8	237	98,7	231	98,5
1999	231	98,7	231	97,2	226	97,5
2000	266	96,8	266	94,3	264	97,2
2001	248	99,2	248	100,5	246	95,6
2002	214	98,5	214	98,0	213	94,8
2003	237	95,1	237	93,4	237	95,7
2004	226	97,3	226	95,2	225	95,5
2005	216	98,4	216	98,6	216	96,0
2006	218	97,1	218	96,0	218	95,5
2007	218	98,6	218	99,8	218	96,9
2008	199	97,1	199	97,4	199	97,1
2009	159	97,5	159	96,7	159	97,0
2010	223	97,4	223	96,6	223	96,8
2011	276	98,8	275	98,1	274	95,9
2012	263	100,9	263	102,3	263	97,0
2013	241	101,3	240	98,7	240	100,1
2014	148	102,6	148	100,8	148	102,8
HOL						
1997	522	92,3	522	89,9	500	89,5
1998	450	91,5	449	88,6	442	88,4
1999	444	90,7	442	87,7	442	88,9
2000	391	87,2	391	82,5	387	88,7
2001	448	91,4	448	88,2	446	89,2
2002	398	91,7	398	88,8	396	90,6
2003	354	94,4	354	94,6	354	92,0
2004	357	94,6	357	94,2	357	91,1
2005	352	95,3	352	95,5	352	91,9
2006	392	95,7	392	96,3	392	93,5
2007	299	95,8	299	94,7	299	96,1
2008	251	98,2	251	96,3	251	99,5
2009	222	100,6	222	100,0	220	98,8
2010	243	103,1	243	100,3	243	99,7
2011	188	104,0	187	101,7	188	100,9
2012	211	106,0	210	103,2	210	101,5
2013	172	107,4	171	103,7	168	102,4
2014	132	108,5	131	103,8	131	101,9

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
Jersey						
1997	64	99,1	64	101,3	60	95,6
1998	70	98,8	70	100,9	70	97,1
1999	67	92,2	67	87,7	67	96,7
2000	72	94,2	72	88,9	71	98,0
2001	51	98,8	51	98,1	51	91,5
2002	55	96,1	55	98,4	55	92,4
2003	54	99,6	54	103,9	54	90,3
2004	48	95,0	48	91,8	48	93,1
2005	44	98,0	44	93,6	44	96,6
2006	49	93,1	49	87,3	49	91,6
2007	55	95,6	55	95,8	55	93,0
2008	45	100,3	45	100,1	45	97,3
2009	50	102,7	50	103,5	50	99,1
2010	72	101,1	72	105,3	72	101,7
2011	73	101,7	73	106,8	73	99,3
2012	59	99,2	59	97,6	59	100,8
2013	67	102,2	67	101,6	67	107,8
2014	64	101,1	64	102,9	64	101,9
DRH						
1997	10	100,1	10	93,9	9	96,0
1998	20	98,0	16	91,0	14	93,1
1999	12	103,3	11	100,8	11	95,6
2000	5	99,6	4	90,0	5	90,8
2001	12	96,8	8	89,4	8	93,5
2002	15	102,7	15	95,3	9	98,4
2003	10	95,8	10	88,2	5	91,4
2004	9	94,4	9	87,7	8	89,1
2005	5	95,4	2	101,0	3	84,3
2006	10	90,9	9	83,9	8	93,3
2007	8	92,4	8	87,1	6	88,0
2008	10	95,4	5	88,6	5	94,2
2009	10	97,2	8	93,1	7	89,9
2010	6	99,3	5	106,0	2	107,5
2011	2	96,0	2	98,0	0	
2012	2	92,5	2	95,0	0	
2013	5	101,4	4	101,0	4	97,0
2014	13	103,9	12	100,8	10	101,4

4.5 Fødselsstatistik og kælvningsevne / *Calving direct and maternal*

4.5.1 Fødselsstatistik / *General statistics for calving*

Gennem Registrering og YdelsesKontrol (RYK) indsamles oplysninger om alle kælvninger i de kontrollerede besætninger. Disse oplysninger danner grundlaget for følgende oplysninger:

- Generelle opgørelser vedrørende udvikling i kalvedødelighed, kælvningsforløb og størrelse af kalvene (se tabellerne 62 – 68)
- Beregning af indeks for kælvningsevne og fødselsindeks.

Dette afsnit indeholder en række generelle opgørelser vedrørende de oplysninger, der er indsamlet om kælvningerne.

Tabel 62. Fordeling af koder for livskraft hos kalve født i ydelseskontrollerede besætninger i 2015
ET-kalve og kalve af ukendt køn (inkl. aborter) indgår ikke
Frequency of codes for still birth used for calves born in 2015
ET calves and calves with unknown sex are not included

	RDM	HOL	JER	DRH	ØVR
1. kælvning / 1st calving					
Antal / <i>Number</i>	11.906	138.845	22.602	1.770	28.133
Defekt / <i>Defect</i> (kode 0)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Dødfødt / <i>Stillborn</i> (kode 5)	4,2	7,2	5,2	9,5	6,8
Død 1. døgn / <i>Dead within 24 hours</i> (kode 3)	0,4	0,4	0,4	0,7	0,5
Død efter 1. døgn / <i>Dead after 24 hours</i> (kode 4)	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
Aflivet som spæd / <i>Killed at birth</i> (kode 9)	0,3	1,2	35,9	0,6	3,2
Levende, for tidligt født / <i>Live, born prematurely</i> (kode 2)	0,4	0,2	0,1	0,2	0,2
Levende / <i>Alive</i> (kode 1)	94,3	90,7	58,1	88,5	89,1
Dødfødte / <i>Stillborn</i> (kode 0+5+3)	4,8	7,7	5,7	10,3	7,3
Levende fødte / <i>Alive at birth</i> (kode 1+2+4+9)	95,2	92,3	94,3	89,7	92,7
2. og senere kælvninger / <i>Later calvings</i>					
Antal / <i>Number</i>	19.618	232.006	46.967	2.659	66.581
Defekt / <i>Defect</i> (kode 0)	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
Dødfødt / <i>Stillborn</i> (kode 5)	3,3	3,9	2,7	3,3	4,2
Død 1. døgn / <i>Dead within 24 hours</i> (kode 3)	0,4	0,4	0,3	0,8	0,4
Død efter 1. døgn / <i>Dead after 24 hours</i> (kode 4)	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2
Aflivet som spæd / <i>Killed at birth</i> (kode 9)	0,3	1,2	40,0	0,8	2,2
Levende, for tidligt født / <i>live, born prematurely</i> (kode 2)	0,4	0,2	0,0	0,4	0,2
Levende / <i>Alive at birth</i> (kode 1)	95,4	93,9	56,7	94,5	92,6
Dødfødt / <i>Stillborn</i> (kode 0+5+3)	3,7	4,4	3,0	4,2	4,7
Levende / <i>Alive at birth</i> (kode 1+2+4+9)	96,3	95,6	97,0	95,8	95,3

Tabel 63. Fordeling af koder for kælvningsforløb hos kalve født i ydelseskontrollerede besætninger i 2015
 ET-kalve og kalve af ukendt køn (inkl. aborter) indgår ikke
Frequency of codes for calving ease used for calves born in 2015
ET calves and calves with unknown sex are not included

	RDM	HOL	JER	DRH	ØVR
1. kælvning / 1st calving					
Antal / number	11.036	123.383	21.304	1.607	25.276
Let uden hjælp / <i>Easy, no help</i> (kode 1)	84,6	76,3	94,4	73,0	80,9
Let med hjælp / <i>Easy, help</i> (kode 2)	12,3	20,3	4,1	22,5	15,7
Vanskelig uden dyrlæge / <i>Difficult without vet</i> (kode 3)	2,5	2,9	1,0	3,9	2,9
Vanskelig med dyrlæge / <i>Difficult with vet</i> (kode 4)	0,6	0,5	0,5	0,6	0,5
2. og senere kælvninger / Later calvings					
Antal / number	18.249	207.174	43.965	2.397	60.865
Let uden hjælp / <i>Easy, no help</i> (kode 1)	91,4	86,5	97,2	83,6	85,5
Let med hjælp / <i>Easy, help</i> (kode 2)	6,9	11,7	2,1	14,0	11,6
Vanskelig uden dyrlæge / <i>Difficult without Vet</i> (kode 3)	1,1	1,2	0,4	1,3	2,2
Vanskelig med dyrlæge / <i>Difficult with Vet</i> (kode 4)	0,7	0,6	0,3	1,0	0,7

Tabel 64. Fordeling af koder for størrelse hos kalve født i 2015 i ydelseskontrollerede besætninger.
 ET-kalve og kalve af ukendt køn (incl. aborter) indgår ikke
Frequency of codes for size of calf used for calves born in 2015
ET calves and calves with unknown sex are not included

	RDM	HOL	JER	DRH	ØVR
1. kælvning / 1st calving					
Antal / number	10.882	118.939	19.890	1.587	24.001
Små kalve / <i>Small</i> (kode 1)	9,0	5,5	8,6	5,7	7,4
Lidt under middel / <i>Below average</i> (kode 2)	40,2	40,0	43,1	29,7	37,2
Lidt over middel / <i>Above average</i> (kode 3)	43,4	48,7	45,3	52,9	48,9
Store kalve / <i>Large</i> (kode 4)	7,4	5,7	3,0	11,7	6,5
2. og senere kælvninger / Later calvings					
Antal / number	18.107	200.222	41.481	2.376	58.462
Små kalve / <i>Small</i> (kode 1)	5,1	4,5	4,3	4,4	4,1
Lidt under middel / <i>Below average</i> (kode 2)	27,0	26,3	28,0	22,6	21,6
Lidt over middel / <i>Above average</i> (kode 3)	51,5	57,6	59,2	56,2	53,6
Store kalve / <i>Large</i> (kode 4)	16,3	11,5	8,5	16,9	20,7

Tabel 65. Enkelfødsler: Pct. dødfødte, vanskelige kælvningsforløb og små kalve født i ydelses-kontrollerede besætninger i 2015. ET-kalve og kalve af ukendt køn (inkl. aborter) indgår ikke
Single births: Percentage of stillborn, difficult calvings and small calves born in milk recorded herds in 2015. ET calves and calves with unknown sex are not included

Kælvningsnr. Parity	Køn / Sex	Antal kalve Number of calves	% dødfødte % still born	% vanskelig % difficult	% små kalve % small
RDM					
1. / 1 st	Tyr / Bull	5.247	5,1	4,3	6,9
	Kvie / Heifer	6.426	3,6	2,1	9,4
Øvrige / Later	Tyr / Bull	9.469	2,9	2,0	2,4
	Kvie / Heifer	8.548	2,2	1,1	4,3
HOL					
1. / 1 st	Tyr / bull	60.504	9,5	4,8	4,0
	Kvie / Heifer	75.924	5,2	2,1	5,9
Øvrige / Later	Tyr / Bull	112.110	4,1	2,0	2,1
	Kvie / Heifer	103.730	2,3	1,2	3,4
JER					
1. / 1 st	Tyr / Bull	9.687	5,0	1,8	7,4
	Kvie / Heifer	12.470	5,6	1,1	8,8
Øvrige / Later	Tyr / Bull	21.371	2,3	0,7	2,8
	Kvie / Heifer	22.697	2,1	0,4	3,1
DRH					
1. / 1 st	Tyr / Bull	849	12,4	5,9	5,4
	Kvie / Heifer	890	6,7	3,1	5,3
Øvrige / Later	Tyr / Bull	1.220	3,4	2,0	1,9
	Kvie / Heifer	1.209	2,2	1,4	3,5
ØVR					
1. / 1 st	Tyr/ Bull	12.617	9,3	5,0	6,3
	Kvie/ Heifer	15.039	4,8	2,0	7,6
Øvrige / Later	Tyr/ Bull	32.070	4,7	3,7	2,2
	Kvie/ Heifer	29.497	2,4	1,8	3,1

Tabel 66. Flerfødsler: Pct. dødfødte, vanskelige kælvningsforløb og små kalve født i ydelseskontrollerede besætninger i 2015 ET-kalve og kalve af ukendt køn (inkl. aborter) indgår ikke
Multiple births: Percentage of still born, difficult calvings and small calves born in milk recorded herds in 2015 ET calves and calves with unknown sex are not included

Kælvningsnr. parity	Køn / Sex	Antal kalve Number of calves	% dødfødte % still born	% besværlig % difficult	% små kalve % small
RDM					
1. / 1 st	Tyr / Bull	125	35,2	5,7	47,3
	Kvie / Heifer	108	23,1	5,8	52,5
Øvrige / Later	Tyr / Bull	836	20,1	6,0	20,2
	Kvie / Heifer	765	13,1	2,6	31,0
HOL					
1. / 1 st	Tyr / Bull	1.398	57,0	10,8	33,2
	Kvie / Heifer	1.019	27,7	8,7	45,3
Øvrige / Later	Tyr / Bull	8.530	24,0	4,8	25,8
	Kvie / Heifer	7.636	16,7	3,8	34,1
JER					
1. / 1 st	Tyr / Bull	273	19,0	4,8	20,3
	Kvie / Heifer	172	23,8	6,6	37,6
Øvrige / Later	Tyr / Bull	1.548	13,1	2,9	21,5
	Kvie / Heifer	1.351	15,8	2,9	29,4
DRH					
1. / 1 st	Tyr / Bull	19	68,4	18,2	9,1
	Kvie / Heifer	12	41,7	0	50,0
Øvrige / Later	Tyr / Bull	107	20,6	8,5	12,8
	Kvie / Heifer	123	17,1	11,0	31,1
ØVR					
1. / 1 st	Tyr/ Bull	254	40,9	6,9	28,2
	Kvie/ Heifer	223	25,1	8,0	37,2
Øvrige / Later	Tyr/ Bull	2.570	22,3	4,8	17,5
	Kvie/ Heifer	2.444	15,1	3,3	25,6

Tabel 67. Pct. registreringer af kælvningsforløb og størrelse hos kalve født i 2015 fordelt på privat eller kvf. tyre. ET-kalve og kalve af ukendt køn (inkl. aborter) indgår ikke.
Percent registrations for calving ease and size of calf for calves born in 2015 distributed on privately owned or cooperatively owned AI sires. ET calves and calves with unknown sex are not included

Far til kalven / Sire	Forløb / Calving ease					Størrelse / Size of calf				
	RDM	HOL	JER	DRH	ØVR	RDM	HOL	JER	DRH	ØVR
Privat ej i stambog <i>Privately owned sires not in herdbook</i>	86,8	80,4	81,4	86,8	85,5	84,9	72,5	73,8	63,2	78,2
Privat i stambog <i>Privately owned sires in herdbook</i>	99,2	91,3	95,8	96,8	94,7	98,4	87,8	92,7	96,0	92,7
Kvf. Tyr / Coop. AI	92,9	89,6	94,5	90,2	91,8	92,0	86,8	89,0	89,5	88,5
I alt	92,9	89,1	93,8	90,4	90,4	92,0	86,1	88,2	89,5	87,1

Tabel 68. Afstammingsoplysninger hos kalve født i 2015.
 ET-kalve og kalve af ukendt køn (inkl. aborter) indgår ikke
Pedigree information on calves born in 2015.
ET calves and calves with unknown sex are not included

Kalvens race <i>Breed of the calf</i>	% kalve med stambogsført far / % calves with sire in herdbook			
	1. kælvnng / 1 st calving		Øvrige kælvnng / Later calvings	
	Død, afgået <i>Dead or killed</i> ¹	Levende / alive ²	Død, afgået <i>Dead or killed</i> ¹	Levende / alive ²
RDM	96,6	98,9	99,4	99,6
HOL	87,3	92,0	87,9	96,6
JER	87,3	91,5	96,7	97,4
DRH	97,0	99,0	96,4	99,6
ØVR	51,1	69,2	81,4	93,7

1. Døde og afgået (livskraft kode 0, 3, 4, 5, og 9) / Dead or killed (code 0, 3, 4, 5, and 9 in table 60)

2. Levende (livskraftkode 1 og 2) / alive (code 1 and 2 in table 60)

4.5.2 Avlsværdital for kælvnngsevne og fødselsindeks

Beskrivelse af avlsværditalene

Datagrundlag

Udgangspunktet for beregningerne af kælvnngs- og fødselsindekser er oplysninger om alle kælvnng. Fra Danmark indgår data fra alle racer, som er indsamlet siden den 1.1.1985, fra Finland indgår data indsamlet siden 1992 for livskraft og 2004 for forløb, og fra Sverige medregnes data indsamlet siden 1982.

Følgende grundoplysninger indgår:

(Tallene i parentes er de værdier, som indgår i beregningen)

- **Livskraft:**
 Til kvægdatatabasen bliver der indberettet følgende koder:
  - Defekt kalv, regnes for dødfødt (værdi = 0)
  - Levendefødt, for tidligt (værdi = 1)
  - Levendefødt (værdi = 1)
  - Død inden 1. døgn, regnes for dødfødt (værdi = 0)
  - Død efter 1. døgn, regnes for levendefødt (værdi = 1)
  - Dødfødt (værdi = 0)
  - Abort, registreringen anvendes ikke
  - Afgået som spæd, tidligere afgået uden CKR-nr. (værdi = 1)
- **Forløb:**
 Til kvægdatatabasen bliver der indberettet følgende koder (Danmark og Finland):
  - Let (værdi = 1)
  - Let med hjælp (værdi = 2)
  - Vanskelig, uden dyrlægehjælp (værdi = 3)
  - Vanskelig, med dyrlægehjælp (værdi = 4)
 Koder for Sverige:
  - Let (værdi = 1)
  - Vanskelig (værdi = 2)
- **Størrelse (kun Danmark):**
 Til kvægdatatabasen kan der indberettes følgende koder:
  - Lille (værdi = 1)
  - Lidt under middel (værdi = 2)
  - Lidt over middel (værdi = 3)
  - Stor (værdi = 4)

Kælvninger er frasorteret i følgende tilfælde:

- Alle flerfødsler
- Alle kælvninger med ET-kalve
- Hvis far og/eller morfar ikke er stambogsførte
- Hvis far og/eller morfar ikke tilhører racerne RDC, HOL eller JER.

4.5.3 Beregningsmodel

Avlsværditalene bliver beregnet med en multi-trait BLUP Sire Model. Beregningen af avlsværdital for de 6 direkte egenskaber og 6 maternelle egenskaber sker samtidig. Beregningerne foretages for racegrupperne: RDC, Holstein og Jersey.

Modellen er:

Kælvningsalder x land	Systematisk
Kælvningsår x kælvningsmåned x land	Systematisk
Kalvens køn x kælvningsår x land	Systematisk
Besætning x 5-årsperiode x land	Systematisk
Besætning x år indenfor 5-årsperiode	Tilfældig
Kalvens far	Tilfældig
Koens far	Tilfældig
Rest	Tilfældig

Den tilfældige besætningsvarians svarer til 15 % af den fænotypiske varians.

De genetiske parametre, som bliver anvendt i beregningerne, er vist i tabel 69-70.

Tabel 69. Genetiske parametre for kælvningsegenskaber hos RDC, Holstein og Jersey, heritabiliteter på diagonalen, genetiske korrelationer over diagonalen

Genetic parameters for calving traits for RDC, Holstein and Jersey. Genetic correlations above diagonal and heritabilities on diagonal

	Race / Breed	Kælvningsegenskaber (maternel)					
		1. kælvning			Senere kælvninger		
		Livskraft (LK)	Forløb (FL)	Størrelse (ST)	Livskraft (LK)	Forløb (FL)	Størrelse (ST)
(LK) 1. klv.	RDC	0,02	0,70	-0,14	0,75	0,19	-0,42
	Holstein	0,035	0,60	-0,02	0,60	0,34	0,05
	JER	0,02	0,59	0,10	0,48	0,17	-0,07
(FL) 1. klv.	RDC		0,04	-0,52	0,76	0,71	-0,53
	Holstein		0,06	-0,45	0,64	0,74	-0,26
	JER		0,02	-0,34	0,24	0,53	-0,32
(ST) 1. klv.	RDC			0,04	-0,43	-0,43	0,75
	Holstein			0,04	-0,43	-0,43	0,70
	JER			0,03	-0,02	-0,33	0,89
(LK) sen. klv.	RDC				0,01	0,70	-0,58
	Holstein				0,01	0,60	-0,39
	JER				0,01	0,49	0,04
(FL) sen. klv.	RDC					0,02	-0,54
	Holstein					0,03	-0,39
	JER					0,01	-0,29
(ST) sen. klv.	RDC						0,045
	Holstein						0,04
	JER						0,03

Tabel 70 Genetiske parametre for fødselsegenskaber hos RDC, Holstein og Jersey, heritabiliteter på diagonalen, genetiske korrelationer over diagonalen
Genetic parameters for birth traits for RDC, Holstein and Jersey. Genetic correlations above diagonal and heritabilities on diagonal

	Race / Breed	Fødselsegenskaber (direkte)					
		1. kælving			Senere kælvinger		
		Livskraft (LK)	Forløb (FL)	Størrelse (ST)	Livskraft (LK)	Forløb (FL)	Størrelse (ST)
(LK) 1. klv.	RDC	0,035	0,75	-0,36	0,65	0,48	-0,38
	Holstein	0,04	0,72	-0,55	0,62	0,55	-0,53
	JER	0,03	0,44	0,13	0,79	0,34	0,14
(FL) 1. klv.	RDC		0,06	-0,77	0,44	0,78	-0,75
	Holstein		0,08	-0,75	0,60	0,63	-0,70
	JER		0,01	-0,67	0,39	0,81	-0,68
(ST) 1. klv.	RDC			0,23	-0,40	-0,90	0,80
	Holstein			0,20	-0,53	-0,77	0,79
	JER			0,11	0,13	-0,62	0,91
(LK) sen. klv.	RDC				0,01	0,65	-0,39
	Holstein				0,01	0,65	-0,53
	JER				0,01	0,45	0,04
(FL) sen. klv.	RDC					0,02	-0,76
	Holstein					0,05	-0,75
	JER					0,01	-0,65
(ST) sen. klv.	RDC						0,21
	Holstein						0,18
	JER						0,11

Genetiske korrelationer mellem kælvnings- og fødselsegenskaber er sat til 0 for alle racergrupper.

4.5.4 Indeksberægning og publicering

For hver tyr bliver der beregnet 12 resultater:

- 6 kælvingsegenskaber (effekt af tyren som morfar til kalvene)
  - Livskraft ved 1. kælving
  - Forløb ved 1. kælving
  - Størrelse ved 1. kælving
  - Livskraft ved øvrige kælvinger
  - Forløb ved øvrige kælvinger
  - Størrelse ved øvrige kælvinger
- 6 fødselsegenskaber (effekt af tyren som far til kalvene)
  - Livskraft ved 1. kælving
  - Forløb ved 1. kælving
  - Størrelse ved 1. kælving
  - Livskraft ved øvrige kælvinger
  - Forløb ved øvrige kælvinger
  - Størrelse ved øvrige kælvinger

Da kun halvdelen af arveanlæggene i en tyrs afkom stammer fra den pågældende tyr, er det kun halvdelen af tyrens arveanlæg, der er kommet til udtryk hos afkommet. Når vi skal finde effekten af alle arveanlæggene, bliver det første trin i avlsværdiberegningen at gange samtlige resultater med 2.

For fødselsegenskaberne bliver avlsværditallet beregnet som:

Avlsværdital for en fødselsegenskab = 2 × effekt som far til kalven

For kælvningsegenskaberne gælder, at effekten af koens far (kalvens morfar) også udtrykker halvdelen af den virkning, tyren ville have haft, hvis han havde været far og ikke morfar til kalvene. Avlsværdien for de enkelte kælvningsegenskaber kan derfor beregnes ved at trække halvdelen af tyrenes avlsværdital for den pågældende egenskab fra den værdi, vi foreløbig har beregnet for kalvene.

$$\begin{aligned} \text{Avlsværdital for en kælvningsegenskab} \\ &= 2 \times \text{effekt som morfar} \div \frac{1}{2} \times 2 \times \text{effekt som far} \\ &= 2 \times \text{effekt som morfar} \div \text{effekt som far} \end{aligned}$$

Alle raceforskelle er korrigeret ud fra de beregnede avlsværdital, men også raceforskellene bliver nedarvet fra generation til generation, og derfor skal de indgå i avlsværditalene. Det gøres ved at gennemføre følgende beregning for hvert enkelt af de 12 avlsværdital:

$$\begin{aligned} \text{Avlsværdital inkl. raceeffekt} \\ &= \text{avlsværdital} + \text{sum af (raceandele} \times \text{raceeffekter)} \end{aligned}$$

Ud fra de 6 avlsværdital for henholdsvis kælvnings- og fødselsegenskaber bliver der beregnet et samlet kælvningsindeks og et samlet fødselsindeks.

Beregning af fødselsindeks

Der beregnes et ikke standardiseret fødselsindeks ved at gange hver af de seks værdier for fødselspræstation med en økonomisk værdi og derefter beregne summen. De økonomiske værdier er vist i tabel 71.

Standardiseringen af fødselsindekset sker efter følgende retningslinier:

- Gennemsnit er 100, og spredning er 10 indekseenheder hos de tyre, som indgår i basen.
- Tyrenes avlsværdital bliver offentliggjort på en rullende base. I den rullende base indgår køer, der er mellem 3 og 5 år gamle på publiceringstidspunktet, dvs. når publiceringsdagen er den 2. maj 2015, omfatter basen (gns. 100) køer født i perioden 02.05.2010 - 02.05.2012. Kvæg-avlforeningsejede tyre får officielle indekser, hvis de har en sikkerhed over 50 %, eller hvis tyren er genomisk testet, ejet af kvf. og mindst 10 mdr. gammel på publiceringstidspunktet.

Beregning af indeks for kælvningsevne

Der bliver beregnet et ikke standardiseret indeks for kælvningsevne ved at gange hvert af de seks avlsværdital for kælvningsegenskaber med en økonomisk værdi og derefter finde summen. De økonomiske værdier er vist i tabel 71.

Den beregnede sum bliver derefter standardiseret efter følgende retningslinier:

- Tyrenes avlsværdital bliver offentliggjort på en rullende base. I den rullende base indgår køer, der er mellem 3 og 5 år gamle på publiceringstidspunktet, dvs. når publiceringsdagen er den 2. maj 2015, omfatter basen (gns. 100) køer født i perioden 02.05.2011 - 02.05.2013. Kvæg-avlforeningsejede tyre får officielle indekser, hvis de har en sikkerhed over 40 %, eller hvis tyren er genomisk testet, ejet af kvf. og mindst 10 mdr. gammel på publiceringstidspunktet.

Tabel 71. Økonomiske værdier (kr.) ved beregning af fødselsindeks og indeks for kælvningsevne
Economic values (dkr.) for the calculation of indexes for birth and calving traits

Egenskab	RDC	HOL	JER	DRH
Livskraft ved 1. kælvning	1.500	1.500	593	1.500
Forløb ved 1. kælvning	85	83	118	83
Størrelse ved 1. kælvning	0	0	0	0
Livskraft ved øvrige kælvninger	2.525	2.475	1.095	2.475
Forløb ved øvrige kælvninger	117	112	253	112
Størrelse ved øvrige kælvninger	0	0	0	0

4.5.5 Resultater for sønnegrupper/ Results for sons

I tabel 72 er anført det gennemsnitlige kælvningsindeks for tyre født efter 2009, opgjort på sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre.

Tabel 72. Gns. indeks for kælvningsevne for sønner efter NAV og udl. tyrefædre
Average index for calving, maternal for sons sired by NAV or foreign sires of sons – abbreviation: table 5

Race Breed	NAV / Udenlandske tyrefædre NAV / Foreign bull sires	Antal Number	Indeks for kælvningsevne Index for calving, maternal
RDC	NAV	282	101,3
HOL	NAV	236	102,9
	Udenlandske / Foreign	122	104,9
JER	NAV	74	102,3
DRH	Udenlandske / Foreign	7	103,4

I tabel 73 er anført det gennemsnitlige fødselsindeks for tyre født efter 2009, opgjort på sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre.

Tabel 73. Gennemsnitligt fødselsindeks for sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre
Average index for calving, direct for sons sired by NAV or foreign sires of sons – abbreviations see table 5

Race Breed	NAV / Udenlandske tyrefædre NAV / Foreign bull sires	Antal Number	Fødselsindeks Index for calving, direct
RDC	NAV	621	101,9
HOL	NAV	453	103,0
	Udenlandske / Foreign	236	102,2
JER	NAV	179	99,6
	Udenlandske / Foreign	17	96,5
DRH	Udenlandske / Foreign	14	103,1

I tabel 74 er anført det gennemsnitlige indeks for kælvningsevne for tyre født efter 2009, opgjort på tyremoderens nation.

Tabel 74. Gns. indeks for kælvningsevne for sønner efter NAV og udl. tyremødre
Average index for calving, maternal for sons born by NAV or foreign bulldams – for abbreviations see table 5

Race Breed	Nation Country	Antal Number	Indeks for kælvningsevne Index for calving, maternal
RDC	NAV	284	101,3
HOL	NAV	347	103,6
	Holland / The Netherlands	7	105,3
JER	NAV	74	102,3
DRH	NAV	9	105,8

I tabel 75 er anført det gennemsnitlige fødselsindeks for tyre født efter 2009, opgjort på tyremoderens nation.

Tabel 75. Gns. fødselsindeks for sønner efter NAV og udenlandske tyremødre
Average index for calving, direct for sons born by NAV or foreign bull dams – for abbreviations see table 5

Race Breed	Nation Country	Antal Number	Indeks for fødselsindeks Index for calving, direct
RDC	NAV	623	101,9
HOL	NAV	674	102,8
	Holland / The Netherlands	10	99,7
JER	NAV	196	99,3
DRH	NAV	17	103,7

I tabel 76 er listet sønnegrupper for tyre, hvor mindst 5 danskejede sønner født efter 2008 har fået beregnet indeks for kælvningsevne. Sønner med genomisk test er ikke medregnet.

Tabel 76. Sønnegruppens gns. indeks for kælvningsevne (min. 5 sønner)

Average index for calving, maternal for groups of sons, only sires with more than 5 sons – abbreviations: table 5

Race / navn <i>Breed / Bull name</i>	Stb.nr. <i>Herdbook</i>	Indeks for kælvningsevne <i>Index for calving, maternal</i>	Sønner / Sons	
			Antal <i>Number of sons</i>	Gns. indeks <i>Average index</i>
RDC				
R Alfa	35780	96	10	104,0
R David	36099	103	8	100,5
R Facet (F)	36324	110	24	106,2
R Fastrup (F)	36412	96	14	100,4
V Record	36902	101	13	99,6
Asmo Sale	36667	90	20	95,3
Siirakki	36704	95	9	102,3
Sauli	36838	108	7	100,3
Tuffa	36839	119	7	106,9
Andersta P	36572	96	8	106,4
Asmo Safir	36775	98	13	93,4
S.Tuima		101	5	98,4
Turandot	36822	95	14	97,1
Toivo	36785	100	16	99,3
Tosikko	36818	83	20	95,3
ST Hallebo	36691	107	20	104,4
Gunarstorp	36647	102	8	103,3
G Edbo	36699	112	21	106,4
Inlag II	36754	106	6	105,0
S Adam	36634	106	23	103,9
Hällom	36697	105	9	102,1
S Signal	36792	100	12	100,6
A Linné	36791	105	19	101,5
Isåsen	36865	107	11	101,8
Vret	36866	105	7	105,1
V Föske	36910	99	13	100,8
Prästgård	36939	103	7	101,1
Buckarby	36952	106	5	106,4
HOL				
D Banker (TY)	247111	106	6	105,0
D Sammy (TY)	247385	93	16	97,0
D Cole (TV)	247374	98	21	99,6
D Onside (TY)	248199	90	11	99,0
D Dundee (TY)	248526	93	13	95,5
D Rødding (BY)	248938	100	5	101,8
D Limbo (TY)	248700	103	12	101,3
D Onsild (TY)	248975	95	6	98,8
D Orange (TY)	249155	106	9	105,8

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Indeks for kælvningsevne Index for calving, maternal	Sønner / Sons		
			Antal Number of sons	Gns. indeks Average index	
HOL (fortsat)					
D Ole	(TY	248715	85	12	99,9
D Oscar	(TY	249021	94	11	100,0
D Emmett	(TY	249083	99	5	103,0
B Goldwyn	(TY	248612	102	11	102,4
D Etoto	(TY	250027	109	6	104,8
D Jul	(TY	250423	92	5	103,0
VH Gotfred	(TY	251844	112	9	107,7
Surprise	(TY	251083	98	13	103,7
Active	(TY	251328	103	5	101,2
VH Jonas		252262	111	5	106,4
Fibrax	(TV	251540	108	17	104,6
Eminem	(TV	251558	116	7	108,3
VH Bismark	(TY	252478	108	9	111,3
Planet	(TY	251693	102	12	101,9
VH Salomon	(TY	253100	91	5	97,6
Legend	(TV	252417	96	7	101,9
Man-O-Man	(TY	252563	94	7	97,7
VH Grafit	(TY	253217	101	7	102,1
Prince	(TY	252847	102	6	97,8
Lanon	(TY	252920	108	5	109,0
Big Time	(TV	253084	109	5	107,6
Beacon	(TY	253412	112	5	103,4
Bowser	(TY	253416	107	9	98,1
Router	(TY	253805	109	8	109,6
Rakuuna		251065	96	14	99,5
Satsi		252401	92	5	103,0
Bissjön		251554	104	8	104,1
B Rock		252874	108	6	111,5
S Ross		252562	90	13	95,3
Bogart		252618	107	6	107,3
VH Lima		253448	110	6	102,3
Massey		252846	111	7	110,6
Super		253039	109	6	114,0
JER					
Q Hirse		301406	117	5	109,4
DJ Kars		302379	96	13	98,1
DJ Brejs		302468	102	5	102,2
DJ Hulk		302595	108	12	109,0
DJ Latte		302606	115	9	106,3
DJ Jason		302701	106	10	104,5
DJ Zorba		302727	88	5	96,4
DJ Izzy		302708	98	8	99,6
DJ Zuma		302730	103	9	102,3
DJ Jante		302761	113	6	105,7

I tabel 77 er en oversigt over sønnegrupper for tyre, hvor mindst 5 danske kvægavlsforeningsejede tyre født efter 2008 har fået beregnet fødselsindeks. Tabellen giver for hver tyr oplysning om tyrens eget indeks, sønnegruppens størrelse samt dens gennemsnitlige fødselsindeks. Sønner med genomisk test er ikke medregnet.

Tabel 77. Sønnegruppens gns. fødselsindeks (min. 5 sønner)

Average index for calving, direct for groups of sons, only sires with more than 5 sons – abbreviations: table 5

Race / navn <i>Breed / Bull name</i>	Stb.nr. <i>Herdbook</i>	Fødselsindeks <i>Index for calving, direct</i>	Sønner / Sons	
			Antal <i>Number of sons</i>	Gns. indeks <i>Average index</i>
RDC				
R Alfa	35780	99	10	102,0
R David	36099	99	8	100,3
R Facet (F)	36324	93	25	95,4
R Fastrup (F)	36412	101	15	101,3
R Gold	36451	112	6	105,8
R Haslev (F)	36558	95	11	100,7
VR Cigar (F)	36678	106	11	103,0
VR Epost (F)	36956	88	9	101,0
VR Ejstrup (F)	37011	116	10	106,8
VR Eragon (F)	37012	91	5	94,4
VR Fergus (F)	37014	92	7	100,3
VR Fimbe (F)	37028	90	12	99,2
H.Ponnistus		95	5	97,2
V Record	36902	109	18	105,1
Asmo Sale	36667	109	20	105,7
Siirakki	36704	107	9	102,9
Sauli	36838	99	7	99,4
Tuffa	36839	88	7	94,9
Andersta P	36572	106	8	104,1
Asmo Safir	36775	107	13	102,9
S.Tuima		112	5	103,8
Turandot	36822	96	14	99,8
Toivo	36785	103	17	104,8
Tosikko	36818	89	21	99,3
Ullimulli	36973	107	15	103,9
Valpas	36912	93	9	101,0
L. Viikari		102	5	97,0
Unyrkki	36953	112	7	107,1
Vokke	36913	101	6	100,5
Yllyke	36941	94	13	97,5
Aikomus	36914	91	5	97,2
VR Alavire	36998	102	9	98,4
VR Taku	37099	96	6	99,7
VR Tornado	37148	97	11	99,7
VR Freak	37098	103	11	102,5
VR Tuomi	37204	104	7	108,0
ST Hallebo	36691	94	20	101,1
Gunarstorp	36647	112	9	105,6
G Edbo	36699	106	23	101,6

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Fødselsindeks Index for calving, direct	Sønner / Sons	
			Antal Number of sons	Gns. indeks Average index
RDC (fortsat)				
Inlag II	36754	103	6	103,8
S Adam	36634	90	23	97,7
Hällom	36697	115	15	110,3
S Signal	36792	85	12	97,6
A Linné	36791	101	19	97,3
Isåsen	36865	115	11	106,8
Vret	36866	94	8	102,8
V Föske	36910	101	16	104,4
Pell Pers	37073	109	16	104,4
Prästgård	36939	109	15	105,4
Buckarby	36952	111	29	104,1
Saxebyn	37131	108	5	110,6
VR Gibson	36997	106	12	104,8
VR Leroy	36909	107	6	103,0
VR Flame	37259	108	6	106,0
HOL				
D Banker	(TY 247111	101	6	97,7
D Sammy	(TY 247385	90	16	96,8
D Cole	(TV 247374	110	20	104,7
D Onside	(TY 248199	96	11	100,9
D Dundee	(TY 248526	106	13	104,0
D Rødding	(BY 248938	102	5	102,8
D Limbo	(TY 248700	105	12	104,3
D Onsild	(TY 248975	108	6	103,3
D Orange	(TY 249155	108	9	103,8
D Ole	(TY 248715	104	12	105,5
D Oscar	(TY 249021	101	11	100,5
D Emmett	(TY 249083	110	7	102,9
B Goldwyn	(TY 248612	104	11	104,4
D Expo	(TY 249780	99	5	102,0
D Etoto	(TY 250027	110	8	104,4
D Estrup	(TY 250038	108	6	111,3
D Sol	(BY 250354	104	9	101,7
D Jul	(TY 250423	104	15	105,6
D Grove	(TY 251010	105	5	96,4
D Mason	(TY 251114	90	8	98,9
VH Gotfred	(TY 251844	101	9	102,6
Surprise	(TY 251083	104	12	103,6
Active	(TY 251328	105	5	98,8
VH Jonas	252262	104	5	104,2
Fibrax	(TV 251540	90	17	96,2
Eminem	(TV 251558	87	6	94,7
VH Bismark	(TY 252478	96	9	100,6

Race / navn <i>Breed / Bull name</i>		Stb.nr. <i>Herdbook</i>	Fødselsindeks <i>Index for calving, direct</i>	Sønner / Sons	
				Antal <i>Number of sons</i>	Gns. indeks <i>Average index</i>
HOL (fortsat)					
VH Eggert	(TY	252518	102	5	104,0
Planet	(TY	251693	104	12	107,4
VH Bento	(TY	252951	96	5	100,8
VH Salomon	(TY	253100	104	7	102,3
Legend	(TV	252417	101	7	99,3
VH Cup	(TY	253213	109	7	106,0
Man-O-Man	(TY	252563	105	7	102,4
VH Grafit	(TY	253217	105	10	103,3
VH Cadiz	(TY	253356	102	8	100,3
VH Osmus	(TY	253548	104	6	103,8
Prince	(TY	252847	95	7	97,6
Lanon	(TY	252920	93	5	101,0
Big Time	(TV	253084	108	5	104,6
Beacon	(TY	253412	93	5	97,0
VH Mandel	(TY	254168	101	7	104,6
Bowser	(TY	253416	106	11	99,9
VH Bynke	(TY	254176	103	10	102,8
VH Mota	(TY	254182	103	6	101,7
VH Bostrup	(TY	254438	103	5	109,6
VH Miracle	(TY	254418	103	7	108,6
Router	(TY	253805	106	8	104,6
VH Loop	(TY	254401	104	6	102,3
Bookem	(TY	253856	103	7	100,4
VH Blume	(TY	254934	106	5	104,2
Levi	(TY	254252	103	5	110,6
G-Force	(TY	254525	98	8	101,4
Denim	(TY	254732	100	6	102,5
Sterling	(TY	255432	103	6	106,7
Fanatic	(TY	255498	110	5	109,6
Rakuuna		251065	108	14	105,7
Satsi		252401	109	5	103,2
VH Rudolf		253986	102	7	104,1
VH Jewel		254814	106	5	105,2
Bissjön		251554	98	8	99,4
B Rock		252874	98	6	103,5
S Ross		252562	103	13	102,8
Bogart		252618	99	6	101,0
VH Lima		253448	95	6	100,5
Massey		252846	92	10	96,6
VH Opell		254275	101	7	98,3
Super		253039	97	6	95,3
VH Robot		253944	106	5	102,4
VH Omega		254723	103	5	105,4
Sterngold		253511	103	12	101,8

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Fødselsindeks Index for calving, direct	Sønner / Sons	
			Antal Number of sons	Gns. indeks Average index
JER				
Q Hirse	301406	96	5	97,6
DJ Kars	302379	99	13	98,2
DJ Brejs	302468	97	5	97,6
DJ Hulk	302595	105	13	100,5
DJ Latte	302606	100	9	100,2
DJ Jason	302701	108	11	102,5
DJ Zorba	302727	109	5	105,8
DJ Izzy	302708	103	8	100,9
DJ Zuma	302730	93	12	97,4
DJ Jante	302761	107	8	100,0
DJ Broiler	302835	98	8	101,5
DJ Bindy	302942	103	7	100,1
DJ Lix	302997	108	9	103,8
DJ Holmer	303057	109	7	100,4
VJ Hickey	303137	102	5	100,2
VJ Lure	303259	106	5	104,6
VJ Ramses	303290	90	5	101,6
Topeka	303700	97	5	97,4

4.5.6 Genetisk udvikling

I tabel 78 ses antal kvægavlsforeningsejede tyre pr. fødselsår, deres fædres gns. samt gns. for morfædre.

Tabel 78. Gns. indeks for kælvningsevne for tyre, fædre og morfædre pr. år

Average index for calving, maternal for bulls, sires and maternal grandsires (MGS) per year of birth – for abbreviations see table 5

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
RDC						
1997	270	93,8	270	96,0	244	92,6
1998	238	94,3	237	94,7	223	94,2
1999	231	96,5	231	99,0	222	94,4
2000	266	95,1	266	96,5	261	95,3
2001	248	96,0	247	95,8	245	96,4
2002	215	95,3	214	94,5	213	97,1
2003	237	94,9	237	92,2	237	97,1
2004	226	97,7	226	96,2	225	96,2
2005	216	97,3	216	97,2	216	96,1
2006	218	99,7	218	101,0	218	96,3
2007	218	98,4	218	99,1	218	97,1
2008	199	97,7	199	96,3	199	99,4
2009	159	101,2	159	99,6	159	101,5
2010	223	100,8	223	101,4	223	100,0
2011	276	100,3	275	101,3	274	99,8
2012	263	102,8	263	105,0	263	101,7
2013	241	103,3	240	105,2	240	102,3
2014	148	103,9	148	101,7	148	103,7

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
HOL						
1997	522	91,3	522	92,9	505	91,4
1998	450	92,7	449	94,4	447	90,4
1999	444	92,6	442	93,5	442	92,7
2000	391	92,0	391	92,3	387	93,2
2001	448	94,4	448	96,7	446	94,5
2002	398	94,3	398	96,0	397	95,4
2003	354	95,8	354	97,4	354	97,6
2004	357	96,8	357	97,9	357	97,8
2005	352	97,7	352	99,5	352	98,3
2006	392	99,4	392	101,0	392	100,4
2007	299	99,7	299	98,6	299	100,2
2008	251	99,3	251	99,9	251	100,0
2009	222	100,9	222	99,5	220	101,2
2010	243	102,6	243	100,2	243	101,3
2011	188	103,4	187	102,7	188	99,9
2012	211	103,8	210	102,4	210	99,1
2013	172	107,4	171	105,9	168	100,9
2014	132	107,2	131	104,7	131	101,6
Jersey						
1997	63	98,5	62	101,6	59	95,2
1998	70	98,2	70	96,9	67	96,7
1999	66	98,2	66	97,2	65	96,2
2000	72	97,2	71	98,1	71	96,1
2001	51	97,4	51	97,7	51	96,7
2002	54	96,5	54	96,8	54	96,4
2003	54	102,1	54	103,3	54	99,1
2004	48	97,3	48	101,6	48	96,0
2005	44	96,7	44	97,0	44	95,2
2006	49	97,5	49	94,7	49	98,9
2007	55	99,4	55	98,0	55	96,2
2008	45	98,1	45	96,2	45	99,5
2009	50	102,6	50	102,5	50	99,7
2010	72	102,1	71	102,3	72	100,1
2011	73	99,2	73	99,9	73	100,9
2012	59	100,3	55	99,0	59	104,2
2013	67	101,8	67	103,8	67	104,8
2014	64	101,4	64	100,6	64	104,3

Race og Årgang <i>Breed / Year</i>	Antal tyre <i>No. of bulls</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>	Antal fædre <i>No. of sires</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>	Antal morfædre <i>No. of MGS</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>
DRH						
1997	10	96,9	10	94,9	9	100,3
1998	20	98,6	16	102,8	14	93,9
1999	12	104,4	11	109,2	11	94,1
2000	5	99,6	4	101,5	5	92,2
2001	12	99,3	8	94,1	8	97,5
2002	15	94,8	15	93,7	9	98,9
2003	10	93,6	10	99,0	5	100,0
2004	9	100,1	9	96,8	8	95,6
2005	5	97,4	2	102,5	3	99,0
2006	10	101,2	9	97,0	8	98,3
2007	8	97,0	8	94,9	6	99,2
2008	10	100,7	5	84,8	5	101,8
2009	10	98,3	8	97,1	7	95,3
2010	6	104,7	5	99,2	2	103,0
2011	2	106,0	2	103,5	0	
2012	2	103,0	2	100,0	0	
2013	5	107,0	4	100,5	4	95,5
2014	13	108,4	12	106,5	10	99,7

I tabel 79 ses antal kvægavlsforeningsejede tyre pr. fødselsår, deres fædres gns. samt gns. for morfædre.

Tabel 79. Gns. fødselsindeks for tyre, fædre og morfædre pr. fødselsår

*Average index for calving, direct for bulls, sires and maternal grandsires (MGS) per year of birth
– for abbreviations see table 5*

Race og Årgang <i>Breed / Year</i>	Antal tyre <i>No. of bulls</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>	Antal fædre <i>No. of sires</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>	Antal morfædre <i>No. of MGS</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>
RDC						
1997	270	98,7	270	99,7	244	98,6
1998	238	97,5	237	97,4	223	99,0
1999	231	96,2	231	94,0	222	100,1
2000	266	99,4	266	101,7	261	99,1
2001	248	99,1	247	101,7	245	97,9
2002	215	99,1	214	100,1	213	100,2
2003	237	98,6	237	97,7	237	100,5
2004	226	97,5	226	97,8	225	99,3
2005	216	100,4	216	99,9	216	102,3
2006	218	96,4	218	94,3	218	101,0
2007	218	99,1	218	98,8	218	101,2
2008	199	98,7	199	98,2	199	100,0
2009	159	101,2	159	101,4	159	98,3
2010	223	99,6	223	97,9	223	99,9
2011	276	101,7	275	102,8	274	103,3
2012	263	101,7	263	102,8	263	100,9
2013	241	101,9	240	100,5	240	101,3
2014	148	104,0	148	103,2	148	102,9

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
HOL						
1997	522	94,1	522	94,1	505	92,8
1998	450	93,5	449	91,8	446	92,5
1999	444	94,0	442	94,7	442	91,6
2000	391	95,4	391	95,1	387	92,9
2001	448	92,8	448	91,9	446	94,4
2002	398	94,2	398	93,8	397	94,0
2003	354	94,8	354	95,7	354	93,8
2004	357	96,8	357	96,9	357	96,1
2005	352	97,5	352	98,3	352	95,5
2006	392	97,6	392	99,7	392	96,5
2007	299	97,3	299	98,4	299	96,9
2008	249	99,1	249	98,2	249	100,3
2009	217	100,7	217	99,3	215	101,6
2010	243	101,5	243	100,7	243	100,7
2011	188	101,9	187	101,6	188	101,6
2012	211	102,3	210	102,0	210	101,8
2013	172	104,5	171	102,7	168	102,5
2014	132	104,6	131	102,6	131	102,4
Jersey						
1997	64	100,7	63	103,3	60	104,2
1998	70	99,6	70	97,7	67	105,4
1999	67	101,4	67	99,5	66	104,4
2000	72	101,3	72	102,7	71	100,9
2001	51	103,0	51	104,6	51	100,7
2002	55	99,8	55	102,7	55	103,6
2003	54	101,0	54	101,2	54	104,0
2004	48	101,1	48	102,5	48	103,6
2005	44	100,8	44	97,7	44	105,7
2006	49	99,1	49	100,0	49	102,1
2007	55	97,5	55	98,6	55	102,1
2008	45	95,6	45	96,8	45	99,3
2009	50	97,9	50	98,0	50	98,0
2010	72	100,4	72	102,2	72	97,1
2011	73	99,1	73	98,3	73	99,6
2012	59	99,5	59	100,5	59	100,2
2013	67	98,9	67	101,1	67	99,2
2014	64	101,5	64	101,9	64	102,0

Race og Årgang <i>Breed / Year</i>	Antal tyre <i>No. of bulls</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>	Antal fædre <i>No. of sires</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>	Antal morfædre <i>No. of MGS</i>	Gns. indeks <i>Avg. index</i>
DRH						
1997	10	91,2	10	88,6	8	94,4
1998	20	91,7	16	96,9	14	91,0
1999	12	96,1	11	98,5	11	88,5
2000	5	97,2	4	98,3	5	100,4
2001	12	95,9	8	96,0	8	91,5
2002	15	89,7	15	87,1	9	92,1
2003	10	91,0	10	95,0	5	88,0
2004	9	88,0	9	90,4	8	93,1
2005	5	94,8	2	79,0	3	97,3
2006	10	93,2	9	94,2	8	96,1
2007	8	92,3	8	90,3	6	89,3
2008	10	96,4	5	91,2	5	98,6
2009	10	104,8	8	101,9	7	99,1
2010	6	103,5	5	103,8	2	102,0
2011	2	93,5	2	82,0	0	
2012	2	98,5	2	92,0	0	
2013	5	109,6	4	117,8	4	99,5
2014	13	107,9	12	107,2	10	105,0

4.6 Indeks for yversundhed / *Index for udder health*

Avlsværdital for yversundhed beregnes ud fra nordiske data på basis af registreringer af mastitisbehandling, celletal og information om yvereksteriør.

4.6.1 Avlsværdital for yversundhed

I indeks for yversundhed indgår følgende sygdomme:

- Fluemastitis
- Pattehudsbetændelse
- Patteamputation
- Patteopstikning
- Pattetråd
- Yverbetændelse
- Yverbetændelse (akut, brandig, subklinisk, efter læsion, andet)

I beregningerne bliver sygdommene opdelt i 4 perioder:

- 15 dage før kælvning til 50 dage efter kælvning i første laktation (MAST11)
- 51 dage efter kælvning til 305 dage efter kælvning i første laktation (MAST12)
- 15 dage før kælvning til 150 dage efter kælvning i anden laktation (MAST2)
- 15 dage før kælvning til 150 dage efter kælvning i tredje laktation (MAST3)

Kun første indberetning i hver periode benyttes. Desuden benyttes der celletal fra hver enkel kontrol dag i 1.-3. laktation i beregningerne, og endelig anvendes eksteriøregenskaberne foryvertilhæftning (Foryvert.) og yverdybde (Yverdyb.) som korrelerede informationskilder. Alle førstelaktationsbedømmelser, der benyttes til beregning af avlsværdital for eksteriør for tyre, bliver anvendt.

4.6.2 Beregningsmodel

Til beregning af avlsværditalle for yversundhed anvendes en multitrait testdagsmodel med følgende systematiske effekter:

Effekt for sygdomme og eksteriøregenskaber

Y = Besætning x 5-årsperiode x land	Systematisk
+ Kælvningsalder x land	Systematisk
+ År x måned for kælvning x land	Systematisk
+ Heterosiseffekter	Regression
+ Besætning x år indenfor 5-årsperiode	Tilfældig
+ Dyr	Tilfældig
+ Rest	Tilfældig

Effekt for celletalsmålinger

Y = Besætning x 5-årsperiode x land	Systematisk
+ Kælvningsalder x land	Systematisk
+ År x måned for kælvning x land	Systematisk
+ Tidspunkt i laktationen indenfor måned x periode	Systematisk
+ Heterosiseffekter	Regression
+ Besætning x kontrolldag	Tilfældig
+ Dyr	Tilfældig
+ Rest	Tilfældig

Fra sygdomskartoteket trækkes alle indberetninger med en sygdomskode mindre end 100. Desuden fjernes koderne for drikkelyst. For hver enkelt måned og hver enkelt besætning opgøres antallet af indberetninger. Herefter beregnes summen af indberetninger i henholdsvis de sidste 4 og de sidste 9 måneder.

Tilsvarende beregnes inden for hver besætning antallet af kælvningspr. måned. Herefter beregnes summen af kælvningspr. i henholdsvis de sidste 4 og de sidste 9 måneder. Til slut beregnes antallet af behandlinger pr. kælvning i henholdsvis en 4-måneders og en 9-måneders periode efter kælvning.

Hvis antallet af behandlinger er større end eller lig med 0,3 pr. kælvning i perioden fra kælvning til henholdsvis 4 eller 9 måneder efter kælvning, bliver besætningen betraget som deltagende. For 9-måneders perioden er det desuden et krav, at der ikke må være 3 måneder efter kælvning, hvor der ikke er indberettet sygdomsdiagnoser. For at antal diagnoser pr. kælvning bliver beregnet, er det et krav, at der er mindst 7 og 10 kælvningspr. i hhv. den efterfølgende 4- og 9-måneders periode.

Beregningen af avlsværdital foretages i racegrupperne Holstein, RDC og Jersey. De anvendte heritabiliteter og korrelationer er angivet i tabel 80-81.

Tabel 82. Heritabiliteter på diagonalen og genetiske over diagonalen korrelationer ved avlsværdiberegning for yversundhed for JER

Heritabilities and genetic correlations used in breeding value estimation for udder health for Jersey

	MAST11	MAST12	MAST2	MAST3	Celletal1	Celletal2	Celletal3	Foryvert.	Yverdyb.
MAST11	0,04	0,66	0,67	0,68	0,52	0,52	0,52	-0,37	-0,56
MAST12		0,02	0,97	0,81	0,64	0,65	0,66	-0,22	-0,38
MAST2			0,04	0,93	0,65	0,66	0,68	-0,15	-0,25
MAST3				0,06	0,61	0,63	0,65	-0,13	-0,25
Celletal1					0,24	0,94	0,92	-0,23	-0,39
Celletal2						0,27	0,98	-0,22	-0,38
Celletal3							0,25	-0,19	-0,36
Foryvert.								0,24	0,86
Yverdyb.									0,32

4.6.3 Indeksberregning og publicering

I den rullende base for yversundhed indgår køer, som er 3 - 5 år gamle på publiceringstidspunktet. Det vil sige, når publiceringsdagen er den 02.05.2016, omfatter basen (gns. 100) køer født i perioden 02.05.2011 - 02.05.2013.

Indeks for yversundhed bliver publiceret, når sikkerheden er mindst 40 %, eller hvis tyren er genomisk testet, ejet af kvf. og mindst 10 mdr. gammel på publiceringstidspunktet. Spredningen på indeks for yversundhed er ca. 10.

4.6.4 Resultater for sønnegrupper/ Results for sons

I tabel 83 er anført det gennemsnitlige indeks for yversundhed for tyre født efter 2009, opgjort på sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre.

Tabel 83. Gns. indeks for yversundhed for sønner efter NAV og udlandske tyrefædre

Average index for udder health for sons sired by NAV or foreign sires – for abbreviations see table 5

Race Breed	NAV / Udenlandske tyrefædre NAV / Foreign bull sires	Antal Number	Indeks for yversundhed Index for udder health
RDC	NAV	317	101,2
HOL	NAV	250	104,8
	Udenlandske / Foreign	123	102,9
JER	NAV	82	102,5
DRH	Udenlandske / Foreign	7	101,6

I tabel 84 er anført det gennemsnitlige indeks for yversundhed for tyre født efter 2009, opgjort på tyremoderens nation.

Tabel 84. Gns. indeks for yversundhed for sønner efter NAV og udenlandske tyremodre

Average index for udder health for sons born by NAV or foreign bull dams – for abbreviations see table 5

Race Breed	Nation Country	Antal Number	Indeks for yversundhed Index for udder health
RDC	NAV	319	101,2
HOL	NAV	363	104,3
	Holland / The Netherlands	6	99,0
JER	NAV	84	102,3
DRH	NAV	9	104,0

I tabel 85 gives en oversigt over sønnegrupper for tyre, hvor mindst 5 danske kvægavlforenings-ejede tyre født efter 2008 har fået beregnet indeks for yversundhed. Tabellen giver, for hver tyr, oplysning om tyrens eget indeks, sønnegruppens størrelse samt det gennemsnitlige indeks for yversundhed. Genomisk testede sønner er ikke medregnet.

Tabel 85. Sønnegruppens gns. indeks for yversundhed (min. 5 sønner)

Average index for udder health for groups of sons, only sires with more than 5 sons – for abbreviations see table 5

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Indeks for yversundhed Index for udder health	Sønner / Sons	
			Antal Number of sons	Gns. indeks Average index
RDC				
R Alfa	35780	107	10	101,7
R David	36099	92	8	97,4
R Facet	(F 36324	108	24	105,3
R Fastrup	(F 36412	87	14	95,4
H.Ponnistus		89	5	96,0
V Record	36902	106	13	100,6
Asmo Sale	36667	99	20	98,9
Siirakki	36704	99	9	100,9
Sauli	36838	97	7	99,1
Tuffa	36839	91	7	94,4
Andersta P	36572	88	8	97,9
Asmo Safir	36775	102	13	102,8
S.Tuima		100	5	100,0
Turandot	36822	96	14	104,2
Toivo	36785	94	17	96,3
Tosikko	36818	102	22	102,4
Ullimulli	36973	101	11	104,4
Unyrkki	36953	100	5	100,0
ST Hallebo	36691	105	20	104,8
Gunarstorp	36647	101	7	101,4
G Edbo	36699	88	23	94,8
Inlag II	36754	92	6	99,8
S Adam	36634	108	23	102,6
Hällom	36697	103	10	100,7
S Signal	36792	97	12	99,3
A Linné	36791	90	19	97,1
Isåsen	36865	97	11	98,4
Vret	36866	82	7	93,7
V Föske	36910	101	15	102,9
Prästgård	36939	99	12	101,3
Buckarby	36952	108	9	106,9
HOL				
D Banker	(TY 247111	102	6	101,2
D Sammy	(TY 247385	85	17	99,9
D Cole	(TV 247374	97	21	100,1
D Onside	(TY 248199	102	11	102,8
D Dundee	(TY 248526	101	13	104,0
D Rødding	(BY 248938	103	5	102,2

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Indeks for yversundhed Index for udder health	Sønner / Sons	
			Antal Number of sons	Gns. indeks Average index
HOL (fortsat)				
D Limbo	(TY 248700	97	12	104,4
D Onsild	(TY 248975	87	6	108,2
D Orange	(TY 249155	111	9	109,0
D Ole	(TY 248715	107	12	109,3
D Oscar	(TY 249021	107	11	108,5
D Emmett	(TY 249083	98	7	103,1
B Goldwyn	(TY 248612	97	11	101,1
D Etoto	(TY 250027	96	7	103,4
D Jul	(TY 250423	107	5	108,4
VH Gotfred	(TY 251844	98	9	101,2
Surprise	(TY 251083	103	13	101,9
Active	(TY 251328	101	5	101,6
VH Jonas	252262	109	5	102,2
Fibrax	(TV 251540	95	17	102,5
Eminem	(TV 251558	99	7	97,1
VH Bismark	(TY 252478	110	9	109,2
Planet	(TY 251693	98	12	103,1
VH Salomon	(TY 253100	107	6	105,7
Legend	(TV 252417	88	7	98,6
Man-O-Man	(TY 252563	94	7	98,7
VH Grafit	(TY 253217	97	8	104,8
Prince	(TY 252847	102	7	101,0
Lanon	(TY 252920	102	5	103,0
Big Time	(TV 253084	108	5	102,0
Bowser	(TY 253416	106	9	99,0
Router	(TY 253805	113	8	104,1
Rakuuna	251065	104	14	99,2
Satsi	252401	97	6	100,7
Bissjön	251554	99	8	99,3
B Rock	252874	101	6	99,8
S Ross	252562	94	13	97,9
Bogart	252618	103	6	105,2
VH Lima	253448	107	6	107,2
Massey	252846	109	8	109,9
Super	253039	103	6	103,5
JER				
Q Hirse	301406	111	5	105,6
DJ Kars	302379	95	13	99,3
DJ Brejs	302468	95	5	102,8
DJ Hulk	302595	102	12	104,2
DJ Latte	302606	90	9	96,9
DJ Jason	302701	108	10	107,4
DJ Zorba	302727	110	5	101,8
DJ Izzy	302708	100	8	100,1
DJ Zuma	302730	109	9	105,9

4.6.5 Genetisk udvikling

I tabel 86 ses antal kvægavlsforeningsejede tyre pr. fødselsårgang, deres fædres gns., samt gns. for morfædre.

Tabel 86. Gns. indeks for yversundhed for tyre, fædre og morfædre pr. fødselsår
Average index for udder health for bulls, sires and maternal grandsires (MGS) per year of birth
– for abbreviations see table 5

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
RDC						
1997	270	95,8	270	95,3	259	94,9
1998	238	95,0	237	94,0	232	93,8
1999	231	95,0	231	96,1	226	94,1
2000	266	96,0	266	95,0	264	94,2
2001	248	97,5	248	99,0	246	94,5
2002	215	96,2	214	96,8	213	94,7
2003	237	96,1	237	97,7	237	94,6
2004	226	98,6	226	99,8	225	96,6
2005	216	98,2	216	98,1	216	97,6
2006	218	98,7	218	99,8	218	99,4
2007	218	98,7	218	98,1	218	99,7
2008	199	97,9	199	96,6	199	102,3
2009	159	100,3	159	99,9	159	101,7
2010	223	100,0	223	97,8	223	101,4
2011	276	101,9	275	99,0	274	100,2
2012	263	103,5	263	102,2	263	99,7
2013	241	104,5	240	103,6	240	99,7
2014	148	106,5	148	105,7	148	100,3
HOL						
1997	522	92,0	522	92,4	505	88,6
1998	450	91,7	449	89,9	447	88,9
1999	444	92,5	442	92,0	442	90,7
2000	391	91,2	391	90,3	387	91,1
2001	448	90,1	448	85,9	446	91,9
2002	398	91,1	398	89,6	397	93,7
2003	354	92,9	354	92,5	354	93,4
2004	357	95,5	357	95,8	357	95,0
2005	352	96,6	352	98,4	352	94,4
2006	392	95,9	392	97,8	392	96,4
2007	299	97,2	299	98,5	299	97,8
2008	251	100,9	251	99,9	251	100,9
2009	222	101,5	222	98,3	220	100,4
2010	243	103,1	243	99,7	243	100,7
2011	188	104,1	187	103,0	188	100,8
2012	211	106,7	210	103,6	210	101,2
2013	172	107,8	171	103,4	168	101,8
2014	132	109,4	131	106,3	131	102,5

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
JER						
1997	64	92,6	64	89,3	60	88,3
1998	70	90,8	70	89,0	70	85,8
1999	67	90,2	67	85,3	67	90,0
2000	72	92,0	72	90,2	71	92,3
2001	51	93,3	51	92,5	51	92,9
2002	55	91,4	55	89,3	55	93,0
2003	54	93,0	54	90,2	54	90,4
2004	48	96,7	48	93,8	48	93,7
2005	44	96,6	44	94,0	44	94,0
2006	49	97,7	49	97,1	49	93,8
2007	55	96,5	55	99,1	55	93,3
2008	45	98,4	45	100,4	45	98,1
2009	50	100,8	50	97,6	50	100,5
2010	72	101,9	72	101,9	72	100,4
2011	73	102,4	73	103,6	73	100,1
2012	59	102,7	59	101,9	59	104,1
2013	67	103,5	67	101,9	67	104,7
2014	64	105,1	64	103,1	64	102,2
DRH						
1997	10	96,8	10	96,9	9	96,1
1998	20	97,4	16	95,6	14	97,4
1999	12	99,9	11	95,8	11	95,0
2000	5	97,8	4	98,0	5	91,6
2001	12	98,4	8	99,0	8	95,4
2002	15	92,5	15	90,5	9	96,9
2003	10	91,5	10	92,2	5	85,8
2004	9	97,2	9	95,7	8	93,4
2005	5	95,2	2	90,5	3	94,7
2006	10	91,5	9	95,3	8	96,4
2007	8	91,8	8	99,8	6	93,8
2008	10	102,6	5	99,6	5	91,6
2009	10	101,0	8	99,9	7	98,4
2010	6	103,3	5	101,2	2	102,5
2011	2	101,5	2	96,0	0	
2012	2	110,0	2	110,0	0	
2013	5	105,2	4	98,8	4	101,3
2014	13	106,8	12	104,3	10	100,7

4.7 Indeks for sundhed i øvrigt / *Index for other health traits*

4.7.1 Avlsværdital for sundhed i øvrigt

Beregningen af sundhed i øvrigt er fra oktober 2008 blevet foretaget af NAV for RDC, HOL samt DRH. For Jersey foretages beregningen som beskrevet i "Årsstatistik Avl 2007-2008".

Sygdomskategorier

Sygdommene opdeles i 3 sygdomskategorier:

Reproduktionslidelser:

- børbetændelse
- børkrængning
- børslyngning
- børstave ilagt
- cyster
- cyster hormonbehandling
- efterbyrd tilbageholdt
- reprodidelse andet

Fordøjelses- og stofskiftelidelser:

- diarré
- fordøjelsesforstyrrelse/indigestion
- græsforgiftning
- ketose
- kælvningsfeber
- løbedrejning
- løbedrejning (højresidig, venstresidig)
- løbekatar
- sur vom
- tarmbetændelse
- trommesyge
- fordøjelses- og stofskiftelidelse andet

Lemmelidelser:

- balleforrådnelse
- betændelse klovspalte
- klovbeskæring
- klovspalte nydannelse
- laminitis
- såleknusning
- trykning
- tyk has
- lemmelidelse andet
- digital dermatitis

Til beregning af avlsværdital for sundhed i øvrigt bliver der benyttet følgende sygdomskategorier:

- Reproduktionslidelser, tidlig periode. Alle reproduktionssygdomme i perioden 0 til 40 dage efter kælvning
- Reproduktionslidelser, sen periode. Alle reproduktionssygdomme i perioden 41 til 305 dage efter kælvning
- Fordøjelses- og stofskiftelidelser, 15 dage før kælvning til 305 dage efter kælvning
- Lemmelidelser, 15 dage før kælvning til 305 dage efter kælvning.

Hver sygdomskategori er underopdelt i henholdsvis første, anden og tredje laktation. Desuden benyttes registreringer af yversygdomme i perioden 15 dage før kælvning til 305 dage efter kælvning i første laktation som korreleret information.

Tabel 88. Heritabilitet og genetiske korrelationer ved avlsværdiberegning for sundhed i øvrigt for Holstein
Heritabilities and genetic correlations used in breeding value estimation for other diseases for Holstein

Periode / egenskab	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1. lakt.													
1 Repro. (1. periode)	0,02	0,40	0,18	0,40	0,35	0,68	0,33	0,17	0,10	0,63	0,36	0,19	0,18
2 Repro. (2. periode)		0,01	0,15	0,49	0,36	0,55	0,72	0,24	0,21	0,55	0,64	0,19	0,28
3 Mastitis			0,02	0,45	0,31	0,15	0,12	0,37	0,26	0,12	0,10	0,30	0,20
4 Stofskifte				0,01	0,27	0,40	0,24	0,78	0,35	0,40	0,19	0,65	0,31
5 Lemmer					0,01	0,34	0,22	0,28	0,84	0,35	0,24	0,21	0,86
2. lakt.													
6 Repro. (1. periode)						0,02	0,33	0,17	0,10	0,80	0,36	0,17	0,19
7 Repro. (2. periode)							0,02	0,28	0,20	0,33	0,85	0,23	0,25
8 Stofskifte								0,01	0,39	0,17	0,18	0,78	0,32
9 Lemmer									0,01	0,00	0,17	0,27	0,88
3. lakt.													
10 Repro. (1. periode)										0,02	0,36	0,17	0,20
11 Repro. (2. periode)											0,02	0,31	0,24
12 Stofskifte												0,03	0,20
13 Lemmer													0,01

4.7.3 Indeksberregning og publicering

I den rullende base for sundhed i øvrigt indgår køer, som er 3 – 5 år gamle på publiceringstidspunktet. Det vil sige, når publiceringsdagen er den 02.05.2016, omfatter basen (gns. 100) køer født i perioden 02.05.2011 - 02.05.2013.

Indeks for sundhed i øvrigt bliver publiceret, når sikkerheden er mindst 35 %, eller hvis tyren er genomisk testet, ejet af kvf. og mindst 10 mdr. gammel på publiceringstidspunktet. Spredningen på indeks for øvrige sygdomme er ca. 10.

4.7.4 Resultater for sønnegrupper / Results for sons

I tabel 89 er anført det gennemsnitlige indeks for sundhed i øvrigt for tyre født efter 2009 opgjort på sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre.

Tabel 89. Gns. indeks for sundhed i øvrigt for sønner efter NAV og udlandske tyrefædre
Average index for other diseases for sons sired by NAV or foreign sires of sons – abbreviations see table 5

Race Breed	NAV / Udenlandske tyrefædre NAV / Foreign bull sires	Antal Number	Indeks for sundhed i øvrigt Index for other diseases
RDC	NAV	200	101,9
HOL	NAV	186	102,7
	Udenlandske / Foreign	108	102,9
JER	NAV	5	104,2

I tabel 90 er anført det gennemsnitlige indeks for sundhed i øvrigt for tyre født efter 2009 opgjort på tyremoderens nation.

Tabel 90. Gns. indeks for sundhed i øvrigt for sønner efter NAV og udlandske tyremødre

Average index for other diseases for sons born by NAV or foreign bull dams – for abbreviations see table 5

Race Breed	Nation Country	Antal Number	Indeks for sundhed i øvrigt index for other diseases
RDC	NAV	202	101,8
HOL	NAV	285	102,7
HOL	Holland / <i>The Netherlands</i>	6	107,2
JER	NAV	5	104,2
DRH	NAV	5	98,8

I tabel 91 gives en oversigt over sønnegruppen for tyre, hvor mindst 5 danske kvægavlsforenings-ejede tyre født efter 2008 har fået beregnet indeks for sundhed i øvrigt. Tabellen giver for hver tyr oplysning om tyrens eget indeks, sønnegruppens størrelse samt det gennemsnitlige indeks for sundhed i øvrigt. Sønner med genomisk test er ikke medregnet

Tabel 91. Sønnegruppens gns. indeks for sundhed i øvrigt (min. 5 sønner)

Average index for other diseases for groups of sons – only sires with more than 5 sons – for abbreviations see table 5

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Indeks for Sønner / Sons		
		sundhed i øvrigt Index for other diseases	Antal Number of sons	Gns. indeks Average index
RDC				
R Alfa	35780	110	10	105,8
R David	36099	110	8	104,0
R Facet	(F 36324	89	24	99,3
R Fastrup	(F 36412	109	7	104,4
V Record	36902	101	13	104,0
Asmo Sale	36667	84	20	95,8
Siirakki	36704	103	9	106,9
Sauli	36838	115	7	104,9
Tuffa	36839	106	6	105,3
Andersta P	36572	99	8	100,6
Asmo Safir	36775	117	13	111,4
S.Tuima		109	5	101,0
Turandot	36822	110	14	108,4
Toivo	36785	87	15	97,7
Tosikko	36818	89	19	99,4
ST Hallebo	36691	115	20	107,3
Gunarstorp	36647	104	6	102,0
G Edbo	36699	104	20	101,3
Inlag II	36754	96	6	102,0
S Adam	36634	114	23	108,1
Hällom	36697	110	6	107,0
S Signal	36792	92	11	99,4
A Linné	36791	84	19	94,6
Isåsen	36865	105	7	104,0
V Föske	36910	106	8	103,8

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Indeks for		Sønner / Sons	
		sundhed i øvrigt Index for other diseases		Antal Number of sons	Gns. indeks Average index
HOL					
D Banker	(TY 247111	98	6	104,2	
D Sammy	(TY 247385	100	16	98,9	
D Cole	(TV 247374	104	21	104,1	
D Onside	(TY 248199	110	11	108,3	
D Dundee	(TY 248526	89	13	94,5	
D Rødding	(BY 248938	108	5	109,0	
D Limbo	(TY 248700	94	11	94,1	
D Onsild	(TY 248975	94	6	102,2	
D Orange	(TY 249155	119	9	108,9	
D Ole	(TY 248715	104	12	104,4	
D Oscar	(TY 249021	97	5	105,2	
D Emmett	(TY 249083	105	7	106,3	
B Goldwyn	(TY 248612	89	11	97,9	
VH Gotfred	(TY 251844	91	9	97,8	
Surprise	(TY 251083	105	13	103,6	
Active	(TY 251328	119	5	106,6	
VH Jonas	252262	88	5	95,4	
Fibrax	(TV 251540	97	17	101,8	
Eminem	(TV 251558	100	7	100,9	
VH Bismark	(TY 252478	101	8	105,5	
Planet	(TY 251693	106	12	107,8	
VH Salomon	(TY 253100	111	6	106,5	
Legend	(TV 252417	97	7	105,4	
Man-O-Man	(TY 252563	104	7	102,1	
Prince	(TY 252847	105	7	100,9	
Big Time	(TV 253084	107	5	104,2	
Bowser	(TY 253416	112	9	105,7	
Rakuuna	251065	107	14	104,3	
Satsi	252401	103	5	102,8	
Bissjön	251554	94	8	96,6	
B Rock	252874	113	6	103,5	
S Ross	252562	97	13	102,2	
Bogart	252618	111	6	110,2	
Massey	252846	98	7	102,7	
Super	253039	108	6	103,8	
JER					
Q Hirse	301406	115	5	105,8	
DJ Kars	302379	107	10	103,0	
DJ Brejs	302468	88	5	99,6	
DJ Latte	302606	97	6	98,5	

4.7.5 Genetisk udvikling

I tabel 92 ses antal kvægavlsforeningsejede tyre pr. fødselsårgang, deres fædres gns. samt gns. for morfædre.

Tabel 92. Gns. indeks for sundhed i øvrigt for tyre, fædre og morfædre pr. fødselsår
Average index for other diseases for bulls, sires and maternal grandsires/year of birth – abbreviations: table 5

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. Index
RDC						
1997	270	103,2	270	101,6	259	101,3
1998	237	100,0	237	98,5	232	100,6
1999	231	100,7	231	99,7	226	98,7
2000	266	99,9	266	97,1	263	101,1
2001	248	101,0	247	100,2	245	99,7
2002	214	99,9	214	96,8	213	99,9
2003	237	101,0	237	101,0	237	100,3
2004	226	102,2	226	103,6	225	98,6
2005	216	100,6	216	99,8	216	99,3
2006	218	100,4	218	98,9	218	101,6
2007	218	101,6	217	101,6	214	101,1
2008	199	100,0	199	99,8	199	103,0
2009	159	103,2	159	103,6	158	102,0
2010	223	100,9	223	97,5	223	104,4
2011	276	102,6	275	101,5	274	101,7
2012	263	103,1	263	102,5	263	101,0
2013	241	105,1	240	105,0	240	100,1
2014	148	105,4	148	104,5	148	100,4
HOL						
1997	522	90,3	521	87,9	503	86,9
1998	450	92,1	449	92,4	444	86,2
1999	443	91,5	442	91,2	439	85,6
2000	391	88,1	389	83,3	385	88,5
2001	448	90,2	448	87,2	445	89,8
2002	398	90,3	398	86,7	397	89,9
2003	354	88,9	354	85,4	354	92,2
2004	357	93,9	357	94,5	357	93,1
2005	352	95,2	352	96,9	350	92,5
2006	392	94,3	392	94,6	391	95,2
2007	299	96,3	299	95,7	299	97,4
2008	251	98,4	251	95,9	249	102,9
2009	222	101,2	222	98,7	220	101,9
2010	243	101,8	243	100,1	243	101,3
2011	188	103,5	187	103,6	188	101,3
2012	211	105,2	209	105,8	210	102,6
2013	172	105,2	171	103,4	168	103,0
2014	132	106,8	131	105,0	131	103,8

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. Index
JER						
1997	64	85,3	63	83,6	60	75,5
1998	69	85,6	69	83,2	67	77,7
1999	65	81,8	65	77,1	64	77,8
2000	71	85,0	71	81,7	70	85,1
2001	51	86,5	51	85,9	51	82,7
2002	54	87,9	54	89,4	54	81,4
2003	54	89,6	54	93,9	54	78,3
2004	48	90,6	48	91,2	48	83,1
2005	44	91,1	44	94,0	44	85,7
2006	49	94,8	49	95,8	49	89,2
2007	55	97,5	55	99,2	55	92,3
2008	45	98,5	45	94,7	45	100,0
2009	47	100,1	47	99,6	47	100,2
2010	60	97,8	58	98,0	60	99,0
2011	73	99,1	71	98,2	73	98,4
2012	59	100,4	48	103,5	59	100,6
2013	67	100,6	59	98,5	67	99,0
2014	64	99,0	64	97,5	63	100,4
DRH						
1997	10	100,5	9	98,3	8	97,8
1998	19	102,1	14	101,4	13	95,1
1999	12	106,4	11	107,9	9	103,1
2000	5	98,2	4	95,8	4	92,0
2001	12	104,8	8	103,4	7	101,0
2002	15	96,5	13	84,3	8	107,8
2003	10	89,0	9	87,3	3	92,3
2004	9	98,1	7	96,9	6	87,3
2005	5	92,2	2	87,0	3	86,7
2006	10	99,4	9	91,3	6	100,0
2007	8	98,8	8	101,9	5	87,0
2008	10	100,8	5	83,4	5	98,6
2009	10	102,0	7	99,6	7	106,1
2010	6	99,0	5	104,0	2	111,5
2011	2	94,0	1	80,0	0	
2012	2	100,5	1	103,0	0	
2013	5	97,2	4	100,5	4	102,3
2014	13	94,8	12	94,3	9	93,8

4.8 Indeks for klovsundhed / *Index for claw health*

Avlsværditallet for klovsundhed beregnes ud fra data fra klovbeskærere i Danmark, Sverige og Finland.

4.8.1 Avlsværdital for klovsundhed

Der bliver beregnet avlsværdital for 7 klovsygdomme eller grupper af klovsygdomme – se tabel 93

Table 93. Egenskaberne gruppering i indeks for klovsundhed/ *Trait groups in the claw index*

Dansk navn	English name	Gruppering af sygdomme / Trait groups
Såleknusning/Sålesår	Sole Ulcer	SS
Såleblødning	Sole Hemorrhage	SB
Balleforrådnelse	Heel Horn Erosion	BR
Digital dermatitis	Digital Dermatitis	D-S
Betændelse, klovspalte	Interdigital dermatitis	D-S
Digital vorte	Verrucose dermatitis	N-V
Nydannelse, klovspalten	Interdigital hyperplasia	N-V
Dobbelt sål	Double sole	H-D
Hul væg	White line separation	H-D
Proptrækkerklov	Cork screw claw	PR

For nogle af sygdommene er registreringerne opdelt i ingen forekomst, mild forekomst eller svær forekomst (sålesår, såleblødning, balleforrådnelse, digital dermatitis/spaltebetændelse). Andre sygdomme er registreret som ingen forekomst eller forekomst (nydannelse/digital vorte, proptrækkerklov, hul væg/dobbelt sål).

Klovlidelser er defineret ens i Danmark, Sverige og Finland. En beskrivelse af de enkelte lidelser findes i det nordiske klovatlas – se www.sundklov.dk under klovbilleder.

Delindekser for de 7 grupper af klovsygdomme vejes sammen i indeks for klovsundhed.

Anvendte data

Fra Sverige og Finland anvendes klovbeskæringer foretaget siden 2003, mens der anvendes danske klovbeskæringer foretaget siden 2010.

Data anvendes, hvis de er registreret i perioden fra kælvning til kælvning eller fra kælvning til 430 dage efter kælvning afhængig af, hvad der kommer først. Der anvendes 1-3 beskæringer pr. laktation. Afstanden mellem to beskæringer skal dog være mindst 12 uger.

Data fra besætninger, som ikke har registreret ét tilfælde af en klovsygdom/gruppe af klovsygdomme slettes, hvis dette ikke er sandsynligt ud fra den generelle forekomst af sygdommen i racen. Denne validering af data foretages for hver af de 7 klovsygdomme/grupper af klovsygdomme.

4.8.2 Beregningsmodel

Avlsværditalene bliver beregnet med en “multi-trait-multi-laktations BLUP animal-model” med 21 egenskaber. Beregningerne bliver gennemført særskilt for RDC, HOL (inkl. DRH) og Jersey. Modellerne er ens for alle egenskaber. Der indgår følgende systematiske effekter:

- Besætning × 5 års-periode
  - År × beskæringsmåned
  - Laktationsstadiet
  - Kælvningsalder
- og følgende tilfældige effekter:
- Besætning × halvår
  - Permanent miljø
  - Dyr.

Tabel 95. Genetiske parametre for RDC: genetiske korrelationer over diagonalen og heritabiliteter på diagonalen

Genetic parameters for RDC: genetic correlations above and heritabilities on the diagonal

Periode / egen-skab	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1. lakt.																					
1 D-S	0,04	0,66	-0,05	0,12	-0,05	0,70	0,03	0,94	0,73	0,08	0,11	-0,03	0,69	0,07	0,96	0,81	0,30	0,23	0,02	0,51	0,25
2 BR		0,06	0,21	0,32	0,03	0,58	0,08	0,69	0,84	0,25	0,56	0,08	0,56	0,03	0,69	0,86	0,34	0,35	0,18	0,49	0,19
3 N-V			0,01	0,69	0,23	0,09	0,61	0,08	0,15	0,90	0,72	0,27	0,03	0,50	0,06	0,17	0,86	0,70	0,30	0,13	0,59
4 SB				0,05	0,25	0,05	0,69	0,15	0,29	0,60	0,79	0,26	0,04	0,65	0,12	0,31	0,69	0,91	0,42	0,14	0,79
5 SS					0,03	0,06	-0,16	-0,11	0,08	0,31	0,17	0,90	0,01	0,03	-0,07	0,05	0,33	0,30	0,66	0,17	0,31
6 PR						0,03	-0,03	0,74	0,65	0,23	0,12	0,04	0,97	-0,01	0,75	0,69	0,21	0,21	0,01	0,88	0,00
7 H-D							0,01	0,11	0,07	0,51	0,66	-0,03	0,03	0,81	0,07	0,07	0,58	0,76	0,15	-0,05	0,71
2. lakt.																					
8 D-S								0,04	0,78	0,20	0,12	-0,06	0,72	0,01	0,99	0,86	0,38	0,25	0,07	0,55	0,18
9 BR									0,07	0,27	0,29	0,14	0,59	-0,03	0,78	0,98	0,38	0,34	0,20	0,49	0,14
10 N-V										0,03	0,61	0,43	0,17	0,51	0,20	0,30	0,89	0,65	0,49	0,22	0,57
11 SB											0,05	0,18	0,11	0,68	0,10	0,29	0,66	0,82	0,26	0,15	0,73
12 SS												0,02	0,05	0,09	-0,01	0,12	0,39	0,28	0,87	0,16	0,28
13 PR													0,04	-0,01	0,73	0,64	0,14	0,21	0,07	0,92	-0,03
14 H-D														0,01	-0,01	-0,01	0,60	0,72	0,17	-0,10	0,86
3. lakt.																					
15 D-S															0,05	0,86	0,37	0,22	0,08	0,56	0,18
16 BR																0,07	0,42	0,35	0,21	0,54	0,17
17 N-V																	0,05	0,75	0,45	0,16	0,74
18 SB																		0,04	0,37	0,28	0,85
19 SS																			0,02	0,18	0,30
20 PR																				0,03	-0,07
21 H-D																					0,02

4.8.3 Indeksberregning og publicering

Den økonomiske omkostning for mild eller svær forekomst af klovlidelserne er vist i tabel 96.

Tabel 96. Økonomisk værdi af klovlidelser angivet som kr. pr. tilfælde

Economic value of claw diseases in dkr (1 € ≈ 7.50 dkr)

	RDC, HOL / DRH, JER	
	Mild lidelse/ Mild disorder	Svær lidelse/ Severe disorder
Digital dermatitis og spaltebetændelse (D-S)	100	200
Balleråd (BR)	100	200
Nydannelse og digital vorte (N-V)	Kun én kategori	200
Såleblødning (SB)	60	120
Sålesår (SS)	120	1310
Proptrækker klov (PR)	Kun én kategori	48
Hul væg og dobbelt sål (H-D)	Kun én kategori	60

Standardisering af indeks

Gennemsnittet for indeks for klovsundhed er 100, og spredningen er ca. 10. Gennemsnit og spredning standardiseres ud fra dyr i en genetisk base.

Køerne, som indgår i basen for gennemsnit, er født mellem 3 og 5 år før publiceringstidspunktet. Det vil sige, når publiceringsdagen er den 05.05.2016, omfatter basen (gns. 100) køer født i perioden 05.05.2011 - 05.05.2013.

Standardiseringen af spredningen sker ud fra alle tyre, der har officielle avlsværdital pr. 5. maj 2015.

Indeks for klovsundhed bliver publiceret, når sikkerheden er mindst 40 %.

4.8.4 Frekvenser af klovsygdomme / *General statistics for claw diseases*

Tabel 97 viser frekvensen af klovlidelser hos de køer, der har kælvnet i perioden 1/7 2014 – 1/7 2015

Tabel 97. Klovlidelser i 1. laktation hos RDC, Holstein og Jersey
Hoof diseases in 1 st lactation in red breeds, Holstein and Jersey

Forekomst i % / <i>Occurrence in %</i>	RDC			Holstein			JER
	DNK	SWE	FIN	DNK	SWE	FIN	DNK
Dermatitis (Digital + spaltebet.) / <i>Dermatitis</i>	26,4	13,6	2,4	37,4	20,7	4,1	17,3
Balleforrådnelse / <i>Heel horn erosion</i>	9,8	17,6	6,7	12,5	17,2	8,1	6,8
Såleblødning / <i>Sole heamorrhage</i>	22,0	21,6	15,5	28,9	27,9	18,0	14,2
Sålesår / <i>Sole ulcer</i>	5,7	4,4	2,0	4,9	5,5	3,1	6,9
Proptrækker klov / <i>Cork screw claws</i>	1,3	2,7	8,9	0,9	1,4	6,1	0,9
Nydannelse + digital vorte / <i>Skin proliferation</i>	5,8	2,5	1,2	6,3	3,2	2,1	0,8
Hul væg + dobbelt sål / <i>White line separation + Double sole</i>	11,1	3,4	1,2	11,4	4,0	2,1	7,4

4.8.5 Resultater for sønnegrupper / *Results for sons*

I tabel 98 er anført det gennemsnitlige indeks for klovsundhed for tyre født efter 2009 opgjort på sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre.

Tabel 98. Gns. indeks for klovsundhed for sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre
Average index for claw health for sons sired by NAV or foreign sires of sons – for abbreviations see table 5

Race Breed	NAV / Udenlandske tyrefædre NAV / Foreign bull sires	Antal Number of bulls	Indeks for klovsundhed Index for claw health
RDC	NAV	280	100,1
HOL	NAV	211	104,0
	Udenlandske / <i>Foreign</i>	114	102,4
JER	NAV	74	102,3
DRH	Udenlandske / <i>Foreign</i>	7	103,7

I tabel 99 er anført det gennemsnitlige indeks for klovsundhed for tyre født efter 2009 opgjort på tyre moderens nation.

Tabel 99. Gns. indeks for klovsundhed for sønner efter NAV og udenlandske tyremødre

Average index for claw health for sons born by NAV or foreign bull dams – for abbreviations see table 5

Race Breed	Nation Country	Antal Number of bulls	Indeks for klovsundhed Index for claw health
RDC	NAV	282	100,1
HOL	NAV	316	103,5
	Holland / The Netherlands	6	95,2
JER	NAV	76	102,3
DRH	NAV	8	105,1

I tabel 100 gives en oversigt over sønnegrupper for tyre, hvor mindst 5 danske kvægavlsforenings-ejede tyre født efter 2008 har fået beregnet indeks for klovsundhed. Tabellen giver, for hver tyr, oplysning om tyrens eget indeks, sønnegruppens størrelse samt det gennemsnitlige avlsværdital for klovsundhed. Sønner med genomisk test er ikke medregnet.

Tabel 100. Sønnegruppens gns. indeks for klovsundhed (min. 5 sønner)

Average index for claw health for groups of sons – only sires with more than 5 sons – for abbreviations see table 5

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Indeks for klovsundhed Index for claw health	Sønner / Sons	
			Antal Number of sons	Gns. indeks Average index
RDC				
R Alfa	35780	99	10	98,6
R David	36099	106	8	102,4
R Facet	(F 36324	113	24	107,3
R Fastrup	(F 36412	108	11	103,3
V Record	36902	115	13	109,5
Asmo Sale	36667	100	20	98,6
Siirakki	36704	121	9	109,0
Sauli	36838	92	7	98,9
Tuffa	36839	102	7	103,0
Andersta P	36572	101	8	100,6
Asmo Safir	36775	90	13	95,6
S.Tuima		104	5	101,4
Turandot	36822	111	14	104,3
Toivo	36785	92	17	94,0
Tosikko	36818	103	20	102,5
Ullimulli	36973	118	7	107,7
Unyrkki	36953	99	5	101,6
ST Hallebo	36691	104	20	100,9
Gunarstorp	36647	116	7	104,9
G Edbo	36699	86	23	90,2
Inlag II	36754	68	6	88,2
S Adam	36634	110	23	108,2
Hällom	36697	100	9	99,3
S Signal	36792	73	12	93,2
A Linné	36791	86	19	90,3
Isåsen	36865	74	11	92,3
Vret	36866	92	7	100,3
V Föske	36910	100	12	103,3
Prästgård	36939	111	6	100,0
Buckarby	36952	111	6	102,8

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Indeks for klovsundhed Index for claw health	Sønner / Sons	
			Antal Number of sons	Gns. indeks Average index
HOL				
D Banker	(TY 247111	99	6	102,7
D Sammy	(TY 247385	101	16	101,8
D Cole	(TV 247374	118	21	111,4
D Onside	(TY 248199	117	11	109,5
D Dundee	(TY 248526	74	13	97,6
D Rødding	(BY 248938	101	5	107,8
D Limbo	(TY 248700	108	11	101,5
D Onsild	(TY 248975	111	6	106,3
D Orange	(TY 249155	104	9	99,7
D Ole	(TY 248715	113	12	108,6
D Oscar	(TY 249021	91	9	95,2
D Emmett	(TY 249083	93	7	101,3
B Goldwyn	(TY 248612	98	11	98,5
D Etoto	(TY 250027	99	5	102,2
VH Gotfred	(TY 251844	106	9	99,7
Surprise	(TY 251083	123	13	117,2
Active	(TY 251328	97	5	94,2
VH Jonas	252262	102	5	103,2
Fibrax	(TV 251540	75	17	92,5
Eminem	(TV 251558	111	7	110,9
VH Bismark	(TY 252478	107	8	111,3
Planet	(TY 251693	106	12	104,5
VH Salomon	(TY 253100	123	6	110,0
Legend	(TV 252417	105	7	103,0
Man-O-Man	(TY 252563	114	7	105,1
VH Grafit	(TY 253217	108	5	108,0
Prince	(TY 252847	80	7	95,1
Lanon	(TY 252920	103	5	104,8
Big Time	(TV 253084	105	5	106,0
Bowser	(TY 253416	118	9	108,7
Router	(TY 253805	102	6	103,7
Rakuuna	251065	101	14	99,7
Satsi	252401	92	5	99,4
Bissjön	251554	113	8	105,0
B Rock	252874	107	6	104,3
S Ross	252562	98	13	103,5
Bogart	252618	104	6	102,0
VH Lima	253448	118	6	115,2
Massey	252846	84	7	95,3
Super	253039	107	6	110,2

Race / navn <i>Breed / Bull name</i>	Stb.nr. <i>Herdbook</i>	Indeks for klovsundhed <i>Index for claw health</i>	Sønner / Sons	
			Antal <i>Number of sons</i>	Gns. indeks <i>Average index</i>
JER				
Q Hirse	301406	97	5	96,6
DJ Kars	302379	107	13	101,5
DJ Brejs	302468	110	5	110,6
DJ Hulk	302595	110	12	100,4
DJ Latte	302606	121	9	107,0
DJ Jason	302701	117	10	111,5
DJ Zorba	302727	127	5	109,2
DJ Izzy	302708	101	8	103,5
DJ Zuma	302730	103	9	102,1

4.9 Indeks for holdbarhed / *Index for longevity*

I august 2010 blev et nyt indeks for holdbarhed introduceret. Indekset er **produktiv** holdbarhed og er dermed ikke korrigeret for ydelse.

4.9.1 Avlsværdital for holdbarhed

I modellen for holdbarhed indgår 5 egenskaber:

DAGE1: Dage fra 1. kælvning til udgangen af 1. laktation - max 365 dage i første laktation

DAGE2: Dage fra 1. kælvning til udgangen af 2. laktation - max 365 dage pr. laktation

DAGE3: Dage fra 1. kælvning til udgangen af 3. laktation - max 365 dage pr. laktation

DAGE4: Dage fra 1. kælvning til udgangen af 4. laktation - max 365 dage pr. laktation

DAGE5: Dage fra 1. kælvning til udgangen af 5. laktation - max 365 dage pr. laktation

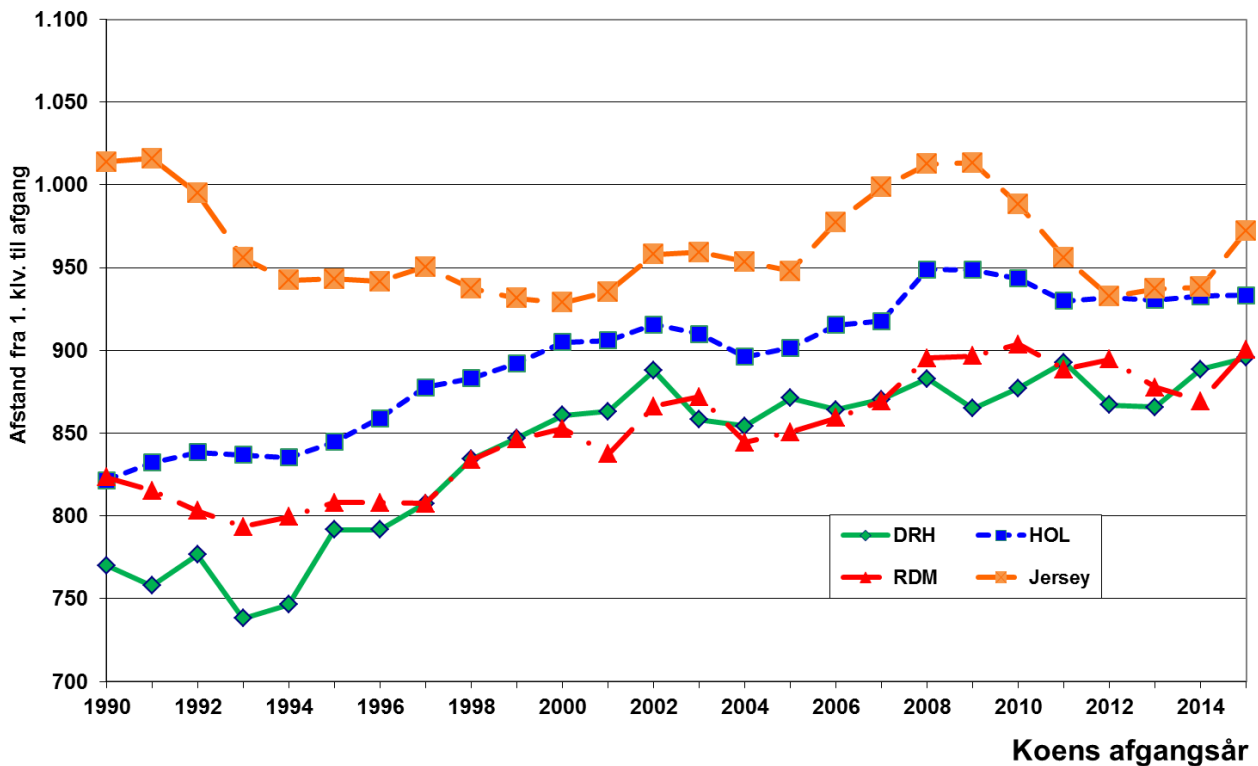
Datagrundlaget for beregning af holdbarhed er informationer om kælvninger og afgange fra Danmark, Sverige og Finland. Fra Danmark og Sverige indgår køer, som har kælvnet første gang i 1985 og senere. For Finland er der anvendt informationer om køer, der har kælvnet siden 1988.

Følgende editeringsregler er anvendt:

- Alder ved 1. kælvning skal være mellem 450 og 1280 dage
- Der anvendes kun data fra de første 5 laktationer
- Hvis en ko flyttes til en ny besætning slettes data fra den pågældende laktation og fra senere laktationer
- For hver af de 5 egenskaber gælder, at en ko skal have haft mulighed for at fuldføre 365 dage i en laktation, før den indgår i beregningen. Det indebærer, at:
  - Der indgår ikke data fra det seneste år før datoen for dataudtræk.
  - Hvis en besætning ophører, bliver alle informationer fra det foregående år slettet (ophørsdatoen fastættes ud fra den seneste dato for en 1. kælvning i besætningen).

4.9.2 Udviklingen i køernes holdbarhed

I figur 5 ses udviklingen fra 1990 til 2015 for levetiden fra 1. kælving til udsætning. Som det ses, lever køerne i Danmark omkring 2½ laktation eller omkring 935 dage. Jersey lever generelt længere end de store racer.

Figur 5. Udvikling i produktiv levetid fra 1. kælving til afgang i antal dage
Change in productive life from first calving relative to year of culling

4.9.3 Beregningsmodel

Indeksberregning bliver gennemført særskilt for

- Holstein, DRH indgår i Holstein beregningen
- RDC
- Jersey (kun danske og svenske data).

Beregningsmodellen er en såkaldt "multi-trait animal model". Modellen er ens for alle egenskaber

Der indgår følgende systematiske effekter:

- Alder ved 1. kælving
- År x måned for 1. kælving
- Besætning x 5-års periode
- Heterosis (som lineær regression på grad af heterozygoti).

og følgende tilfældige effekter:

- Genetiske grupper (inddelt efter oprindelsesland og fødselsår)
- Besætning x år for 1. kælving
- Dyr/ko.

Heterosis bliver beregnet for følgende krydsningskombinationer:

RDC (kun de første 6 er vigtige i RDM, de øvrige har betydning ved beregningerne for SRB og FAY):

- Original RDM x Amerikansk Brunkvæg
- Original RDM x Rød Holstein
- Amerikansk Brunkvæg x Rød Holstein
- Original RDM x nordiske røde racer (NRF+SRB+FAY)
- Amerikansk Brunkvæg x nordiske røde racer (NRF+SRB+FAY)
- Rød Holstein x nordiske røde racer (NRF+SRB+FAY)
- Svensk rødt og hvidt (SRB) x Norsk Rødt Kvæg (NRF)
- Svensk Rødt og Hvidt (SRB) x Finsk Ayrshire (FAY)
- Canadian Ayrshire (CAY) x nordiske røde racer (NRF+SRB+FAY)
- Finsk Ayrshire (FAY) x Finn Cattle (FIC)
- Holstein-krydsninger i den finske del af beregningen.

HOL:

- Original SDM x Holstein
- Original DRH x Holstein
- Krydsninger med nordiske røde racer i den finske del af beregningen.

JER:

- Original Dansk Jersey x US Jersey

De genetiske parametre er vist i tabel 101-103.

Tabel 101. Genetiske parametre for holdbarhed for RDC. Heritabiliteter er på diagonalen, genetiske korrelationer er over diagonalen og miljømæssige korrelationer er under diagonalen

Estimates of genetic parameters for longevity for Red dairy cattle. Heritability is on the diagonal, genetic correlations above the diagonal, and environmental correlations below the diagonal

	DAGE1	DAGE2	DAGE3	DAGE4	DAGE5
DAGE1	0,029	0,946	0,902	0,869	0,843
DAGE2	0,839	0,044	0,978	0,957	0,938
DAGE3	0,711	0,924	0,057	0,984	0,975
DAGE4	0,632	0,847	0,958	0,066	0,988
DAGE5	0,585	0,794	0,915	0,974	0,072

Tabel 102. Genetiske parametre for holdbarhed for Holstein. Heritabiliteter er på diagonalen, genetiske korrelationer er over diagonalen og miljømæssige korrelationer er under diagonalen

Estimates of genetic parameters for longevity for Holstein. Heritability is on the diagonal, genetic correlations above the diagonal, and environmental correlations below the diagonal

	DAGE1	DAGE2	DAGE3	DAGE4	DAGE5
DAGE1	0,035	0,944	0,891	0,858	0,836
DAGE2	0,777	0,052	0,987	0,969	0,955
DAGE3	0,640	0,929	0,062	0,996	0,989
DAGE4	0,566	0,853	0,969	0,069	0,998
DAGE5	0,525	0,803	0,930	0,986	0,072

Tabel 103. Genetiske parametre for holdbarhed for Jersey. Heritabiliteter er på diagonalen, genetiske korrelationer er over diagonalen og miljømæssige korrelationer er under diagonalen
Estimates of genetic parameters for longevity for Red dairy cattle. Heritability is on the diagonal, genetic correlations above the diagonal, and environmental correlations below the diagonal

	DAGE1	DAGE2	DAGE3	DAGE4	DAGE5
DAGE1	0,035	0,967	0,937	0,916	0,902
DAGE2	0,783	0,051	0,993	0,981	0,971
DAGE3	0,646	0,935	0,060	0,997	0,991
DAGE4	0,569	0,861	0,971	0,063	0,998
DAGE5	0,524	0,807	0,930	0,985	0,064

4.9.4 Indeksberregning og publicering

Indekset for holdbarhed er udelukkende baseret på egenskaben DAGE3 (dage fra 1. kælvning til afslutning af 3. lakt.). De øvrige egenskaber er inkluderet som korreleret information for at få øge sikkerheden på indekset.

Den økonomiske værdi af en enhed af holdbarhedsindekset er beregnet til:

RDC: DKr 6
 HOL: DKr 9
 JER: DKr 7
 DRH: DKr 8

Standardisering af indeks

Gennemsnittet for indeks for holdbarhed er 100 og spredningen på ca. 10. Gennemsnit og spredning standardiseres ud fra dyr i en genetisk base.

Køerne, som indgår i den genetiske base, er født mellem 3 og 5 år før publiceringstidspunktet. Det vil sige, når publiceringsdagen er den 3.5.2015, omfatter basen køer født i perioden 3.5.2010 - 3.5.2012.

Standardiseringen af spredningen sker ud fra alle tyre med officielle avlsværdital, som er født i Danmark, Sverige og Finland i årene 1998-1999.

Indeks for holdbarhed bliver publiceret, når sikkerheden er mindst 50 %, eller hvis tyren er genomisk testet, ejet af kvf. og mindst 10 mdr. gammel på publiceringstidspunktet.

4.9.5 Resultater for sønnegrupper / Results for sons

I tabel 104 er anført det gennemsnitlige indeks for holdbarhed for tyre født efter 2009 opgjort på sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre.

Tabel 104. Gns. indeks for holdbarhed for sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre
Average index for longevity for sons sired by NAV or foreign sires of sons – for abbreviations see table 5

Race Breed	NAV / Udenlandske tyrefædre NAV / Foreign bull sires	Antal Number of bulls	Indeks for holdbarhed Index for longevity
RDC	NAV	35	102,1
HOL	NAV	84	108,3
	Udenlandske / Foreign	50	103,3
JER	NAV	10	106,5

I tabel 105 er anført det gennemsnitlige indeks for holdbarhed for tyre født efter 2009 opgjort på tyremoderens nation.

Tabel 105. Gns. indeks for holdbarhed for sønner efter NAV og udenlandske tyremødre
Average index for longevity for sons born by NAV or foreign bull dams – for abbreviations see table 5

Race Breed	Nation Country	Antal Number of bulls	Indeks for holdbarhed Index for longevity
RDC	NAV	35	102,1
HOL	NAV	129	106,8
JER	NAV	10	106,5

I tabel 106 er vist en oversigt over sønnegrupper for tyre, hvor mindst 5 danske kvægavlsforenings-ejede sønner født efter 2008 har fået beregnet indeks for holdbarhed. Tabellen giver for hver tyr oplysning om tyrens eget indeks for holdbarhed, sønnegruppens størrelse (alle kvægavlsforenings-ejede sønner med indeks for holdbarhed i perioden) samt det gennemsnitlige indeks for holdbarhed. Sønner med genomisk test er ikke medregnet.

Tabel 106. Sønnegruppens gns. indeks for holdbarhed (min. 5 sønner)
Average index for longevity for groups of sons, only sires with more than 5 sons, for abbreviations see table 5

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herd- book	Indeks for holdbarhed Index for longevity	Sønner / Sons	
			Antal Number of sons	Gns. indeks Average index
RDC				
R Alfa		105	9	102,9
R Facet	(F	36324	6	108,5
V Record		36902	12	104,3
Asmo Sale		36667	17	95,1
Siirakki		36704	7	100,3
Andersta P		36572	5	97,6
Asmo Safir		36775	9	95,6
Turandot		36822	5	100,8
Toivo		36785	11	100,3
ST Hallebo		36691	13	93,8
Gunarstorp		36647	6	106,7
G Edbo		36699	7	101,7
S Adam		36634	18	104,4
HOL				
D Banker	(TY	247111	6	107,7
D Sammy	(TY	247385	16	99,6
D Cole	(TV	247374	21	106,0
D Onside	(TY	248199	11	114,4
D Dundee	(TY	248526	13	101,5
D Limbo	(TY	248700	7	110,1
D Onsild	(TY	248975	5	114,4
D Ole	(TY	248715	9	108,0
B Goldwyn	(TY	248612	11	97,3
VH Gotfred	(TY	251844	9	104,2
Surprise	(TY	251083	13	105,0
Active	(TY	251328	5	99,2

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herd- book	Indeks for holdbarhed Index for longevity	Sønner / Sons	
			Antal Number of sons	Gns. indeks Average index
HOL (fortsat)				
Fibrax	(TV 251540	98	16	102,1
Eminem	(TV 251558	101	6	102,2
VH Bismark	(TY 252478	103	6	113,0
Planet	(TY 251693	116	12	107,9
Legend	(TV 252417	97	7	100,3
Rakuuna	251065	115	14	105,2
Satsi	252401	111	5	111,6
Bissjön	251554	101	8	104,1
S Ross	252562	108	6	108,8
JER				
Q Hirse	301406	115	5	106,0
DJ Kars	302379	105	10	101,8
DJ Brejs	302468	94	5	100,4

4.9.6 Genetisk udvikling

I tabel 107 ses antal kvægavlsforeningsejede tyre pr. fødselsår, deres fædres gns., samt gns. for morfædre.

Tabel 107. Gns. indeks for holdbarhed for tyre, fædre og morfædre pr. fødselsår
Average index for longevity for bulls, sires and maternal grandsires per year of birth
– for abbreviations see table 5

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
RDC						
1997	270	84,6	270	89,7	259	83,6
1998	237	82,9	237	86,6	232	84,7
1999	231	82,4	231	84,8	226	84,9
2000	266	83,5	266	83,2	264	88,3
2001	248	87,0	248	89,4	246	88,5
2002	214	89,0	214	91,8	213	89,9
2003	237	90,0	237	94,4	237	89,1
2004	226	92,5	226	96,6	225	89,6
2005	216	92,0	216	94,5	216	92,4
2006	218	91,5	218	92,5	218	95,3
2007	217	93,4	216	93,6	214	96,8
2008	195	97,5	195	99,8	195	99,2
2009	138	98,7	138	102,2	138	97,6
2010	223	101,6	223	102,2	223	101,8
2011	276	105,1	275	106,1	274	103,2
2012	263	108,0	263	107,4	263	105,1
2013	241	108,8	238	106,1	240	106,5
2014	148	113,1	148	111,2	148	107,9

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
HOL						
1997	522	81,8	522	85,4	505	82,3
1998	448	81,0	447	81,8	445	83,0
1999	444	80,8	442	81,1	442	83,5
2000	391	80,6	391	79,9	387	85,7
2001	448	82,8	448	83,4	446	84,8
2002	398	85,5	398	87,3	397	87,4
2003	354	86,5	354	89,1	354	89,5
2004	357	91,2	357	94,1	357	91,6
2005	350	93,9	350	99,6	350	91,9
2006	391	93,7	391	99,3	391	95,3
2007	299	95,9	299	98,2	299	99,5
2008	250	99,7	250	100,3	250	105,0
2009	220	101,9	220	103,9	218	105,2
2010	243	104,8	243	102,4	243	103,9
2011	188	108,5	187	105,8	188	106,1
2012	211	112,6	210	108,7	210	108,0
2013	172	113,9	169	109,4	172	106,9
2014	132	118,0	130	114,2	131	108,6
JER						
1997	62	85,9	62	88,7	58	83,5
1998	70	85,0	70	86,9	70	82,6
1999	67	83,9	67	87,7	67	84,6
2000	72	86,0	72	85,6	71	88,0
2001	51	87,1	51	86,3	51	90,9
2002	55	87,1	55	86,1	55	91,7
2003	54	91,5	54	93,3	54	90,6
2004	48	93,3	48	95,7	48	93,3
2005	44	95,8	44	97,7	44	91,9
2006	49	96,3	49	96,9	49	95,0
2007	55	95,8	55	100,3	55	94,3
2008	45	98,6	45	100,2	45	100,0
2009	50	99,8	50	102,0	50	102,0
2010	72	102,2	72	103,8	72	103,4
2011	73	102,9	73	103,6	73	103,4
2012	59	104,5	59	102,2	59	107,0
2013	67	105,7	67	105,5	67	107,6
2014	64	107,2	64	106,1	64	106,6

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
DRH						
1997	10	85,4	10	91,1	9	87,6
1998	20	87,2	16	87,4	14	91,9
1999	12	92,3	11	91,5	11	91,1
2000	5	85,0	4	84,3	5	86,4
2001	12	96,3	8	100,1	8	89,1
2002	15	92,8	15	91,3	9	89,6
2003	10	86,4	10	98,0	5	87,8
2004	9	93,3	9	93,9	8	87,1
2005	5	95,2	2	101,0	3	99,7
2006	10	98,2	9	98,2	8	96,3
2007	8	93,3	8	101,6	6	99,0
2008	10	103,5	5	100,8	5	103,8
2009	7	107,0	5	110,0	4	99,5
2010	6	115,8	5	111,2	2	102,5
2011	2	112,5	2	108,0	0	
2012	2	120,5	2	114,5	0	
2013	5	114,0	4	112,0	4	107,0
2014	13	120,0	12	117,8	10	110,0

4.10 Indeks for ungdyrooverlevelse / *Young stock survival*

I august 2014 blev indeks for ungdyrooverlevelse offentliggjort for første gang. Det er et avlsindeks, som beskriver dyrenes genetisk potentiale for overlevelse fra fødsel til 6 måneders alderen for tyrekalve og til 15 måneders alderen for kvier.

Indekset blev inkluderet i NTM i maj 2016.

4.10.1 Avlsværdital for ungdyrooverlevelse

Avlsværditallet for ungdyrooverlevelse er sammensat af 4 delegenskaber

- Kviekalvenes overlevelsessevne i perioden 2-30 dage efter fødsel
- Kviekalvenes overlevelsessevne i perioden 31-458 dage efter fødsel (15 måneder)
- Tyrekalvenes overlevelsessevne i perioden 2-30 dage efter fødsel
- Tyrekalvenes overlevelsessevne i perioden 31-184 dage efter fødsel (6 måneder)

Data som indgår i beregningen

Datagrundlaget er information om levendefødte kalves overlevelse i Danmark, Sverige og Finland. Fra Danmark indgår data om kalve, der er født fra 1998 fremefter, fra Sverige fra 1999, og fra Finland indgår data fra 2004 og frem.

Data som ikke indgår:

- Kalve som bliver aflivet inden 7 dage efter fødslen
- Kalve fra flerfødsler (tvillinger, trillinger osv)
- ET-kalve, kalve som bliver kastreret samt kalve med ukendt køn
- Racen er ikke RDM, HOL, JER, DRH (dvs. krydsningskalve indgår ikke)

Definition af de 4 delegenskaber

Kviekalve periode 1 (HP1): 1- 30 dage

- HP1 defineres som manglende hvis:
  - Kalven er slagtet, eksporteret eller på anden måde afgået i perioden 1-30 dage
  - Hvis kalven er yngre end 30 dage, når data bliver udtrukket fra databasen
- Hvis kalven dør senest dag 30 er $HP1 = 0$, ellers er $HP1 = 1$

Kviekalve periode 2 (HP2): 31- 458 dage

- HP2 defineres som manglende hvis:
  - Kalven er død i periode 1
  - Kalven er slagtet, eksporteret eller på anden måde afgået i perioden 31-458 dage
  - Hvis kalven er yngre end 458 dage, når data bliver udtrukket fra databasen
- Hvis kalven dør i perioden 31-458 er $HP2 = 0$, ellers er $HP2 = 1$

Tyrekalve periode 1 (BP1): 1- 30 dage

- BP1 defineres som manglende hvis:
  - Kalven er slagtet, eksporteret eller på anden måde afgået i perioden 1-30 dage
  - Hvis kalven er yngre end 30 dage, når data bliver udtrukket fra databasen
- Hvis kalven dør senest dag 30 er $BP1 = 0$, ellers er $BP1 = 1$

Tyrekalve periode 2 (BP2): 31- 184 dage

- BP2 defineres som manglende hvis:
  - Kalven er død i periode 1
  - Kalven er slagtet, eksporteret eller på anden måde afgået i perioden 31-184 dage
  - Hvis kalve er yngre end 184 dage, når data bliver udtrukket fra databasen
- Hvis kalven dør i perioden 31-184 er $BP2 = 0$ – ellers er $BP2 = 1$

4.10.2 Beregningsmodel

Indeksberegningen bliver gennemført særskilt for:

- Holstein (DRH indgår i Holstein-beregningen)
- RDC (i den finske del af data indgår Fincattle)
- Jersey (data kommer især fra Danmark, i begrænset omfang fra Sverige, og sporadisk fra Finland)

Modellen er en såkaldt "multi-trait animal model", hvor de 4 egenskaber evalueres samtidig, således at de genetiske relationer mellem egenskaberne udnyttes.

Der indgår følgende systematiske effekter:

- Besætning x 5-års perioder
- Land x år x måned for fødsel
- Moderens alder og laktationsnummer
- Flytning til ny besætning i perioden (kun i perioden 31-458 dage for kvier og 31-184 dage for tyrekalve)
- Heterosis (som lineær regression på grad af heterozygoti)

Og følgende tilfældige effekter:

- Genetisk gruppe inddelt efter oprindelsesland og fødselsår
- Besætning x år
- Dyr

Heterosis bliver beregnet for følgende krydsningskombinationer

RDC

- $ABShet = RDM \times ABS + ABS \times HF + ABS \times (SRB+FAY+NRF)$
- $NORhet = Nordic\ heterosis + CAY \times NOR + FAY \times FIC$
- $RDC \times HF = RDM \times HF + HF \times (SRB+FAY+NRF)$
- $RDM \times Nordic\ breeds = RDM \times (SRB+FAY+NRF)$

HOL

- BW x HF + RW x HF
- HOL x RDC (only Finland)

JER

- DJ x USJ

Genetiske parametre

Genetiske parametre er vist i tabel 108 – 110.

Tabel 108. Holstein: Genetiske og miljømæssige varianser, heritabiliteter (diagonal), genetiske korrelationer (over diagonalen) og miljømæssige korrelationer (under diagonalen).

Holstein: Genetic and residual variances, heritabilities (diagonal), genetic correlations (above diagonal) and residual correlations (below diagonal).

	Gen. var.	Res. var.	HP1	BP1	HP2	BP2
HP1	0,0003	0,0294	0,009	0,90	0,51	0,40
BP1	0,0002	0,0347	0,00	0,007	0,42	0,44
HP2	0,0004	0,0337	0,01	0,00	0,011	0,95
BP2	0,0011	0,0382	0,00	-0,03	0,00	0,027

Tabel 109. RDC: Genetiske og miljømæssige varianser, heritabiliteter (diagonal), genetiske korrelationer (over diagonalen) og miljømæssige korrelationer (under diagonalen).

RDC: Genetic and residual variances, heritabilities (diagonal), genetic correlations (above diagonal) and residual correlations (below diagonal).

	Gen. var.	Res. var.	HP1	BP1	HP2	BP2
HP1	0,0002	0,0293	0,007	0,95	0,75	0,61
BP1	0,0002	0,0404	0,00	0,007	0,78	0,58
HP2	0,0010	0,0331	-0,03	0,00	0,023	0,89
BP2	0,0019	0,0543	0,00	-0,03	0,00	0,034

Tabel 110. Jersey: Genetiske og miljømæssige varianser, heritabiliteter (diagonal), genetiske korrelationer (over diagonalen) og miljømæssige korrelationer (under diagonalen).

Jersey. Genetic and residual variances, heritabilities (diagonal), genetic correlations (above diagonal) and residual correlations (below diagonal).

	Gen. var.	Res. var.	HP1	BP1	HP2	BP2
HP1	0,0011	0,0605	0,018	0,95	0,42	0,34
BP1	0,0012	0,0820	0,00	0,015	0,39	0,39
HP2	0,0007	0,0582	-0,08	0,00	0,012	0,99
BP2	0,0008	0,0771	0,00	-0,11	0,00	0,010

4.10.3 Indeksberregning og publicering

Indekset er en sammenvæjning af de 4 delindekser baseret på deres økonomiske værdier.

Der er endnu ikke udviklet genomisk test for ungdyroverlevelse.

Standardisering

Gennemsnittet for indeks for ungdyroverlevelse er 100 og spredningen på ca. 10.

Gennemsnit standardiseres ud fra dyr i en genetisk base. Kalvene, som indgår i den genetiske base, er født mellem 3 og 5 år før publiceringstidspunktet. Det vil sige, når publiceringsdagen er den 3.5.2015, omfatter basen kalve født i perioden 3.5.2010 - 3.5.2012.

Standardiseringen af spredningen sker ud fra alle tyre med officielle avlsværdital, som er født i Danmark, Sverige og Finland i årene 2004-05.

Indeks for ungdyroverlevelse bliver publiceret, når sikkerheden er mindst 50 %.

Tabel 111. Økonomiske værdier anvendt ved beregning af det samlede indeks for ungdyroverlevelse

Delegenskab	Unit	HOL	RDC	JER
Kviekalve 1-30 dage (HP1)	%-units	3.582	3.396	1.919
Kvier 31-458 dage (HP2)	%-units	4.285	4.063	2.378
Tyrekalve 1-30 dage (BP1)	%-units	1.781	1.886	0.194
Tyre 31-184 dage (BP2)	%-units	2.791	2.955	0.731

4.10.4 Overlevelsesresultater / General statistics for Young stock survival

Tabel 112 viser den gennemsnitlige overlevelse i de fire kategorier, som anvendes i beregningen af undyroverlevelse. Kalve, som er slagtet eller eksporteret indgår ikke i opgørelsen.

Tabel 112. Ungdyroverlevelse for kalve født 2009 - 2013

Survival of young stock – calves born 2009 - 2013 – for abbreviations see table 5

Race	HP1	HP2	BP1	BP2
RDC	96,4 %	95,3 %	95,7 %	93,4 %
HOL	96,4 %	96,0 %	95,0 %	95,2 %
JER	92,4 %	92,9 %	87,5 %	90,4 %

Tabel 113 viser den gennemsnitlige alder af de kalve, som er døde for hver af de 4 kategorier, som indgår i beregningen af ungdyroverlevelse.

Tabel 113. Gns. levealder i dage for kalve død i perioden 1 – 30 dage fra fødsel - kalve født 2009 - 2013

Average age (days) for dead calves – calves born 2009 - 2013 – for abbreviations see table 5

Race	HP1	HP2	BP1	BP2
RDC	13,2	142,3	13,0	97,5
HOL	12,1	156,4	11,9	92,6
JER	12,5	148,4	13,1	89,6

4.10.5 Resultater for sønnegrupper / Results for sons

I tabel 114 er anført det gennemsnitlige indeks for ungdyroverlevelse for tyre født efter 2009 opgjort på sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre.

Tabel 114. Gns. indeks for ungdyroverlevelse for sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre

Average index for young stock survival for sons sired by NAV or foreign sires of sons – for abbreviations see table 5

Race Breed	NAV / Udenlandske tyrefædre NAV / Foreign bull sires	Antal Number	Indeks for ungdyroverlevelse index for young stock survival
RDC	NAV	570	99,7
HOL	NAV	419	102,1
	Udenlandske / Foreign	215	101,3
JER	NAV	167	102,8
	Udenlandske / Foreign	9	104,7
DRH	Udenlandske / Foreign	7	103,9

I tabel 115 er anført det gennemsnitlige indeks for ungdyroverlevelse for tyre født efter 2009 opgjort på tyremoderens nation.

Tabel 115. Gns. indeks for ungdyroverlevelse for sønner efter NAV og udenlandske tyremødre
Average index for young stock survival for sons born by NAV or foreign bull dams
 – for abbreviations see table 5

Race Breed	Nation Country	Antal Number	Indeks for ungdyroverlevelse index for young stock survival
RDC	NAV	572	99,7
HOL	NAV	622	101,9
	Holland / <i>Nederland</i>	8	96,8
JER	NAV	176	102,9
DRH	NAV	11	103,8

I tabel 116 er vist en oversigt over sønnegrupper for tyre, hvor mindst 5 danske kvægavlsforeningsejede sønner født efter 2008 har fået beregnet indeks for ungdyroverlevelse. Tabellen giver for hver tyr oplysning om tyrens eget indeks for ungdyroverlevelse, sønnegruppens størrelse (alle kvægavlsforeningsejede sønner med indeks for ungdyroverlevelse i perioden) samt det gennemsnitlige indeks for ungdyroverlevelse.

Tabel 116. Sønnegruppens gns. indeks for ungdyroverlevelse (min. 5 sønner)
Average index for young stock survival for groups of sons – only sires with more than 5 sons
 – for abbreviations see table 5

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook no.	Indeks for ungdyroverlevelse Index for young stock survival	Sønner / Sons	
			Antal No. of sons	Gns. indeks Average index
RDC				
R Alfa	35780	95	10	94,2
R David	36099	103	8	104,9
R Facet	(F 36324	92	25	96,2
R Fastrup	(F 36412	124	15	115,2
R Gold	36451	108	6	97,3
R Haslev	(F 36558	102	11	100,7
VR Cigar	(F 36678	96	12	99,0
VR Epost	(F 36956	96	9	98,6
VR Ejstrup	(F 37011	110	9	113,4
VR Fergus	(F 37014	99	7	98,9
VR Fimbe	(F 37028	94	12	95,3
H.Ponnistus		104	5	106,0
V Record	36902	108	18	103,2
Asmo Sale	36667	102	20	101,5
Siirakki	36704	114	9	99,8
Sauli	36838	91	7	88,9
Tuffa	36839	77	7	91,1
Andersta P	36572	111	8	100,3
Asmo Safir	36775	112	13	102,2
S.Tuima		114	5	106,6
Turandot	36822	105	14	104,3
Toivo	36785	97	17	97,3
Tosikko	36818	94	21	96,8
Ullimulli	36973	103	15	98,3
Valpas	36912	77	8	90,1
L. Viikari		102	5	99,8
Unyrkki	36953	114	7	107,6

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook no.	Indeks for ungdyroverlevelse Index for young stock survival	Sønner / Sons	
			Antal No. of sons	Gns. indeks Average index
RDC (fortsat)				
Yllyke	36941	93	11	99,4
Aikomus	36914	89	5	90,0
VR Alavire	36998	103	9	96,3
VR Freak	37098	87	8	93,9
ST Hallebo	36691	70	20	89,1
Gunarstorp	36647	100	9	101,0
G Edbo	36699	86	23	98,5
Inlag II	36754	105	6	103,5
S Adam	36634	76	23	90,9
Hällom	36697	113	14	106,9
S Signal	36792	86	12	98,5
A Linné	36791	110	19	106,8
Isåsen	36865	113	11	106,1
Vret	36866	99	8	104,8
V Föske	36910	81	16	94,7
Pell Pers	37073	105	15	99,8
Prästgård	36939	109	15	103,7
Buckarby	36952	96	27	95,4
Saxebyn	37131	99	5	102,8
VR Gibson	36997	102	12	102,2
VR Leroy	36909	103	5	101,8
HOL				
D Banker	(TY 247111	101	6	95,3
D Sammy	(TY 247385	95	16	97,9
D Cole	(TV 247374	109	21	108,3
D Onside	(TY 248199	99	11	103,0
D Dundee	(TY 248526	90	13	92,1
D Rødding	(BY 248938	80	5	99,8
D Limbo	(TY 248700	90	12	95,3
D Onsild	(TY 248975	104	6	111,5
D Orange	(TY 249155	101	9	104,1
D Ole	(TY 248715	79	12	94,4
D Oscar	(TY 249021	87	11	94,5
D Emmett	(TY 249083	110	7	107,1
B Goldwyn	(TY 248612	89	11	95,3
D Expo	(TY 249780	104	5	98,6
D Etoto	(TY 250027	106	8	106,5
D Estrup	(TY 250038	108	6	100,7
D Sol	(BY 250354	108	9	104,7
D Jul	(TY 250423	108	14	108,9
D Mason	(TY 251114	102	8	107,0
VH Gotfred	(TY 251844	94	9	92,6
Surprise	(TY 251083	109	13	102,5

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook no.	Indeks for ungdyroverlevelse Index for young stock survival	Sønner / Sons	
			Antal No. of sons	Gns. indeks Average index
HOL (fortsat)				
Active	(TY 251328	102	5	100,2
VH Jonas	252262	114	5	104,6
Fibrax	(TV 251540	101	17	100,4
Eminem	(TV 251558	107	7	103,9
VH Bismark	(TY 252478	114	9	108,9
VH Eggert	(TY 252518	96	5	99,0
Planet	(TY 251693	103	12	105,6
VH Bento	(TY 252951	102	5	103,0
VH Salomon	(TY 253100	100	7	99,7
Legend	(TV 252417	105	7	98,0
VH Cup	(TY 253213	104	7	100,6
Man-O-Man	(TY 252563	82	7	89,4
VH Grafit	(TY 253217	97	10	99,2
VH Cadiz	(TY 253356	112	8	101,9
VH Osmus	(TY 253548	98	6	96,5
Prince	(TY 252847	112	7	104,4
Lanon	(TY 252920	104	5	106,8
Big Time	(TV 253084	77	5	87,0
Beacon	(TY 253412	98	5	93,0
VH Mandel	(TY 254168	97	6	102,5
Bowser	(TY 253416	109	11	105,3
VH Bynke	(TY 254176	111	10	107,7
VH Mota	(TY 254182	97	6	105,3
VH Miracle	(TY 254418	119	6	115,8
Router	(TY 253805	113	8	109,1
VH Loop	(TY 254401	108	5	102,4
Bookem	(TY 253856	107	7	104,9
G-Force	(TY 254525	114	5	105,2
Denim	(TY 254732	106	6	111,0
Sterling	(TY 255432	119	6	116,2
Rakuuna	251065	110	14	105,4
Satsi	252401	74	5	91,0
VH Rudolf	253986	108	5	102,8
VH Jewel	254814	120	5	114,0
Bissjön	251554	106	8	104,9
B Rock	252874	107	6	99,8
S Ross	252562	97	13	101,6
Bogart	252618	89	6	89,8
VH Lima	253448	92	6	95,7
Massey	252846	90	10	98,0
VH Opell	254275	109	7	106,0
Super	253039	102	6	95,0
VH Robot	253944	107	5	102,4
Sterngold	253511	112	12	112,0

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook no.	Indeks for ungdyrooverlevelse Index for young stock survival	Sønner / Sons	
			Antal No. of sons	Gns. indeks Average index
JER				
Q Hirse	301406	119	5	108,8
DJ Kars	302379	102	13	102,7
DJ Brejs	302468	95	5	99,2
DJ Hulk	302595	110	13	104,8
DJ Latte	302606	121	9	109,0
DJ Jason	302701	115	11	111,6
DJ Zorba	302727	100	5	91,8
DJ Izzy	302708	88	8	97,1
DJ Zuma	302730	87	12	96,3
DJ Jante	302761	107	8	102,6
DJ Broiler	302835	79	8	91,9
DJ Bindy	302942	111	7	110,9
DJ Lix	302997	92	9	97,6
DJ Holmer	303057	121	7	110,1
VJ Ramses	303290	94	5	94,4

4.10.6 Genetisk udvikling

I tabel 117 ses antal kvægavlsforeningsejede tyre pr. fødselsår, deres fædres gns., samt gns. for morfædre.

Tabel 117. Gns. indeks for ungdryoverlevelse for tyre, fædre og morfædre pr. fødselsår
Average index for young stock survival for bulls, sires and maternal grandsires per year of birth
– for abbreviations see table 5

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
RDC						
1997	219	96,7	209	93,2	110	97,1
1998	199	95,9	181	94,6	127	96,5
1999	222	96,2	215	95,5	150	95,8
2000	257	99,7	251	102,9	215	93,4
2001	247	100,7	239	104,2	219	93,4
2002	215	99,0	211	101,2	186	94,1
2003	237	99,3	227	101,1	218	96,2
2004	226	98,1	217	97,5	206	97,7
2005	216	100,7	216	100,4	207	100,9
2006	218	98,3	218	94,2	207	102,0
2007	218	99,7	217	98,3	209	103,1
2008	199	99,4	199	98,4	197	100,3
2009	159	99,0	159	96,6	158	99,5
2010	164	99,3	164	97,4	164	99,2
2011	167	100,9	167	100,5	167	99,2
2012	164	99,6	164	100,3	164	96,9
2013	77	98,7	77	98,5	77	98
2014	0		0		0	

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
HOL						
1997	499	97,7	484	100,0	477	96,2
1998	431	97,1	427	97,6	413	96,5
1999	429	96,0	420	94,4	416	96,8
2000	387	96,7	385	96,8	367	96,9
2001	447	96,8	447	97,0	435	97,2
2002	398	97,7	398	96,8	394	98,6
2003	354	97,8	353	97,1	350	99,7
2004	357	99,1	357	101,0	356	98,0
2005	352	100,9	352	102,9	349	98,6
2006	392	100,2	392	101,2	391	100,1
2007	299	100,6	298	101,9	299	100,5
2008	250	100,9	250	100,9	250	101,4
2009	222	101,7	222	101,1	220	101,5
2010	192	99,2	192	97,1	192	101,5
2011	154	101,4	153	101	154	102,8
2012	167	104,3	166	105,5	166	99,6
2013	112	103,7	110	105,5	112	99,4
2014	9	95,1	9	99,9	9	102,4
Jersey						
1997	64	101,4	59	105,6	50	93,1
1998	70	96,0	70	93,3	65	96,6
1999	67	94,4	66	89,6	61	96,6
2000	72	94,0	72	92,3	70	96,4
2001	51	96,5	51	99,8	51	92,2
2002	55	100,8	55	105,1	55	92,4
2003	54	103,4	54	110,3	54	93,6
2004	48	96,7	48	95,3	48	95,0
2005	44	94,0	44	93,8	44	96,6
2006	49	99,0	49	99,1	49	93,1
2007	55	98,8	55	100,6	55	94,7
2008	45	102,9	45	101,8	45	98,7
2009	50	102,5	50	105,7	50	99,7
2010	55	102,4	55	103,3	55	101,6
2011	47	100,7	47	98,7	47	104,5
2012	45	104,2	45	103,1	45	105,4
2013	28	105,9	28	107,4	28	103,7
2014	1	99,0	1	93,0	1	116,0

Race og Årgang Breed / Year	Antal tyre No. of bulls	Gns. indeks Avg. index	Antal fædre No. of sires	Gns. indeks Avg. index	Antal morfædre No. of MGS	Gns. indeks Avg. index
DRH						
1997	0		0		0	
1998	14	99,6	9	103,7	6	94,7
1999	4	102,3	3	107	3	100,3
2000	2	113	1	104	1	90
2001	7	97,3	3	107,3	3	94,3
2002	9	99,3	7	94,9	2	109,5
2003	8	89,4	7	89,1	2	108
2004	6	100,8	4	94,3	3	89,7
2005	5	101,8	2	91	3	86
2006	6	92,8	5	85,6	2	104
2007	1	80	1	103	0	
2008	9	101,9	4	75	4	99,5
2009	7	102,1	5	99,2	3	104
2010	4	111,5	3	105,7	0	
2011	2	99	2	105	0	
2012	2	104,5	1	106	0	
2013	3	96,3	1	105	2	99
2014	0		0		0	

4.11 Avlsværdital for eksteriør- og brugsegenskaber / *Index for conformation and workability*

4.11.1 Grundlag

Avlsværditalene for eksteriør- og brugsegenskaberne beregnes samlet for Danmark, Sverige og Finland for hver af racerne RDC, HOL, JER og DRH. Der bedømmes 22 forskellige lineære eksteriøregenskaber, som indgår i avlsværdivurderingen. I alle lande bedømmes malketid og temperament, og i Danmark bedømmes desuden huld og bevægelse.

Ud over den almindelige bedømmelse af malketid indgår der også flow af værdistof i avlsværditallet for malketid. Flow beregnes ud fra bestemmelse af fedt, protein og malketid fra automatiske mælkemålere. Data indgår i beregningerne for 1. laktation i perioden 30-240 efter kælvning. Der anvendes et gennemsnit af op til 7 flowobservationer. Såfremt en ko har både bedømmelses- og flowdata for malketid, anvendes der kun flowdata i beregningerne.

De danske døtre, der indgår i beregningen af avlsværdital for eksteriør, har bedømmelser foretaget af afkomsinspektørerne. Enten er døtrene bedømt i forbindelse med besætningsbedømmelse eller tilfældigt udvalgt fra Kvægdata-basen. Døtre, der udvælges, findes blandt de døtre, der har kælvnet, og som opfylder de krav, der er anført i tabel 118.

Tabel 118. Krav, der skal opfyldes, for at døtre efter tilmeldte tyre kan eksteriørbedømmes
In order to be classified, daughters sired by selected bulls have to meet the following requirements

	RDM	HOL	JER	DRH
Alder ved 1. kælvning (kun 1. lakt.), mdr.	22-34	22-34	20-32	22-36
Afstand fra kælvning, mdr.	1-9	1-9	1-9	1-9
Min. antal raceandele (korace = fars race)	14/16	14/16	14/16	14/16
Min. ydelse ved sidste kontrol, kg. mælk	17	17	13	13
Kælvningsoplysning, kalvens tilstand	ikke abort/ikke for tidlig født			

I tabel 119 er angivet egenskaberne samt racegennemsnittene for bedømmelser af samtlige danske døtre, som indgår i avlsværdiurderingen og er bedømt i perioden fra den 1. maj 2015 – 1. maj 2016.

Tabel 119. Gns. af bedømmelser for perioden 01.05.2015 – 01.05.2016
Average classification of cows classified from 01.05.2015 – 01.05.2016

Egenskab / Trait	RDM	HOL	JER	DRH
Antal bedømte dyr / Number of classified cows	10.145	62.036	14.558	1.258
Højde / Stature	142,6	147,5	128,7	146,5
Kropsdybde / Body depth	5,5	5,6	5,8	5,7
Brystbredde / Chest width	4,8	4,9	4,8	4,9
Malkepræg / Dairy form	4,3	4,8	5,0	4,8
Overlinie / Top line	6,4	6,5	6,0	6,6
Krydsbredde / Rump width	4,7	5,0	4,8	5,1
Krydsets retning / Rump angle	5,1	5,0	5,2	5,0
Hasevinkel fra siden / Rear legs side view	5,2	5,0	5,4	5,1
Hasestilling bagfra / Rear legs rear view	5,8	5,6	6,0	5,7
Hasekvalitet / Hock quality	6,1	5,8	6,0	6,0
Knoglebygning / Bone quality	6,4	6,6	6,7	6,7
Klovhældning / Foot angle	4,8	5,1	4,5	5,1
Foryvertilhæftning / Fore udder attachment	5,2	5,5	5,3	5,7
Baggyverbredde / Rear udder width	4,7	5,5	5,4	5,6
Baggyverhøjde / Rear udder height	5,4	6,2	6,0	6,2
Yverbånd / Udder cleft	5,3	5,8	5,0	5,7
Yverdybde / Udder depth	5,4	6,2	5,2	6,0
Yverbalance / Udder balance	4,9	5,5	5,1	5,4
Pattelængde / Teat length	4,3	4,9	4,9	4,7
Pattetykkelse / Teat thickness	4,5	4,9	4,7	4,6
Forpatteafstand / Teat placement front	5,2	5,7	4,8	5,5
Bagpatteafstand / Teat placement back	6,1	6,3	5,5	6,2
Malketid / Milking speed	5,1	5,1	5,2	5,5
Temperament	5,3	5,3	5,4	5,5
Huld / BCS	4,7	4,2	4,4	4,3
Bevægelse / locomotion	4,5	4,8	4,6	4,6

4.11.2 Beregning af avlsværdital for eksteriør- og brugsegenskaber

Beregningen af avlsværditalene foretages ved benyttelse af en Single Trait Animal Model. I modellen bliver de danske data korrigeret for følgende effekter:

Effekt	Effekttype
Y = Besætning * 5 årsperiode	Systematisk
+ Inspektør * år	Systematisk
+ Kælvningsmåned * år * land	Systematisk
+ Kælvningsalder * 5 årsperiode * land * race	Systematisk
+ Afstand fra kælving * 5 årsperiode * land	Systematisk
+ Tidspunkt for bedømmelse * land (ikke DK)	Systematisk
+ Race (HOL vs DRH)	Systematisk
+ Besætning * sæson	Tilfældig
+ Dyr	Tilfældig
+ Rest	Tilfældig

For flowdata gælder, at der ikke korrigeres for Bedømmelsessæson x afkomsinspektør, samt at afstand fra kælvning er defineret som antal flowobservationer, som ligger bag det gennemsnit, der indgår i beregningerne.

For at tage højde for forskellig arvbarhed af informationskilderne, som indgår i avlsværditalle for malketid, vægtes de fænotypiske data i beregningerne med de værdier, som er angivet i tabel 120.

Tabel 120. Vægte for forskellige informationskilder for malketid

Weight used on different sources of phenotypic data in breedingvalue estimation for milking speed

Informationskilde	RDM	HOL / DRH	JER
Traditionel bedømmelse	1,0	1,0	1,0
Flow – 1 kontroldag	2,1	1,9	2,5
Flow – gns. af 2 kontroldage	2,7	2,3	3,5
Flow – gns. af 3 kontroldage	3,0	2,5	4,0
Flow – gns. af 4-7 kontroldage	3,3	2,7	4,6

Vægtene beskriver hvor meget information, der er i én observation af den pågældende informationskilde i forhold til én traditionel bedømmelse. Fx giver en flowobservation, som er gennemsnittet af 3 kontroldage for en RDM-ko, lige så meget information til faderens avlsværdital for malketid, som 3 døtre med traditionel bedømmelse. Forskelle i vægte mellem racerne skyldes overvejende forskelle i arvbarhed af de traditionelle bedømmelser for malketid.

4.11.3 Krop, lemmer og malkeorganer

For RDC, HOL, JER og DRH er det bedømmelser i 1.-3. laktation fra Danmark og Sverige samt bedømmelser i alle laktationer fra Finland, som indgår i afkomsgrupperne.

Til brug i NTM er der konstrueret kombinerede indekser for krop, lemmer og malkeorganer ud fra avlsværditalle for de 22 lineære egenskaber. Dette sker ved at vurdere fremtidige døtres afvigelse fra det ønskværdige (racens avlsmål, racens optimum), hvis tyren anvendes tilfældigt i populationen. Beregningerne baseres således ikke på tyrens avlsværdital, men på tyrens "Predicted Difference" (PD-værdi) dvs. de arveanlæg, som kommende døtre vil få. Dette gøres for på en let forståelig måde at tage hensyn til egenskaber med intermedært optimum.

Antag eksempelvis, at racegennemsnit for en egenskab er 3, optimum er 5, og at to tyre A og B har henholdsvis avlsværdien 7 og 5. De tilsvarende PD-værdier er 5 (tyr A) og 4 (tyr B). Tyr A giver således de bedste fremtidige døtre, selv om tyr B's avlsværdi er i optimum. For egenskaber med intermedært optimum tages der desuden hensyn til, at tyrens PD-værdi kan ligge på begge sider af optimum. Dette gøres ved at regne i absolutte afvigelser uden at skele til, om afvigelsen er positiv eller negativ.

Tyrens avlsværdital (PD-værdi) for den sammensatte egenskab kan udtrykkes som summen af afvigelser fra optimum gange de relative vægtfaktorer for hver af de lineære egenskaber. Den relative vægtfaktor er fastlagt af den enkelte races ledelse. Summen af afvigelser er i absolutte enheder med optimum 0. Summen af afvigelser ønskes mindst muligt. Beregningen af køernes avlsværdital foregår på denne skala, og de "absolutte" værdier anvendes i beregningerne.

Nedenfor vises med formler, hvordan avlsværdital for de sammensatte egenskaber beregnes:

$$\text{Bidrag} = 0,5 \times (\text{AV-tal} - \text{optimum}) \times \text{vægtfaktor}$$

Det bemærkes, at den numeriske værdi af den enkelte afvigelse og vægtfaktor multipliceres. Herefter summeres bidragene på de lineære egenskaber.

Endelig ganges summen af afvigelser med -1 for at sikre, at tyre med de bedste avlsværdital har de største værdier (= mindst negative), og avlsværditalle standardiseres til gennemsnit 100 og spredning 10.

$$\text{Indeks} = 100 - k \sum \text{Bidrag}$$

hvor: *Bidrag* = bidrag til afvigelsen for den i'te egenskab

k = standardiseringsfaktor

Optimum og vægtfaktor for den enkelte egenskab er vist for hver enkelt race i tabel 121.

Tabel 121. Optima og vægte for avlsværdital for eksteriør
Optima and weight factors for body, feet & legs and udder

	RDC		HOL		JER		DRH	
	Optima	Vægte Weight	Optima	Vægte Weight	Optima	Vægte Weight	Optima	Vægte Weight
Krop / Body								
Højde / Stature	142	10	148	3	129	6	146	10
Kropsdybde / Body depth	6	15	6	15	6	14	6.5	20
Brystbredde / Chest width	5,5	20	5	15	5	13	6	16
Malkepræg / Dairy form	5,5	10	6	20	7	10	5.5	15
Overlinie / Top line	7	10	7	12	7	25	7	10
Krydsbredde / Rump width	5	15	5,5	15	6	11	6	11
Krydsets retning / Rump angle	5	20	5	20	5	11	5.2	8
Afvigekoder krop <i>Deviation codes, body</i>						10		10
Lemmer / Feet & legs								
Hasevinkel fra siden <i>Rear legs side view</i>	5	15	5	10	5	20	5	10
Hasestilling bagfra <i>Rear legs rear view</i>	8	25	8	30	9	20	9	15
Hasekvalitet / Hock quality	9	25	9	18	9	20	9	25
Knoglebygning / Bone quality	7,5	15	8	17	9	15	7	20
Klovhældning / Foot angle	7	20	6,5	25	6.5	25	6.5	30
Afvigekoder lemmer <i>Defective characteristics feet & legs</i>								

Malkeorganer / Udder								
Foryvertilhæftning <i>Fore udder attachment</i>	9	20	9	17	9	25	9	18
Bagyverbredde / Rear udder width	9	8	9	0	9	0	9	0
Bagyverhøjde / Rear udder height	9	5	9	10	9	5	9	10
Yverbånd / Udder cleft	9	12	8	10	9	0	9	10
Yverdybde / Udder depth	9	20	9	24	9	35	9	18
Yverbalance / Udder balance	5	10	5	10	5	0	0	0
Pattelængde / Teat length	5,5	5	5,5	5	5.5	3	4.5	6
Pattetykkelse / Teat thickness	6	5	5	5	6	12	5.5	6
Forpatteafstand / Teat placement front	8	7	8	7	7.5	15	8	14
Bagpatteafstand / Teat placement back	5	8	5	12	5	0	5	6
Afvigekoder malkeorganer <i>Deviation codes, udder</i>						5		12

4.11.4 Resultater for sønnegrupper / Results for sons

I tabel 122 er anført det gennemsnitlige avlsværdital for eksteriør- og brugsegenskaber for tyre født efter 2009 opgjort på sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre.

Tabel 122. Gns. avlsværdital for eksteriør- og brugsegenskaber for sønner efter NAV og udenlandske tyrefædre
Average indices for body, feet & legs, udder, milking speed and temperament for sons sired by NAV or foreign sires of sons – for abbreviations see table 5

Race Breed	NAV / Udl. tyrefædre NAV / Foreign bull sires	Antal Number	Krop Body	Lemmer Feet & legs	Malkeorganer Udder	Malketid Milking speed	Temp.
RDC	NAV	282	98,7	99,8	102,9	102,2	102,8
HOL	NAV	215	98,0	101,8	103,7	99,6	101,6
	Udenlandske / Foreign	115	107,8	102,0	108,3	99,8	102,1
JER	NAV	73	100,4	101,9	100,6	97,0	100,9
DRH	Udenlandske / Foreign	7	100,7	109,9	106,1	96,1	96,7

I tabel 123 er anført det gennemsnitlige avlsværdital for eksteriør- og brugsegenskaber for tyre født efter 2009, opgjort på tyremoderens nation.

Tabel 123. Gns. avlsværdital for eksteriør- og brugsegenskaber for sønner efter NAV og udenlandske tyre-mødre
Average indices for body, feet & legs, udder, milking speed and temperament for sons born by NAV or foreign bull dams – for abbreviations see table 5

Race Breed	Nation Country	Antal Number	Krop Body	Lemmer Feet & legs	Malkeorganer Udder	Malketid Milking speed	Temp.
RDC	NAV	284	98,7	99,8	102,9	102,2	102,8
HOL	NAV	321	101,0	101,9	105,3	99,6	101,8
	Holland / Nederland	6	113,5	102,3	108,0	104,2	102,3
JER	NAV	75	100,4	101,7	100,7	97,1	101,1
DRH	NAV	8	100,6	109,3	106,9	96,6	96,4

I tabel 124 gives en oversigt over sønnegrupper for tyre, hvor mindst 5 danske kvægavlsforenings-ejede tyre født efter 2008 har fået beregnet avlsværdital for eksteriør- og brugsegenskaber. Tabellen giver for hver tyr oplysninger om tyrens egne avlsværdital, sønnegruppens størrelse samt de gennemsnitlige avlsværdital for eksteriør- og brugsegenskaber. Sønner med genomisk test er ikke medregnet.

Tabel 124. Sønnegruppens gns. avlsværdital for eksteriør- og brugsegenskaber
Average indices for body, feet & legs, udder, milking speed and temperament for groups of sons – only sires with more than 5 sons – for abbreviations see table 5

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Antal Number of sons	Avlsværdital / Breeding values				Temp.
			Krop Body	Lemmer Feet & legs	Malke- organer Udder	Malketid Milking speed	
RDC							
R Alfa	35780		111	96	107	115	100
sønner gns.		10	104,4	100,7	99,8	101,7	101,5
R David	36099		105	111	102	107	121
sønner gns.		8	105,8	107,0	106,5	103,5	110,1
R Facet	(F 36324		113	104	119	108	102
sønner gns.		24	107,8	102,3	110,8	105,7	100,0

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Antal Number of sons	Avlsværdital / Breeding values				
			Krop Body	Lemmer Feet & legs	Malke- organer Udder	Malketid Milking speed	Temp.
RDC (fortsat)							
R Fastrup (F)	36412		106	126	100	95	105
sønner gns.		12	101,2	117,1	99,2	99,1	103,4
V Record	36902		103	102	101	94	115
sønner gns.		13	96,9	99,8	102,8	97,6	105,2
Asmo Sale	36667		104	95	105	105	90
sønner gns.		20	99,5	96,7	103,4	98,9	94,8
Siirakki	36704		101	93	99	85	86
sønner gns.		9	97,4	91,9	98,6	91,4	93,6
Sauli	36838		90	84	93	110	102
sønner gns.		7	91,3	93,3	97,3	107,3	98,6
Tuffa	36839		107	83	100	107	112
sønner gns.		6	102	88,5	102,3	102,0	107,7
Andersta P	36572		90	94	89	101	96
sønner gns.		8	94,1	99,1	94,9	98,	98,8
Asmo Safir	36775		101	91	88	87	101
sønner gns.		13	97,9	89,0	95,0	91,0	99,3
S.Tuima			90	113	102	114	110
sønner gns.		5	95,0	97,6	106,2	107,2	97,6
Turandot	36822		91	113	115	95	79
sønner gns.		14	91,1	105,6	112,4	92,1	89,6
Toivo	36785		95	113	102	88	105
sønner gns.		17	95,6	100,7	100,1	94,7	103,2
Tosikko	36818		100	88	103	99	116
sønner gns.		20	98,2	96,3	101,3	98,7	107,8
Ullimulli	36973		107	103	106	105	98
sønner gns.		6	103,2	94,7	105,5	101,5	99,0
Unyrkki	36953		94	97	98	105	87
sønner gns.		5	98,2	104,6	106,8	105,0	97,0
ST Hallebo	36691		100	88	108	79	102
sønner gns.		20	98,5	96,1	102,6	90,3	100,7
Gunarstorp	36647		91	120	113	85	85
sønner gns.		7	92,4	110,7	103,6	95,2	93,9
G Edbo	36699		86	96	90	132	120
sønner gns.		23	94,0	97,1	93,9	117,5	111,6
Inlag II	36754		104	99	98	100	93
sønner gns.		6	100,5	103,5	99,7	96,2	93,0
S Adam	36634		106	84	106	102	109
sønner gns.		23	99,4	96,1	101,3	101,3	105,5
Hällom	36697		88	106	96	111	95
sønner gns.		9	95,6	101,2	99,0	106,0	99,3
S Signal	36792		102	94	98	125	103
sønner gns.		12	97,5	98,6	101,3	113,6	96,1
A Linné	36791		109	104	127	100	115
sønner gns.		19	104,6	98,7	114	99,2	108,3
Isåsen	36865		89	90	106	104	98
sønner gns.		11	92,8	95,9	107,7	102,2	105,7

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Antal Number of sons	Avlsværdital / Breeding values				
			Krop Body	Lemmer Feet & legs	Malke- organer Udder	Malketid Milking speed	Temp.
RDC (fortsat)							
Vret	36866		109	84	104	107	107
sønner gns.		7	104,6	89,7	99,6	106,1	101,7
V Föske	36910		107	85	99	100	112
sønner gns.		12	99,1	98,3	98,3	104,8	107,1
Prästgård	36939		92	101	88	106	93
sønner gns.		7	98,4	100,1	96,0	109,4	101,1
Buckarby	36952		92	108	106	111	98
sønner gns.		6	100,3	102,7	105,8	99,3	99,7
HOL							
D Banker	(TY 247111		123	88	111	95	101
sønner gns.		6	113,2	98,7	107,8	98,3	97,8
D Sammy	(TY 247385		103	113	106	91	95
sønner gns.		16	100,9	104,4	106,1	93,3	97,8
D Cole	(TV 247374		92	106	98	102	99
sønner gns.		21	96,9	102,3	101,5	103,0	99,0
D Onside	(TY 248199		83	112	97	113	96
sønner gns.		11	87,5	102,0	103,1	103,6	99,3
D Dundee	(TY 248526		96	88	102	110	106
sønner gns.		13	98,5	97,5	101,9	104,8	102,2
D Rødding	(BY 248938		112	90	104	101	96
sønner gns.		5	102,8	100,6	105,0	98,2	97,8
D Limbo	(TY 248700		88	111	94	125	100
sønner gns.		11	93,5	101,3	99,6	110,5	101,2
D Onsild	(TY 248975		90	109	89	111	136
sønner gns.		6	88,5	104,5	97,7	101,2	113,7
D Orange	(TY 249155		105	102	104	90	98
sønner gns.		9	100,7	102,6	104,4	95,7	98,6
D Ole	(TY 248715		114	103	108	107	105
sønner gns.		12	104,9	105,6	104,0	100,2	101,3
D Oscar	(TY 249021		100	79	107	107	106
sønner gns.		9	93,7	94,1	108,0	96,5	103,4
D Emmett	(TY 249083		89	97	89	75	103
sønner gns.		7	90,3	102	97,3	85,1	103,0
B Goldwyn	(TY 248612		114	111	118	100	80
sønner gns.		14	114,5	102,9	114,3	98,2	89,5
D Etoto	(TY 250027		92	126	100	105	110
sønner gns.		5	99,8	111,2	98,4	106,0	109,8
VH Gotfred	(TY 251844		85	97	109	102	100
sønner gns.		9	90,2	101,3	104,6	101,4	103,6
Surprise	(TY 251083		93	100	96	93	103
sønner gns.		13	96,8	98,6	101,8	96,2	102,2
Active	(TY 251328		111	86	92	88	88
sønner gns.		5	106	89,0	100,8	88,2	93,4
VH Jonas	252262		97	95	99	91	116
sønner gns.		5	97,2	92,8	96,4	94,6	108,8
Fibrax	(TV 251540		105	108	111	100	97
sønner gns.		18	104,2	102,6	110,3	100,7	99,7

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Antal Number of sons	Avlsværdital / Breeding values				
			Krop Body	Lemmer Feet & legs	Malke- organer Udder	Malketid Milking speed	Temp.
HOL (fortsat)							
Eminem	(TV 251558		91	103	103	129	107
sønner gns.		8	93,3	102,5	98,9	109,9	103,0
VH Bismark	(TY 252478		116	90	108	118	102
sønner gns.		9	108,6	97,0	105,2	102,9	98,1
Planet	(TY 251693		102	104	93	98	116
sønner gns.		17	100,6	104,6	99,6	96,1	107,7
Jeeves	(TY 251772		103	100	103	85	103
sønner gns.		5	105,8	104,6	103,0	84,5	104
VH Salomon	(TY 253100		107	105	109	94	104
sønner gns.		6	98,7	108,0	108,5	95,7	97,8
Legend	(TV 252417		120	108	102	109	98
sønner gns.		10	116,4	106,3	111,3	100,5	97,2
Man-O-Man	(TY 252563		115	106	107	108	100
sønner gns.		36	115,8	105,1	106,9	102,1	99,1
VH Grafit	(TY 253217		118	106	107	101	78
sønner gns.		5	104,4	106,2	103,6	98,4	93,6
Prince	(TY 252847		109	127	93	86	103
sønner gns.		8	107,3	116,4	102,6	101,6	105,0
Lanon	(TY 252920		102	90	105	100	83
sønner gns.		5	97,4	101,2	102,2	103,0	96,8
Fidelity	(TY 252997		106	114	95	112	108
sønner gns.		5	106,4	112,4	100,4	105,3	110,5
Atwood	(TY 253050		132	116	124	96	91
sønner gns.		8	133,8	112,8	119,9	89,7	109,2
Big Time	(TV 253084		118	107	132	106	114
sønner gns.		10	112,6	100,1	115,7	107,9	109,1
Beacon	(TY 253412		115	120	116	95	113
sønner gns.		11	115,0	110,2	111,1	91,5	108,1
Bowser	(TY 253416		102	93	119	110	107
sønner gns.		10	104,6	94,4	109,9	107,0	102,7
Snowman	(TY 253664		132	115	109	90	110
sønner gns.		19	119,4	111,8	113,4	91,1	99,8
Freddie	(TY 253756		110	109	112	110	112
sønner gns.		10	118,2	102,6	112,3	100,6	106,9
Router	(TY 253805		106	106	96	90	105
sønner gns.		6	108,2	106,7	94,3	96,8	107,8
Observer	(TY 254002		108	107	105	100	111
sønner gns.		6	111,2	102,8	115,2	98,8	102,6
Robust	(TV 255089		106	107	104	102	119
sønner gns.		5	115,6	105,0	104,2	99,0	111,0
Rakuuna	251065		90	107	105	106	114
sønner gns.		14	96,3	100,4	99,7	103,6	104,8
Satsi	252401		103	98	96	95	100
sønner gns.		5	98,0	109,4	105,4	95,4	102,2
Bissjön	251554		85	108	97	112	93
sønner gns.		8	87,8	108,6	95,4	109,0	94,5

Race / navn Breed / Bull name	Stb.nr. Herdbook	Antal Number of sons	Avlsværdital / Breeding values				Temp.
			Krop Body	Lemmer Feet & legs	Malke- organer Udder	Malketid Milking speed	
HOL (fortsat)							
B Rock	252874		102	122	104	91	94
sønner gns.		6	99,8	111,8	104,7	95,2	97,2
S Ross	252562		86	94	103	100	102
sønner gns.		13	94,6	97,0	104,4	99,4	98,7
Bogart	252618		113	89	103	108	112
sønner gns.		10	107,1	95,6	104,8	98,6	107,0
VH Lima	253448		80	119	102	107	101
sønner gns.		6	83,7	110,7	103,2	105,3	100,5
Massey	252846		112	95	114	103	119
sønner gns.		8	105,8	97,5	110,4	102,8	109,8
Xacobeo	252541		110	99	121	104	92
sønner gns.		11	104,6	104,0	118,5	98,2	97,2
Super	253039		111	94	117	96	97
sønner gns.		24	112,0	102,7	116,7	93,2	102,8
JER							
Q Hirse	301406		108	107	114	102	95
sønner gns.		5	106,6	104,2	111,0	102,8	100,2
DJ Kars	302379		99	106	104	105	102
sønner gns.		13	102,5	101,5	102,0	99,1	101,2
DJ Brejs	302468		99	77	86	97	87
sønner gns.		8	96,9	90,3	95,3	97,9	92,8
DJ Hulk	302595		102	98	101	113	103
sønner gns.		15	101,2	96,3	101,3	102,9	100,0
DJ Latte	302606		95	114	104	121	108
sønner gns.		9	98,2	109,2	101,1	109,3	101,3
DJ Jason	302701		95	109	106	111	90
sønner gns.		11	96,6	109,9	103,5	104,3	97,7
DJ Zorba	302727		85	104	100	89	113
sønner gns.		5	100,8	98,2	90,8	93,4	112,0
DJ Izzy	302708		103	95	113	96	104
sønner gns.		8	98,8	93,3	101,9	99,3	97,4
DJ Zuma	302730		96	112	109	85	110
sønner gns.		9	95,7	109,7	103,1	100,0	106,4
DRH							
Fidelity	(TY 44753		104	111	103	113	110
sønner gns.		5	107,6	116,6	104,0	106,3	109,3

4.11.5 Genetisk udvikling

I tabel 125 ses antal kvægavlsforeningsejede tyre pr. fødselsårgang, deres fædres gns. samt gns. for morfædre.

Tabel 125. Gns. avlsværdital for eksteriør for tyre, fædre og morfædre. pr. fødselsår

Average indices for body, feet & legs, udder, milking speed and temperament for bulls, sires and maternal grandsires per year of birth – for abbreviations see table 5

RDC År /Year	Antal tyre No. bulls	Gns. krop Avg. body	Antal fædre No. sires	Gns. krop Avg. body	Antal morfædre No. MGS	Gns. krop Avg. body
1997	270	92,9	269	92,4	236	96,2
1998	238	94,7	236	96,6	210	95,5
1999	231	94,8	231	96,8	219	94,0
2000	266	93,6	266	95,1	261	94,3
2001	248	94,4	248	95,5	244	94,2
2002	215	96,6	214	100,4	213	94,9
2003	237	96,3	237	99,0	237	94,6
2004	226	97,2	226	97,0	224	98,0
2005	216	95,8	216	96,9	216	98,1
2006	218	98,3	218	99,7	218	100,0
2007	218	98,2	217	97,9	214	98,8
2008	199	98,9	199	99,3	199	99,7
2009	159	98,7	159	100,3	159	100,2
2010	223	99,4	223	101,3	223	98,4
2011	276	99,2	275	99,3	274	99,0
2012	263	99,3	263	97,5	263	99,1
2013	241	100,3	240	99,0	240	100,6
2014	148	101,1	148	99,5	148	101,0
RDC År /Year	Antal tyre No. bulls	Gns. lemmer Avg. legs	Antal fædre No. sires	Gns. lemmer Avg. legs	Antal morfædre No. MGS	Gns. lemmer Avg. legs
1997	270	94,0	269	91,7	236	94,5
1998	238	92,5	236	88,2	210	95,9
1999	231	93,2	231	91,6	219	96,2
2000	266	92,0	266	92,2	261	93,5
2001	248	93,3	248	94,5	244	92,9
2002	215	95,3	214	97,3	213	91,7
2003	237	95,1	237	94,4	237	93,2
2004	226	96,9	226	98,5	224	93,8
2005	216	97,4	216	98,4	216	96,8
2006	218	96,4	218	94,3	218	98,1
2007	218	97,0	217	95,1	214	98,6
2008	199	97,1	199	95,5	199	97,6
2009	159	97,8	159	96,0	159	97,8
2010	223	98,7	223	98,6	223	97,7
2011	276	99,1	275	99,0	274	98,3
2012	263	102,6	263	103,6	263	101,2
2013	241	103,4	240	102,4	240	100,6
2014	148	104,2	148	102,5	148	101,5

RDC År /Year	Antal tyre No. bulls	Gns. malkeorg. Avg. udder	Antal fædre No. sires	Gns. malkeorg. Avg. udder	Antal morfædre No. MGS	Gns. malkeorg. Avg. udder
1997	270	88,5	269	89,7	236	86,9
1998	238	87,6	236	89,2	210	86,5
1999	231	88,2	231	90,6	219	86,4
2000	266	88,9	266	88,9	261	89,7
2001	248	90,0	248	89,6	244	91,1
2002	215	92,0	214	92,6	213	92,9
2003	237	93,8	237	96,5	237	91,6
2004	226	96,6	226	98,1	224	93,7
2005	216	95,3	216	95,8	216	94,9
2006	218	97,6	218	99,8	218	97,8
2007	218	98,0	217	96,6	214	97,9
2008	199	99,5	199	99,0	199	102,9
2009	159	101,4	159	101,6	159	103,1
2010	223	103,9	223	106,5	223	101,7
2011	276	101,1	275	100,6	274	101,5
2012	263	102,5	263	101,5	263	104,0
2013	241	105,5	240	103,7	240	105,0
2014	148	107,7	148	105,8	148	105,3
RDC År /Year	Antal tyre No. bulls	Gns. malketid Avg. milking speed	Antal fædre No. sires	Gns. malketid Avg. milking speed	Antal morfædre No. MGS	Gns. malketid Avg. milking speed
1997	270	94,9	269	97,5	236	93,5
1998	238	93,4	236	95,3	210	94,4
1999	231	92,7	231	93,1	219	94,8
2000	266	93,6	266	95,4	261	95,6
2001	248	94,2	248	93,3	244	95,7
2002	215	95,6	214	95,9	213	97,7
2003	237	95,3	237	95,1	237	97,7
2004	226	96,3	226	93,4	224	97,5
2005	216	95,1	216	93,3	216	96,5
2006	218	97,2	218	98,3	218	96,5
2007	218	97,4	217	99,2	214	95,2
2008	199	100,8	199	102,1	199	98,4
2009	159	98,0	159	98,9	159	100,3
2010	223	101,6	223	103,0	223	99,9
2011	276	101,6	275	103,9	274	99,2
2012	263	103,2	263	104,1	263	102,4
2013	241	103,5	240	102,2	240	104,1
2014	148	104,8	148	103,5	148	104,1

RDC År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. temp. Avg. temp.	Antal fædre No. sires	Gns. temp. Avg. temp.	Antal morfædre No. MGS	Gns. temp. Avg. temp.
1997	270	94,3	269	97,0	236	93,2
1998	238	95,7	236	101,2	210	93,0
1999	231	93,9	231	95,7	219	95,6
2000	266	94,3	266	93,8	261	99,1
2001	248	95,1	248	95,0	244	99,5
2002	215	96,9	214	94,3	213	101,2
2003	237	97,5	237	97,9	237	98,6
2004	226	98,5	226	100,2	224	97,1
2005	216	96,8	216	96,9	216	96,0
2006	218	100,0	218	103,5	218	96,5
2007	218	98,7	217	99,0	214	99,0
2008	199	101,6	199	101,4	199	102,3
2009	159	100,4	159	102,3	159	102,8
2010	223	102,1	223	103,7	223	102,9
2011	276	102,1	275	102,9	274	102,3
2012	263	102,3	263	102,5	263	104,1
2013	241	101,9	240	100,4	240	104,1
2014	148	103,3	148	102,1	148	104,0
HOL År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. krop Avg. body	Antal fædre No. sires	Gns. krop Avg. body	Antal morfædre No. MGS	Gns. krop Avg. body
1997	522	98,5	522	100,6	502	99,7
1998	450	100,0	449	104,6	446	99,6
1999	444	97,2	442	99,1	441	100,1
2000	391	101,1	391	104,0	387	102,3
2001	448	99,1	448	100,3	446	100,5
2002	398	100,9	398	103,2	397	102,6
2003	354	101,4	354	104,2	354	102,1
2004	357	101,1	357	103,9	357	102,2
2005	352	100,1	352	101,5	352	103,7
2006	392	101,9	392	102,4	392	104,8
2007	299	103,2	299	104,7	299	105,0
2008	251	101,9	251	105,2	251	102,3
2009	222	100,0	222	100,7	220	102,8
2010	243	101,5	243	102,8	243	103,9
2011	188	102,0	187	103,8	188	101,8
2012	211	102,5	210	102,7	210	101,7
2013	172	104,5	171	105,7	172	102,1
2014	132	105,0	131	106,1	131	105,0

HOL År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. lemmer Avg. legs	Antal fædre No. sires	Gns. lemmer Avg. legs	Antal morfædre No. MGS	Gns. lemmer Avg. legs
1997	522	92,0	522	92,3	502	91,6
1998	450	90,6	449	88,5	446	91,7
1999	444	93,8	442	95,2	441	92,7
2000	391	91,1	391	89,3	387	91,5
2001	448	92,9	448	91,8	446	92,4
2002	398	93,3	398	92,6	397	92,6
2003	354	93,2	354	92,5	354	93,6
2004	357	93,6	357	93,6	357	95,0
2005	352	96,6	352	97,6	352	94,8
2006	392	99,2	392	103,2	392	96,0
2007	299	99,6	299	103,6	299	96,6
2008	251	99,4	251	99,3	251	98,6
2009	222	100,1	222	101,5	220	99,3
2010	243	100,9	243	100,8	243	100,5
2011	188	102,9	187	103,0	188	102,6
2012	211	105,1	210	102,7	210	100,9
2013	172	104,4	171	101,9	168	102,3
2014	132	109,1	131	107,6	131	105,0
HOL År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. malkeorg. Avg. udder	Antal fædre No. sires	Gns. malkeorg. Avg. udder	Antal morfædre No. MGS	Gns. malkeorg. Avg. udder
1997	522	87,6	522	88,3	502	84,7
1998	450	86,2	449	85,4	446	85,0
1999	444	86,2	442	84,6	441	86,3
2000	391	87,3	391	86,3	387	88,9
2001	448	89,8	448	89,6	446	89,0
2002	398	92,1	398	93,6	397	90,8
2003	354	92,3	354	93,4	354	92,0
2004	357	96,0	357	98,7	357	94,2
2005	352	95,1	352	98,2	352	93,4
2006	392	97,2	392	99,8	392	97,0
2007	299	99,6	299	102,0	299	99,4
2008	251	102,3	251	103,8	251	100,0
2009	222	103,0	222	102,0	220	100,8
2010	243	104,9	243	104,3	243	101,8
2011	188	104,9	187	106,7	188	100,2
2012	211	108,0	210	107,4	210	102,8
2013	172	111,4	171	109,1	168	105,9
2014	132	113,3	131	109,3	131	106,2

HOL År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. malketid Avg. milking speed	Antal fædre No. sires	Gns. malketid Avg. milking speed	Antal morfædre No. MGS	Gns. malketid Avg. milking speed
1997	522	95,5	522	96,0	502	94,5
1998	450	96,8	449	98,5	446	93,7
1999	444	95,4	442	96,3	441	94,9
2000	391	97,0	391	97,7	387	96,3
2001	448	96,7	448	98,0	446	97,7
2002	398	97,6	398	99,8	397	98,5
2003	354	97,8	354	97,9	354	100,0
2004	357	99,6	357	102,5	357	99,9
2005	352	99,2	352	102,2	352	99,1
2006	392	101,1	392	102,9	392	99,7
2007	299	100,1	299	100,6	299	101,1
2008	251	99,0	251	100,3	251	100,3
2009	222	100,1	222	100,8	220	102,6
2010	243	99,1	243	102,5	243	100,9
2011	188	100,3	187	100,2	188	101,6
2012	211	99,8	210	99,5	210	103,9
2013	172	102,3	171	101,5	168	103,6
2014	132	102,8	131	100,7	131	100,3
HOL År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. temp. Avg. temp.	Antal fædre No. sires	Gns. temp. Avg. temp.	Antal morfædre No. MGS	Gns. temp. Avg. temp.
1997	522	96,9	522	99,5	502	97,7
1998	450	96,0	449	96,9	446	97,8
1999	444	95,5	442	96,4	441	98,4
2000	391	98,5	391	101,9	387	99,1
2001	448	100,5	448	105,4	446	98,3
2002	398	99,8	398	103,2	397	99,5
2003	354	99,1	354	101,5	354	97,3
2004	357	98,3	357	99,1	357	98,4
2005	352	96,7	352	96,3	352	99,8
2006	392	98,9	392	99,9	392	99,6
2007	299	99,8	299	101,1	299	99,3
2008	251	101,2	251	102,9	251	101,2
2009	222	99,9	222	101,3	220	100,6
2010	243	101,1	243	102,2	243	101,2
2011	188	102,5	187	103,1	188	104,5
2012	211	103,5	210	102,6	210	105,0
2013	172	103,7	171	104,8	168	103,2
2014	132	102,7	131	103,6	131	102,7

JER År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. krop Avg. body	Antal fædre No. sires	Gns. krop Avg. body	Antal morfædre No. MGS	Gns. krop Avg. body
1997	64	94,8	64	97,2	60	96,7
1998	70	96,1	70	98,8	70	98,2
1999	67	96,0	67	97,9	67	96,0
2000	72	95,8	72	95,5	71	98,8
2001	51	93,4	51	92,1	51	95,0
2002	55	94,5	55	96,3	55	92,6
2003	54	97,6	54	99,9	54	93,7
2004	48	97,7	48	99,2	48	94,2
2005	44	97,0	44	97,4	44	95,8
2006	49	95,3	49	96,8	49	95,9
2007	55	98,8	55	100,7	55	99,4
2008	45	97,0	45	98,0	45	100,4
2009	50	99,6	50	100,9	50	101,1
2010	72	101,3	72	98,8	72	104,5
2011	73	102,8	73	99,2	73	105,1
2012	59	101,3	59	100,0	59	101,7
2013	67	103,6	67	101,2	67	102,1
2014	64	103,0	64	99,9	64	102,0
JER År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. lemmer Avg. legs	Antal fædre No. sires	Gns. lemmer Avg. legs	Antal morfædre No. MGS	Gns. lemmer Avg. legs
1997	64	98,5	64	99,3	60	98,3
1998	70	98,0	70	97,4	70	96,5
1999	67	94,1	67	93,3	67	95,1
2000	72	95,7	72	91,6	71	98,0
2001	51	93,8	51	93,7	51	95,1
2002	55	98,5	55	101,1	55	94,8
2003	54	99,9	54	105,3	54	94,2
2004	48	101,5	48	104,7	48	95,8
2005	44	99,0	44	101,5	44	94,6
2006	49	100,2	49	100,7	49	97,6
2007	55	101,1	55	102,0	55	97,7
2008	45	101,0	45	101,4	45	103,2
2009	50	101,0	50	102,6	50	102,8
2010	72	101,3	72	101,9	72	102,8
2011	73	100,5	73	103,2	73	99,0
2012	59	102,7	59	101,1	59	102,2
2013	67	102,3	67	103,0	67	104,0
2014	64	102,5	64	105,0	64	101,2

JER År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. malkeorg. Avg. udder	Antal fædre No. sires	Gns. malkeorg. Avg. udder	Antal morfædre No. MGS	Gns. malkeorg. Avg. udder
1997	64	88,7	64	86,8	60	85,2
1998	70	90,6	70	89,8	70	85,7
1999	67	87,1	67	85,3	67	85,1
2000	72	88,3	72	86,1	71	88,1
2001	51	87,5	51	85,0	51	88,2
2002	55	91,5	55	92,4	55	89,7
2003	54	96,4	54	96,9	54	88,1
2004	48	94,8	48	94,7	48	91,6
2005	44	96,7	44	97,3	44	92,8
2006	49	97,5	49	97,8	49	94,2
2007	55	99,2	55	104,6	55	94,2
2008	45	99,0	45	101,6	45	100,3
2009	50	102,1	50	102,2	50	102,4
2010	72	99,8	72	101,9	72	104,5
2011	73	102,7	73	103,4	73	103,1
2012	59	102,9	59	102,5	59	104,3
2013	67	103,0	67	102,7	67	105,4
2014	64	104,3	64	101,5	64	104,2
JER År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. malketid Avg. milking speed	Antal fædre No. sires	Gns. malketid Avg. milking speed	Antal morfædre No. MGS	Gns. malketid Avg. milking speed
1997	64	96,8	64	97,0	60	95,3
1998	70	97,8	70	101,6	70	94,5
1999	67	97,8	67	101,6	67	94,1
2000	72	97,5	72	98,4	71	96,5
2001	51	95,5	51	96,3	51	100,6
2002	55	101,4	55	102,8	55	103,9
2003	54	101,9	54	104,6	54	105,2
2004	48	98,9	48	101,1	48	103,8
2005	44	99,9	44	100,6	44	102,3
2006	49	98,8	49	99,7	49	100,8
2007	55	101,6	55	104,4	55	101,6
2008	45	103,9	45	105,1	45	101,1
2009	50	103,7	50	104,9	50	99,1
2010	72	97,5	72	100,2	72	100,9
2011	73	98,7	73	98,6	73	103,4
2012	59	100,3	59	100,3	59	103,3
2013	67	101,5	67	103,2	67	99,2
2014	64	102,8	64	101,9	64	101,7

JER År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. temp. Avg. temp.	Antal fædre No. sires	Gns. temp. Avg. temp.	Antal morfædre No. MGS	Gns. temp. Avg. temp.
1997	64	95,7	64	100,5	60	92,4
1998	70	95,8	70	94,6	70	95,2
1999	67	97,9	67	102,5	67	94,7
2000	72	97,2	72	97,0	71	96,2
2001	51	98,6	51	95,9	51	101,7
2002	55	100,1	55	99,0	55	100,3
2003	54	98,5	54	101,1	54	101,5
2004	48	102,3	48	103,3	48	100,9
2005	44	102,2	44	102,5	44	99,6
2006	49	101,6	49	100,8	49	100,9
2007	55	98,6	55	97,7	55	98,9
2008	45	100,8	45	100,2	45	99,4
2009	50	100,6	50	101,7	50	99,9
2010	72	101,4	72	101,0	72	100,9
2011	73	102,1	73	101,8	73	103,0
2012	59	100,3	59	100,5	59	103,0
2013	67	101,9	67	100,3	67	103,8
2014	64	102,4	64	102,4	64	101,3
DRH År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. krop Avg. body	Antal fædre No. sires	Gns. krop Avg. body	Antal morfædre No. MGS	Gns. krop Avg. body
1997	10	95,5	10	98,3	9	94,9
1998	20	99,5	16	185,8	14	99,6
1999	12	98,8	11	106,0	11	96,5
2000	5	96,0	4	98,5	5	102,0
2001	12	99,1	8	97,4	8	138,4
2002	15	100,3	15	105,9	9	101,8
2003	10	102,1	10	101,0	5	97,8
2004	9	103,1	9	105,6	8	141,9
2005	5	105,8	2	111,5	3	99,0
2006	10	104,3	9	106,6	8	140,0
2007	8	100,9	8	103,0	6	98,8
2008	10	107,0	5	107,2	5	96,2
2009	10	100,1	8	100,1	7	100,0
2010	6	97,3	5	101,6	2	97,5
2011	2	110,5	2	117,0	0	
2012	2	107,0	2	103,5	0	
2013	5	105,0	4	101,8	4	99,5
2014	13	113,2	12	112,3	10	105,7

DRH År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. lemmer Avg. legs	Antal fædre No. sires	Gns. lemmer Avg. legs	Antal morfædre No. MGS	Gns. lemmer Avg. legs
1997	10	84,1	10	85,7	9	93,5
1998	20	87,7	16	97,2	14	89,1
1999	12	86,8	11	90,9	11	86,9
2000	5	92,6	4	90,3	5	97,8
2001	12	91,2	8	97,1	8	91,8
2002	15	96,1	15	96,8	9	86,4
2003	10	95,0	10	100,7	5	97,0
2004	9	99,4	9	107,0	8	98,5
2005	5	102,4	2	99,0	3	104,0
2006	10	101,6	9	103,8	8	100,1
2007	8	100,9	8	108,8	6	102,7
2008	10	100,5	5	104,8	5	100,2
2009	10	106,7	8	105,9	7	97,4
2010	6	106,0	5	103,6	2	93,5
2011	2	119,0	2	107,5	0	
2012	2	122,0	2	106,0	0	
2013	5	109,8	4	105,8	4	108,5
2014	13	118,3	12	112,3	10	109,7
DRH År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. malkeorg. Avg. udder	Antal fædre No. sires	Gns. malkeorg. Avg. udder	Antal morfædre No. MGS	Gns. malkeorg. Avg. udder
1997	10	89,7	10	85,2	9	89,4
1998	20	92,3	16	87,8	14	89,6
1999	12	96,8	11	93,9	11	90,3
2000	5	97,0	4	105,0	5	89,2
2001	12	94,4	8	97,1	8	88,5
2002	15	94,5	15	99,1	9	90,4
2003	10	96,4	10	99,4	5	89,8
2004	9	99,1	9	102,7	8	97,5
2005	5	94,2	2	100,5	3	99,3
2006	10	98,9	9	103,6	8	100,4
2007	8	101,5	8	108,1	6	103,2
2008	10	105,4	5	103,0	5	98,0
2009	10	102,5	8	100,3	7	101,6
2010	6	107,3	5	101,8	2	97,5
2011	2	105,5	2	119,5	0	
2012	2	100,5	2	106,0	0	
2013	5	115,8	4	103,5	4	102,3
2014	13	114,3	12	114,3	10	106,0

DRH År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. malketid Avg. milking speed	Antal fædre No. sires	Gns. malketid Avg. milking speed	Antal morfædre No. MGS	Gns. malketid Avg. milking speed
1997	10	99,6	10	93,4	9	101,7
1998	20	99,4	16	102,4	14	101,3
1999	12	94,3	11	97,9	11	97,0
2000	5	94,6	4	95,5	5	103,6
2001	12	98,0	8	96,3	8	91,1
2002	15	98,4	15	101,7	9	100,6
2003	10	96,7	10	95,6	5	106,6
2004	9	103,1	9	107,0	8	100,3
2005	5	94,2	2	86,0	3	92,0
2006	10	100,3	9	105,1	8	96,5
2007	8	106,5	8	101,8	6	100,5
2008	10	106,3	5	97,8	5	96,8
2009	10	97,0	8	91,8	7	103,9
2010	6	98,3	5	105,4	2	99,5
2011	2	91,5	2	92,5	0	
2012	2	95,0	2	103,5	0	
2013	5	103,2	4	112,0	4	97,8
2014	13	105,2	12	104,1	10	101,1
DRH År / Year	Antal tyre No. bulls	Gns. temp. Avg. temp.	Antal fædre No. sires	Gns. temp. Avg. temp.	Antal morfædre No. MGS	Gns. temp. Avg. temp.
1997	10	97,1	10	99,9	9	94,9
1998	20	96,8	16	96,1	14	104,1
1999	12	102,0	11	102,8	11	105,9
2000	5	96,8	4	97,8	5	96,4
2001	12	102,8	8	103,7	8	93,5
2002	15	95,7	15	97,6	9	99,6
2003	10	100,3	10	99,6	5	103,5
2004	9	95,6	9	101,7	8	100,8
2005	5	100,0	2	101,0	3	101,0
2006	10	105,8	9	107,2	8	105,0
2007	8	99,9	8	105,3	6	105,3
2008	10	105,7	5	105,8	5	106,5
2009	10	96,5	8	103,5	7	103,6
2010	6	97,7	5	102,2	2	92,5
2011	2	92,5	2	91,0	0	
2012	2	90,5	2	96,5	0	
2013	5	101,0	4	107,8	4	105,3
2014	13	101,8	12	108,4	10	99,1

5. Mærkning af tyre for arvelige sygdomme / *Marking of bulls with genetics diseases*

5.1 Undersøgelse og markering af arvelige sygdomme

Undersøgelse for arvelige sygdomme hos kvæg og mærkning af tyre for disse foretages i henhold til Fødevedirektoratets bekendtgørelse om arvelige sygdomme hos tamkvæg. Der er etableret et sundhedsprogram, der har til formål at undersøge, registrere og begrænse udbredelsen af arvelige sygdomme hos kvæg. Sundhedsprogrammet gennemføres af Fødevedirektoratet i samarbejde med Københavns Universitet, besætningsejeren, den praktiserende dyrlæge og avlsorganisationerne.

Ved mistanke eller viden om forekomst af en arvelig sygdom har dyrlæger, kvægavls- og kvægbrugskonsulenter, kvæginseminører og kontrolassistenter anmeldepligt. Til markering af tyres status anvendes følgende betegnelser: ”**Konstateret anlægsebærer**”, ”**mistænkt anlægsebærer**”, ”**mulig anlægsebærer**” eller ”**Ikke anlægsebærer**”

Konstateret anlægsebærer

Tyren mærkes med bogstaver:

A	Adema
BL	BLAD
BD	Bulldog
BY	Brachyspina
CV	CVM
M	Muldyrfod
L	Liggekalv
ML	Medfødt lammelse
W	Weavers
R	RVC

Som hovedregel foretages markeringen, når den pågældende sygdom er diagnosticeret hos 2 stykker afkom med bekræftet forældreskab, eller dyret er testet via en DNA-undersøgelse, hvor det er muligt at skelne mellem anlægsebærere og ikke anlægsebærere.

Det er i dag muligt at foretage en DNA-undersøgelse for Brachyspina, BLAD, BullDog og CVM hos HOL/DRH samt Medfødt lammelse og Rejegen hos RDM.

Mistænkt anlægsebærer

Tyren mærkes med ovenstående bogstaver efterfulgt af et ”**m**” for mistænkt (f.eks. ”**Lm**” - mistænkt som bærer af liggekalvesyndromet). Som hovedregel foretages markeringen, når den pågældende sygdom er diagnosticeret hos ét stk. afkom med bekræftet afstamning.

Mulig anlægsebærer

Tyren har i de nærmeste 2 led af afstamningen en konstateret anlægsebærer for en arvelig sygdom. Der er derfor en mulighed for, at den aktuelle tyr er bærer af et anlæg for sygdommen. Mulige bærebærere mærkes med “ * ”. Der kan i afstamningen findes oplysninger om hvilken sygdom, der er tale om.

Ikke anlægsebærer

Denne betegnelse kan opnås vha. en af følgende 3 metoder:

- DNA-undersøgelse, hvor det er muligt at skelne mellem anlægsebærere og ikke anlægsebærere
- Dokumentation af, at et tilstrækkeligt stort antal afkom, der kan få en given sygdom, forefindes uden, at der er foretaget anmeldelse af den aktuelle arvelige sygdom
- Testparring.

Tyre, som er berettiget til markering "**ikke anlægsbærer**" får betegnelsen:

- "**TL**" Frikendt for BLAD
- "**TV**" Frikendt for CVM
- "**TY**" Frikendt for Brachyspina
- "**TBD**" Frikendt for Bulldog
- "**F**" Frikendt for en af de øvrige sygdomme

Hvis en tyr er tildelt markeringen "F", kan der i afstamningen findes oplysninger om hvilken sygdom, der er tale om.

Mærkning som "**ikke anlægsbærer**" foretages med mindst 98-99 % sikkerhed.

Prioritering

Hvis tyren er testet, mistænkt eller mulig bærer af mere end én sygdom, bliver der prioriteret mellem sygdommene.

Prioriteringen sker efter følgende princip:

Sygdomme, som tyren er:

- Bærer af
- Mistænkt for
- Mulig bærer af
- Frikendt for.

Eksempel på markering:

En tyr er testet ikke anlægsbærer af BLAD og CVM, men tyrens farfar er konstateret bærer af Muldyrfod. Her vil der være en markering i form af *) på diverse udskrifter, idet dyret selv er mulig bærer af Muldyrfod, og mulig bærer har højere prioritet end ikke anlægsbærer af BLAD og CVM.

Hos RDM, HOL og DRH kan den samme tyr være testet for flere forskellige arvelige sygdomme. Hvis dette er tilfældet, sker der igen en prioritering indenfor hver race:

RDM:

- Rejegen
- Medfødt lammelse
- Liggekvalve
- Weaversyndromet.

HOL og DRH:

- Brachyspina
- CVM
- Bulldog
- BLAD
- Muldyrfod
- Adema.

5.1.1 Sygdomme fundet hos RDM

Rejegenet markeres med "RG"

Rejegenet koder for et enzym, der nedbryder et fiskelugtende stof i mælken.

Det fiskelugtende stof findes bl.a. i fisk, og forstadier til stoffet findes i bl.a. raps og rodfrugter. Mangel på dette enzym betyder, at mælken får en lugt, der minder om fisk/rejer.

Defekten nedarves autosomt recessivt. Hos køer med genet i dobbelt dosis kræves en streng diæt for, at smagen ikke skal kunne findes i mælken. Mælken fra anlægsbærere har sjældent ændringer i mælkens lugt.

Diagnosen stilles ved DNA undersøgelse.

Medfødt lammelse (spinal dysmyelinering) markeres med "ML"

Denne sygdom skyldes en misdannelse i nogle af rygmarvens nervebaner. Overførslen af impulser gennem rygmarven er derfor forstyrret.

Sygdommen er medfødt og viser sig ved, at kalvene ligger på siden med hovedet bagoverbøjet og strakte ben. Når kalvene lægges i brystleje, virker de forholdsvis normale. Sygdommen er dødelig.

Diagnostik af sygdommen sker ved obduktion på Københavns Universitet. Anlægsbærere og dyr uden anlægget kan påvises ved DNA test.

Liggekalvesyndromet (spinal muskelatrofi) markeres med "L"

Dette er en sygdom i de nerveceller i rygmarven, der styrer musklernes funktion. Sygdommen skyldes, at disse celler dør, hvorfor forbindelsen til muskulaturen afbrydes, og denne svinder ind.

Sygdommen ses især hos 1-12 uger gamle kalve, men sygdommen kan også være medfødt. Sygdommen viser sig ved, at kalvene bliver svage og får besvær med at rejse sig. Sygdommen er fremadskridende, og syge kalve kan til sidst ikke rejse sig.

Spæde kalve med sygdommen kommer i nogle tilfælde aldrig op at stå. Kalvene får oftest infektioner, f.eks. lungebetændelse, og sygdommen er dødelig.

Diagnostik af sygdommen sker ved obduktion på Københavns Universitet.

Weaversyndromet (progressiv degenerativ myeloencephalopati) markes med "W"

Weaversyndromet er en arvelig fremadskridende sygdom i centralnervesystemet. De første svage symptomer kan ses, når kalvene er 5-8 måneder gamle, men tydelige symptomer er først til stede, når dyrene er 1½ til 2 år.

Symptomerne består i besvær med at rejse sig, slingerhed af bagkroppen og problemer med at bevæge og placere bagbenene korrekt. Som følge af sygdommens fremadskridende karakter vil defekte dyr ende med ikke at kunne rejse sig.

Diagnostik af sygdommen foregår ved gentagne undersøgelser af mulige tilfælde gennem flere måneder for at konstatere, om sygdommen er fremadskridende efterfulgt af obduktion og mikroskopisk undersøgelse af hjerne og rygmarv.

5.1.2 Sygdomme fundet hos HOL / DRH

Brachyspina (bovine brachyspina syndrome) anlægsbærere mærkes med "BY"

Brachyspina er en arvelig defekt hos Holstein-Frisisk kvæg. Sygdommen blev første gang påvist hos Dansk Holstein i 2006, men forekommer sandsynligvis udbredt i Holstein-Frisisk kvæg på verdensplan.

Navnet "brachyspina" referer til, at kalvene har en meget kort rygsøjle (Brachy = kort, spina = rygsøjle). Langt de fleste defekte kalve dør under fosterudviklingen og aborteres. Nogle kalve fødes omkring normal termin eller efter en forlænget drægtighed på 2-4 uger. Størstedelen af disse er dødfødte, men enkelte kan leve i få døgn. Sygdommen formodes altid at være dødelig.

Kalve født omkring normal termin er karakteriserede ved:

- Lav fødselsvægt, ofte på omkring 10 kg
- Kroppen og halsen er forkortet, og det kan synes som om, der er en pukkel mellem skulderbladene
- Benene synes lange i forhold til kroppen
- Underkæben kan være forkortet
- Misdannelse af de indre organer
- Udseendet kan minde om en elg-kalv.

Billeder af defekte kalve kan ses på dette link:

<http://www.biomedcentral.com/content/pdf/1746-6148-3-8.pdf>

Defekten nedarves recessivt og kan føres tilbage til den amerikanske tyr Sweet Haven Tradition, (stb.nr. 82588) født i 1974. Det defekte gen er spredt med flere af hans sønner.

Københavns Universitet har i samarbejde med Universitetet i Liege, Belgien udviklet en metode til påvisning af anlægsbærere på basis af DNA analyse.

CVM (Complex Vertebral Malformation) markeres med "CV"

Defekten viser sig ved misdannelse af rygsøjlen i halsen og brystet samt ved krumning af de nederste led på benene. Mange kalve har desuden hjertefejl.

De fleste kalve med denne defekt er enten dødfødte eller aborteres. CVM optræder familiært i et mønster svarende til en vigende (recessiv) arvegang. Genmarkører for defekten nedarves ligeledes på denne måde.

Det er muligt at teste for CVM ved hjælp af DNA-test.

Bulldog-kalve (chondrodysplasia) markeres med "BD"

En medfødt knogledefekt, som giver sig udslag i forkortede lemmer og løse, abnormt bevægelige led. Kalvene har oftest ganespalte, og generelt er hovedet fladtrykt (heraf navnet Bulldog), og kroppen er forkortet og lille af størrelse. Defekten skyldes en nedsat længdevækst af knoglerne.

Bulldog-kalve findes i mange varianter og hos mange racer.

Lidelsen er dødelig, og mange bulldog-kalve aborteres. Arvegangen er kun ringe belyst hos de fleste af disse.

Der foretages markering for 3 typer i Danmark, der alle markeres med "BD"

- Bulldog-defekten i relation til HF tyren Igale Masc. Disse kalve er dødfødte. Nedarvningen er ikke kendt. Der eksisterer en markør-baseret gentest til påvisning af anlægsbærere, der er beslægtede med Igale Masc.
- Bulldog-defekten i relation til RDM tyren Thy Skov. Kalvene er levendefødte, men har korte ben og afkortet krop. Der ses ofte ganespalte og hjertefejl. Nedarvningen er recessiv. Diagnosen stilles ved afkomsundersøgelse.
- Bulldog-defekten i Dexter racen. Defekte kalve er svært misdannede og aborteres ofte sidst i drægtigheden. Nedarvningen er dominant med ufuldstændig gennemslagskraft. Bærere af defekten har således en kompakt kropsbygning. Diagnosen stilles ved DNA undersøgelse.

BLAD (bovine leukocyte adhesion deficiency) markeres med "BL"

Sygdommen er en immundefekt, der viser sig ved nedsat modstandskraft mod infektioner resulterende i væksthæmning, hyppige infektioner og død.

Sygdommen har en vigende (recessiv) arvegang, hvorfor anlægsbærere er klinisk normale.

Det er muligt at skelne mellem defekte (homozygote) dyr, anlægsbærere og ikke anlægsbærere ved undersøgelse af en DNA-test.

Muldyrfod (syndactyli) markeres med "M"

En medfødt defekt, hvor tåknoglerne på 3. og 4. tå er sammensmeltet til én knogle. Dyrene har en hovlignende dannelse i stedet for klove, og misdannelsen kan forekomme på et eller flere ben.

Defekten har været kendt i Danmark i mere end 100 år, men er senest fundet hos en HOL-kvie i 1989.

Ademasyge (letalfaktor A46) markeres med "A"

Ademasyge er en arvelig stofskiftesygdom, der skyldes en defekt i optagelsen af zink fra tarmen. Kalve med denne sygdom kommer således til at lide af zinkmangel.

Kalvene fødes normale, men i 4-12 ugers alderen udvikles der hudforandringer på hovedet og senere på benene. Der ses en symmetrisk dannelse af tørre gråbrune tykke skorper omkring mule, øjne og ører, mellem underkæbegrenene og på næseryggen.

Senere udvikles lignende, men dog mindre karakteristiske forandringer på lemmerne. Kalvene har nedsat modstandskraft mod infektioner og nedsat vækst. Kalvene dør oftest inden 4 måneders alderen. Kalvene kan dog holdes i live ved zinkbehandling.

Diagnostik af sygdommen foretages ved klinisk undersøgelse og ved undersøgelse af effekten af zinkbehandling.

5.1.3 Sygdomme fundet hos Jersey

RVC (recto-vaginal constriction) markeres med "R"

Ved denne misdannelse er der hos defekte (homozygote) kvier en forsnævring af skeden og endetarmen, mens der hos homozygote tyre er forsnævring af endetarmen. Forsnævringen af endetarmen har ingen betydning for dyret, mens forsnævringen af fødselsvejen medfører alvorligt fødselsbesvær. Kejsersnit er oftest nødvendigt.

Desuden er der hos kvierne en forsnævring af mælkevene, hvilket resulterer i kraftigt yverødem omkring kælvingen. Som en konsekvens af ødemet udvikles hyppigt en alvorlig yverbetændelse.

Diagnosen stilles ved gynækologisk undersøgelse. Sygdommen har en vigende (recessiv) arvegang, og anlægsbærere er derfor klinisk normale.